

TILINPÄÄTÖS 2025

KUNNANHALLITUS 30.3.2026 § 73

Kannen kuva: päiväkodin retkihetki

Sisällysluettelo

1	Tilinpäätössäännökset.....	1
2	Tilinpäätösasiakirjat.....	1
3	Toimintakertomus.....	2
3.1	Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa.....	2
3.1.1	Kunnanjohtajan katsaus	2
3.1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	4
3.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	5
3.1.4	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	28
3.1.5	Henkilöstö.....	30
3.1.6	Ympäristöasiat.....	32
3.1.7	Muut ei-taloudelliset asiat	32
3.1.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	36
3.1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	37
3.2	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	43
3.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	45
3.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	45
3.3.2	Toiminnan rahoitus	47
3.3.3	Rahoitusasema ja sen muutokset	49
3.3.4	Kokonaistulot ja -menot	51
3.3.5	Kuntakonsernin toiminta ja talous	52
3.3.6	Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	64
3.3.7	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	66
3.3.8	Konsernitase ja sen tunnusluvut	68
3.3.9	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	70
4	Toteumavertailu ja tavoitteiden toteutuminen	72
4.1	Käyttötalouden toteutuminen	72
4.2	Toimintakertomukset yksiköittäin	74
4.2.1	Konsernipalvelut.....	74
4.2.2	Sivistyspalvelut	94
4.2.3	Tekniset palvelut	117
4.3	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	137
4.4	Investointiosan toteutuminen.....	139
4.5	Rahoitusosan toteutuminen.....	140
5	Tilinpäätöslaskelmat.....	141
5.1	Tuloslaskelma	141
5.2	Rahoituslaskelma.....	142

5.3	Tase	143
5.4	Konsernituloslaskelma	145
5.5	Konsernin rahoituslaskelma	146
5.6	Konsernitase	147
6	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	149
6.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	149
6.1.1	Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	149
6.1.2	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	151
6.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	152
6.3	Taseen liitetiedot.....	156
6.4	Muut eriytetyt laskelmat.....	166
6.5	Luettelo kirjanpito kirjoista ja tositelajeista.....	167

1 Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvien osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkasta-

jien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi.

2 Tilinpäätösasiakirjat

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa

annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tilintarkastajien tarkastuskertomus ja tarkastuslautakunnan arviointikertomus. Nämä kertomukset esitetään erillisinä asiakirjoina. Kunta laatii lisäksi henkilöstökertomuksen, joka esitetään erillisenä asiakirjana.

3 Toimintakertomus

3.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa

3.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2025 oli kunnissa edelleen muutosten ja taloudellisen epävarmuuden aikaa. Kuntien valtion-osuusjärjestelmän uudistus oli valmistelussa koko vuoden, mutta kaatui marraskuussa poliittisen yhteisymmärryksen puutteeseen. Laukaan näkökulmasta uudistuksella olisi ollut merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Nykyinen rahoitusjärjestelmä ei kohtele kuntia yhdenvertaisesti eikä riittävästi huomioi lakisääteisten palveluiden kustannuksia. Samalla yleinen taloustilanne heikensi verotulojen kehitystä ja kasvatti menoja esimerkiksi työttömyysturvakustannuksissa. Korkotaso oli korkeampi kuin aiempina vuosina ja inflaation vaikutukset näkyivät edelleen kustannuksissa. Kuntien taloudellinen liikkumavara säilyi kapeana.

Toimintaympäristö muuttui nopeasti: hyvinvointialueen taloushaasteet, työllisyyspalveluiden siirtyminen kunnille sekä talouden sopeuttamiseksi tehdyt organisaatiouudistukset edellyttivät sopeutumista myös Laukaassa. Muutokset vaikuttivat sekä palveluiden järjestämiseen että kiinteistöjen käyttöön. Iso muutos oli teknisten tukipalveluiden yhtiöittäminen Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:öön. Tilinpäätöslukujen ja toiminnan kehittymisen valossa muutos onnistui hyvin.

Laukaalle vuosi oli taloudellisesti vaativa. Kunnan tulopohja on vertailukuntia heikompi, ja väestöllinen huoltosuhde (lasten ja nuorten suuri osuus väestöstä) sekä korkotason nousu lisäävät taloudellista painetta. Tilanteeseen vastattiin määrätietoisesti: keväällä rajoitettiin rekrytointeja ja hankintoja, ja syksyllä toteutettiin yhteistoimintaneuvottelut. Toimet olivat vaikeita, mutta välttämättömiä palveluiden turvaamiseksi.

Vuoden aikana tapahtui myös merkittäviä muutoksia päätöksenteossa. Kuntavaalien myötä valittiin uusi valtuusto, jossa yhdistyivät uudet näkemykset ja jatkuvuus. Samalla päivitettiin kunnan

strategia, jossa painottuvat elinvoima, talouden kestävyys ja palveluiden tulevaisuus. Strategian keskeinen linjaus on sitoutuminen talouden tasapainottamiseen Laukaan säilymiseksi itsenäisenä kuntana tulevaisuudessakin.

Organisaatiota uudistettiin strategian tueksi. Elinvoimatyötä vahvistettiin kehitysjohtajan tehtävällä, ja koko kunnassa tarvittavat yhteiset hallinto-, henkilöstö-, tietohallinto ja talouspalvelut koottiin uuden konsernipalvelujohtajan vastuulle. Tavoitteena on selkeämpi johtaminen ja vahvempi kokonaisuohjaus.

Väestökehitys Laukaassa oli lievästi negatiivinen: asukasluku väheni 54 henkilöllä. Muutos johtui syntyvyyden laskusta, kuolleisuuden kasvusta ja muuttotappiosta, vaikka nettomaahanmuutto lisäsi väestöä hieman. Väestöpohja on edelleen vakaata, mutta korkea huoltosuhde näkyy suurena lasten ja nuorten määränä. Tämä on Laukaalle vahvuus, mutta samalla taloudellinen haaste, sillä palvelutarpeet ja rahoitus eivät ole tasapainossa. Syntyvyyden laskiessa palveluverkon tarkastelun merkitys korostuu.

Työllisyystilanne heikkeni: työttömyysaste nousi 12,9 prosenttiin, mutta pysyi edelleen maakunnan keskiarvoa matalampana. Työllisyyspalveluiden siirtyminen kunnille vahvistaa kuntien roolia elinvoiman edistäjinä, mutta lisää myös vastuuta aikana, jolloin työllisyystilanne on heikko ja järjestelmään on tehty samanaikaisia muutoksia.

Kunnan verotulot olivat 47,2 miljoonaa euroa ja valtionosuudet 18,8 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien merkitys on Laukaalle suuri, sillä hyvinvointialueuudistuksen jälkeiset rahoitusratkaisut ovat heikentäneet kunnan tulopohjaa suhteessa palvelutarpeisiin.

Investointeja toteutettiin 4,7 miljoonalla eurolla, painottuen palveluverkkoon, yhdyskuntarakenteeseen ja elinvoimaa tukeviin hankkeisiin.

Vuosikate oli 4,3 miljoonaa euroa, eikä se riittänyt kattamaan poistoja. Tilikauden tulos oli 2,7 miljoonaa euroa alijäämäinen, ja kumulatiivinen alijäämä kasvoi 5,4 miljoonaan euroon. Alijäämä tulee kattaa vuoteen 2029 mennessä. Kunnan lainakanta oli 5.938 euroa asukasta kohden.

Laukaassa talouden tasapainottamista ja toiminnan kehittämistä on jatkettu määrätietoisesti. Tulevina vuosina keskeistä on, että valtionosuusjärjestelmä uudistetaan, sillä se määrittää pitkälti

kuntien mahdollisuudet järjestää palveluja. Suh-taudumme tulevaisuuteen realistisen luottavai-sesti: haasteet ovat merkittäviä, mutta niin ovat myös mahdollisuudet.

Haluan kiittää kunnan henkilöstöä ja luottamus-henkilöitä sitoutuneesta työstä. Ammattitaito, joustavuus ja vastuunkanto ovat olleet ratkaise-vassa roolissa muutosten keskellä.

Laukaan tulevaisuutta rakennetaan yhdessä – määrätietoisesti ja askel kerrallaan.

*Linda Leinonen,
kunnanjohtaja*

3.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuusto

Kuntavaalit käytiin keväällä 2025. 1.6.2025 alka-neella valtuustokaudella valtuustossa on 35 valtuutettua ja paikkajako oli vuoden 2025 päätty-essä seuraava:

Suomen keskusta + Suomen Kristillisdemokraatit	13
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	11
Perussuomalaiset	4
Kansallinen kokoomus r.p.	4
Vihreä liitto	2
Vasemmistoliitto	1

Valtuuston puheenjohtajana toimi Leena Kautto-Koukka (SDP) ja varapuheenjohtajina Sakari Suomala (KESK/KD) ja Iiro Järvelin (KESK/KD)). Valtuusto kokoontui vuonna 2025 yhteensä 6 kertaa ja käsitteli 89 asiaa.

Merkittävimpiä toimintaa ohjaavia päätöksiä valtuustolla vuonna 2025 olivat Laukaan kunnan strategian 2025-2030 hyväksyminen ja talouden tasapainottamisohjelman 2.0 hyväksyminen.

Kunta säilytti kiinteistöveroprosentit ja tuloveroprosentin vuodelle 2026 vuoden 2025 tasolla. Tuloveroprosentti säilyi 9,90 prosentissa.

Kokousten lisäksi uudelle valtuustolle järjestettiin päätöksentekoon liittyvää koulutusta yhteistyössä muiden Keski-Suomen kuntien kanssa sekä seminaareja keskeisten päätösten valmisteluun ja tiedonjakoon liittyen.

Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen kokoonpano vuoden 2025 lopussa:

Tero Eskonen/Mauno Tarvainen (kesk/kd)

Leena Kalmari/Marjut Arkko (sdp)

Anna-Mari Pylkäs/Pipsa Häkkänen (kesk/kd)

Ilkka Tiihonen/Juha Torkkola (kesk/kd)

Harri Hokkanen/Lari Hassel (kesk/kd)

Eliisa Haimakka/Marika Peltonen (sdp)

Anne Leinonen/Mila Tiittanen (sdp)

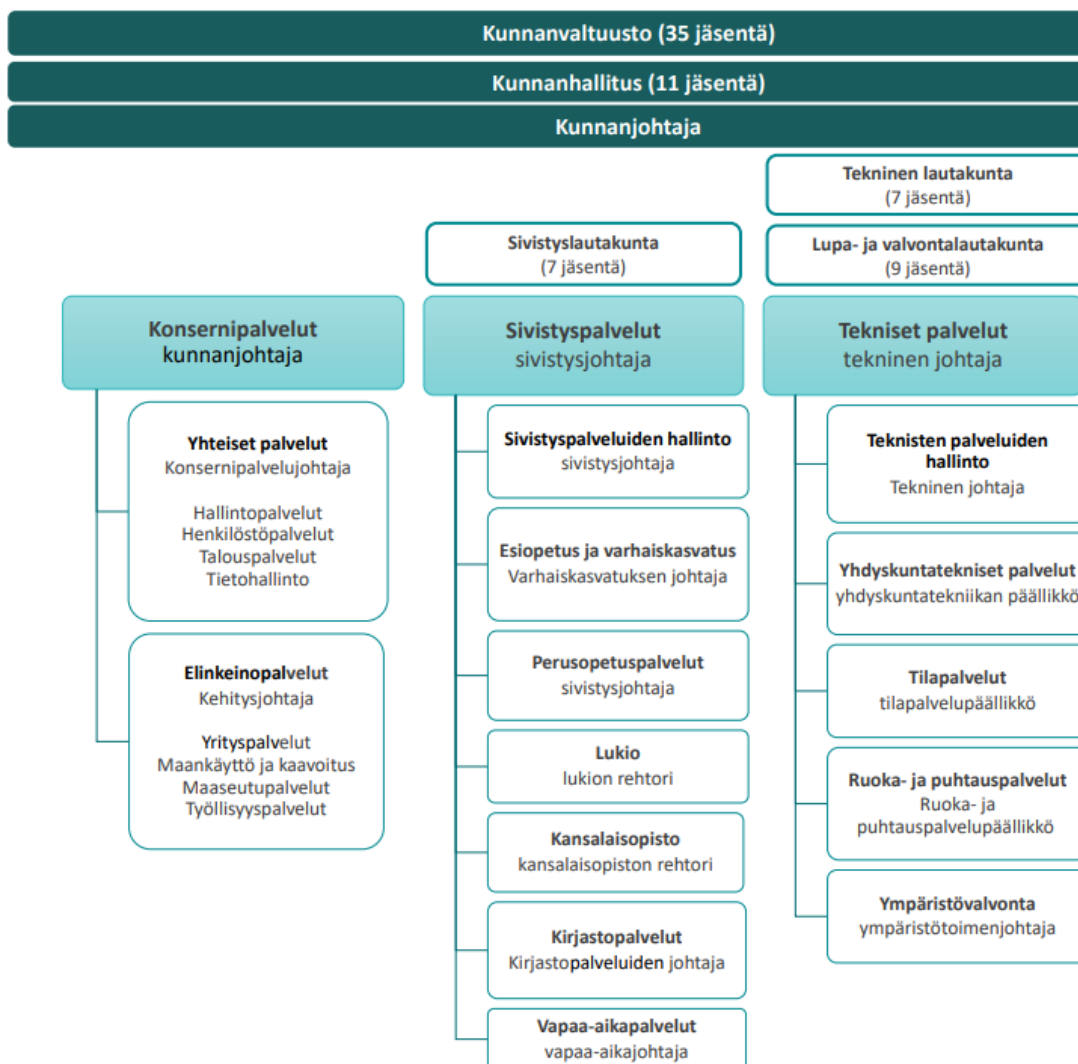
Seppo Tarvainen/Marko Hytönen (sdp)

Arto Åkerman/Amanda Vilhunen (ps)

Severi Hokkeri/Pasi Puupponen (kok)

Milla Niinikoski/Mikko Virtanen (vihr)

Kunnanhallituksen puheenjohtajana toimi Tero Eskonen (KESK/KD), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Leena Kalmari (SDP) ja toisena varapuheenjohtajana Anna-Mari Pylkäs (KESK). Kunnanhallitus kokousti 18 kertaa ja käsitteli 332 asiaa.

Valtuustoryhmien taloudellinen tuki

Kunta myöntää hallintosäännön mukaisesti valtuustoryhmille tukea 200 euroa vuodessa kutakin valtuutettua kohden. Tuen tarkoituksena on tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa ja niitä toimenpiteitä, millä valtuustoryhmät edistävät asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kuntavaalivuosina maksetaan valtuustoryhmille tukea 100 euroa kutakin valtuutettua kohden ja vaalien jälkeen uusille valtuustoryhmille 100 euroa kutakin valtuutettua kohden.

Valtuustoryhmille myönnettyt tuet vuonna 2025

Keskustan valtuustoryhmä 2.600
 SDP:n valtuustoryhmä 2.200
 Perussuomalaisten valtuustoryhmä 1.200
 Kokoomuksen valtuustoryhmä 800
 Vasemmistoliiton valtuustoryhmä 300
yhteensä 7.100 euroa

3.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Seuraavassa kappaleessa esitetään tiivistelmä kansantalouden ja kuntatalouden kehityspiirteistä, joilla on ollut tilikauden aikana tai tulee

olemaan tilinpäätöksen jättämisaikajohdan näkymän mukaan jatkossa olennaista vaikutusta kunnan toimintaan ja taloudelliseen tilaan.

Maaialtaloudessa kasvu on jatkunut

Vuonna 2025 globaali talous kasvoi maltillisesti, vaikka maailmanpolitiikkaan ja tulleeihin liittyi runsaasti epävarmuuksia. Toteutuneen kehityksen perusteella maailmantalouden ja -kaupan vuoden 2025 kasvu osoittautui aiemmin oletettua nopeammaksi.

Kasvu eri talousalueilla on jatkunut nopeana kauppapolitiikan kärjistymisestä ja siitä seuranneiden kaupan esteiden lisääntymisestä huolimatta. Kasvu on ollut odotettua nopeampaa erityisesti Yhdysvalloissa ja Kiinassa. Yhdysvalloissa kotimaista kysyntää ovat tukeneet elvyttävä finanssipolitiikka, tulojen ja varallisuusarvojen kasvu sekä erityisesti tekoälyyn liittyvät investoinnit. Myös tuottavuuskasvu on jatkunut nopeana. Kiinassa kotimaisen yksityisen kysynnän vaimeutta ovat kompensoineet viennin kasvu ja finanssipoliittinen elvytys. Riski kauppasodan eskaloitumisesta, erityisesti Kiinan ja Yhdysvaltojen välillä, varjostaa kuitenkin edelleen maailmantalouden näkymiä.

Euroalueen talouskasvu jatkui Euroopan keskuspankin mukaan positiivisena, mutta hitaana. Toteutunut talouskasvu on kuitenkin ollut odotettua ripeämpää, kun erityisesti tavaravienti on kauppasodasta huolimatta kehittynyt myönteisesti ja kotimainen kysyntä on vahvistunut. Rakenteellisten kilpailukykyongelmien sekä korkeampien kaupan esteiden vuoksi euroalueen viennin kasvu on kuitenkin hidasta.

Euroalueen kitulias kasvu syntyy pääasiassa palveluista. Teollisuuden aktiviteetti pysyy vaimeana, joskin luottamuslukujen mukaan teollisuustuotannon pitkään jatkunut supistuminen näyttää päättyneen. Vaikka kuluttajien luottamus on euroalueella edelleen heikkoa, yksityinen kulutus on jonkin verran vironnut. Yksityiset ja julkiset investoinnit, kuten panostukset puolustukseen ja infrastruktuuriin, niin ikään ylläpitävät talouskasvua. Euroalueen talouden ja erityisesti investointien virkoamisella on positiivinen vaikutus Suomen viennin näkymiin. Euroalueen inflaatio hidastui vuoden 2025 aikana ja antoi keskuspankeille mahdollisuuden korkojen laskuun.

Rahoitusolot pysyivät vuoden 2025 toisen puoliskolla suurin piirtein ennallaan, ja kolmen kuukauden euriborkorko oli vuoden päättyessä noin kahdessa prosentissa. Lyhyiden korkojen kuitenkin odotetaan jatkossa nousevan. Tilinpäätöksen jättämisaikaan maaliskuussa 2026 Yhdysvaltojen ja Iranin sodan ennustetaan vaikuttavan globaaliin ja Suomen talouteen vuonna 2026 merkittävästi, ensisijaisesti energian hinnan nousun, inflaatiopaineiden ja heikentyneen talouskasvun kautta. Konflikti on nostanut öljyn hintaa, ja varsinkin, jos Hormuzinsalmi sulkeutuu, seuraukset voivat olla maailmantaloudelle vakavia.

Suomen taloudessa positiivinen suhdannekäännö viennin ja investointien johdolla

Suomen talouden kasvu jäi vuonna 2025 0,2 prosenttiin, mutta tulevana vuosina kasvun odotetaan vahvistuvan. Yksityinen kulutus ei kasvanut heikentyneiden työmarkkinoiden ja yhä hataran kuluttajien luottamuksen vuoksi vuonna 2025.

Tuotannolliset investoinnit supistuivat edelleen hieman vuonna 2025, mutta alkavat kasvaa vuonna 2026. Tuotannollisia investointeja kasvattavat muun muassa datakeskusinvestoinnit ja vihreän siirtymän hankkeet, vaikka epävarmuus ja heikot tuotantokapasiteetin käyttöasteet jarruttavat osaa suunnitelmista. Asuinrakentamisen kasvu jää lähivuosina vaimeaksi. Uudistuotantoa jarruttaa uusien asuntojen vaikea markkinatilanne, joka kuitenkin helpottaa vähitellen, kun kuluttajien tulot kasvavat ja luottamus vahvistuu.

Viennin kasvu kiihtyi vuonna 2025. Vaikka tavaravienti kasvoi ripeästi, palveluvienti hidastui. Vientimarkkinoiden asteittainen virkoaminen ja globaalisti laskeneiden korkojen myötä piristynyt investointikysyntä tukevat Suomen viennin kohtuullista kasvua vuosina 2026–2028. Kauppapolitiittiset jännitteet ja geopolitiikka kuitenkin nakertavat kysyntää pitkään. Tuonti kasvaa reippaasti etenkin puolustushankintojen siivittämänä.

Inflaatio hidastui vuoden 2025 loppua kohden alle 1,5 prosenttiin, minkä lähellä sen odotettiin ennen Iranin sodan alkua pysyvän myös vuonna 2026. Alkuun heikko suhdanne ja kokonaisuutena maltillisesti kehittyneet tuontihinnat hillitsevät

kuluttajahintojen nousua, mutta palkkojen nousu ylläpitää inflaatiota. Inflaatio kuitenkin nopeutuu asteittain suhdanteen vahvistuessa ja päättyy 1,9 prosenttiin vuonna 2028.

Työmarkkinoilla käänne parempaan on edelleen viivästynyt heikkona jatkuneen suhdanteen vuoksi. Vaikka työllisyys kasvaa lähivuosina, työttömyysaste on lähes 9 prosenttia vielä vuonna 2028. Osallistumisaste ja työvoiman tarjonta säilyvät suurina. Työllisyysaste nousee ennustevuosina tasaisesti, mutta jää vuonna 2028 alle vuoden 2022 huipputason.

Julkinen talous on syvästi alijäämäinen, ja velkaantuminen jatkuu. Julkisen talouden alijäämä suhteessa bruttokansantuotteeseen on 3,7 prosenttia vuonna 2025 ja ylitti siten EU:n asettaman 3 prosentin viitearvon. Julkista taloutta sopeutetaan vuosina 2025–2027 menosäästöillä ja välillisen verotuksen korotuksilla, mutta henkilö- ja yhteisöverojen kevennykset hidastavat tasapainotumista. Suuret puolustusinvestoinnit vuodesta 2026 alkaen syventävät jälleen alijäämää, ja tämän jälkeen alijäämä pienenee vain hieman kahdena seuraavana vuonna. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen ylittää 88 prosenttia vuonna 2025 ja nousee 93 prosenttiin vuonna 2028.

Talouden kasvuriskit painottuvat ennustettua heikomman kehityksen suuntaan. Kauppapolitiikan kiristyminen, geopolitiittiset jännitteet, rahoitusmarkkinahäiriöt ja julkisen talouden mahdolliset lisäsopeutustoimet voivat jarruttaa Suomen talouden elpymistä. Talous voi lähivuosina kasvaa myös ennakoitua nopeammin. Suhdanteen käännekohdissa talous on usein elpynyt nopeammin kuin etukäteen on arvioitu, ja varsinkin investoinnit voivat yllättää myönteisesti.

Yksityiset investoinnit ovat kehittyneet viime vuosina heikosti. Erityisesti asuinrakentaminen on ollut vaikeuksissa, mutta myös tuotannolliset investoinnit ovat olleet vaimeita. Yksityiset investoinnit vähenivät edelleen vuonna 2025, mutta selvästi vähemmän kuin viime vuosina on nähty. Asuinrakentaminen on nollakasvussa, ja tuotannolliset investoinnit supistuivat yhä hieman.

Asuinrakentamisen vaikeudet ovat olleet viime vuosina historiallisen suuria, ja vapaarahoitteisten asuntojen tuotanto on romahtanut murto-osaan siitä, mitä muutamia vuosia sitten nähtiin. Tällä hetkellä asuntojen rakentaminen on pitkälle julkisesti tuetun rakentamisen varassa. Myöskin vihreään siirtymään liittyvät investoinnit ovat viime vuosina edenneet odotettua hitaammin. Suunnitteilla on kuitenkin tuleville vuosille historiallisen paljon uusia hankkeita, jotka edes osittain toteutuessaan siivittäisivät investoinnit ripeään kasvuun.

Lähde: Suomen pankki

Kuntatalouden tilanne

Kuntatalouden tila heikkeni odotetusti vuodesta 2024. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli yli 800 miljoonan euron alijäämä vuonna 2025, sillä kuntien kustannukset kasvoivat muun muassa TE-palvelu-uudistuksen myötä reippaasti. Talouden tilan heikkeneistä selittävät myös verotulojen aleneminen sekä valtionosuuksien leikkaukset. Kuntien kulut kasvoivat vuonna 2025 lähes pelkästään työttömyyden aiheuttamien lisäkulujen vuoksi. Muissa tehtävissä, kuten esimerkiksi opetuksessa sekä yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa, kulutaso pysyi ennallaan. Näyttäisikin siltä, että kunnat ylsivät torjuntavoittoon, eli rahoittivat heikosta työllisyydestä johtuvia lisäkustannuksia muista tehtävistä sopeuttamalla. Kuntien ja kuntayhtymien netto-toimintakulut eli toimintakate heikkeni 7,8 % eli noin miljardi euroa vuonna 2025.

Kuntaliiton mukaan valtion kompensatio vuoden alussa tapahtuneeseen TE-palveluiden siirtoon oli täysin riittämätön. TE-uudistus lisäsi kuntien kuluja noin miljardilla eurolla. Tästä summasta kunnat joutuivat rahoittamaan arviolta yli 200 miljoonaa euroa.

Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 740 miljoonaa euroa vuonna 2025. Vuonna 2025 reilut kolmasosa Manner-Suomen kunnista oli alijäämäisiä tilikauden tuloksella mitattuna. Tulokseltaan alijäämäisissä kunnissa asui noin 44 prosenttia Manner-Suomen väestöstä.

Kunnat myivät omaisuuttaan vuonna 2025 kuitenkin sadoilla miljoonilla euroilla. Kertaerät paransivat yksittäisten kuntien tulosta merkittävästi. Yli 80 prosenttia vuoden 2025 tuloksesta syntyi kolmessa kaupungissa. Porin energiaosakkeiden myynnistä saadut luovutustulot siivittivät Porin tuloksen kertaluonteisesti poikkeukselliselle tasolle. Ilman Helsinkiä, Espoota ja Poria kuntien tilikauden tulos jäisi reiluun 100 miljoonaan euroon.

Vuosikatteella mitattuna kuntien väliset erot taasoittuivat edelleen vuonna 2025. Suurimpien kaupunkien talous heikkeni eniten, ja niiden vuosikatteen olivat enää vain lievästi muita vahvemmat.

Verorahoitus ei riittänyt kattamaan kaikkia investointeja, sillä kunnat pitivät investointitasonsa korkealla tasolla myös vuonna 2025. Osa investoinneista jouduttiin kattamaan siis lainalla. Investoinnit keskittyvät suuriin kaupunkeihin, minkä

seurauksena toiminnan ja investointien rahavirta syveni niissä reippaalle miinukselle. Kunnat ja kuntayhtymät ottivat lisää velkaa ja niiden yhteenlaskettu lainakanta kasvoi noin 21 miljardiin euroon. Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien lainakanta kasvoi 3,7 prosenttia vuonna 2025, mutta suhteessa verotettaviin tuloihin velka ei kasvanut. Matalasuhdanteen pitkittyminen ja veropohjan heikkous on syytä noteerata myös investointeja tekevissä kunnissa ja kaupungeissa.

Voimakkaasti heikentyneestä työllisyystilanteesta ja vaatimattomasta verotulokehityksestä huolimatta kunnat selvisivät viime vuodesta vielä kohtuullisen hyvin. Onnistuneet sopeutustoimet sekä investointien jarruttaminen edesauttoivat tässä.

Lähde: Kuntaliitto

Laukaan alueen kehityspiirteitä

Asukasmäärän ja väestörakenteen kehitys ovat yksiä tärkeimmistä mittareista kunnan kehitystä seurattaessa. Laukaan asukasmäärän trendi on ollut nousujohteinen 2000-luvulla vuoteen 2017 saakka. Pitkäaikainen kasvu takasi mahdollisuuden kehittää laadukkaita palveluita vuosikymmenien ajan. Viime vuosina asukasmäärän kasvu hidastui ja kääntyi hienoiseen laskuun. Kasvun taittumista selittää syntyvyyden lasku, joka on globaali trendi länsimaissa.

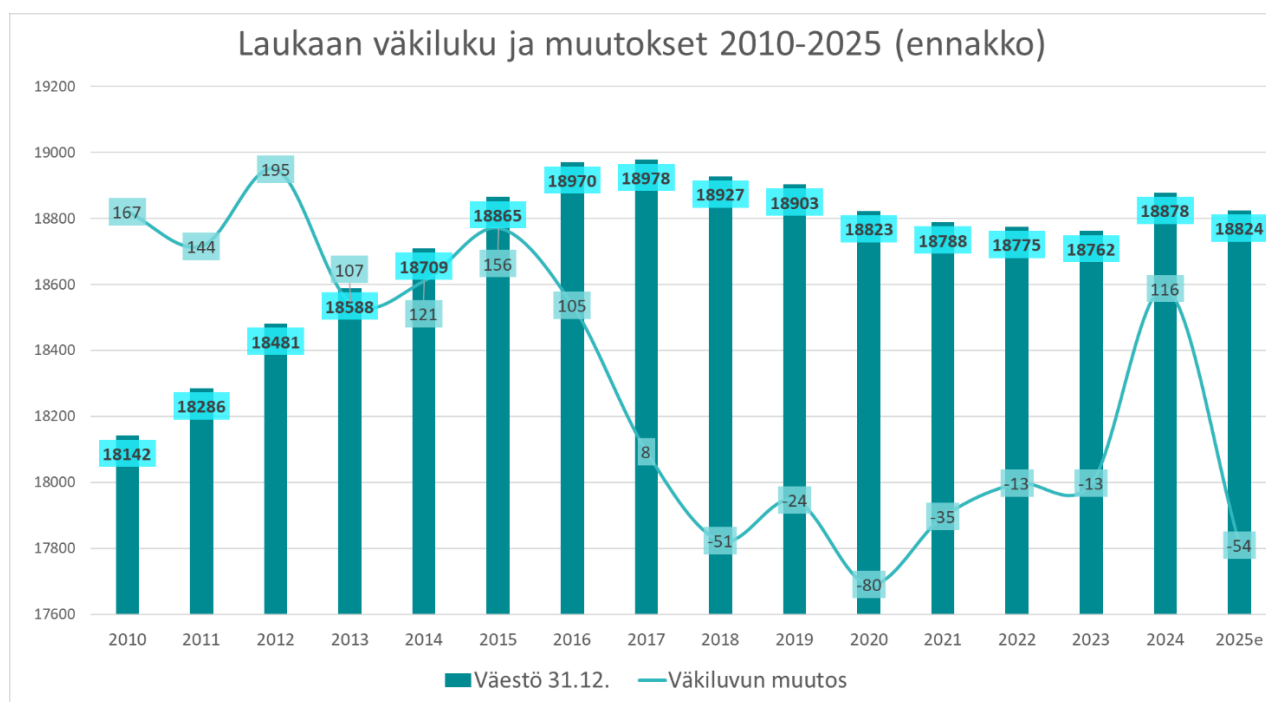
Vuonna 2025 Laukaan ennakkollinen väestömäärä oli 18.824 asukasta. Laukaan kunnan asukasluvun ennakoidaan pienenevän 54 henkilöllä. Suurimpana selittävänä tekijänä on syntyvyyden lasku: lapsia syntyi 156, kun vuonna 2024 syntyneitä oli 181. Lisäksi menehtyneitä oli vuonna

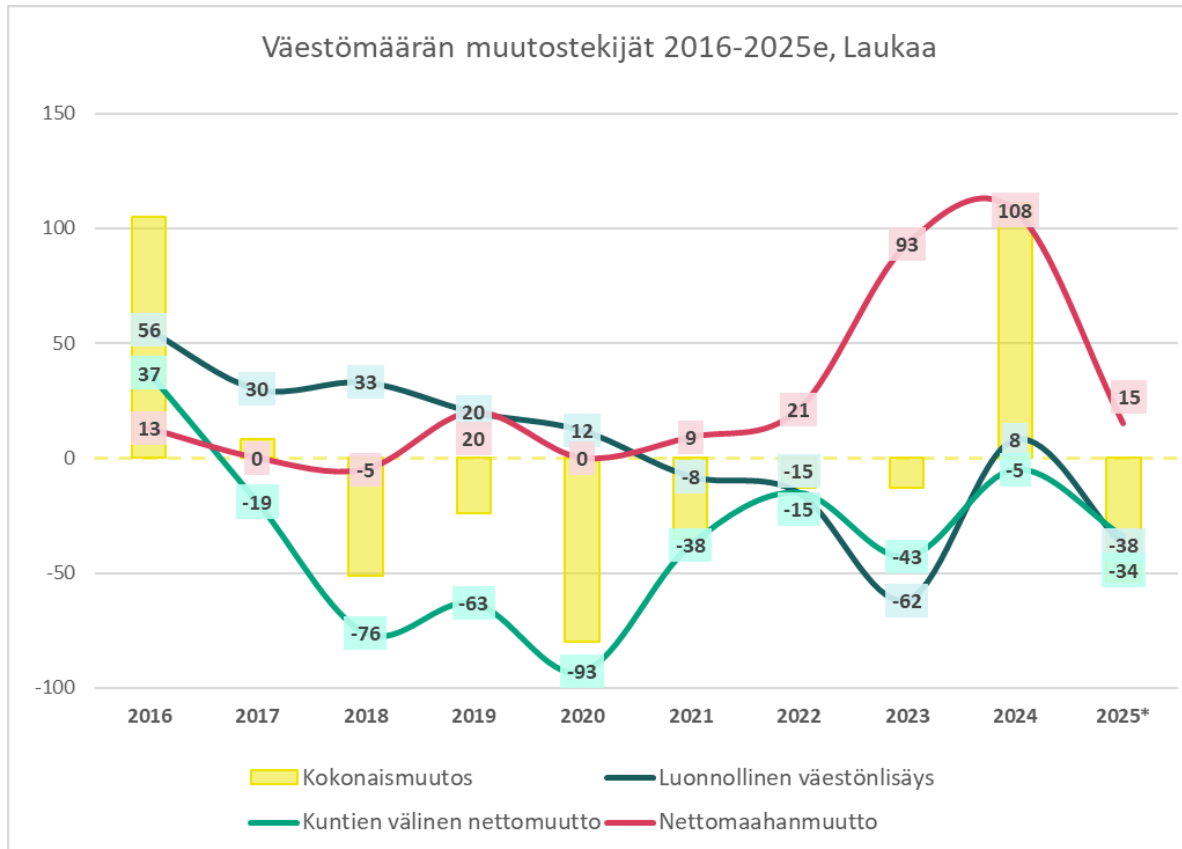
2025 enemmän kuin aiempina vuosina: 194 ihmistä menehtyi, kun puolestaan vuonna 2024 menehtyneitä oli 173 henkilöä.

Kunnasta muutti pois 34 ihmistä enemmän kuin kuntaan muutti. Nettomaahanmuutto kasvatti asukaslukua 15 henkilöllä.

Koko Keski-Suomessa asukasmäärän ennakoidaan kasvaneen vuonna 2025 ainoastaan Jyväskylässä, Muuramessa ja Uuraisilla. Laukaan prosentuaalinen väestömäärän pieneminen on asukaslukuaan Keski-Suomessa menettävistä kunnista pienin (0,3 %).

Seuraavissa graafeissa on kuvattu Laukaan kunnan väestömäärän muutosta 2010-2025 ja väestömäärän muutostekijöitä 2016-2025.

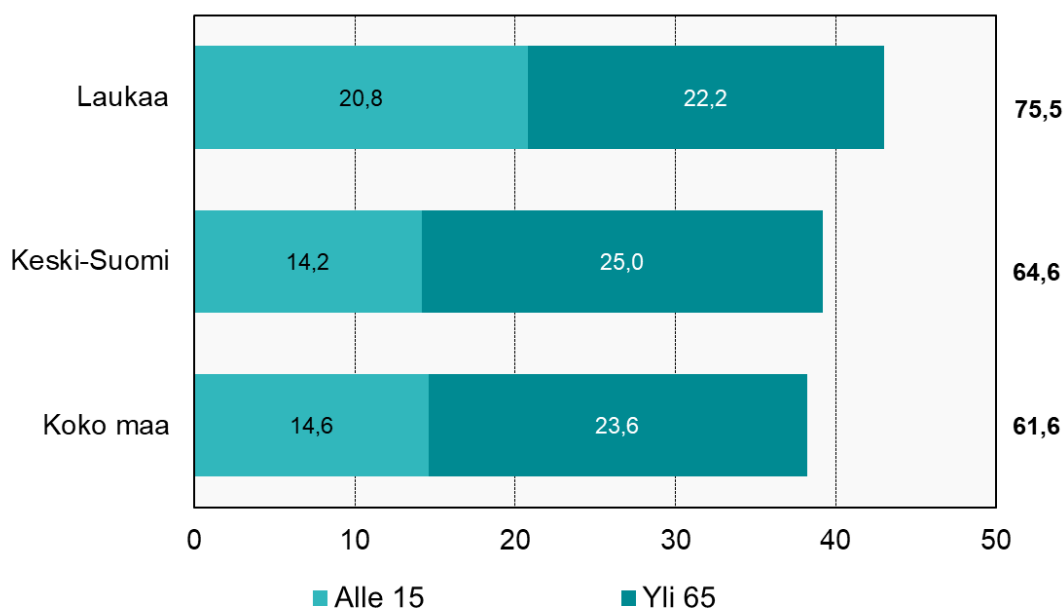
Tilastokeskus on koonnut ennusteita tulevasta väestönkehityksestä. Laukaan asukasmäärään ennustetaan hienoista parin prosentin laskua vuoteen 2045 mennessä. Väestömäärän laskua enemmän Laukaan kuntaa haastaa väestöllinen huoltosuhde. **Väestöllinen huoltosuhde** kuvaa alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden suhdetta työikäiseen, 15-64-vuotiaaseen väestöön. Laukaan huoltosuhde on korkea, sillä huoltosuhde on 75,5. Tämä tarkoittaa, että sataa työikäistä kohden on 75,5 lasta ja 65 vuotta täyttänyttä. Korkea huoltosuhde johtuu pääosin suuresta lasten ja nuorten määrästä.

Koko maan huoltosuhde oli 61,6 ja Keski-Suomen 64,6. Huoltosuhteessa on merkittäviä eroja maakunnittain.

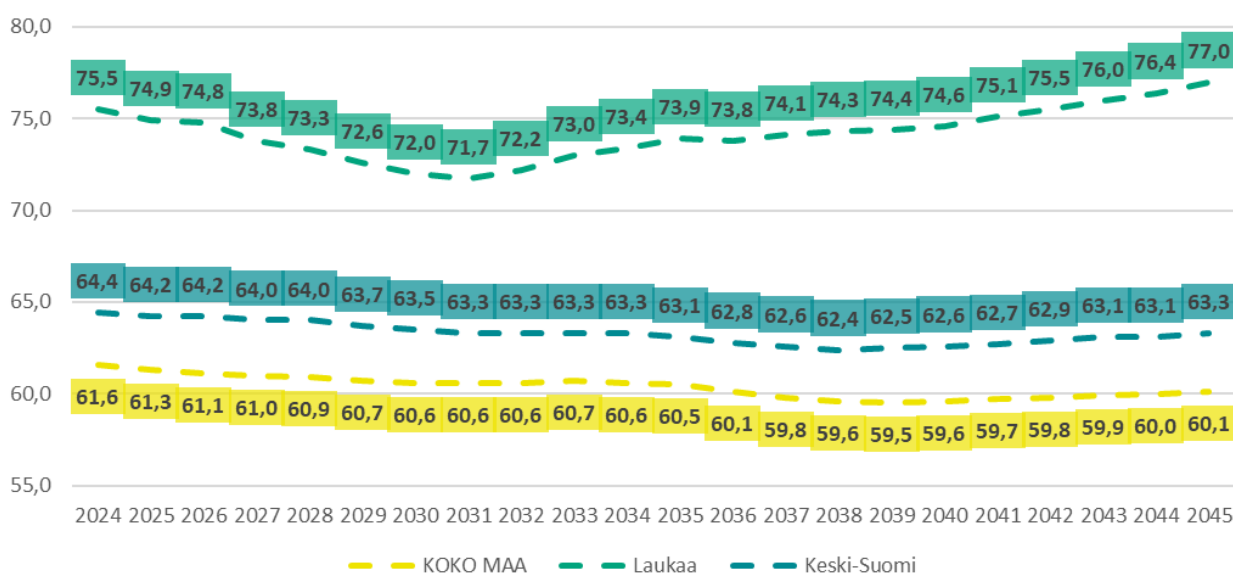
Suurella lasten ja nuorten määrällä on monia positiivisia vaikutuksia, mutta se haastaa kunnan talouden kestävyyttä. Huoltosuhteen ennakoidaan edelleen heikkenevän, mutta vain hienoisesti: Tilastokeskus ennustaa Laukaan huoltosuhteen olevan 77 vuonna 2045.

Seuraavissa graafeissa on kuvattu Laukaan väestöllistä huoltosuhdetta ja sen kehitysnäkymiä.

Väestöllinen huoltosuhde 31.12.2024 (alle 15 v. + yli 65 v. sataa 15-64 v. kohti)

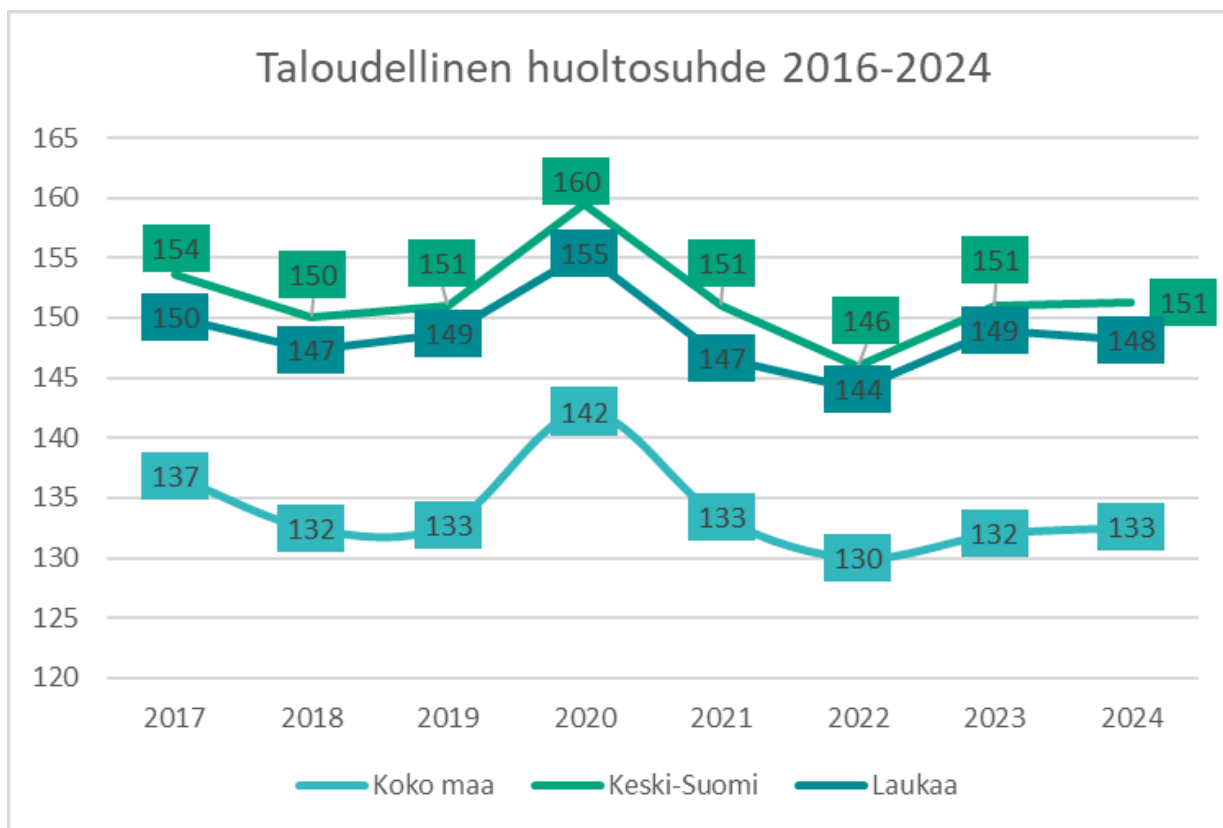

Tilastokeskus, väestöennuste 2024: väestöllinen huoltosuhde

Taloudellinen huoltosuhde kuvastaa työttömien ja työvoiman ulkopuolisten määrää sataa työllistä kohden. Tunnusluku auttaa väestöllisen huoltosuhteen rinnalla hahmottamaan kunnan väestörakenteen merkitystä kunnan taloudelle. Laukaan taloudellinen huoltosuhde on hieman Keski-Suomen keskiarvoa parempi, mutta jää selvästi koko

Suomen tasosta. Keski-Suomen keskiarvoa paremmasta työllisyystilanteesta huolimatta työllisten määrä ei ole yhtä suuri kuin kunnissa keskimäärin. Nuorekas väestörakenne ja väestöllinen huoltosuhde heijastuvat siten myös taloudelliseen huoltosuhteeseen.

Työttömien työnhakijoiden määrä on lisääntynyt. Keski-Suomen ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun lopussa 2025 yhteensä 20.043 työtöntä työnhakijaa. Se on 1.848 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömyysprosentti oli 15,8 kun se vuotta aiemmin oli 14,5.

Laukaan työttömyysaste oli joulukuun lopussa 12,9 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita oli vuoden päättyessä 1.102. Vuotta aikaisemmin vastaava luku oli 1.003.

Työ- ja elinkeinopalveluiden uudistus muutti kuntataloutta ja nosti TE-kokonaisuuden kunnille merkittäväksi palvelukokonaisuudeksi vuodesta 2025 alkaen. Kunnille siirtynyt kokonaisuus voidaan jakaa kahteen osaan: siirtyneisiin palveluihin sekä kasvaneisiin etuuskuluihin.

Siirtyneiden palveluiden osalta kustannuksia kasvattavat sekä lakisääteiset että vapaaehtoisesti järjestettävät, työllisyyttä ja elinvoimaa edistävät palvelut. Uudistuksen myötä valtiolta kuntiin siirtyi noin 4 000 työntekijää.

Kunnat osallistuvat myös entistä enemmän työttömyysetuuksien rahoittamiseen. Yksittäisen kunnan rahoitusosuus muuttuu sekä työttömyyden määrän että pituuden mukaan. Mitä pidempään yksittäisen henkilön työttömyys kestää, sitä isomman osan kunta joutuu etuuskuluista maksamaan. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuu on peruskunnilla, vaikka palveluita hoitaisi kuntien puolesta työllisyysalue. Uudella työttömyysturvavastuulla eli niin kutsutulla kannustinmallilla kuntia ohjataan ja kannustetaan huolehtimaan työllisyydestä sekä järjestämään palvelut mahdollisimman tehokkaasti ja vaikuttavasti.

Työllisyyspalveluiden kunnille siirtämisen yhteydessä luvattiin, että kuntien kasvaneet kustannukset korvataan kunnille täysimääräisesti valtionosuuksina. Samaan aikaan heikentyneessä työllisyystilanteessa tämä ei kuitenkaan toteutunut suunnitellusti. Valtionrahoitus maksetaan jokaiselle kunnalle. Siirtyvien palveluiden osalta valtionosuuksia maksetaan työikäisen väestön sekä työttömien määrän perusteella. Työttömien määrä lasketaan laajan työttömyyden perusteella,

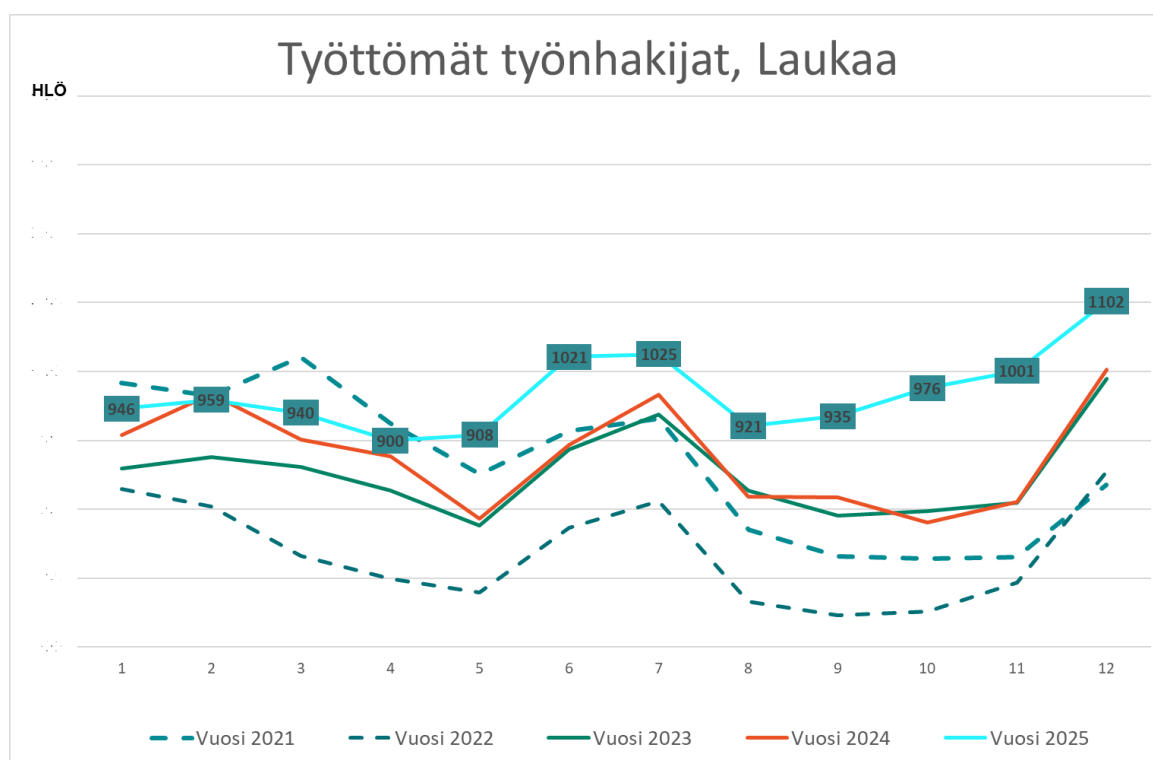
jolloin mukaan lasketaan myös työvoimapalveluiden piirissä olevat työttömät sekä palkkatuella työskentelevät. Näiden uusien valtionosuuskriteerien lisäksi vieraskielisyyden perusteella korvataan työttömien kotokoulutuksen kustannuksia. Palveluiden valtionosuusrahoituksen suuruus päivitetään vuosittain valtionosuuslaskelmien yhteydessä.

Kasvaneet työttömyysetuuskulut korvataan myös valtionosuuksina. Palveluista poiketen, lisäkulut korvataan kiinteällä valtionosuuden lisäyksellä, jonka suuruus laskettiin uudistushetkellä. Kannustinmalliin sisältyvä kasvaneiden etuuskulujen korvaus ei siten muutu työttömien tai muunkaan määrän mukaan. Korvausta korotetaan ainoastaan vuosittain kansaneläkeindeksillä.

Lisääntynyt valtionrahoitus ei ole korvamerkittyä eli kunnat saavat päättää itse rahojen käytöstä.

Jos palvelut onnistutaan tuottamaan tehokkaammin, saavat kunnat käyttää säästyneet rahat muihin kohteisiin. Jos työttömyyttä onnistutaan vähentämään, pienenee valtionrahoitus ainoastaan laajan työttömyyden kriteerin osalta; muut osat pysyvät ennallaan. Muuttuvat työttömyysetuuskulut ja siihen liittyvä kiinteä korvaus, verotuotot sekä palveluiden valtionosuus muodostavat yhdessä vahvan taloudellisen kannusteen edistää työllisyyttä ja elinvoimaa. Samalla kuntien talous on entistä voimakkaammin sidoksissa vallitsevaan taloussuhdanteeseen ja työllisyyden kehitykseen.

Seuraavassa graafissa on kuvattu Laukaan työttömien työnhakijoiden määrän kehitystä 2021-2025 ja Keski-Suomen kuntien työttömyysasteita. Laukaan työttömyysaste on selvästi muita saman kokoisia tai suurempia kuntia pienempi, ja 2,7 prosenttiyksikköä pienempi kuin Keski-Suomen keskiarvo.

Rakentaminen

Rakentaminen on yksi nopeimmin talouden suhdanteisiin reagoiva ala, jossa talouden kehitysliikkeet näkyvät voimakkaasti. Nytkin vallitseva suhdanne on kurittanut erityisesti rakennusala. Laukaassa uusia asuntoja valmistui yhteensä 73 kappaletta. Omakotitaloja valmistui yhteensä 21 kappaletta, joista 12 sijaitsi asemakaava-alueella ja 9

haja-asutusalueella. Rakennuslupien määrä pieneni 86 kappaleeseen. Rakennuslupien pienemiseen vaikutti vuoden 2025 alusta voimaantullut rakentamislaki, jonka myötä osa rakennustoimenpiteistä vapautui luvanvaraisuudesta. Lakimuutoksen myötä toimenpideluvat poistuivat kokonaan lupatyypeistä. Viime vuonna myönnettiin kuitenkin 3 toimenpidelupaa, joiden hakemukset oli jätetty ennen lain voimaantuloa.

Laukaan talouden kehityspiirteitä

Laukaan kunnan taloudellisena haasteena on ollut vertaiskuntiin verrattuna heikko tuloperusta. Kunnan palvelut ovat kustannustehokkuudesta huolimatta laadukkaita ja niihin on oltu tyytyväisiä, mutta heikon tuloperustan vuoksi korkean palvelutason ylläpitäminen on haasteellista. Verotulojen ja valtionosuuksien eli verorahoituksen määrä asukasta kohden on pitkään ollut maan ja saman kokoluokan kuntien keskiarvoa matalampi. Kunnan tuloista 60 prosenttia koostuu verotuloista, ja 24 prosenttia valtionosuuksista. Verorahoituksen

kehityksellä on näin ollen merkittävä rooli kunnan tulojen muodostumisessa.

Laukaan kunnan taloudessa niin kutsutut Sote-tasaus-erät näyttelevät suurta roolia. Sote-tasaus-erät heikensivät Laukaan kunnan valtionosuutta vuonna 2025 7,9 miljoonaa euroa. Sote-tasaus-erät sisällytettiin valtionosuuteen tehtäviin vähennyksiin ja lisäyksiin vuoden 2023 hyvinvointi-alueuudistuksen yhteydessä ja ne perustuvat vuosien 2021 – 2022 sote-menoihin, joihin ei enää pystytä vaikuttamaan.

Valtionosuusjärjestelmää on laajasti kritisoitu, ja hallitus käynnisti kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen syksyllä 2023. Pitkään valmisteltu uudistus kuitenkin kaatui loppusyksystä 2025 hallituspuolueiden sisäisiin erimielisyyksiin. Valtionosuusuudistuksen kaatuminen oli pettymys, sillä Laukaan kaltaisen, ikärakenteeltaan nuorekkaan kunnan oletettiin hyötävän uudistuksesta taloudellisesti, ja järjestelmän nähdään nykyisellään kohtelevan Laukaan kuntaa epäoikeudenmukaisesti. Laukaan kunta kanteli oikeuskanslerille järjestelmän ongelmista vuoden 2026 alussa. Sotetasauserät perustuvat kuntien aiempaan rooliin sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestäjänä. Näillä historiallisilla kustannuksilla on kuitenkin edelleen erittäin merkittävä vaikutus siihen, kuinka paljon valtionosuusrahoitusta kunta saa nykyisten lakisääteisten tehtäviensä – erityisesti varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja työllisyydenhoidon – järjestämiseen.

Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa nykyisten lakisääteisten peruspalvelujen rahoitus määräytyy suurelta osin kuntien aiempien, jo päättäneiden tehtävien perusteella. Näihin menneisiin kustannuksiin ei ole enää mahdollista vaikuttaa eikä niistä ole mahdollista säästää. Hyvinvointialueuudistukseen liittyneessä valtionosuusjärjestelmämuutoksessa kantavana ajatuksena on ollut, ettei kunnan suhteellinen taloudellinen asema saisi uudistuksen vuoksi muuttua. Tämä on kuitenkin järjestelmätasauksen kautta johtanut tilanteeseen, jossa kunnan ei myöskään ole mahdollista omin toimin taloudellista tilannettaan parantaa, koska valtionosuudet eivät enää riitä nykyisiin lakisääteisiin tehtäviin.

Tämän seurauksena kunnat joutuvat kohdistamaan talouden sopeutustoimet nykyisiin tehtäviinsä. Erityisen ongelmallinen tilanne on kunnissa, joissa on paljon lapsia ja nuoria ja siten suuri tarve varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen palveluille. Nämä palvelut ovat yksityiskohtaisesti ja velvoittavasti säänneltyjä erityislainsäädännöllä, kuten muun muassa henkilöstömitoitukset, valtakunnalliset opetussuunnitelmat, oppimisen tuen lainsäädäntö sekä koulukuljetuksia koskevat

velvoitteet, minkä vuoksi säästöjen toteuttaminen lakisääteisiä velvollisuuksia vaarantamatta on käytännössä hyvin vaikeaa ja jopa mahdotonta. Tästä syystä kunta voi ajautua kriisikunnaksi nimenomaan valtionosuusjärjestelmän rakenteellisen vioutuman vuoksi.

Vaihtoehtona palveluista säästämislle kunnalla on verotulojen kasvattaminen. Kunnallisveroprosenttien erot Suomen kuntien välillä ovat kasvaneet merkittävästi. Vuonna 2026 kunnallisveroprosentti vaihtelee alimmillaan 4,7 prosentista korkeimmillaan 10,9 prosenttiin. Valtionosuusjärjestelmän toimimattomuuden seurauksena korkean veroprosentin kunnissa joudutaan samanaikaisesti sekä kiristämään verotusta että heikentämään palveluiden määrää ja laatua. Toisaalta kaikkien suomalaisten maksamilla verovaroilla rahoitettava valtionosuusjärjestelmä voi mahdollistaa toisiin kuntiin jatkuvan taseen ylijäämän matalalakin kunnallisverorasituksella. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa kansalaiset ovat keskenään olennaisesti eriarvoisessa asemassa. Korkealla kunnallisveroprosentilla ei samanaikaisten säästöpainoiden vuoksi saa parempia palveluita kuin matalalla veroprosentilla.

Vuoden 2025 verotulojen kehitys oli vaisua. Vallitseva talous- ja työllisyyskehitys heijastui odotettua voimakkaammin kunnan verotuloihin. Alkuperäisessä talousarviossa verotuloja ennakoitiin saatavan 48,1 miljoonaa euroa. Verotulojen kehitystä seurattiin vuoden mittaan, ja verotuloarviota pienennettiin 0,5 miljoonalla eurolla talousarviomuutoksien yhteydessä. Verotulojen määrä alitti muutetun talousarvion kuitenkin vielä 0,4 miljoonalla eurolla. Verotuloja kertyi yhteensä 47,2 miljoonaa euroa, eli 0,9 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän. Tuloverojen kertymä oli verotulolajeista heikoin. Tuloverojen kertymä alitti alkuperäisen talousarvion 1,1 miljoonalla eurolla.

Valtionosuuksia Laukaan kunta sai 18,8 miljoonaa euroa. Lukuun sisältyy harkinnanvaraista valtionosuutta 755.000 euroa. Kunta sai valtionosuuksia 3,3 miljoonaa euroa edellistä vuotta enemmän.

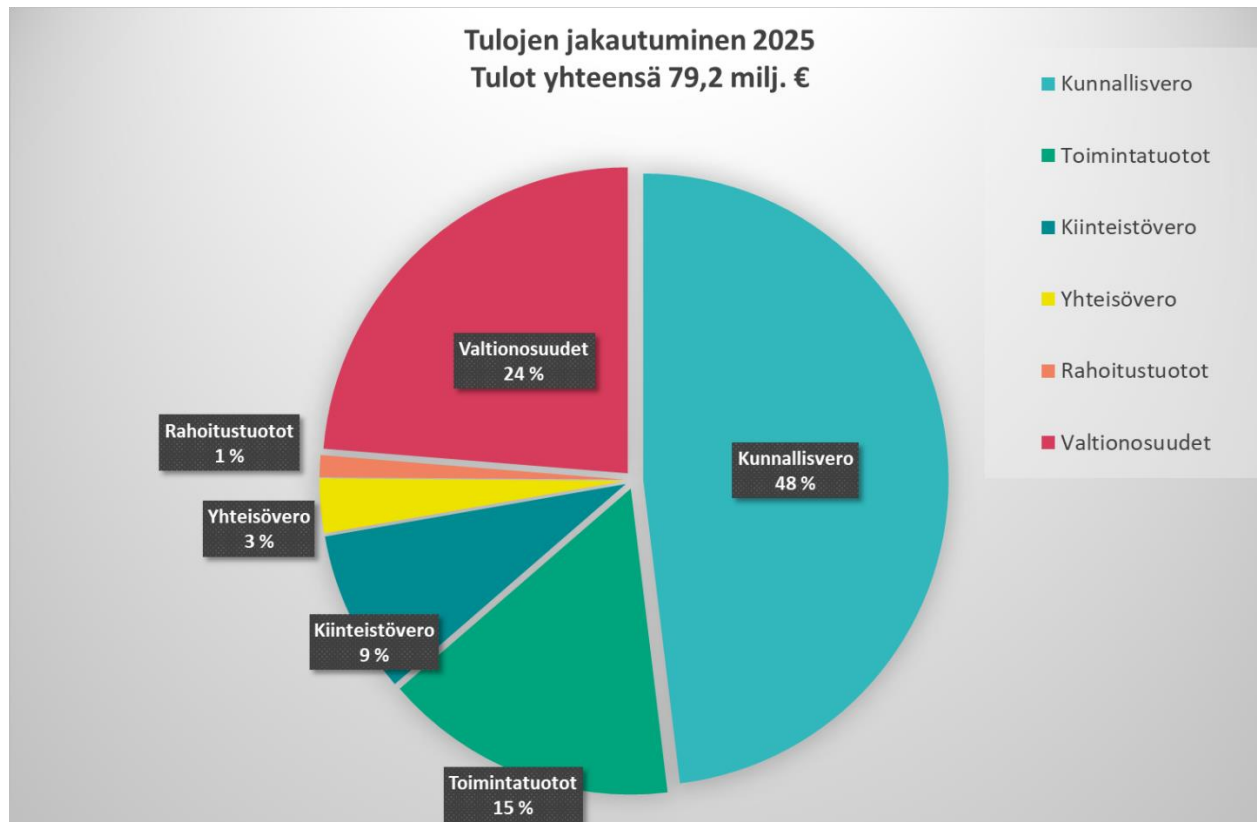
Kuntien valtionosuudet lisääntyivät 19 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. Valtionosuutta lisäsivät työvoimapalveluiden ja kotoutumislain uudistus 607 miljoonaa euroa, työttömyysturvan rahoitusvastuun siirto kunnille 216 miljoonaa euroa ja muilta osin tehtävämuutokset, joiden vaikutus nettona oli viisi miljoonaa euroa valtionosuuksiin. Muihin tehtävämuutoksiin sisältyy muun muassa oppimisen tuen uudistaminen.

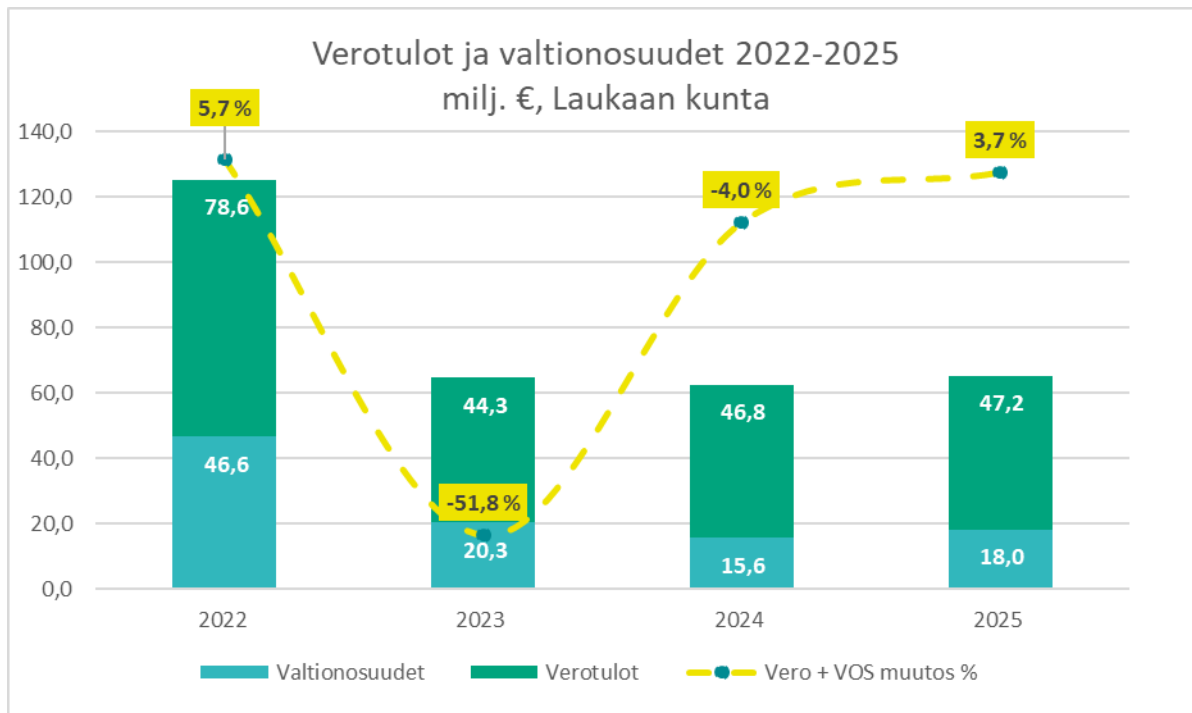
Sote-siirtoerät pienentävät Laukaan kunnan valtionosuuden määrää 7,9 miljoonaa euroa. Sote-kustannukset olivat korkeat siirtolaskelmien laskenta-ajankohtana, kun sote-kustannuksia vastaava rahoitus siirrettiin hyvinvointialueelle. Järjestely kurittaa Laukaan kuntaa sekä tilinpäätös-vuonna että tulevina vuosina. Helpotusta tilanteeseen ei saada kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistuksen myötä, sillä uudistus kaatui. Näin ollen rahoitusjärjestelmää ei saada lähiaikoina vastaamaan kuntien uutta roolia sote-uudistuksen ja TE-uudistuksen jälkeen.

15 prosenttia kunnan ulkoisista tuloista oli toimintatuloja. Toimintatuloja kertyi yhteensä 0,9 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän. Valtionosuuksia kertyi 0,6 miljoonaa euroa muutettua talousarviota enemmän ja rahoitustuloja 77.000 euroa muutettua talousarviota enemmän. Vaikka verotulojen kertymä oli 0,4 miljoonaa euroa arvioitua pienempi, harkinnanvaraisen valtionosuuden lisäksi toimintatulojen ennakoitua suurempi kertymä selittävät talousarviossa ennakoitua paremman tuloksen tilikaudella 2025.

Rahoitustuottoja kunnan tuloista on noin prosentin verran. Rahoitustuottoja kertyi noin 77.000 euroa muutettua talousarviota enemmän.

Seuraavissa kuvioissa näkyy Laukaan vuoden 2025 ulkoisten tulojen jakautuminen eri tulolajeihin sekä verotulojen ja valtionosuuksien kehitys 2022-2025.

Kuvion vertailtavuuden parantamiseksi valtionosuuksissa ei ole huomioitu harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta, joka oli vuonna 2022 1 M€ ja vuonna 2023 0,4 M€ ja vuonna 2025 0,8 M€.

Kunnan ulkoiset toimintakulut kasvoivat 8 prosentilla eli 5,4 miljoonalla eurolla edellisvuoteen verrattuna. TE-palvelujen siirto kunnille lisäsi kuntien kuluja noin miljardilla eurolla.

Kulurakenteessa tapahtui merkittävä muutos vuoden 2025 aikana. 1.4. aloitti Laukaan tekniset tukipalvelut Oy, jonka palvelukseen siirtyi teknisten tukipalveluiden henkilöstö. Muutoksen myötä palkkakulujen määrä kunnan puolella pieneni, ja ostopalvelujen määrä kasvoi.

Laukaan kunnassa on toteutettu tasapainottamisohjelma 1.0 vuodesta 2024 alkaen. Toimintaympäristön muutoksen myötä jouduttiin vuoden 2025 aikana käynnistämään tasapainottamisohjelma 2.0. Sopeutustoimenpiteet hillitsivät menojen kasvua kuluneella tilikaudella sekä tulevina vuosina.

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen siirryttyä hyvinvointialueille poistot ja rahoituskulut jäävät kunnan katettavaksi. Poistojen ja korkomenojen suhteellinen määrä ”uudessa kunnassa” on entistä suurempi. Kunnat kantavat myös näihin eriin liittyvät riskit. Korkotason nousua myös korkomenojen määrä on kasvanut huomattavasti muutaman vuoden takaiseen verrattuna. Korkotaso laski edelliseen vuoteen verrattuna, ja korkomenojen määrä laski tämän seurauksena 0,2 miljoonaa euroa. Poistot pysyivät samalla tasolla 7,6 miljoonan euron tuntumassa.

Laukaan kunnan toimintakate kasvoi edellisestä vuodesta 4,6 miljoonalla eurolla (8 %). Toteutunut toimintakate alitti muutetun talousarvion 0,9 mil-

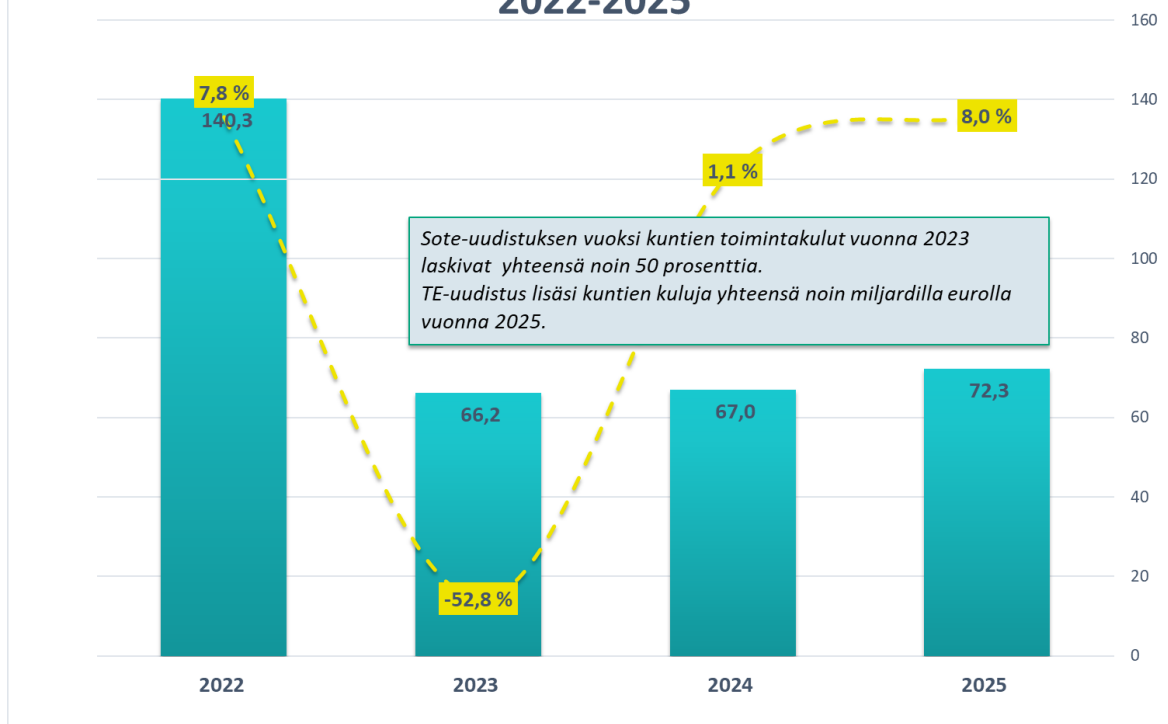
joonalla eurolla. Valtakunnallisesti kuntien toimintakate tilinpäätöksen ennakkotietojen mukaan kasvoi 7,6 prosenttia.

Tilikauden tulokseksi muodostui 2,7 miljoonaa euroa tappiota. Tappiollisen tuloksen myötä kunnan kertyneen alijäämän määrä kasvoi 5,4 miljoonaa euroon. Kuntalain mukaan alijäämä tulee kattaa vuoteen 2029 mennessä. Tulos oli kuitenkin 1,1 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua parempi. Samansuuntainen trendi vallitsi myös valtakunnallisesti: kuntien tilinpäätösarviot olivat vahvempia kuin talousarviot.

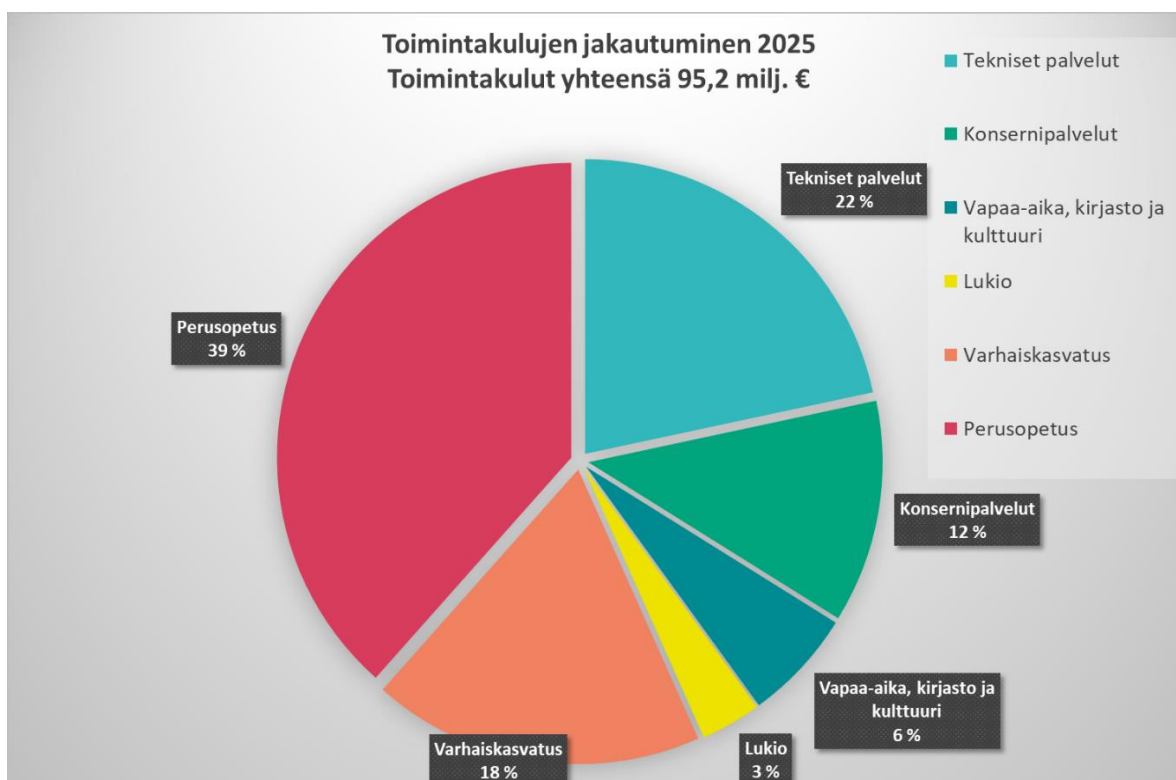
Seuraavissa kuviossa on esitetty ulkoisten toimintakulujen kehitys 2022-2025. Kuvioista nähdään selvästi Sote-uudistuksen vaikutus vuonna 2023, ja kulujen maltillinen kasvu vuonna 2024. Vuonna 2025 toimintakulut kasvoivat 8 prosenttia. Kasvu selittyy työllisyyspalveluiden ja Hirviareenan tulolla osaksi kunnan toimintaa sekä kunta-alalla tehdyllä valtakunnallisella työehtosopimusratkaisulla, joka nosti palkkakustannuksia.

Toisessa kuviossa esitetään sisäisten ja ulkoisten toimintakulujen yhteissumman jakautuminen vuonna 2025 eri palveluille. Sote-uudistuksen jälkeisen ”uuden kunnan” palvelut painottuvat voimakkaasti sivistyspalveluihin. Perusopetuspalvelut kattavat 39 prosenttia kunnan toimintamenojen osuudesta, varhaiskasvatus 18 prosenttia, vapaa-aika, kirjasto ja kulttuuri 6 prosenttia ja lukio 3 prosenttia. Yhteensä sivistyspalvelut kattavat 66 prosenttia toimintakulujen määrästä. Teknisen palvelualueen osuus toimintakulujen määrästä on 22 prosenttia ja konsernipalvelujen 12 prosenttia.

Ulkoiset toimintakulut (milj. eur.) ja muutos 2022-2025

Toimintakulujen jakautuminen 2025 Toimintakulut yhteensä 95,2 milj. €

Toimintakulut sisältäen sisäiset erät.

Laukaan kunnan lainakanta kasvoi vuonna 2025 2,7 miljoonaa euroa. Lainakannan kasvua selittää tilinpäätöshetkellä rahoissa ja pankkisaamisissa olevat varat 3,1 miljoonaa euroa. Jos tilinpäätöshetken kassavaroilla olisi maksettu lyhytaikaisia lainoja pois, lainakanta olisi säilynyt edellisen vuoden tasossa. Rahoissa ja pankkisaamisissa olevaa summaa nosti yksittäisenä eränä vuoden lopussa saatu harkinnanvarainen valtionosuus 755 000 euroa, josta päätös tuli niin myöhään eikä maksupäivä ollut tiedossa, joten sitä ei pystytty kassanhallinnassa huomioimaan.

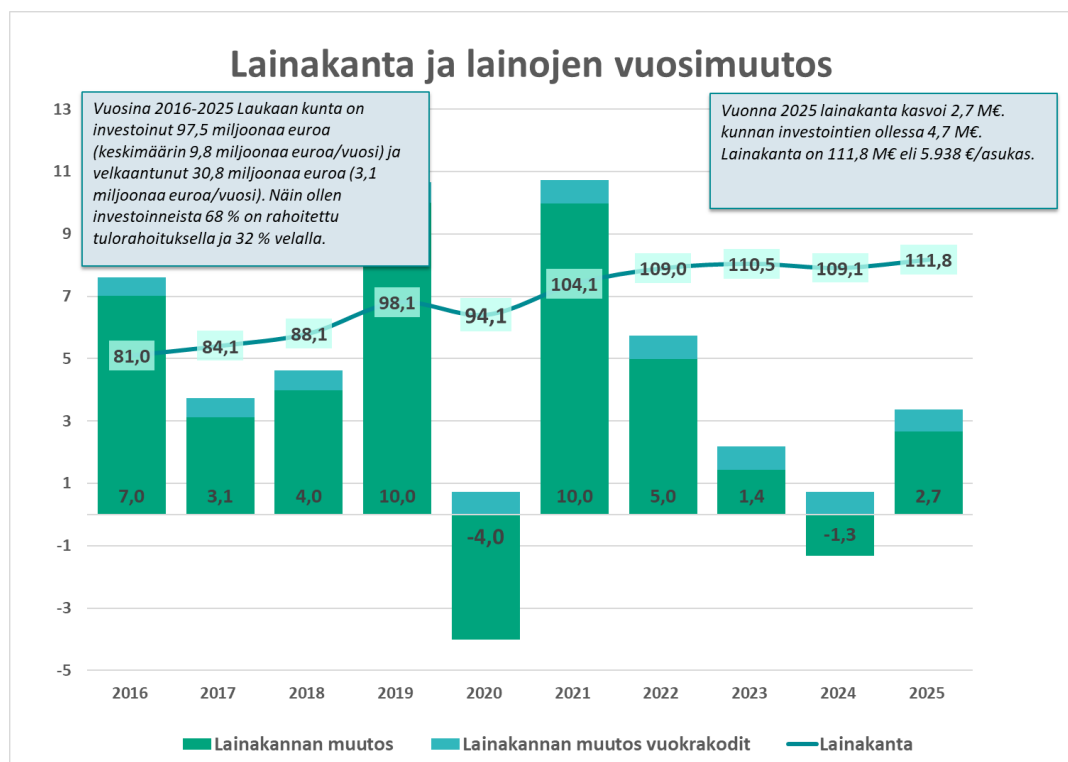
Kunnan lainakanta on verrattain korkea: vuoden 2025 jälkeen lainaa on yhteensä 111,8 miljoonaa euroa eli 5.938 euroa asukasta kohden. Koko maan keskiarvo vuoden 2025 ennakkollisten tilinpäätösarvioiden mukaan on 3.547 euroa asukasta kohden.

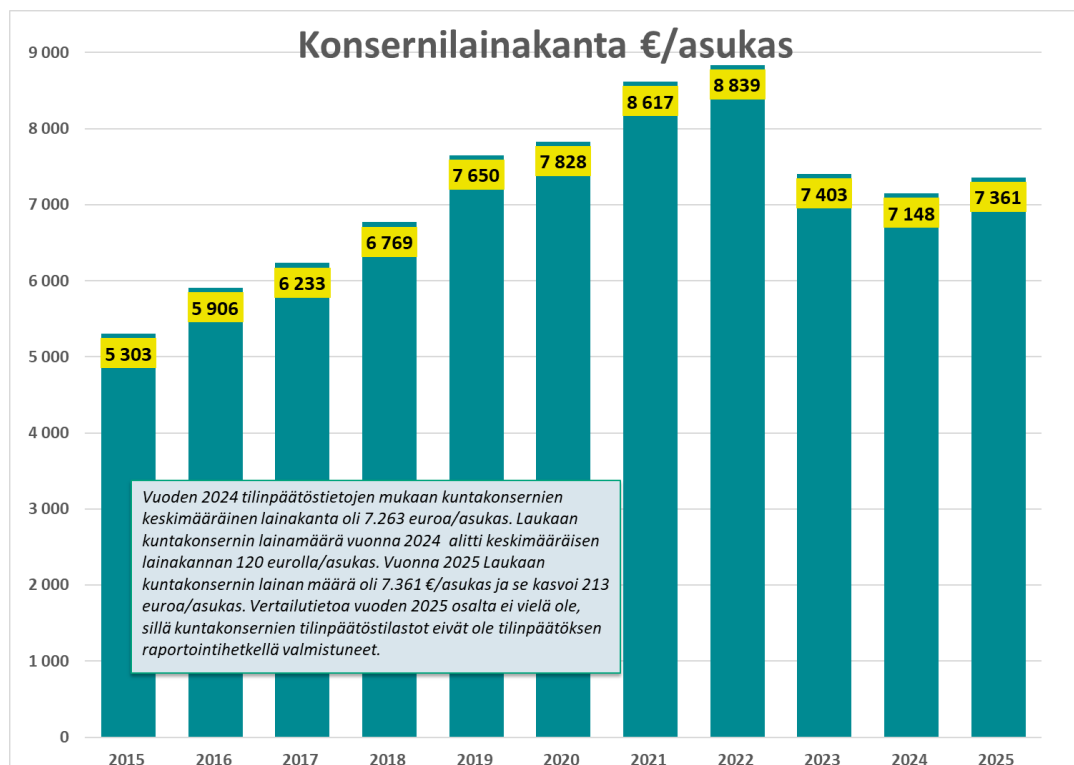
Laukaan kunta on myöntänyt Laukaan Vesihuolto Oy:lle 15,3 miljoonan euron bullet-lainan 31.12.2015. Laina uusittiin 10 vuodeksi vuodenvaihteessa valtuuston päätöksellä.

Vuonna 2025 konsernin lainakanta kasvoi noin 3,6 miljoonaa euroa. Vuoden päättyessä konsernin lainakanta oli yhteensä 138,6 miljoonaa euroa eli 7.361 euroa asukasta kohden. Valtakunnalliseen tasoon konsernilainakantaa ei tilinpäätöshetkellä voida vertailla, sillä vuotta 2025 koskevaa vertailutietoa ei ole saatavilla. Laukaan kuntakonsernin asukaskohtainen lainamäärä alitti kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän 120 eurolla vuonna 2024.

Lainojen lisäksi viime vuosina on kiinnitetty kuntien ja kuntakonsernien välisessä vertailussa huomiota leasing- ja vuokravastuiden määrään. Laukaan kuntakonsernin lainojen ja vastuiden yhteismäärä oli vuonna 2025 9.770 euroa asukasta kohden ja se pieneni 50 euroa asukasta kohden edellisestä vuodesta. Vuoden 2025 kuntakonsernien koko maan keskiarvo ei ole vielä tiedossa. Vuonna 2025 lainojen ja vastuiden koko maan keskiarvo oli 8.558 euroa/asukas.

Seuraavissa kuvioissa kuvataan kunnan ja kuntakonsernin lainakannan kehittymistä.

Kunnan vuosikate on viimeisen kymmenen vuoden aikana vaihdellut noin 1,8 miljoonan euron tasosta lähes 13 miljoonaan euroon. Perusoletus on, että vuosikate on riittävä, jos se kattaa poistot. Vuoden 2025 vuosikate 4,3 miljoonaa euroa ei riittänyt kattamaan 7,6 miljoonan euron poistoja. Poistojen lisäksi osakkeisiin ja osuuksiin tehtiin 0,57 miljoonan euron arvonalennuskirjaus.

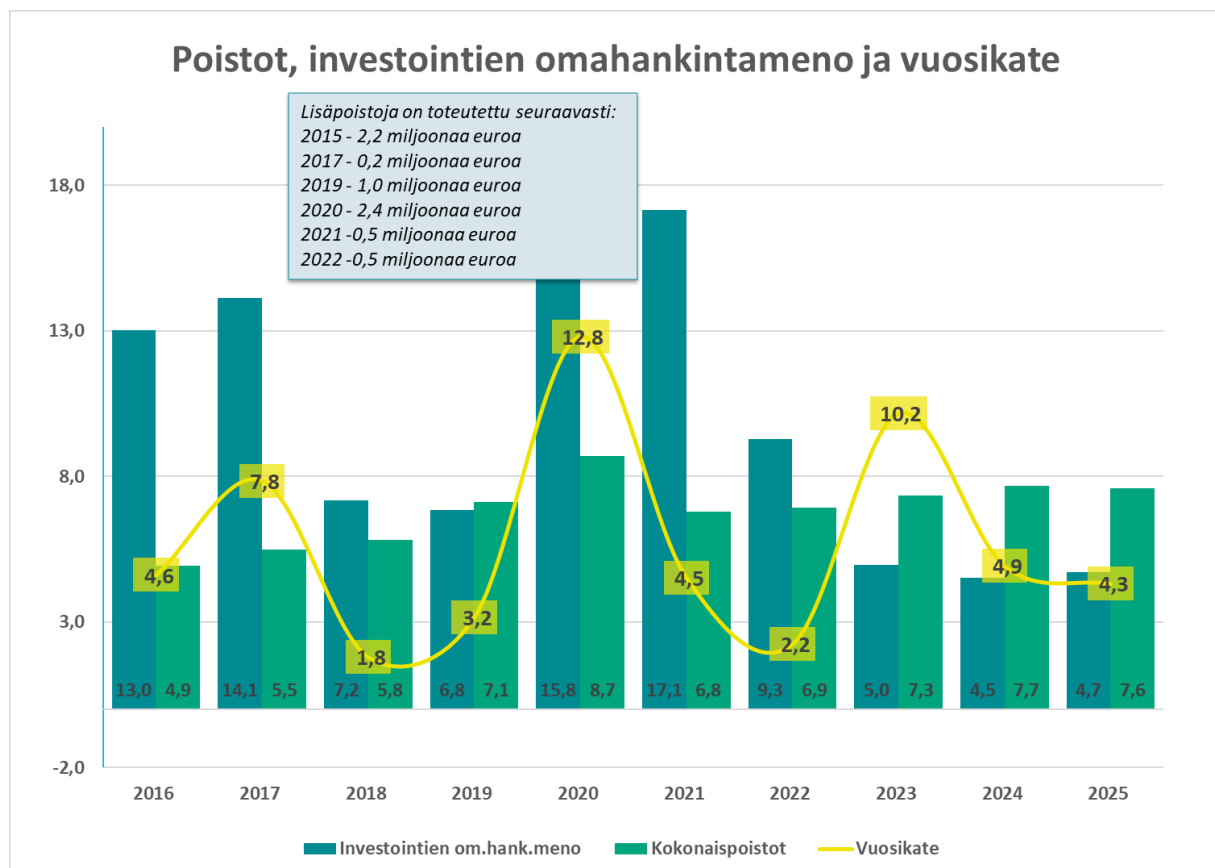
Tarkastelujaksolla 2016-2025 Laukaan kumulatiivinen vuosikate on noin 56,3 miljoonaa euroa ja poistot noin 68,3 miljoonaa euroa. Tulorahoitus ei ole toisin sanoen riittänyt 12 miljoonan euron osalta poistojen kattamiseen, minkä lisäksi kunnan poistotaakka on korkeasta investointitasosta johtuen noussut tarkastelujaksolla huomattavasti.

Investointien omahankintameno oli 4,7 miljoonaa euroa eli kymmenen vuoden tarkasteluajanjakson

toiseksi pienin. Aiempina vuosina investointien määrä on ollut suuri, ja sen myötä vuosipoistojen määrä on kasvanut: vuoden 2016 poistot olivat 4,9 miljoonaa euroa, kun vuoden 2025 poistot olivat 7,6 miljoonaa euroa.

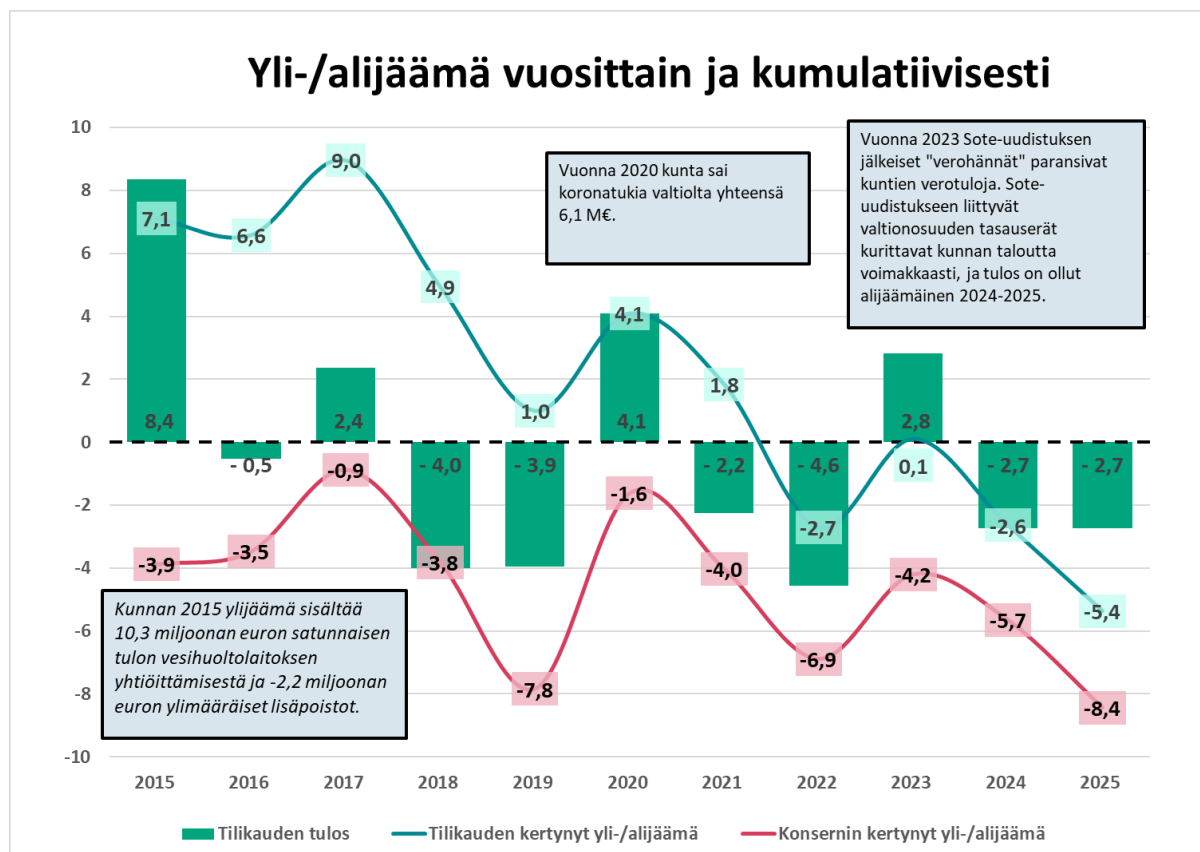
Jos vuosikate jää investointeja pienemmäksi, joudutaan osa investoinneista pääsääntöisesti rahoittamaan lainarahalla. Kunta on vuodesta 2016 alkaen investoinut 97,5 miljoonaa euroa ja velkaantunut yhteensä 30,8 miljoonaa euroa. Näin ollen investoinneista noin 68 prosenttia on rahoitettu tulorahoituksella ja 32 prosenttia ottamalla velkaa.

Alla olevassa kuvioissa verrataan vuosikatteen, poistojen ja nettoinvestointien kehitystä Laukaassa 2016-2025.

Kunnan tulos muodostui 2,7 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Vuoden lopussa kertynyt alijäämä on 5,4 miljoonaa euroa. Alijäämä tulee kuntalain mukaan kattaa vuoteen 2029 mennessä.

Laukaan kuntakonsernin tilinpäätös oli 3,0 miljoonaa euroa alijäämäinen. Konsernin kumulatiivinen alijäämä oli vuoden 2025 jälkeen 8,4 miljoonaa euroa, eli 449 euroa asukasta kohden.

Laukaan kunta investoi yhteensä 4,7 miljoonalla eurolla. Investointeihin saatiin rahoitusosuuksia noin 25.000 euroa.

Investoinneista noin 0,8 miljoonaa euroa kohdistui kiinteistöjä koskeviin korjausinvestointeihin.

Kunnallistekniikkaa, puistoja ja yleisiä alueita rakennettiin ja ylläpidettiin noin kahdella miljoonalla eurolla. Suurimpia tiehankkeita olivat Laajalahden alue ja Lahnajärvenkadun jatkaminen. Puistojen osalta suurimmat investoinnit koskivat satama-alueita, hulevesiviemäreitä ja Lievestuoreen Kuilun avantouintipaikkaa.

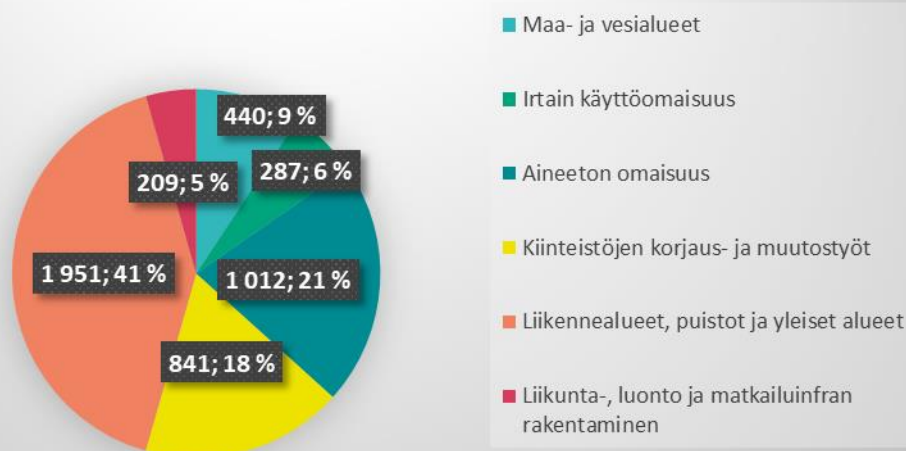
Irtaimen käyttöomaisuutta hankittiin 0,3 miljoonalla eurolla. Suurin osa irtaimen omaisuuden hankinnoista koski tieto- ja viestintätekniisiä laitteita.

Urheilu- ja retkeilyalueisiin investoitiin 0,2 miljoonan euron arvosta. Vapaa-ajan olosuhteita parannettiin 46.000 eurolla ja koulujen piha-alueita kunnostettiin 42.000 eurolla. Urheilu- ja retkeily-

alueiden parantamiseen tähtäsi myös kaksi hanketta: Saavutettavampi arkipyöräilyn hanke ja Culture in Nature luonto- ja matkailuinfran kehittämisshanke.

Maa- ja vesialueiden investoinnit olivat 0,4 miljoonaa euroa. Yritystonttien esirakentamiseen suunnattiin noin 24.500 euroa. Yhdyskuntarakenteen, asumisen, palveluverkon ja liikenteen ratkaisut ovat ratkaisevassa asemassa kuntamme tulevaisuuden kilpailukyvyyn ja houkuttelevuuden kannalta. Toimivan ja taloudellisen yhdyskuntarakenteen sekä kohtuuhintaisen tonttitarjonnan turvaamiseksi maata hankitaan kasvualueilta hyvissä ajoin ennen asemakaavoitusta. Aktiivisella maanhankinnalla yhdyskuntarakennetta kehitetään toivottuun suuntaan. Taajamien sisällä hankitaan yleisiä alueita, jotta pystytään toteuttamaan asemakaavaa, eli luomaan toimivat liikenneyhteydet sekä viihtyisät asuin- ja elinympäristöt.

Investointimenojen jakauma, 1000 €

Laukaan kuntastrategia

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa. Laukaan kunnanvaltuusto hyväksyi 6.6.2022 § 24 kuntastrategian vuosille 2022-2030.

Strategia määriteltiin rullaavaksi, ja uuden valtuuston aloitettua toimintansa strategia päivitetään ja painotuksia muutetaan. Strategian päivitys päätettiin kunnanvaltuustossa 10.11.2025 § 65.

Strategian pääperiaatteet ja kärkiteemat säilyivät samankaltaisina. Koska kunta painui vuoden 2024

lopussa alijäämäiseksi, kuntatalouden tasapaino ja toiminta resurssien puitteissa on nostettu strategiassa voimakkaasti esille.

Strategia rakentuu kolmen pääperiaatteen varaan, jotka kuvaavat tavoiteltavaa toimintakulttuuria Laukaan kunnassa. Nämä kolme ”peetä” ovat 1) positiivisesti ja 2) palvelen 3) pidemmälle. Periaatteet on kuvattu tarkemmin seuraavassa kuvassa.

Periaatteiden lisäksi strategiassa on kolme keskeistä kärkeemaa, jotka ovat 1) asukas, 2) henkilöstö ja 3) yrittäjät. Kullekin kärkeemalle on asetettu kolme strategista tavoitetta sekä kuvattu tavoiteltua toimintakulttuuria kunkin kärkeeman näkökulmasta. Strategisille tavoitteille on asetettu mittarit, joiden toteutumista seurataan strategia-kaudella.

Kunnan heikko taloustilanne pakottaa ottamaan huomioon strategisen tavoitteen taseen ylijäämästä. Taseeseen tilinpäätöksessä 2024 kertyvien alijäämien kattaminen on paitsi lakisääteinen velvoite myös kuntastrategian mukainen tavoite.

Kuntastrategiassa määritellään sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Strategisten tavoitteiden toteutumisesta koko kunnan tasolla on suositeltavaa raportoida ainakin tilinpäätöksessä. Strategiassa on asetettu seuraavia mittareita:

Asukas

- Asukas- ja asiakastyytyväisyys: palautteen hyödyntäminen
- Asuntopoliittinen ohjelma: uuden ohjelman laatiminen ja sen tavoitteet.
- Kunnan ja kuntakonsernin talous: ylijäämäinen tase

Henkilöstö

- Asiakas- ja asukastyytyväisyys: palautteen hyödyntäminen
- Henkilöstöhyvinvointikysely

Yrittäjät

- Yritystyytyväisyys: Kuntabarometri ja yritystyytyväisyyskysely
- Yritysten liikevaihto: liikevaihdon ja tuotavuuden kasvu
- Työllisyysaste: Maakunnan keskiarvoa parempi

Asukas

Asukastyytyväisyyskyselyä tai muuta koko kunnan kattavaa asiakastyytyväisyyskyselyä ei talouden säästösyistä toteutettu vuonna 2025. Pienempiä, tulosityksiköiden omia kyselyitä, sen sijaan toteutettiin.

Asuntopoliittinen ohjelmatyö on käynnistymässä, ja asuntopoliittinen ohjelma toteutetaan vuoden 2026 aikana.

Kunnan ja kuntakonsernin taseet ovat alijäämäiset. Alijäämän kattamiseksi on hyväksytty tasapainottamisohjelmat 1 ja 2 sekä käynnistetty tasapainottamisohjelmat 1 ja 2 sekä käynnistetty tasapainottamisohjelmat 1 ja 2 sekä käynnistetty tasapainottamisohjelmat 1 ja 2.

nottamisohjelman 3.0 valmistelu, ja alijäämä pyritään kattamaan kuntalain mukaisessa aikataulussa vuoteen 2029 mennessä. Taloussuunnitelma on laadittu siten, että alijäämät saadaan katettua kuntalain 110 §:n edellyttämässä määräajassa.

Henkilöstö

Koko kuntaa koskevaa asiakas- tai asukastyytyväisyystutkimusta ei talouden säästösyistä toteutettu.

Työhyvinvointikysely toteutettiin marras-joulukuussa 2025 eli se ajoittui heti rankkojen yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeen. Tästä huolimatta tulokset pysyivät hyvällä tasolla (yli 3), vaikka hieman laskivatkin edellisestä vuodesta. Alla olevassa kuvassa on esitetty työhyvinvointikyselyn osa-aluekohtaiset keskiarvot vuosina 2023-2025.

Yrittäjät

Yritystyytyväisyys - yrityskokemustutkimus

Kunta tilasi Taloustutkimus Oy:lta Kuntien yrityskokemustutkimuksen vuonna 2025. Tutkimuksella selvitettiin kunnan yritysmuonaisuutta ja se toteutettiin Laukaassa kolmannen kerran. Kunta-kohtaisten tulosten lisäksi tutkimus sisältää vertailutiedon kymmenien muiden kuntien keskiarvotuloksiin vastaavassa tutkimuksessa.

Keskeisenä yhteenvetona tuloksista voidaan todeta, että tyytyväisyys kuntaan yrityksen sijaintipaikkana oli heikompi kuin edellisessä tutkimuksessa vuodelta 2023 ja heikompi kuin tietopankkiaineistossa keskimäärin. Myös suositteluhaluus yrityksen sijaintipaikaksi oli heikompi molemmissa vertailuissa. Sen sijaan kiinnostus kunnan ja yritysten välisten asioiden kehittämiseen oli samalla tasolla kuin vertailuaineistossa ja korkeammalla tasolla kuin Laukaassa kaksi vuotta aikaisemmin.

Seuraavassa Taloustutkimus Oy:n nostoja tuloksista:

Reilu neljännes (27 %) vastaajista antaa kiitettävät kokonaisarvosanan Laukaalle yrityksen sijaintipaikkana. 38 % katsoo sijaintipaikan hyväksi. Kriittisten osuus on 34 %. Tulos on hieman heikompi kuin Taloustutkimuksen tietopankissa.

Parhaat arviot Laukaa saa seuraavien tekijöiden osalta: toimintaympäristö on turvallinen, luotamme tulevaisuuteen kunnassa, asiointi kunnan kanssa sujuu hyvin, mielestäni kunta on vetovoimainen sijaintipaikkakunta. Kritiikkiä tulee eniten siitä, ettei kunta reagoi tarvittaessa riittävän nopeasti muuttuviin tarpeisiin sekä paikallisten yritysten huomioimisessa hankinnoissa.

Tulokset ovat heikentyneet vuodesta 2023 ja 2021. Ne ovat myös hieman heikommalla verrattuna Taloustutkimuksen tietopankin aineistoon. Vastaava ilmiö on hyvin yleinen viimeisen vuoden

aikana tehdyissä mittauksissa. Maailman tilanne ja epävarmuus vaikuttavat selvästi.

Ensisijaisiksi kehityskohteiksi voidaan nostaa veto-voimaisuus, asiointi kunnan kanssa sekä luottamus tulevaisuuteen.

Poismuuttoa pohtivien ja ”muuttajien” osuus on hieman suurempi kuin Suomessa keskimäärin.

45 % on käyttänyt yritys-/elinkeinopalveluja. Kokonaisarvosana palveluista on heikempi kuin kunnissa keskimäärin. Laukaan tulokset ovat kuitenkin parantuneet vuoden 2023 jälkeen.

Yritysten liikevaihdon ja tuottavuuden kasvu

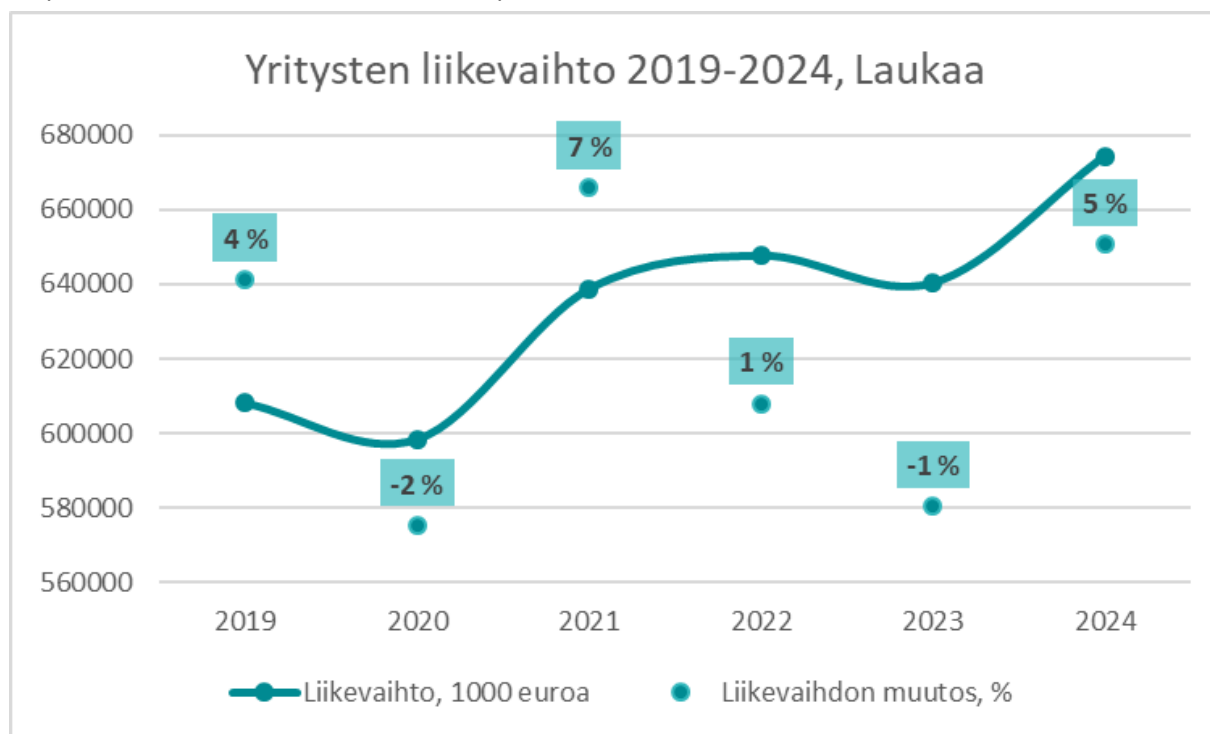
Laukaassa toimivien yritysten toimipaikkojen liikevaihto on kasvanut vuosina 2019-2024 yhteensä 16 prosenttia. Kasvuvauhti on vertailukelpoinen

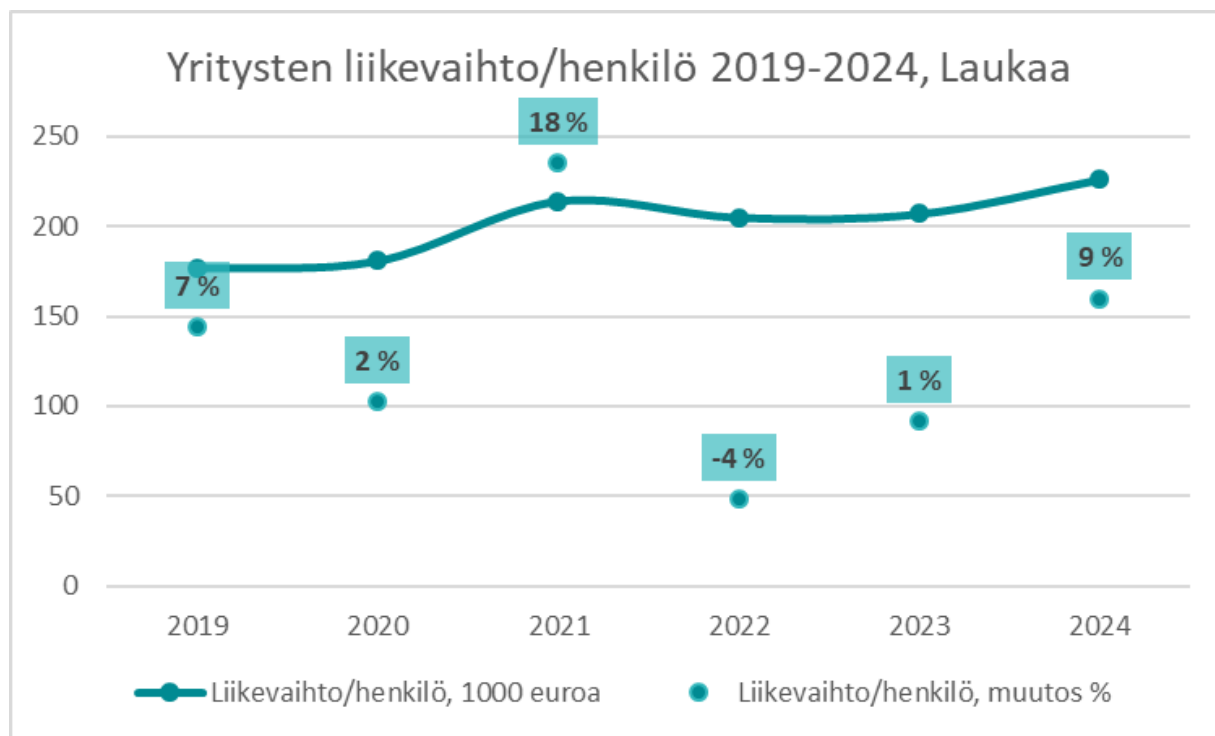
koko maan yritysten liikevaihdon kasvuun, joka oli 18 prosenttia.

Yritysten liikevaihto henkilöä kohden on keskeinen tuottavuuden ja operatiivisen tehokkuuden mittari. Laukaassa yritysten toimipaikkojen liikevaihto per henkilö on kasvanut 2019-2024 yhteensä 37 prosenttia, kun vastaava kasvu koko maassa on 19 prosenttia. Laukaassa toimivien yritysten tuottavuus on siis kehittynyt koko maan tasoa paremmin.

Tuottavuuden kasvun kääntöpuolena on kunnassa sijaitsevien työpaikkojen määrän väheneminen.

Vaikka Laukaassa sijaitsevien yritysten toimipaikkojen määrä kasvoi vuosina 2019-2024 213 toimipaikalla (13 %) niin Laukaassa toimivien yritysten henkilöstömäärä laski 547 henkilöllä (16 %).

Koko kuntaa koskevaa asiakaskyselyä ei talouden säästösyistä toteutettu.

Yrittäjät-ryhmän kolmas strateginen tavoite on maakunnan keskiarvoa parempi työllisyysaste.

Laukaan kunnan työllisyysaste oli vuoden 2025 päättyessä 12,9, kun koko maakunnan työllisyysaste oli 15,6. Työllisyysaste oli näin ollen 2,7 prosenttiyksikköä maakunnan keskiarvoa alhaisempi, ja tavoite toteutui selvästi.

3.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Laukaan kunnan talouteen vaikuttaa edellisvuosien tapaan Sote-uudistuksen myötä valtionosuuksiin tehtävät sote-tasauuserät. Sote-erien vaikutus valtionosuuksiin oli vuonna 2025 7,9 miljoonaa euroa valtionosuuksia pienentävä. Vaikutus Laukaan kunnalle on hyvin merkittävä.

Valtionosuusjärjestelmää on laajasti kritisoitu, ja hallitus käynnisti kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen syksyllä 2023. Pitkään valmisteltu uudistus kuitenkin kaatui loppusyksystä 2025 hallituspuolueiden sisäisiin erimielisyyksiin. Valtionosuusuudistuksen kaatuminen oli pettymys, sillä Laukaan kaltaisen kunnan oletettiin hyötyvän uudistuksesta taloudellisesti, ja järjestelmän nähdään kohtelevan Laukaan kuntaa epäoikeudenmukaisesti. Vaikka Laukaan kunnan taloussuunnitelmaa ei ole perustettu valtionosuusjärjestelmän uudistamiselle ja olettamukselle valtionosuuksien kasvusta, on uudistuksen

kaatumisella merkitystä kunnan talouden suunnitteluun.

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta eli TE-toimistoilta kunnille 1.1.2025. TE-palveluista tuli vuoden 2025 alussa osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa jokaisen kunnan peruspalveluja. Kuntien kustannukset kasvoivat muun muassa TE-palvelu-uudistuksen myötä reippaasti. Palvelunjärjestämisen kustannukset korvataan kunnille valtionosuuksina. Kuntaliitto kuitenkin toteaa, että valtion kompensatio vuoden alussa tapahtuneeseen TE-palveluiden siirtoon oli täysin riittämätön. TE-uudistus lisäsi kuntien kuluja noin miljardilla eurolla. Tästä summasta kunnat joutuivat rahoittamaan arviolta yli 200 miljoonaa euroa.

Vuonna 2025 Laukaan kunnan organisaatoraken-
netta uudistettiin. Ensimmäisen tasapainottamis-
ohjelman mukainen teknisten tukipalvelujen yhti-
öittäminen toteutettiin 1.4.2025. Laukaan tekni-
set tukipalvelut Oy on Laukaan kunnan satapro-
senttisesti omistama tytäryhtiö, joka tuottaa ra-
kennetun omaisuuden hoito- ja ylläpitotehtäviä,
sekä varastointi- ja kuljetuspalveluita. Yhtiöllä on
vastuulla lisäksi koulujen vahtimestaripalvelut. Yhti-
öön siirtyi noin 70 henkilöä Laukaan kunnasta.
Laukaan kunnalle järjestely tarkoittaa palkkakulu-
jen pienenemistä yhtiöön siirtyneen henkilöstön
osalta, ja ostopalveluiden osuuden kasvua.

Toinen organisaatorakenteeseen vaikuttanut
muutos koski konsernipalvelujen palvelualueita.
Laukaan kunnassa on osana talouden sopeutta-
misohjelmaa päätetty hallinnon keskittämisestä.
Hallinnon- henkilöstöpalvelujen, talouspalvelujen
ja tietohallinnon asiantuntijat koottiin eri palvelu-
alueilta yhdelle tulospaikalle yhteisiin palveluihin.
Konsernihallinnon alla toimi aiemmin kolme tulos-
yksikköä: hallintopalvelut, talous- ja henkilöstö-
palvelut ja elinkeinopalvelut. Organisaation kehit-
tämisen ja palveluiden keskittämisen myötä uu-
delleen nimetyllä konsernipalveluiden palvelualue-
en tulosityksiköiden määrä pudotettiin kahteen:
yhteiset palvelut ja elinkeinopalvelut. Yhteisten
palveluiden alla toimivat hallintopalvelut, henki-
löstöpalvelut, talouspalvelut ja tietohallinto. Yh-
teisiä palveluita johtaa konsernipalvelujohtaja.
Elinkeinopalveluiden alaisia tulospaikkoja ovat
maankäyttö ja kaavoitus, yrityspalvelut, työllisyys-
palvelut ja maaseutupalvelut. Elinkeinopalveluita
johtaa kehitysjohtaja.

Laukaan kunta joutui sopeuttamaan taloutta mer-
kittävästi, ja pysyvien säästöjen saamiseksi kunta
joutui vähentämään myös henkilöstöä. Yhteistoi-
mintaneuvotteluiden tuloksena 19 henkilöä irtisa-
nottiin nykyisestä tehtävästä. Heistä kahdeksalle
pystyttiin tarjoamaan muuta työtä kunnassa tai
kuntakonsernissa. Lisäksi 12,6 tehtävää päättyy
eläköitymisen vuoksi, ja määräaikaisuuksia vähen-
netään 13,8 henkilötyövuotta. Irtisanomisista 12
kohdistuu konsernipalveluihin, 5 teknisiin palve-

luihin ja 2 sivistyspalveluihin. Yhteensä henkilö-
työvuosivähennys yt-toimilla oli 37,9 henkilötyö-
vuotta.

Kiinteistöosakeyhtiö Leppävesiareena Oy on ra-
kennuttanut ja omistaa Leppävedellä sijaitsevat
Hirviareenan urheiluhallit. Laukaan kunta on hal-
lien päävuokralainen. Laukaan kunta välivuokrasi
hallit kiinteistöyhtiöltä ja vuokrasi ne edelleen Hir-
viareena Oy:lle. Hirviareena Oy oli hallien operaat-
toriyhtiö, jonka tehtävä oli vastata hallien vuok-
raamisesta, tapahtumista ja hallien ravintolatoi-
minnasta. Hirviareena Oy ajautui konkurssiin, ja
hallit siirtyivät päävuokralaisena olevan Laukaan
kunnan hallintaan 15.2.2025 alkaen. Taloudelli-
sesti hallit tuovat lisäpainetta kunnan talouden
sopeuttamiseen. Alkuperäisessä suunnitelmassa
kunnan osuus kustannuksista oli hallien päivä-
vuokrat 250 000 euroa vuodessa 15 vuoden
vuokra-ajalla. Operaattoriyhtiön konkurssin
myötä kustannukset kasvavat. Kunta joutuu vas-
taamaan kokonaisuudessaan hallien vuokra- ja yl-
läpitokustannuksista. Vapaa-aikapalveluille Hir-
viareenasta aiheutui -1,3 miljoonan euron kate-
vaikutus ja tilapalveluille -0,1 miljoonan euron ka-
tevaikutus. Kalustoa Hirviareenalle hankittiin
110.000 euron arvosta. Hirviareena aiheutti näin
ollen edellisiin vuosiin verrattuna vuonna merkit-
tävää 2025 lisäkulua. Tulevina vuosina kustannus-
vaikutus tulee pienemään, kun hallien toimintaa
kehitetään ja vuokrausastetta sekä vuokranmääri-
tystä saadaan parannettua. Selvää kuitenkin on,
että voitollista urheiluhallien ylläpitäminen ei tule
olemaan, mutta ne lisäävät kuntalaisten ja urhei-
luseurojen mahdollisuuksia liikuntapalveluiden
hyödyntämiseen. Hirviareenan urheiluhallit ovat
Laukaan kunnan ainoat pelkästään vapaa-aikaan
ja urheiluun suunnatut toimitilat.

Tilikaudella tehtiin kaksi olennaista alaskirjausta.
Uutta kuntalaa ei tulla rakentamaan omaan tasee-
seen. Tämän vuoksi uuden kuntalan rakentamista
varten syntyneet kustannukset 0,3 miljoonaa eu-
roa kirjattiin kuluksi. Toinen alaskirjaus kohdistui
Kiinteistö Oy Virastosydämen osakkeisiin. Osak-
keita alaskirjattiin tilikaudella 0,6 miljoonan euron
arvosta. Kirjaus näkyy tuloslaskelmassa arvonalen-
tumisten rivillä.

Talousarvion toimintakate on valtuustoon nähden sitova erä tulosityksiköittäin. Konsernipalvelut ja tekniset palvelut alittivat muutetun talousarvion toimintakatteen. Sivistyspalveluissa toimintakate ylittyi 0,7 miljoonaa euroa. Kokonaisuutena tarkasteltuna kunnan toimintakate toteutui 0,9 miljoonaa euroa muutettua talousarviota positiivisemmin.

Tilinpäätöksessä on joitakin olennaisia poikkeamia talousarvioon nähden, joita kunnanvaltuusto ei hyväksynyt tilikauden aikana. Talousarvion sitovuustasolla eli tulosityksiköiden toimintakatteen osalta toteutui olennaisia yli 100.000 euron ylityksiä varhaiskasvatuspalveluissa (0,3 miljoonaa eu-

roa) ja perusopetuspalveluissa (0,6 miljoonaa euroa). Tulosityksiköt raportoivat toiminnan ja talouden toteutumisesta ja poikkeamista tarkemmin toimintakertomusten yhteydessä.

Investointitaso oli melko maltillinen. Investointimenot olivat 4,7 miljoonaa euroa, joka oli 1,1 miljoonaa euroa muutettua talousarviota vähemmän. Investoinnit pystyttiin rahoittamaan 91,6 prosenttisesti tulorahoituksella.

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole tilinpäätöksen valmistumiseen mennessä tehty talousarviomuutoksia vuodelle 2025. Sitovien erien ylitykset tuodaan valtuustolle takautuvasti hyväksyttäväksi tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen.

3.1.5 Henkilöstö

Kunnan henkilöstöpolitiikkaa ohjaa kuntastrategia ja siihen perustuvat erillisohjeet, jotka on koottu kattavasti henkilöstön saataville kunnan uuteen intranettiin Aittaan. Henkilöstö on kuntastrategian yksi kärkiteema ja kohderyhmä. Päivitetyin kuntastrategian lisäksi kunnassa ei laadita erillistä henkilöstöstrategiaa, sillä henkilöstöä koskevat strategiset tavoitteet on viety suoraan kuntastrategiaan. Strategiassa on kolme läpileikkaavaa toimintaperiaatetta, jotka ovat positiivisesti, palvelun ja pidemmälle.

Henkilöstön osalta strategian visiona ovat hyvinvoivat ja uudistumiskykyiset työyhteisöt. Tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvää arkea ja kehittää palveluja ammattitaidolla sekä olla välittävä ja houkutteleva työnantaja, jonka toiminta perustuu osaamisen arvostamiseen, hyvään ilmapiiriin ja laadukkaaseen johtamiseen.

Vakinaisen henkilöstön määrä (tilanne 31.12.2025) väheni 53 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna. Määräaikaisen henkilöstön määrä väheni 67 henkilöllä. Henkilötyövuosien kertymä oli 71 henkilötyövuotta edellisvuotta vähemmän ja 41 henkilövuotta vähemmän kuin 2025 talousarviossa oli suunniteltu. Vakinaisen henkilöstön määrä alitti henkilöstösuunnitelman 59,9 henkilötyövuodella ja määräaikaisen henki-

löstön määrä ylittyi 19,2 henkilötyövuodella. Suurimmat henkilöstömääriin ja -työvuosiin vaikuttaneet tekijät olivat Laukaan Tekniset tukipalvelut Oy:n toiminnan aloittaminen 1.4.2025, jolloin kunnan henkilöstöä siirtyi yhtiön palvelukseen 57 henkilötyövuotta, sekä syksyllä 2025 käydyt yhteistoimintaneuvottelut. Tulosityksiköiden toimintakertomuksissa on kuvattu tarkemmin henkilöstösuunnitelmien toteutumista ja poikkeamien syitä.

Henkilöstökulut olivat 38,9 miljoonaa euroa ja alittivat talousarvion 1,7 miljoonalla eurolla eli neljällä prosentilla. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstökulut laskivat 1,44 miljoonaa euroa eli 3,6 prosenttia. Vakinaisten ja vakinaisluonteisten viranhaltijoiden ja työntekijöiden palkkausmenot laskivat 2,3 prosenttia ja sijaisten 20,1 prosenttia. Sivukulut laskivat 0,3 miljoonalla eurolla.

Sairauspoissaolot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 1572 kalenteripäivällä. Yhteensä sairauspoissaolopäiviä oli 13,7 henkilötyövuotta kohden, mikä oli 0,7 päivää vähemmän henkilötyövuotta kohden kuin edeltävänä vuonna. Sairauspoissaolojen määrä väheni kaikilla palvelualoilla.

Henkilöstön työterveyshuollon palvelut tuotti Mehiläinen Oy.

Yhteistoimintaelimenä ja työsuojelutoimikuntana toiminut kunnan yhteistyöryhmä kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Henkilöstöä ja henkilöstöpolitiikan tavoitteiden toteutumista tarkastellaan yksityiskohtaisesti erillisessä henkilöstökertomuksessa.

Seuraavissa taulukoissa on kuvattu eräitä keskeisiä henkilöstötunnuslukuja sekä henkilöstösuunnitelman toteutuminen koko kunnan tasolla. Taulousarvioissa henkilöstötyövuodet on ilmoitettu

HTV1-laskentamallin mukaan, joka on perinteisesti ollut Laukaan kunnan tapa esittää henkilöstötyövuosien määrä. Erillisessä henkilöstökertomuksessa henkilöstötyövuodet on raportoitu ensimmäistä kertaa KT:n vuonna 2021 antaman henkilöstökertomuksen laadintaohjeen mukaan HTV2-laskentamallilla. Laskentamallien ero on, että HTV1:ssä ovat mukana palkattomat poissaolot, HTV2-laskentamallissa palkattomat poissaolot on vähennetty.

Henkilöstön määrä henkilöstövuosina (HTV1) 2024 - 2025				
	2024		2025	
	htv	%	htv	%
Konsernihallinto	52	6,2	85	11,0
Sivistyspalvelut	650	77,3	636	82,6
Tekniset palvelut	139	16,5	49	6,4
Yhteensä	841	100,0	770	100

Palkat ja palkkiot 2023-2025 (1000€)			
	2023	2024	2025
Vakinaiset	30 814	31 063	30 213
Sairaus- ja äitiyslomasijaiset	770	777	745
Vuosiloma- ja muut sijaiset	725	841	547
Yhteensä	32 309	32 681	31 506
Sivukulut	7 723	7621	7358
Yhtensä	40 032	40 302	38 864

Henkilöstön määrä 31.12.2025						
	Vakinaiset		Määräaikaiset		Koko henkilöstö 31.12.2025	
	31.12.2024	31.12.2025	31.12.2024	31.12.2025	Yhteensä	%
Konsernihallinto	41	42	17	6	48	6,2
Sivistyspalvelut	447	453	251	205	658	84,8
Tekniset palvelut	123	63	17	7	70	9,0
Yhteensä	611	558	285	218	776	100

Sairauspoissaolot 2023-2025						
	2023		2024		2025	
	päivät	päiviä/HTV1	päivät	päiviä/HV1	päivät	päiviä/HTV1
Konsernihallinto	1400	24,6	343	6,6	273	3,2
Sivistyspalvelut	6109	13,6	9501	14,6	8614	13,5
Tekniset palvelut	3366	22,9	2300	16,5	1685	34,3
Yhteensä	13875	15,9	12144	14,4	10572	13,7

3.1.6 Ympäristöasiat

Laukaassa jätehuolto järjestetään seudullisesti Laukaan, Jyväskylän ja Muuramen alueella. Jätehuollon palvelutehtävistä vastaa kuntien omistama jäteyhtiö Mustankorkea Oy. Jätehuollon viranomaistehtävät ovat Jyväskylän seudun jäte-
lautakunnan vastuulla ja valvontatehtäviä hoitaa Laukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja Lupa- ja Valvontavirasto.

Vuoden 2025 aikana Laukaan kunnan alueella ei tapahtunut merkittäviä ympäristöön liittyviä onnettomuuksia. Onnettomuudet olivat pienimuotoisia öljy- tai polttoainevuotoja. Laukaan kunnalla ei ole tiedossa kunnan alueella olevia saastuneita maa-aineksia tai muita välittömiä ympäristön suojeluun liittyviä kohteita, joihin kohdistui toimenpiteisiin kunta varautuisi.

Lievestuoreen Laajalahdessa sijainneen Haarlan sellutehtaan jäljiltä jääneen O-kuitujätteen läjitysaltaan maisemoinnin loppuun saattamisella voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti on merkittäviä kustannusvaikutuksia. Maisemointihankkeen loppuunsaattamiseksi vielä avoimilla

alueilla järjestettiin tarjouskilpailu vuonna 2025. Hankkeeseen saatiin yksi tarjous, joka oli puutteellinen sekä yrityksen referenssien että vastuuhenkilöiden pätevyysvaatimusten osalta, eikä siten täyttänyt tarjouspyynnössä asettuja vaatimuksia. Tarjous hylättiin ja hankinta keskeytettiin. Hankkeen toteuttamiselle haettiin jatkoaikaa valvovalta viranomaiselta (K-S ELY) vuoden verran 30.11.2026 saakka, jonka K-S ELY myönsi 28.11.2025. Urakan suunnitelmia ja tarjouspyyntöasiakirjoja tarkennettiin syksyn aikana uutta kilpailutusta varten.

Laukaan kunnassa on käytössään kunnanhallituksen 11.11.2013 § 61 hyväksymä ilmastonsuojelusuunnitelma. Laukaa oli 2025 mukana kunta-alan energiatehokkuussopimuksessa. Kunnassa toimii ilmasto- ja energiatyön ohjausryhmä, jonka tehtävänä on koordinoida, seurata ja edistää kunnan ilmastotyötä kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti, lisätä sisäistä ja ulkoista viestintää ilmasto- ja energia-asioista sekä tuoda esille kunnan ilmastotekoja.

3.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruptio, lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäytöstä. Laajan määritelmän mukaan korruptio voi olla lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa. Korruption erilaisia esiintymismuotoja voivat olla esimerkiksi:

- virka-aseman väärinkäyttö, lahjonta sekä lahjusten lupaaminen, pyytäminen ja ottaminen
- petos, kavallus, varastaminen ja yhteisten varojen väärinkäyttö

- uhkailu ja väkivallalla pakottaminen
- luottamuksellisen tiedon väärinkäyttö
- suosinta ja suosikkijärjestelmän ylläpito
- lakien ja määräysten kiertäminen
- tosiasioiden vääristely
- laitton seuranta ja tarkkailu
- velvollisuuksien laiminlyönti ja asioiden viivyttely
- huonon hallinnon suojelu ja salailu
- välinpitämätön johtamistyö

- epäreilujen ja epäasiallisten keinojen käyttäminen alaisiin.

Kuntaliitto on yleiskirjeessä 17/2017 ja ohjeessaan ”Korruptio ja eettisyys kunnassa” antanut ohjeita ja määritelmiä korruptiosta ja epäeettisestä toiminnasta kunnissa. Korruption erityisiä riskikohteita kunnissa ovat julkiset hankinnat, maankäyttö ja rakentaminen sekä poliittinen toimintaympäristö yleisesti.

Eettisyyttä voidaan edistää ja korruptiota ehkäistä esimerkiksi:

- Johdon omalla käytöksellään antama esimerkki ja johtamisosaamisen lisääminen
- Henkilöstön ja luottamushenkilöiden kouluttaminen
- Sisäinen tarkastus
- Eettisistä periaatteista keskusteleminen
- Arvojen määrittäminen ja niistä tiedottaminen
- Eettisten ohjeiden laatiminen
- Etiikasta vastaavan henkilön nimeäminen organisaatiossa.

Hyvän hallinnon periaatteita noudattaen Laukaan kunnassa torjutaan korruptiota ja lahjontaa avoimella ja läpinäkyvällä päätöksentekomenettelyllä. Lisäksi pienehkössä kunnassa päättäviä viranomaisia on rajallinen määrä, ja päätöksentekoa on mahdollista valvoa yksityiskohtaisellakin tasolla. Riskinä on, että pieni joukko päätöksentekijöitä on mukana tekemässä päätöksiä eri intressiryhmissä. Esteellisyyksien ja sidonnaisuuksien merkitys ja huomiointi ovat siksi tärkeässä roolissa Laukaan kunnan päätöksenteossa.

Edellä mainituista eettisyyttä edistävästä toimienpiteistä Laukaan kunnassa korostuu johtamisosaaminen ja panostus henkilöstön ja luottamushenkilöiden osaamiseen. Lisäksi kuntastrategiassa on selvästi määritelty organisaation keskeiset toimintaperiaatteet ja niiden mukaisen toimintakulttuurin jalkauttamiseen panostetaan osana strategista johtamista. Kunnassa ei ole erikseen laadittu eettisiä ohjeita tai nimetty etiikasta vastaavaa henkilöä. Toiminnan laillisuudesta ja eettisyydestä on kuitenkin huolehdittu muun muassa huolellisella

ohjeistuksella esimerkiksi hankinnoissa. Taloushallintoon ja erityisesti rahaliikenteeseen liittyviin prosesseihin ja kontroleihin on kiinnitetty erityistä huomiota, jotta vältetään vaaralliset tehtävähdistelmät ja väärinkäytösten mahdollisuudet.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje turvaa toiminnan eettisyyttä. Sisäisen valvonnan ohjeessa on korostettu, ettei hankintapäätöksen yhteydessä saa antaa eikä vastaanottaa lahjoja, palvelusuorituksia tai muita palveluksia toimittajilta.

Suomen lakien nojalla Laukaan kunnan toiminta on ihmisoikeuksia kunnioittavaa ja vaalivaa. Avoin toiminta- ja päätöksentekokulttuuri varmistavat ihmisoikeuksia loukkaamattoman toiminnan.

Laukaan kunnalla on käytössä whistleblowing-kanava, joka edistää eettisen toimintakulttuurin toteutumista ja valvontaa.

Lisäksi vuonna 2025 valmisteltiin ja hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 29.9.2025 § 59 Laukaan kunnan yhteisöperiaatteet ja ohje epäasiallisen kohtelun ja häirinnän ennaltaehkäisystä ja käsittelystä kunnassa. Työyhteisöperiaatteissa määritellään jokaiselta työntekijältä, esihenkilöltä ja päätöksentekijältä edellytettävät toimintatavat ja käytäytyminen sekä määritellään mekanismit vastuuttomaan tai epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi.

Kestävä kuntatalous

Toiminta ja talous kulkevat kunnan päätöksenteossa rinnakkain. Päätöksenteossa on huomioitava ympäristö, ihminen ja talous: näin pyritään luomaan sekä nykyisille asukkaille että tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet.

Kestävän kehityksen tavoitteet (SDG) ovat joukko tavoitteita, joiden tavoitteena on antaa suunta kansainvälisen kehityksen tulevaisuudelle. Niiden tavoitteena on tehdä maailmasta kaikille parempi paikka elää. Kestävän kehityksen tavoitteita luotaessa on pyritty huomioimaan sekä ympäristö, ihmiset, ihmisoikeudet, alueelliset ja kulttuurilliset erot, talouden näkökulmat, että niiden sovellettavuus kaikkialle maailmaan. Tavoitteiden keskiössä on yhteistyö ja ihmisoikeuksien merkitys.

Kunnat ovat keskeisessä roolissa toteuttamassa peruspalveluissaan kestävän kehityksen tavoitteita. Esimerkiksi hyvä koulutus on kestävän kehityksen tavoite. Kunnat ovat yksi avainorganisaatioista toteuttamassa hyvää koulutusta Suomessa. Muita kuntasektorille olennaisesti kuuluvia kestävän kehityksen tavoitteita ovat esimerkiksi terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kestävät kaupungit ja yhteisö, elinvoima-asiat, vastuullinen kulluttaminen ja ilmastoteot. Yhteistyö ja kumppanuus kuuluvat kuntien toimintatapaan läheisesti: kunnat tekevät työtä verkostomaisesti muiden kuntien, järjestöjen ja yritysten kanssa.

Taloudellisella kestävyydellä tarkoitetaan globaalisti tasapainoista kasvua, joka ei perustu pitkällä aikavälillä velkaantumiseen tai varantojen hävittämiseen. Taloudellinen kestävyys on edellytys monille yhteiskunnan toiminnoille. Taloudellinen kestävyys on tärkeässä roolissa kunnan palveluita tuottaessa. Kunnassa taloudellinen kestävyys tarkoittaa, että kunnan talous on tasapainossa ja investoinnit tehdään pitkän aikavälin kestävyttä silmällä pitäen. Kestävän talouden kunnassa pyritään siihen, että resurssit käytetään tehokkaasti ja vastuullisesti. Jos kunnassa ei taloudellinen kestävyys ole kunnossa, lakisääteisiä palveluja on hankala tuottaa laadukkaasti. Taloudellista kestävyttä on myös tuleviin haasteisiin ja toimintaympäristön muutokseen varautuminen.

Sosiaalinen kestävyys puolestaan varmistaa, että kaikki kuntalaiset voivat osallistua ja vaikuttaa yhteisönsä toimintaan, ja että eriarvoisuutta pyritään vähentämään.

Laukaan kuntastrategia on tehty vuoteen 2030 saakka. Laukaan kuntastrategiassa on kestävän kehityksen periaatteet ja tavoitteet huomioitu vahvasti. Strategiassa korostetaan vastuullisia ja tulevaisuuskestäviä päätöksiä, joiden tavoitteena on laukaalaisten menestys ja hyvinvointi. Strategian mukaisesti kunta tuottaa ja kehittää laukaalaisten palveluita vastuullisesti ja huomioiden pitkäkantoiset vaikutukset talouteen, asukkaiden arkeen ja ympäristöön. Kunta kehittää monimuotoisia ja turvallisia asumisen ja elämisen mahdollisuuksia eri elämäntilanteisiin taajamissa ja maaseudulla. Kunnan palveluissa lasten, nuorten ja

perheiden tarpeet ja hyvinvoinnin huomioidaan. Kunnassa on turvalliset, terveelliset tilat ja toiminta on resurssiviisasta. Aukkaat kohdataan arvostaen ja yhteistyötä tehdään järjestöjen ja muiden paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa.

Kuntastrategia

Laukaan kuntastrategia vuoteen 2030 -Liekkiä Laukaaseen tunnistaa alueen toimintaympäristön muutostekijöiksi muun muassa ilmastomuutoksen, resurssiviisat ja vastuulliset ratkaisut. Strategian yhtenä toimintaperiaatteena on tehdä vastuullisia ja tulevaisuuskestäviä päätöksiä.

Energiatehokkuussopimus

Kunta on mukana kunta-alan energiatehokkuussopimuksessa, joka on työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton välinen sopimus energian tehokkaammasta käytöstä kunta-alalla vuosina 2017-2025. Sopimuksen tavoitteena on 7,5 % energiansäästö kunnan toiminnoissa erityisesti energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian osuutta lisäämällä.

Laukaan kunnan ilmastonsuojelusuunnitelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 2013. Suunnitelmassa on käyty läpi kasvihuonekaasujen lisääntymisen keskeiset tekijät ja niiden vähentämismahdollisuudet. Suunnitelman liitteeksi on teetetty kasvihuonepäästöjen ennustelaskelma vuodelle 2025. Ilmastonsuojelusuunnitelma on osin vanhentunut eikä sitä ole aktiivisesti päivitetty tai hyödynnetty kunnan päätöksenteossa.

Ilmasto- ja energiatyön ohjausryhmä Laukaassa toimii monialainen ilmasto- ja energiatyön ohjausryhmä. Ryhmän tavoitteena on edistää, seurata ja arvioida ilmastotyön toteutumista kunnassa. Ryhmä myös viestii ilmasto- ja energia-asioista ja tuo esille kunnan ilmastotekoja asukkailleen ja muille ja sidosryhmille. Ilmasto- ja energiatyöryhmä toimii energiatehokkuussopimuksen seurantariryhmänä.

Henkilöstö- ja talousresurssit

Ilmastotyön henkilöstöresursseina on ilmasto- ja energiatyön ohjausryhmän työpanos. Lähes kaikki

hallintokunnat osallistuvat ilmastotyöhön toiminnassa, mutta usein tämä panos jää tunnistamatta ja kirjaamatta. Ilmasto- ja energiатыön ohjausryhmä on nimennyt ilmastotyön valmisteluun työryhmän, jossa on kaavoitusjohtaja, ympäristötarkastaja, viestintäpäällikkö sekä tarpeen mukaan hankeasiantuntija. Varsinaista korvamerkitä henkilöä ei työhön ole, ympäristönsuojelusta toimitaan ohjausryhmän koollekutsujana.

Viestintä

Laukaan kunnalla on kunnan ilmastotyötä kuvaavat verkkosivut. Usealla ilmastotyötä aktiivisesti tekevällä kunnalla on käytössään seurantatyökaluja, joiden avulla voidaan esimerkiksi ilmastotoimien edistämistä seurata. Laukaan kunnassa tällaista seurantatyökalua ole. Viestintävastuu kunnan ilmastotoimista on ilmasto- ja energiатыön ohjausryhmällä. Viestintä kulkee viestintäpäällikön kautta. Viestintää on tehty lähinnä verkko- viestintänä, someviestintää ei ole hyödynnetty.

Jätepoliittinen ohjelma

Laukaan kunta on sitoutunut Jyväskylän seudun jättepoliittiseen ohjelmaan. Ohjelman visiona on jätteen Jyvässeutu 2030. Eli vähemmän jätettä, enemmän kierrätystä – laajalla yhteistyöllä. Jättepoliittinen ohjelma muodostuu neljästä tavoitteesta sekä tavoitteita mittaavista indikaattoreista ja konkreettisista toimenpiteistä.

MAL-kehityskuva

Jyväskylän seudun MAL-kehityskuva on kahdeksan kunnan yhteinen, karttapohjainen pitkän aikavälin suunnitelma alueen yhdyskuntarakenteesta, viherharrakenteesta ja liikennejärjestelmästä. MAL-ke-

hityskuva hyväksyttiin seudun kuntien kunnanvaltuustoissa vuoden 2023 alussa. Tavoitteena on ohjata seudun väestönkasvua sekä maankäyttöä ja liikennejärjestelmän kehittämistä hallitusti siten, että MAL-sopimuksen tavoitteet yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän kestävydestä ja vähähiilisyydestä toteutuvat.

Laukaan maankäytön rakennemalli Liekki on koko kuntaa koskeva suunnitelma, jossa on muodostettu pitkän tähtäimen näkemys kunnan yhdyskuntarakenteesta ja liikennejärjestelmästä tavoitevuonna 2040+. Työ tarkentaa mm. Jyväskylän seudun MAL-kehityskuvan tavoitteita. Rakennemallissa on tarkasteltu muuttuneen toimintaympäristön tuomia reagoitotarpeita hyödyntäen ajantasaista tietoa kauaskantoisten päätösten tekemiseksi. Rakennemallityössä tarkasteltiin eri liikkumismuotojen reittejä ja niiden kehittämistarpeita, yhdyskuntarakenteen muodostumista ja erityisesti haja- ja rantarakentamisen vaikutusta ja ohjaamista. Rakennemalli Liekki hyväksyttiin Laukaan kunnanvaltuustossa maaliskuussa 2024.

Metsäohjelma on kunnan metsäomaisuuden käyttöä ja hoitoa ohjaava strateginen suunnitelma, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt marraskuussa 2024. Metsäohjelman linjaukset ohjaavat toimintaa pitkällä tähtäimellä. Ohjelmassa on huomioitu kunnan tavoitteet, muut strategiat sekä asukkaiden ja sidosryhmien toiveet. Metsien erilaiset käyttötavat sekä metsien merkittävä rooli kunnan toiminnassa edellyttävät kestävää, monitavoitteista metsänhoitoa. Metsien hoidon ja käytön tavoitteissa korostuvat talouden lisäksi ihmisten virkistäytyminen ja hyvinvointi, metsien monipuolisuus ja luonnon monimuotoisuus sekä metsien terveys ja turvallisuus.

3.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueuudistus siirsi vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen tehtävien järjestämisvastuun kunnalta hyvinvointialueelle. Uudistuksella on olennaisia ja pysyviä vaikutuksia kunnan toimintaan ja talouteen. Kunnan rahoitus määräytyy uudistuksen jälkeen uudella tavalla ja käyttötalouden koko karkeasti puoliintui. Vaikka sote-uudistuksessa kunnilta siirtyi koko maan tasolla yhtä paljon tuloja kuin kustannuksia, kuntakohtaiset siirtyvät kustannukset ja tulot poikkesivat merkittävästi toisistaan. Siirtyvissä sote-kustannuksissa on asukaskohtaisesti suuria eroja kuntien välillä, minkä lisäksi kunnallisveron tuotto- ja yhteisöveron kuntakohtaiset jako-osuudet poikkeavat merkittävästi kunnittain. Jotta poikkeamat kunnalta siirtyvien kustannusten ja tulojen määrässä eivät aiheuttaisi yksittäisen kunnan talouden tasapainoon merkittäviä muutoksia, kuntakohtaisia eroja rajoitetaan valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä muutoksilla ja taseuselementeillä. Laukaan kuntaan nämä Sote-tasauserät vaikuttivat tilikaudella 2025 7,9 miljoonaa euroa valtionosuuksia alentavasti. Kunnan tulojen määrä on hieman yli 79 miljoonaa euroa, joten sote-tasauserät ovat noin 10 % kunnan tulojen määrästä.

Kunnan taloudellisella tilanteella ennen uudistusta oli keskeinen merkitys sen kannalta, minkälaiset taloudelliset edellytykset kunnalla on jäljelle jäävien tehtävien hoitoon ja tuleviin investointeihin. Vaikka kasvavat sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kustannuspaineet poistuivat kuntien vastuulta, talouden tasapainottamiskeinot ovat rajallisemmat. Laukaan kunnan taloudellinen tilanne heikkeni merkittävästi sairaanhoitopiirin ja seututerveyskeskuksen alijäämien kattamisen seurauksena. Kun valtionosuuksien määrä heikkeni samalla merkittävästi, yhtälö on haastava.

Vuonna 2025 toteutettiin TE-uudistus. TE-uudistus oli kuntien taloutta rasittava. Kuntaliiton mukaan valtion kompensatio vuoden alussa tapahtuneeseen TE-palveluiden siirtoon oli riittämätön. TE-uudistus lisäsi kuntien kuluja noin miljardilla

eurolla. Tästä summasta kunnat joutuivat rahoittamaan arviolta yli 200 miljoonaa euroa.

Jotta kuntien rahoitusjärjestelmä vastaisi kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta, kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä oli tarkoitus uudistaa. Uudistus kuitenkin kaatui. Järjestelmän kaatuminen ei ollut toivottu ratkaisu Laukaan kunnan talouden kannalta, sillä uudistuksen myötä Laukaan ennakoitiin olevan ”voittavien” kuntien puolella. Uudistuksen toteutuminen on hämärän peitossa. Joka tapauksessa uudistus siirtyy tulevalle hallituskaudelle. Jos uudistus saadaan tehtyä, äkillisiä ja dramaattisia muutoksia valtionosuuden määrään ei heti uudistuksen alusta kannattane kuitenkaan odottaa, sillä muutoksia on tapana loiventaa kaikki vaikutukset yhteen summaavalla tasauksella ja siirtymäajalla.

Kuntien suhdanneherkkyys on kasvanut. Matala-suhdanteessa kuntien verotuloja kertyy noususuhdannetta vähemmän. Verotulot ovat kunnan suurin tulon lähde. Kunnan talouden tasapainolle aiheutuu haasteita, mikäli verotulojen kehitys ei ole suotuisaa, kuten kuluneena vuonna 2025. Lähi-idän konflikti saattaa pitkittyessään vaikuttaa talouskehitykseen, ja sen myötä verotulojen kehitykseen.

Kunnan menot ovat nousseet. Kunnan korkomenot ovat nousseet nollakorkojen ajoista huomattavasti, edellisten vuosien inflaatio on nostanut hintoja ja poistotaso noussut investointien myötä. Myös palkkataso on työehtosopimuksen korotusten myötä noussut. Hirviareenan siirtyminen Laukaan kunnan hallintaan 15.2.2025 alkaen lisää osaltaan kunnan kustannuksia.

Kunta investoi 2010-luvulla merkittävästi palvelukiinteistöihin ja nyt sen tulee kyetä hyödyntämään tehtyjä investointeja elinvoiman ylläpitämiseksi. Investointien ja kiinteistöleasing-hankkeiden myötä poistot ja toimintakulut kasvavat ja lisäksi suuri lainamäärä tuo riskin kasvavista korkokustannuksista. Toisaalta kunnan rakennuskanta on

erinomaisessa kunnossa ja korjausvelkaa on verrattain vähän.

Työttömyys on kääntynyt nousuun, ja työttömyydestä aiheutuvat kustannukset ovat TE-uudistuksen jälkeen kuntien kannettavina. Kela maksoi perustoimeentulotukea yli miljardi euroa vuonna 2025. Maksettu summa oli 173 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisvuonna, ja kulujen kasvu oli 21 prosenttia, mikä on selvästi suurempaa kuin edellisenä vuonna. Kunta maksaa puolet kunta-laistensa Kelan kautta saamasta perustoimeentuluesta, kun kunnalle kuuluva toimeentulotuen määrä pidätetään kuntien valtionosuuksista jälkikäteen.

Edellä mainituista syistä talouden tasapainottaminen näyttelee merkittävää osaa Laukaan kunnan lähivuosien kehityksessä ja johtamisessa. Kuntalain mukaan kunnan on katettava alijäämät viimeistään vuoden 2029 tilinpäätöksessä. Talouden sopeuttamiseksi on laadittu tasapainottamisohjelmat 1 ja 2 sekä käynnistetty tasapainottamisohjelman 3 valmistelu. Tasapainottamistoimenpiteet ovat raskaita, mutta toistaiseksi tasapainottamisen keinoja on löydetty siten, että kunnan alijäämän kattaminen määräajassa on mahdollisuuksien rajoissa.

Vuoden 2025 aikana toteutettiin teknisten tukipalvelujen yhtiöittäminen. Yhtiöittämisellä haetaan sopeutusohjelman loppuun mennessä 1.060.000 euron vuotuisia säästöjä, joten yhtiön toiminta ja sen seurauksena saatavien säästöjen toteutuminen ovat merkittävässä osassa kunnan talouden tasapainottamisessa.

Talouden tasapainottamisen onnistumisessa sote-kiinteistöt ovat kriittinen tekijä. Hyvinvointi-alueuudistuksessa sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen käytössä olevat kiinteistöt jäivät kunnan omistukseen. Kiinteistöistä toteutetaan arvonmäärittäminen syksyllä 2026, ja Sote-kiinteistöt yhtiöitetään tilikauden 2026 päätteeksi. Yhtiöittämisen taloudelliset vaikutukset eivät ole vielä tiedossa.

Viime vuosien väestökehityksen ja uusimpien väestöennusteiden mukaan Laukaan väkiluvun kasvu on tullut tiensä päähän. Kunnan kehitys on viime vuosikymmeninä nojannut vahvasti tasaiseen kasvuun. Tulevana vuosikymmenenä on kyettävä kehittämään uudenlaisessa toimintaympäristössä: palveluiden ja talouden sopeuttamisen väestörakenteen muuttuessa on oltava tehokasta ja oikea-aikaista. Vaikka Laukaassa lasten ja nuorten suhteellinen osuus väestöstä on korkea, lasten lukumäärä vähenee myös Laukaassa valtakunnallisen trendin mukaisesti. Hallittu ja oikea-aikainen reagoiminen lapsimäärän vähenemiseen tulee olemaan myös Laukaan talouden hallinnan keskiössä tulevina vuosina.

Kunnan toiminta ja talous kulkevat käsi kädessä. Jotta kunnan palvelut saadaan järjestettyä asianmukaisesti nyt ja tulevaisuudessa, tulee talouden olla kestävällä tasolla. Kriisikuntakriteerit ovat painumassa heikommalle tasolle: kunta on painunut alijäämäiseksi, ja kuntalain mukaan alijäämä tulee kattaa. Muista kriisikuntakriteereistä kolme täyttyi. Kriisikuntakriteereitä on seurattava tarkasti. Talouden tilanne on kokonaisuudessaan haastava.

3.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaan riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analy-

soida, hallita ja raportoida toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinta käsittää kuntakonsernin lyhyen ja pitkän aikavälin **strategiset, taloudelliset, toiminnalliset** ja **vahinkoriskit**, jotka voivat olla ulkoisia tai sisäisiä.

Strategiset riskit

Valtuusto hyväksyi Laukaan kunnalle strategian kesällä 2022. Strategia rakennettiin rullaavaksi, ja se päivitettiin Valtuuston kokouksessa 10.11.2025 § 65. Strategiassa on valittu kolme kärkiteemaa, jotka ovat asukas, henkilöstö ja yritykset. Periaatteisiin pohjautuen jokaiseen kärkiteemaan liittyen on asetettu tavoitteita. Lisäksi strategiaan sisältyy talouden tasapainotavoite.

Kunnan talouden tulee olla kunnossa, jotta strategisia tavoitteita voidaan toteuttaa. Laukaan kunnassa valtionosuusudistuksen jälkeen taloudellinen kestävyys voidaan nähdä riskinä. Jos talous ei ole kestävällä pohjalla, strategisena riskinä on, että strategiassa asetettuja tavoitteita ei saada toteutettua. Näin voi tapahtua, jos talouden tasapainottamisen tavoitteeseen pääseminen käytännössä edellyttää muista tavoitteista tinkimistä. Valtuuston tulisi ohjata strategista johtamista siten, että strategian tavoitteet tukevat toisiaan, jolloin strategian toiminnalliset tavoitteet myös vahvistavat kunnan taloutta. Myös tasapainottamisohjelmat ovat tärkeässä roolissa: sopeutusohjelmat ovat strategian toimeenpanon ohjelmia, joiden kautta suunnitellaan talouden kestävyttä.

Epäsuotuisa väestökehitys ja väestöennustamisen epäonnistuminen muodostavat kunnalle merkittävän strategisen riskin. Väestökehitys vaikuttaa olennaisesti kunnan talouteen.

Kuntien rahoitus muuttui hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä. Kuntien valtionosuusperusteet korreloivat entistä heikoimmin väestörakenteen kanssa. 2025 alusta toteutuva TE-palveluiden uudistus vaikutti Kuntaliiton mukaan kuntatalouteen negatiivisesti. Laukaan strategisena riskinä on, että kuntien rahoitusjärjestelmää ei uudisteta riittävän ajoissa ja kunnan talous painuu entistä heikompaan tilaan.

Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena myös kunnan omistukseen jääneet sosiaali- ja terveyspalvelujen käytössä olevat kiinteistöt aiheuttavat uuden strategis-taloudellisen riskin. Hyvinvointialue ei ole tehnyt kuntien kiinteistöihin pitkiä vuokrasopimuksia. Riskinä on, että hyvinvointialue ei jatka kaikkien kunnan omistamien tilojen

käyttöä, jolloin kunnalle aiheutuu taloudellisia menetyksiä.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on muuttanut Suomen ja Euroopan turvallisuussympäristöä sekä tuonut monenlaisia vaikutuksia talouteen. Turvallisuustilanteen muuttuminen tulee huomioida kunnan johtamisessa erilaisten häiriöiden ennaltaehkäisyyn ja niihin varautumiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Taloudelliset riskit

Laukaassa on toteutettu laajaa investointiohjelmaa ja sen seurauksena kunnan lainakanta on kasvanut. Taloudellisia riskejä lisää investointien myötä lisääntynyt lainakanta ja sen rahoituskustannukset.

Korkoriskien suojaamiseksi kunnanhallitus hyväksyi lainasalkun korkosuojaopolitiikan 31.8.2015 § 181. Korkosuojaopolitiikan mukaan lainasalkun suojausaste tulee olla 10-80 %. Lainasalkusta on 20,3 miljoonaa euroa sidottu pitkäaikaisiin kiinteisiin korkoihin. Tilinpäätöshetkellä lainojen korkoputki kattaa 20 miljoonan euron osuuden lainasalkusta. Korkoputken velasta perittävä vuotuinen korko on 0,25 prosenttiyksikköä yli 6 kuukauden euriborkoron. Velan viitekorko on 27.6.2025-7.12.2027 enintään 3 prosenttia ja vähintään 1,73 prosenttia. Korkoputken ylä- ja alaraja koskevat velan viitekorkoa, mihin lisätään edellä mainittu marginaali. Yhteensä edellä mainittujen lainojen määrä on 36 prosenttia lainojen kokonaismäärästä. Suojausaste on korkoriskipolitiikassa määritellyn suojausasteen mukainen.

Lisäksi kunta on tehnyt kaksi korkosuojaussopimusta. Korkosuojaussopimukset alkavat 7.12.2027 (korkosuojaattu pääoma 20.000.000) € ja 27.12.2028 (korkosuojaattu pääoma 35.000.000 €).

Kunnan takaus- ja antolainapolitiikka ja varainhankintapolitiikka on hyväksytty kunnanhallituksessa 22.5.2023. Kunnan antolainojen määrä on 18,6 miljoonaa euroa ja siinä on lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 0,4 miljoonaa euroa. Suurimmat antolainat ovat konsernin sisäisiä ra-

hoitusjärjestelyjä, eli 15,265 miljoonan euron antolaina Laukaan Vesihuolto Oy:lle, 2,2 miljoonan euron antolaina Laukaan Vuokrakodit Oy:lle ja 1,1 miljoonan euron laina Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:lle. Edellä mainittujen lisäksi Laukaan kunnalla on yksittäisiä EU-rahoitteisten hankkeiden välirahoituksia paikallisille yhdistykselle.

Myönnettyjen takauksien yhteenlaskettu määrä oli vuoden 2025 päättyessä 24,9 miljoonaa euroa. Takauksista 21,6 miljoonaa euroa on myönnetty Laukaan Vuokrakodit Oy:lle. Jyväseudun puhdistamo Oy:lle myönnettyjä takauksia on 1,5 miljoonaa euroa, Laukaan Vesihuolto Oy:lle 1,4 miljoonaa euroa, Vesiosuuskunnille 0,2 miljoonaa, Laukaan Kehitysyhtiö Oy:lle 0,1 miljoonaa euroa ja Laukaan asumispalvelusäätiölle 0,1 miljoonaa euroa. Uusia takauksia myönnettiin tilivuoden 2025 aikana 5,2 miljoonan euron edestä. Takausmaksuja myönnettyistä takauksista kunta peri yhteensä noin 96.000 euroa.

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeinen repaleinen ja epäjohdonmukainen kuntien rahoitusmalli ei tunnista Laukaan kaltaisen kunnan erityispiirteitä. Merkittävästi lapsivoittoisen kunnan tulopohja jää nykymallissa helposti erittäin heikoksi. Rahoitusjärjestelmän uudistaminen kaatui. Vaikka nykyinen rahoitusjärjestelmä on Laukaan kannalta toimimaton sisältää sen uudistaminenkin riskejä, jos uusi rahoitusjärjestelmä ei huomioi lapsivoittoisen kunnan tarpeita. Toisaalta järjestelmänmuutoksen tasaukset voivat ajoittua pitkälle aikavälille, ja jokin tasausvuosi vähentää rahoitusmallissa ”voittavien” kuntien tuloja.

Valtiontalouden tasapainottamispaineet uhkaavat myös kuntakentän rahoituksen riittävyyttä. Valtion sopeutustoimet voivat näkyä tulevaisuudessa entistä pienempinä valtionosuuksina kunnille. Hyvinvointialueiden epäonnistuminen omassa taloudenpidossaan voi myös lisätä valtion painetta sopeuttaa kuntien avustuksia.

Verotulot ovat Laukaan kunnan suurin tulonlähde. Verotulojen kertyminen on vahvasti sidoksissa Suomen talouden kehittymiseen. Jos talouskasvu ei lähde kasvu-uralle, verotulojen kertyminen on vaimeampaa. Lähi-idän kriisi on talouskehityksen

kannalta merkittävä tekijä. Myös työttömyyden ja toimeentulotuen rahoitusvastuu lisääntyy talouden kehittymisen haasteiden myötä.

Riskien ja epävarmuustekijöiden näkökulmasta on merkitystä myös sillä, että kuntien menot ja tulot pienenevät Sote-uudistuksen seurauksena, mutta velat ja vastuut pääosin säilyvät. Myös poistot pysyvät ennallaan.

Sopeutusohjelmien toimeenpanon onnistuminen on merkittävässä roolissa Laukaan kunnan talouden suunnittelussa. Sopeutusohjelman toimenpiteiden toteutukseen liittyy taloudellista riskiä. Sopeutustoimenpiteiden on suurelta osin onnistuttava, jotta talouden tasapaino saavutetaan.

Toiminnalliset riskit

Henkilöstöriskit

Henkilöstöriskit liittyvät henkilöstön osaamiseen ja saatavuuteen sekä kuormittumiseen. Laukaan kunnassa keskeisissä tehtävissä työskenteleville on nimetty sijainen, jolloin varmistetaan riittävä osaaminen ja tehtävien sujuminen yllättävissäkin tilanteissa. Siitä huolimatta organisaatio on ohut ja säästötoimet heikensivät sitä vuonna 2025 edelleen. Avainhenkilöriskit ovat merkittäviä joissakin tehtävissä. Kunnan taloudellinen tilanne heijastuu myös henkilöstön ja erityisesti avainhenkilöiden saatavuuteen.

Merkittävän henkilöriskin muodostaa tilanne, jossa taloudelliset paineet sekä puoluepoliittiset erimielisyydet johtaisivat poliittisen ilmapiirin heikkenemiseen ja luottamuksen murenemiseen viranhaltijoiden ja päättäjien välillä. Tämä voi häiritä kunnan toimintaa ja siihen liittyy useita toiminnallisia riskejä. Päätöksenteko hidastuu, työilmapiiri heikkenee ja palveluiden laatu voi kärsiä. Pitkäjänteinen kehitystyö vaikeutuu, ja kuntalaisten sekä sidosryhmien luottamus hallintoon voi murentua. Työmotivaatio voi laskea, jos asiantuntemusta ei arvosteta tai päätöksenteko koetaan epävarmaksi, mikä voi johtaa avainhenkilöiden lähtöön. Tämä puolestaan kasvattaa rekrytointihaasteita ja osaamisvajetta. Samalla hallinnon sisäiset jännitteet voivat lisätä valituksia ja kanteita, mikä kuormittaa hallintoa, lisää oikeudellisia ja hallinnollisia kustannuksia sekä vie resursseja

varsinaisesta palvelutuotannosta. Ilmapiirin heikentyessä riskinä on myös poukkoileva päätöksenteko ja hankkeiden viivästyminen, mikä voi heikentää kunnan elinvoimaa ja luoda epävarmuutta tulevaisuuden kehitykselle.

Kunnan taloudellinen tilanne heikensi vuoden 2025 aikana mahdollisuuksia ylläpitää henkilöstön osaamista ja verkostoitumista muiden kuntien vastaavia tehtäviä hoitavien asiantuntijoiden kanssa, kun koulutuksiin osallistumisessa jouduttiin säästösyistä siirtymään ainoastaan webinaareja ja muita verkkokoulutuksia hyödyntävään toimintatapaan. Pitkään jatkuessaan verkostoista ja valtakunnallisista koulutuksista poisjääminen aiheuttaa merkittäviä riskejä erityisesti lakiuudistusten toimeenpanossa ja yhteistyömahdollisuuksien löytämisessä.

Henkilöstön osaamisen varmistamiseen ja niin sanotun hiljaisen tiedon siirtymiseen on kiinnitetty huomiota. Eläkkeelle lähtöihin on varauduttu ja uuden henkilön perehdyttämiseen ennen eläkkeelle lähtevän poistumista. Henkilöstökoulutukseen ja johtamiskoulutukseen on kiinnitetty huomiota. Lähes kaikki esihenkilöasemassa olevat ovat saaneet erillistä johtamiskoulutusta ja sitä tarjotaan kaikille esihenkilönä toimiville tai esihenkilöksi siirtyville.

Tietojärjestelmä- ja tietosuojariskit

Organisaatioiden toimiessa entistä enemmän tietojärjestelmien ja -verkkojen varassa näiden toimintahäiriöt voivat merkittävästi heikentää tai lamauttaa organisaation toimintoja. Tietojärjestelmäriskeihin lukeutuvat laite-, ohjelmisto- ja tietoliikennet riskit sekä inhimilliset riskit ja uhka ulkopuolisista hyökkäyksistä. Tietojärjestelmäriskkejä hallitaan hyvällä valvonnalla ja varautumisella poikkeustilanteisiin, erilaisin varmistustoiminnoin sekä hyvällä ohjeistuksella ja käyttäjäopastuksella. Kunta huolehtii tietohallinnon riittävästä resursoinnista, jotta tietojärjestelmiin liittyviä tietoturvariskejä pystytään hallitsemaan.

EU:n tietosuoja-asetuksen voimaantulon jälkeen tietosuojariskit ovat nousseet entistä suuremmin esille. Tietosuoja-asetuksen vaatimien toiminta-

mallien käyttöönotto kunnassa helpottaa hallitsemaan tietosuojariskejä. Tietosuojariskit voivat olla operatiivisia, mutta ne voivat myös aiheuttaa taloudellista haittaa sekä mainehaitan kautta olla jopa strategisia riskejä. Laukaan tietosuojavastava valvoo aktiivisesti tietosuojan toteutumista ja toimintamalleja kunnassa.

Hybridivaikuttaminen

Hybridivaikuttamisen uhka on lisääntynyt. Hybridiuhissa on kyse pahantahtoisesta ulkoisesta vaikuttamisesta, jolla valtiollinen toimija pyrkii eri keinoja yhdistelemällä systemaattisesti vaikuttamaan kohteena olevaan maahan. Hybridivaikuttamisen tavoitteena on hyödyntää kohteeksi valitun valtion haavoittuvuuksia ja pyrkiä tekemään se mahdollisimman peitellysti.

Kuntaliiton mukaan kunnissa on syytä pitää tosiasiana sitä, että toimintaan kohdistuu hybridivaikuttamisen uhkaa. Kunnat vastaavat alueellaan monista arjen elintärkeistä toiminnoista, järjestävät peruspalveluita ja toimittavat myös yleiset myös vaalit. Arjen sujuvuuden häiritseminen on yksi keinoista, joita hyökkääjä voi käyttää hyväksi. Keinovalikoimaan voi kuulua esimerkiksi poliittisia, diplomaattisia, taloudellisia ja sotilaallisia keinoja sekä informaatio- ja kybervaikuttamista.

Kuntakentällä on havaintoja tiedusteluun viittaavasta toiminnasta, kyberhyökkäyksistä sekä avoimeen paikkatietoon kohdistuvasta epänormaalisti kiinnostuksesta. On selvää, että kuntien on entistä vahvemmin suojattava toimintojaan ja tietovarantojaan.

Kuntien tulee arvioida kriittiset kohteet ja tiedottaa, missä suojausta erityisesti tarvitaan. Myös henkilökunnan tietoisuus ja valppaus havaintojen tekemiseksi ja esimerkiksi asiattoman liikuskulun estämiseksi ovat tärkeitä ennaltaehkäiseviä toimia. Kyberturvallisuus on pidettävä osana arjen ajattelua kaikissa käytössä olevissa digitaalisissa laitteissa.

Vahinkoriskit

Ennakoitavissa olevat vahinkoriskit ovat rajallisia. Kunnan kiinteistöihin kohdistuvat mittavat vahingot, kuten tulipalot tai laajat vesivahingot voisivat vahingoittaa huomattavasti kunnan toimintaa varsinkin vahingon kohdistuessa palvelutuotantotiloihin, kuten koululle tai päiväkotiin, sillä korvaavia tiloja on lyhyellä aikavälillä rajallisesti saatavilla. Palvelutuotannon tiloihin kohdistuvat vahingot voivat aiheuttaa myös henkilöstöön ja asiakkaisiin sekä kuntalaisiin kohdistuvia uhkia.

Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutuksin. Kunnanhallitus hyväksyi kunnan vakuutusperiaatteet 15.9.2014 § 180. Vakuutusperiaatteissa määritellään kunnan vakuutusten vastuut, millä periaatteilla kuntalaiset, henkilökunta, toiminta ja omaisuus vakuutetaan, kuinka vakuutukset hankintaan sekä kuinka henkilöstöä tiedotetaan.

Työtäpaturma- ja ammattitautivakuutukset ovat lakisääteisiä vakuutuksia, jotka kattavat henkilöstön sosiaaliturvan työtäpaturman, työmatkatäpaturman tai ammattitaudin sattuessa. Lisäksi kunnalla on ei-lakisääteinen etätöyöakuutus laajentamaan henkilöstön vakuutusturvaa etätöyöskentelyn yhteydessä.

Kunnalla on ryhmätäpaturmavakuutus, jossa vakuutettuina ovat kunnan järjestämään toimintaan osallistuvat henkilöt, muun muassa koululaiset, päiväkotilapset, kerholaiset, retkille ja leireille tai muuhun kunnan järjestämään toimintaan osallistuvat.

Kunnalla on lisäksi vapaaehtoisena matkavakuutus henkilöstölle ja toimintaan osallistuville kuntalaisille, omaisuusvakuutuksia, keskeytysvakuutus, rakennus ja asennustyöakuutus, toiminnan ja tuotevastuuvakuutus, oikeusturvavakuutus, hallinnon vastuuvakuutus, metsäakuutus ja ajoneuvovakuutuksia.

Oikeudenkäynnit

Kunnalla on yhdessä useiden Keski-Suomen kuntien kanssa käynnissä oikeudenkäynti Keski-Suomen Hyvinvointialuetta vastaan koskien Keski-

Suomen Sairaanhoidopiirin vuoden 2022 tilinpäätöksen hyväksymistä. Kuntien näkemyksen mukaan Keski-Suomen Hyvinvointialue on virheellisesti toiminut Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin valtuuston lainvoimaisen päätöksen vastaisesti sairaanhoidopiirin tilinpäätöstä laatiessa, kun se ei ole toteuttanut 24 miljoonan euron alijäämien kattamista peruspääomaa alentamalla. Kunnat ovat valittaneet hyvinvointialueen päätöksestä hyväksyä Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin tilinpäätös vuodelta 2022 Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Hämeenlinnan hallinto-oikeus hylkäsi valituksen. Kunnanhallitus 6.10.2025 § 238 päätti, että asiasta haetaan valituslupaa ja siitä valitetaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Kiistanalaisen asian taloudellinen vaikutus Laukaan kunnalle on kertaluontoisesti 1,7 miljoonaa euroa ja kerrannaisvaikutuksiltaan mahdollisesti huomattavasti suurempi, koska ratkaisulla voi olla vaikutusta valtionosuuksien pysyvään tasoon. Kyseessä oleva 1,7 miljoonaa euroa on kirjattu tulosvaikutteisena pakollisena varauksena kuluksi vuoden 2022 tilinpäätökseen. Oikeudenkäynnillä voi olla siis kunnalle positiivisia talousvaikutuksia, mutta ei oikeudenkäyntikulujen lisäksi negatiivisia, koska vaikutukset on varovaisuuden periaatteen mukaisesti huomioitu jo tilinpäätöksessä 2022.

Kunnan tilinpäätöksessä on noin 0,1 miljoonaa euroa toimintatuloja, jotka on laskutettu Keski-Suomen hyvinvointialueelta perustuen Laukaaseen sijoitettujen lasten varhaiskasvatuspalveluiden tuottamiseen. Hyvinvointialue on kiistänyt olevansa vastuussa kyseisistä kustannuksista. Erimielisyyteen ei ole tilinpäätöksen laatimishetkellä saatu ratkaisua, ja asia on hallinto-oikeudessa viireillä.

Hirviareenan hallit rakennutti ja omistaa 100 prosenttisesti kiinteistöosakeyhtiö Leppävesiareena Oy. Kiinteistöyhtiö on vastannut hallien rakentamisen kuluista. Laukaan kunta on päättänyt ostaa viiden prosentin osuuden Kiinteistöosakeyhtiö Leppävesiareena Oy:n osakekannasta 50 euron hintaan (Kunnanhallitus 9.9.2024 §163). Päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen.

Laukaan kunnanvaltuusto on hyväksynyt (9.12.2024 § 51) uuden ruokapalvelukeskuksen

hankesuunnitelman. Päätöksestä on jätetty määräaikaan mennessä valitus Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valituksessa vaaditaan kunnanvaltuuston päätöksen kumoamista ja asian palauttamista uudelleen käsiteltäväksi.

Kunnanhallitus päätti 17.11.2025 § 280 omistusoosuksien ostamisesta Kuusankoskesta. Päätöksestä tehtiin kunnanhallitukselle oikaisuvaatimus, joka käsiteltiin kunnanhallituksen kokouksessa 15.12.2025 § 324. Oikaisuvaatimukseen anne-

tusta hylkäävästä päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Asiasta on annettu hallinto-oikeudelle lausunto hallituksessa 16.2.2026 § 44. Kunnan näkemys on, että ostopäätös on tehty laillisessa järjestyksessä. Riskinä on, että kunnan elinvoiman parantamiseen matkailutoimintaa kehittämällä tehty ostopäätös ei toteudu ja tavoitellut hyödyt jäävät saavuttamatta.

Kunnalla ei ole käynnissä muita toiminnallisesti tai taloudellisesti olennaisia oikeudenkäyntejä.

3.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Hallintosäännön 9. ja 10. luvun määräykset muodostavat perustan kunnan hallinnon ja talouden tarkastukselle ja sisäiselle valvonnalle. Lisäksi kunnanvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 15.2.2021 § 1 ja sisäisen valvonnan ohjeen KH 17.6.2024 § 127.

Ulkoinen valvonta on toimivasta johdosta riippumaton. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja hallintosäännön mukaisesti. Kunnan hallinnon ja talouden valvonta tulee järjestää siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta operatiivisena toimintana kuuluvat kunnanhallitukselle, kunnanjohtajalle sekä kunnan muulle johdolle. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntalain 39 §:ssä kunnanhallitukselle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon vastuutehtävää.

Sisäinen valvonta on olennainen osa johtamista. Sisäisen valvonnan avulla varmistetaan, että tavoitteet saavutetaan, toiminta on lakien, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukaista, resurssit ovat tuloksellisessa käytössä, omaisuus on turvattu ja johdon saama informaatio oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista. Palvelualuejohtajien sekä tulosyksiköiden esihenkilöiden velvollisuutena on ylläpitää toiminnan tehokkuutta, taloudellisuutta ja talousarvion noudattamista kuvaavia seurantajärjestelmiä ja raportteja. Tämän sisäisen valvonnan tarkoituksena on pitää lautakunta, kunnan johto, kunnanhallitus ja valtuusto riittävän tietoisena kunnan ja sen eri toimialojen tilasta, erityisesti talousarviossa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen suhteen.

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet päivitettiin vuoden 2021 alussa ja -ohjeet vuonna 2024.

Talousarvion toteutumisesta kunnassa seurataan osavuosikatsauksin ja kuukausiraporttein. Laajempi osavuosikatsaus laaditaan huhtikuun ja elo-

kuun lopun tilanteesta. Heinäkuusta alkaen laaditaan kuukausittainen talousraportti, jossa päivitetään tilinpäätösennuste. Talousraportit viedään tiedoksi kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta eivät kosketa vain kunnan omaa toimintaa, vaan myös konsernia ja ostopalveluita. Laukaan kunnan tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty controller-järjestelmän kautta. Kunnanjohtaja voi nimetä tytäryhteisölle controllerin, joka toteuttaa valvontaa ja yhteistyötä yhteisön osalta. Tämän lisäksi merkittävimmistä toiminnallisista ja taloudellisista muutoksista ja investoinneista keskustellaan ennen päätöksentekoa konsernijohton kanssa. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat antavat talouden vuosikellossa ennakolta määrättyinä päivinä kaksi kertaa vuodessa toiminnallisen ja taloudellisen raportin konsernijohtolle. Konsernivalvonnan periaatteet ja toimintatavat määritellään konserniohjeessa.

Laukaan kunta on mukana vähemmistöosakkaana seudullisia palveluita järjestävissä yhteisöissä, kuten Mustankorkea Oy, Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy ja Jykia Oy. Yhtiöiden hallintoelimisissä on Laukaan edustaja, jolloin vähemmistöosakkaan tiedonsaanti yhtiön toiminnasta ja mahdollisuus osallistua päätöksentekoon on turvattu.

Sisäinen valvonta ja riskien arviointi on osa talousarviota ja tilinpäätöstä. Tilinpäätöksessä on jokaisen palvelualueen omassa toimintakertomuksessa osio, jossa palvelualue arvio sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa omassa toiminnassaan. Lisäksi talousarviossa on osio, jossa palvelualueet ennakoivat toimintansa ja taloutensa kannalta olennaimpia riskejä. Lisäksi tavoitteena on kehittää ja ottaa käyttöön riskien arvioinnin työkaluja päätöksenteon valmistelijoille, sekä kouluttaa henkilöstöä edelleen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvissä kysymyksissä.

Toimintakertomuksen laatimisen yhteydessä toteutetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointimenettely yhdenmukaisella arviointilo-

makkeella. Arviointilomake täytetään palvelualueittain. Arviointilomake koostuu viidestä teemasta: 1. johtamistapa ja valvontakulttuuri, 2. Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta, 3. valvontatoimenpiteet, 4. tiedonkulku ja raportointi ja 5. seuranta. Arviointiasteikko koostuu neljästä portaasta 1 = välttävä, 2 = tyydyttävä, 3 = hyvä ja 4 = erinomainen.

Kokonaisarvio sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta oli 3,0, eli hyvä. Kokonaisarvio nousi hieman edellisestä vuodesta. Parhaat arvioinnit saivat johtamistapa ja valvontakulttuuri sekä valvontatoimenpiteet. Heikoimman arvion sai seuranta.

Sisäisen valvonnan arviointi 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos
Johtamistapa ja valvontakulttuuri	3,2	3,3	3,0	3,2	3,1	-0,1
Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallin	2,5	2,6	2,3	2,7	2,9	0,2
Valvontatoimenpiteet	3,3	3,3	3,3	3,3	3,4	0,1
Tiedonkulku ja raportointi	3,1	3,1	2,9	2,9	2,9	0,0
Seuranta	3,1	2,8	2,7	2,5	2,6	0,1
Yhteensä, keskiarvo	3,0	3,0	2,8	2,9	3,0	0,1

3.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut miljoonina euroina. Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin nähden osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

TULOSLASKELMA	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos	
<i>Milj. €</i>							€	%
Toimintatuotot	13,2	15,9	15,8	12,4	11,6	12,3	0,7	6,4 %
Toimintakulut	-119,2	-130,1	-138,5	-66,2	-67,0	-72,3	-5,4	8,0 %
Toimintakate	-106,0	-114,2	-122,7	-53,8	-55,4	-60,0	-4,6	8,3 %
Verotulot	71,8	75,4	78,6	44,3	46,8	47,2	0,4	0,9 %
Valtionosuudet	46,5	42,7	47,6	20,7	15,6	18,8	3,2	20,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0,6	0,6	0,5	-1,1	-2,1	-1,7	0,4	-18,5 %
Korkotuotot	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,0	5,3 %
Muut rahoitustuotot	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,0	-8,2 %
Korkokulut	-0,2	0,0	-0,1	-1,9	-2,8	-2,6	0,2	-8,1 %
Muut rahoituskulut	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,2	0,0	0,2	-94,3 %
Vuosikate	12,8	4,5	4,0	10,2	4,9	4,3	-0,6	-12,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8,7	-6,8	-6,9	-7,3	-7,7	-8,2	-0,5	6,2 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-6,3	-6,3	-6,5	-7,3	-7,6	-7,6	0,1	-0,8 %
Lisäpoistot	-2,4	-0,5	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Arvonalentumiset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,6	-0,5	1585,6 %
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	1,1	1,1	0,0 %
Tilikauden tulos	4,1	-2,2	-2,8	2,8	-2,7	-2,7	0,0	-0,7 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4,1	-2,2	-2,8	2,8	-2,7	-2,7	0,0	-0,7 %
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT								
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	11,1	12,3	11,4	18,8	17,3	17,1	-0,3	-1,5 %
Vuosikate/Poistot	147,1	66,8	57,8	138,3	64,2	52,9	-11,3	-17,5 %
Vuosikate, euroa/asukas	680,2	241,0	212,8	541,8	261,2	229,3	-31,8	-12,2 %
Asukasmäärä	18 823	18 788	18 775	18 762	18 878	18 824	-54,0	-0,3 %

2025 asukasmäärä ilmoitettu ennakkotiedon mukaisena.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Toimintatuottojen suhde toimintakuluihin on 17,1 prosenttia. Laukaan kunnan toimintatuottojen osuus kulujen rahoituksesta oli 0,3 miljoonaa euroa eli 1,5 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen määrän, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot ja arvonalentumiset vastaavat kun-

nan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Poistot ovat kohteen (rakennus, kone, kalusto) arvonalentumista kuvaava luku. Vuosikate kattoi 52,9 prosenttia poistoista, eli tulorahoitus ei ollut riittävä. Kunta teki 0,6 miljoonan euron arvonalentumiskirjauksen tilikaudella 2025.

Vuosikate, Euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei kuitenkin voida asettaa johtuen eroista kuntien toimintojen organisoinnissa sekä palvelutoiminnan laajuudessa. Kun lukua verrataan muihin kuntiin, on huomioitava erot myös veroprosenteissa. Laukaan kunnan vuosikate asukasta kohden vuonna 2025 oli 229,3 euroa.

3.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma kertoo kunnan rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, oman pääoman lisäykset ja –palautukset. Rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kunnan rahavarat toiminnasta ja investoinneista johtuen. Seuraavassa rahoituslaskelma on esitetty miljoonina euroina.

RAHOITUSLASKELMA	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos	
Milj. €							€	%
Vuosikate	12,8	4,5	4,0	10,2	4,9	4,3	-0,6	-12,5 %
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	1,1	1,1	0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät	0,3	-0,5	-3,4	-0,5	-0,3	-1,6	-1,3	473,8 %
Toiminnan rahavirta	13,1	4,1	0,7	9,7	4,7	3,8	-0,8	-17,8 %
Investointimenot	-16,4	-17,3	-9,4	-5,1	-4,6	-4,7	-0,2	3,5 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,7	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	-63,7 %
Pysyvien vastaavien höydykkeiden luovutustulot	1,5	1,4	0,6	0,6	0,4	1,6	1,2	300,2 %
Investointien rahavirta	-14,3	-15,7	-8,7	-4,4	-4,1	-3,1	1,0	-24,9 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1,2	-11,7	-8,0	5,3	0,5	0,7	0,2	34,9 %
Rahoituksen rahavirta								
Antolainauksen muutokset	0,8	0,7	0,7	0,8	0,9	-0,4	-1,2	-142,5 %
Antolainasaamisten lisäykset	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,2	-1,2	3351,1 %
Antolainasaamisten vähennykset	1,0	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,0	-4,6 %
Lainakannan muutokset	-4,0	10,0	5,0	1,4	-1,3	2,7	4,0	-299,3 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	35,0	20,0	0,0	0,0	15,0	21,4	6,4	42,4 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10,0	0,0	0,0	-25,0	-20,0	-1,4	18,6	-93,0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-29,0	-10,0	5,0	26,4	3,7	-17,3	-21,0	-569,4 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,7	1,4	4,7	-10,6	0,3	-1,4	-1,7	-584,9 %
Rahoituksen rahavirta	-2,5	12,1	10,4	-8,4	-0,2	0,9	1,1	-591,2 %
Rahavarojen muutos	-3,7	0,4	2,4	-3,1	0,4	1,6	1,3	337,8 %
Rahavarat 31.12.	1,4	1,8	4,2	1,1	1,5	3,1	1,6	109,8 %
Rahavarat 1.1.	5,1	1,4	1,8	4,2	1,1	1,5	0,4	33,6 %
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT								
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-23,2	-26,8	-28,9	-18,7	-15,0	-13,1		
Investointien tulorahoitus, %	81,2	26,4	43,1	205,2	109,3	91,6		
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	0,5	0,4	0,7	0,2	0,2		
Kassan riittävyys, pv	4	5	11	6	8	16		
Asukasmäärä	18 823	18 788	18 781	18 762	18 878	18 824	-54	-0,3 %

Asukasmäärä ilmoitettu ennakkotiedon mukaisena.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaan muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Laukaan kunnan tunnusluku on -13,1 miljoonaa euroa. Tunnusluku on ollut negatiivinen viime vuosina laajasta investointiohjelmasta johtuen. Tunnusluku on parantunut vuodesta 2022 alkaen. Toiminnan ja investointien rahavirta on ollut positiivinen vuodesta 2023 alkaen.

Investointien tulorahoitus, %

$= 100 \times \text{vuosikate} / \text{Investointien omahankintamenot}$

Investointien tulorahoitus- tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien tulorahoitusprosentin tulisi olla vähintään 50 prosenttia. Jos tunnusluku on alle 100 prosenttia, erotus on rahoitettu myynneillä, lainoituksella ja kassavaroilla. Laukaan kunnan investointien tulorahoitusprosentti oli 91,6 prosenttia, eli investoinneista 8,4 prosenttia rahoitettiin lainarahalla.

Laskennallinen lainanhoitokate

$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taaseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Vuonna 2025 lainanhoitokate on 0,2, eli tulorahoitus ei riittänyt kattamaan laskennallista lainanhoitokattea.

Kassan riittävyys (pv)

$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenkö päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Tunnusluku kertoo, että kunnan rahavarat riittivät vuoden loppuun 16 päivän kassasta maksuihin.

3.3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettujen tunnuslukujen avulla. Taseesta lasket-
tavat tunnusluvut kuvaavat omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaantuneisuutta.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT					
VASTAAVAA	2024	2025	VASTATTAVAA	2024	2025
<i>Milj. €</i>			<i>Milj. €</i>		
PYSYVÄT VASTAAVAT	146,3		OMA PÄÄOMA	28,5	25,8
Aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0	Peruspääoma	31,2	31,2
Aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	0,1	-2,6
Aineelliset hyödykkeet	118,0	114,1	Tilikauden yli-/alijäämä	-2,7	-2,7
Maa- ja vesialueet	19,3	19,7	PAKOLLISET VARAUKSET	1,7	1,7
Rakennukset	80,9	77,5	Muut pakolliset varaukset	1,7	1,7
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14,6	14,5	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,1	0,2
Koneet ja kalusto	2,8	2,2	Lahjoitusrahastojen pääomat	0,1	0,1
Enn. maksut ja keskene. hank.	0,5	0,2	Muut toimeksiantojen pääomat	0,1	0,1
Sijoitukset	28,3	29,1	VIERAS PÄÄOMA	122,1	123,8
Osakkeet ja osuudet	9,6	10,0	Pitkäaikainen	26,3	46,3
Muut lainasaamiset	18,3	18,6	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	23,0	42,9
Muut saamiset	0,4	0,4	Muut velat/Liitt.maksut ja muut velat	3,3	3,3
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,0	0,0	Lyhytaikainen	95,8	77,5
Lahjoitusrahastojen varat	0,0	0,0	Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	66,0	67,0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6,1	8,2	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20,0	0,0
Vaihto-omaisuus	0,1	0,1	Lainat muilta luotonantajilta	0,1	1,8
Aineet ja tarvikkeet	0,1	0,1	Saadut ennakot	0,0	0,0
Saamiset	4,5	5,0	Ostovelat	4,3	4,0
Pitkäaikaiset saamiset	0,0	0,0	Muut velat/Liitt.maksut ja muut velat	0,7	0,7
Muut saamiset	0,0	0,0	Siirtovelat	4,7	4,0
Lyhytaikaiset saamiset	4,5	5,0		152,4	151,4
Myyntisaamiset	1,0	1,3	VASTATTAVAA YHTEENSÄ		
Lainasaamiset	1,3	2,0	TASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2025
Muut saamiset	0,8	0,6	Omavaraisuusaste, %	18,7	17,0
Siirtosaamiset	1,3	1,1	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	165,0	158,0
Rahat ja pankkisaamiset	1,5	3,1	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-2 646	-5 373
VASTAAVAA YHTEENSÄ	152,4	151,4	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-140	-285
			Lainakanta 31.12., 1000 €	109 125	111 785
			Lainakanta 31.12., €/asukas	5 781	5 938
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	154 184	159 981
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	8167	8499
			Lainasaamiset, 1000 €	18 263	18 629
			Asukasmäärä	18878	18824
			<i>Asukasmäärä ilmoitettu ennakkotiedon mukaisena.</i>		

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä uusista sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosentin tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkitävän suurta velkarasitetta. Laukaan kunnan omavaraisuusaste vuonna 2025 on 17,0 prosenttia.

Suhteellinen velkaantuneisuus

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan tilikauden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Kuntien välisessä vertailussa suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku, sillä pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus ja poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Laukaan kunnan suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2025 on 158 prosenttia. Ennen sote-uudistusta vuonna 2022 suhteellinen velkaantuneisuus oli 93,6 prosenttia. Hyvinvointialueuudistus vaikutti tunnusluvun arvoon, kun vieras pääoma säilyi lähes samalla tasolla, ja käyttötulot pienenivät huomattavasti. Tavoitetasona tunnusluvussa voidaan pitää alle 50 prosenttiyksikön tasoa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= $\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

Luku osoittaa, kuinka paljon kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Laukaan kunnalla on kertynyttä alijäämää 5,4 miljoonaa euroa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Laukaan kunnan kertynyt alijäämä asukasta kohden on 285 euroa.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkoilla sekä osto-, siirto-, ja muilla veloilla. Laukaan kunnan lainakanta vuoden lopun tilanteessa on 111,8 miljoonaa euroa.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Laukaan kunnan asukaskohtainen lainakanta on 5.938 euroa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Vuodenvaihteen tilanteessa lainat ja vuokravastuut ovat yhteensä 160 miljoonaa euroa.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Asukaskohtainen lainan ja vuokravastuun määrä on Laukaassa 8.499 euroa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja mui-

den yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Laukaan kunnalla on lainasaamia vuoden 2025 lopussa 18,6 miljoonaa euroa.

3.3.4 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo- ja meno –käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

TULOT	2025	%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	12 341 368,14	15,2
Verotulot	47 184 415,87	58,1
Valtionosuudet	18 791 421,00	23,1
Korkotuotot	459 176,84	0,6
Muut rahoitustuotot	457 867,15	0,6
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoit	-1 601 724,10	-2,0
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25 634,70	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 633 089,93	2,0
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	859 848,25	1,1
Satunnaiset erät	1 108 537,80	1,4
Kokonaistulot yhteensä	81 259 635,58	100,0
MENOT	2025	%
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	72 319 229,29	92,5
Korkokulut	2 586 796,91	3,3
Muut rahoituskulut	10 427,98	0,0
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pakollisten varausten lisäys	0,00	0,0
Investoinnit		
Investointimenot	4 741 050,32	6,1
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	1 226 243,60	1,6
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 973 596,82	-25,5
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	17 313 689,61	22,1
Kokonaismenot yhteensä	78 223 840,89	100,0

3.3.5 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntakonserni on määritelty kuntalaissa kirjanpitolain konsernimääritelmän mukaisesti. Kuntalain 6 § mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta on kunnan tytäryhteisö. Kunnalla katsotaan olevan määräysvalta toisessa yhteisössä, kun sillä on:

1) enemmän kuin puolet kohdeyrityksen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänten enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen

2) oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyrityksen hallituksessa tai siihen verrattavassa toimitelimestä taikka toimitelimestä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin 1 kohdassa tarkoitettu äänten enemmistö.

Kunta kirjanpitolain mukaisineen tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Laukaan kuntakonserni muodostuu Laukaan kunnasta, Laukaan Vesihuolto Oy:stä (100 %) Laukaan Vuokrakodit Oy:stä (100 %), Laukaan Kehitysyhtiö Oy:stä (100 %) ja Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:stä (100%). Kuntakonserni tarkoittaa yhteisöjä, joissa kunta voi käyttää tosiasiallista päätösvaltaa.

Laukaan kunnan konsernirakenteessa tapahtui muutos, kun valtuusto päätti 10.6.2024 § 22 perustaa Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:n -nimisen osakeyhtiön. Laukaan tekniset tukipalvelut Oy on kunnan 100 %:sti omistama tytäryhtiö. Valtuusto päätti kokouksessaan 9.12.2024 § 50, että kunta siirtää teknisiä tukipalveluita koskevat kun-

nan ja kolmannen osapuolen sopimukset sekä sitoumukset sekä henkilöstön Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:lle 1.4.2025 alkaen.

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään kuntakonsernin lisäksi kuntayhtymät peruspääoman mukaisessa suhteessa.

Konserniin kuuluvien yhteisöjen lisäksi Laukaan kunnalla on omistus Laukaan Linja-autoasema-kiinteistöt Oy:ssä. Yhtiö on Laukaan kunnan osakkuusyhteisö. Toisen kunnan osakkuusyhtiön Jyvässeudun Liikenneturvallisuuskeskus Oy:n toiminta lakkasi.

Laukaan kunta on vahvasti sidoksissa Laukaan asumispalvelusäätiöön. Kunnalla on lisäksi pienomistuksia useissa eri yhtiöissä. Näistä toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimpiä ovat:

- Laukaan Virastosydän Oy
- Jykia Oy
- Mustankorkea Oy
- Jyvässeudun puhdistamo Oy
- Midinvest Oy
- Sakupe Oy

Konsernitilinpäätöksen tulos oli 3,0 miljoonaa euroa tappiollinen. Konsernin lainakanta kasvoi 3,6 miljoonaa euroa. Lainat- ja vuokravastuut -tunnusluku puolestaan pieneni 1,5 miljoonaa euroa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta -tunnusluku vahvistui lähes 8 miljoonaa euroa konsernin investointitason ollessa maltillinen 8,6 miljoonaa euroa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Laukaan kuntakonsernin henkilötövuodet ja niiden muutos 2023-2025.

KUNTAKONSERNI, HTV	TP 2023	TP 2024	TP 2025	Muutos 2024-2025
Yhteensä	885,2	852,2	837,1	-15,1

Laukaan Vesihuolto Oy

Laukaan Vesihuolto Oy:n yhtiömuotoinen toiminta on käynnistetty vuoden 2016 alusta lukien. Takana on Laukaan Vesihuolto Oy:n kymmenes

toimintavuosi. Vesihuoltoyhtiö toimittaa asiakkailleen hyvää talousvettä ja huolehtii asiakkaiden viemäriverisien poisjohtamisesta, jotka käsitellään

JS-Puhdistamolla. Hyvä palvelutaso tuotetaan ympäristön kannalta kestäväällä tavalla, liiketaloudellisesti kannattavasti ja kohtuullisin kustannuksin. Toiminta-ajatuksen mukaan vesihuoltoyhtiön ydintehtäviin kuuluvat vesihuoltotoiminnan strateginen johtaminen ja kehittäminen sekä asiakassuhteet ja palvelujen hinnoittelu. Toiminta-ajatuksen toteuttamiseksi ydintehtäviin kuuluvat myös vesihuoltoverkostojen pitkäaikainen hallinta, vedenhankinnasta, -käsittelystä ja jäteveden poisjohtamisesta huolehtiminen. Laukaan Vesihuolto Oy tekee yhteistyötä JS-Puhdistamo Oy:n kanssa jätevesien puhdistamisen osalta ja Alva Oy:n kanssa jätevesien johtamisen osalta.

Veden hintoja on jouduttu korottamaan vuosittain, niin myös vuonna 2025. Korotuksiin vaikuttavat määräysten kiristymisestä johtuvat yhteistointaosojuksien kasvaneet kustannukset, sekä peruskorjausinvestointien tarve. Vuosi 2025 oli hieinan voitollinen. Tulos oli hiukan talousarviota parempi. Laskutettu vesi- ja jätevesimäärä nousi noin kaksi prosenttia. Myös yllättäviä kustannuksia aiheuttaneita vesihuoltoverkoston putkirikkoja oli muutamia, mutta verkoston pituuteen nähden maltillisesti. Kasvavia kustannuspaineita on jatkossakin muun muassa siirtoviemärin korkeammista

kustannuksista johtuen, verkoston saneeraustarpeesta ja kiristyvistä lainsäädännöistä johtuen. Verkoston saneeraustarve aiheuttaa kustannuspainetta edelleen jatkossakin.

Vesijohtoverkoston laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vedestä laski noin kaksi prosenttiyksikköä. Vuotovesiprosentti oli noin 13 prosenttia. Alkuvuodesta 2025 verkostosta saatiin vuotavia kohteita korjattua, jotka paransivat tunnuslukua. Talvella lauhojen ja kesällä vesisateisten jaksojen aikana viemäriverkoston vuotovesimäärä kasvaa merkittävästi. Tämä on nähtävissä varsinkin pumpatuissa jätevesimäärissä. Vuotovesiä on saatu kuitenkin hillittyä kohdennetuilla saneerauksilla ja korjauksilla. Vuotovesiä tulee edelleen kaivoista, mutta myös hulevesijärjestelmistä.

Vuonna 2025 investoitiin vesihuoltoon noin 1.1 miljoonaa euroa. Toimintavuoden aikana merkittävin investointi oli verkostojen uudisrakentaminen uusille kaava-alueille. Lisäksi toteutettiin vesi- ja jätevesiverkoston saneerauksia ja myös uutta vesihuoltoverkosta rakennettiin ja investoitiin merkittävästi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Laukaan Vesihuolto Oy:tä kehitetään pitkäjänteisesti osana Laukaan kuntakonsernia.			Tavoite on toteutunut.
Yhtiön on laadittava taloussuunnitelma, joka tähtää siihen, että yhtiöllä ei ole taseessa alijäämiä vuoden 2027 tilinpäätöksessä.	Taloussuunnitelman ylijäämä	Taseen kertynyt alijäämä 1,3 miljoonaa euroa vuoden 2024 lopussa.	Tavoite on toteutunut. Taloussuunnitelma 2026 on 338.000 euroa ylijäämäinen. Tällä vauhdilla tavoite saavutettaisiin.

Yhtiön omaisuuden arvo ja käyttökunto ylläpidetään jatkuvan korjauksen periaatteella ja peruskorjaustoiminnalla.	Laitoksen korjausvelkaa on kartoitettu kuntotutkimuksilla ja saneerauksia verkosto-osien osalla tehdään jatkuvasti.	Laskennallista korjausvelkaa vähennettävä	Tavoite on osittain toteutunut. Esimerkiksi venttiilien järjestelmällinen uusiminen on käynnissä. Käytössä oleva verkostonhallintajärjestelmä parantaa verkoston kunnon dokumentointia ja auttaa korjausten suunnittelussa. Ongelmana peruskorjausten nopeuttamisessa on taloudellisten resurssien rajallisuus. Suuri peruskorjaustarve on yleisesti tunnistettu myös muualla Suomen vesilaitoksissa.
Toiminnassa otetaan huomioon energiatehokkuus kunnan hyväksymän strategian mukaisesti. Kestävän kehityksen ja ympäristöarvojen periaatteet huomioidaan.	Energiankulutus		Tavoite on toteutunut. Energiatehokkuutta mietitään kaikissa investointihankkeissa. Automaation uudistamisen investointihankkeella parannettiin pumppaamojen energiatehokkuutta ja veden johtamisen toimitusvarmuutta. Pumppaamoja on uusittu 2-3 kpl vuosivauhdilla energiatehokkaampiin malleihin. Yhtiössä on käytössä yksi biokaasukäyttöinen huoltoauto, jolla halutaan korostaa energia- ja ympäristötietoisuutta. Energian kulutus on merkittävä osa vesihuollon tuotantokustannuksista, joten siihen on kiinnitettävä jatkossakin huomioita. Myös aurinkopaneelin käyttöä tutkitaan kohdekohtaisesti.
Vesihuollossa on otettu käyttöön uusia digitaalisia välineitä liittyen viestintään, automaatioon ja verkostonhallintaan. Niiden käyttöä ja digitaalista osaamista kehitetään edelleen.	Asiakaspalautteet Vikatilanteet Etämittarien määrä		Tavoite on toteutunut. Pisara Häti-tiedotepalvelun käyttöönottoa on markkinoitu asiakkaille, jotka ovat enenevässä määrin ottaneet sitä käyttöön. Viestinnässä on käytössä sähköisiä kanavia mm. facebook, nettisivut ja digitaaliset julkaisut, joita

			on käytetty tarvittaessa. Printtimediaa on hyödynnetty viime vuonna kerran ilmestyneen vesi -lehden kautta. Vesilehti on saanut asiakkailta hyvän vastaanoton. Etäluennan asentaminen on hyvässä vauhdissa ja saataneen päätökseen vuoden 2026 aikana. Myös automaatiouudistus on osa digitaalisuuden kasvattamista.
Yhtiö kehittää yhteistyötä vesiosuuskuntien kanssa ja selvittää niiden liittämismallia vesihuoltoyhtiöön, mikäli osuuskunnilla ilmenee siihen tarvetta.	Käydyt neuvottelut		Tavoite on toteutunut. Yhtiö on käynyt neuvotteluja koko kuluneen vuoden ajan Vihtasillan vesihuolto-osuuskunnan liittämiseksi Laukaan Vesihuolto Oy:öön. Neuvottelut ovat jatkuneet. Myös muista osuuskunnista on osoitettu kiinnostusta liittymiselle tai yhteistyölle.

Laukaan Kehitysyhtiö Oy

Laukaan Kehitysyhtiö Oy on kunnan omistama tytäryhtiö ja toteuttaa kunnan elinkeinopalveluja kunnan tavoitteiden mukaisesti. Kunta osti Laukaan Kehitysyhtiö Oy:ltä palveluita elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi 48.000 eurolla. Kehitysyhtiön keskeiset tehtävät vuonna 2025 olivat Laukaantie 25 kiinteistöomistuksen ja Hirviareena Oy:n toiminnan kehittäminen. Lisäksi Kehitysyhtiö Oy on tehnyt hankkeiden kautta työtä kunnan yritysystävällisyyden tason nostamiseksi, yritysten kasvun mahdollistamiseksi ja uusien yritysten ja uuden liiketoiminnan syntymisen mahdollistamiseksi. Kehitysyhtiö kilpailutti ja purki Laukaantie 25 kiinteistön ja aloitti neuvottelut tavoitteena kiinteistön myynti sekä mahdollinen kaavamuuotos, sekä Laukaan keskustan kehittäminen. Hirviareena Oy asetettiin konkurssiin. Keski-Suomen Moottoriurheilukeskuksen omistus myytiin kehittämissuunnitelman (master plan) mukaisesti alueoperaattorille, joka on käynnistänyt toiminnan Lievestuoreen ajoharjoittelurata-alueen

ympäristössä. Hankkeiden kautta on mahdollistettu kunnan yritysystävällisyyden kasvua keskusteluin ja verkostoitumalla yritysten kanssa. Hankkeilla on myös mahdollistettu uusien yritysten syntymistä ja sijoittumista sekä olemassa olevien yritysten kasvua ja uutta liiketoimintaa.

Yhtiön tulevaisuudesta tehtiin selvitys koskien kunnan kaikkia tytäryhtiöitä ja konsernirakennetta. Kehitysyhtiö tulee jatkamaan toimintaansa vastaten jatkossa hyvinvointialueelta kunnalle siirtyvistä pela- ja sote-kiinteistöistä. Kunta vähentää ostojaan Laukaan Kehitysyhtiö Oy:ltä: vuonna 2026 palveluita elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi tehdään 12.000 eurolla.

Yhtiön toiminnan tavoitteena ei ole tuottaa pitkällä aikavälillä taloudellista voittoa, vaan kohdentaa resurssit Laukaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksien parantamiseen. Yhtiön ulkopuolinen rahoitus koostui 2025 kiinteistöjen osaomistuksen

vuokratuottoista, hankerahoituksesta sekä asiantuntijapalveluiden myynnistä kunnalle.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajana toimi kunnanjohtaja varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, jonka jälkeen puheenjohtajana on toiminut kehi-

tysjohtaja. Hallituksen jäsenenä ovat kunnan luottamushenkilöedustaja sekä kolme paikallista elinkeinoelämän edustajaa. Toimitusjohtajana toimi kunnan yritysasiantuntija syksyyn 2025 saakka. Joulukuun alusta alkaen toimitusjohtajan tehtävässä on toiminut aluekehittämisen projektipäällikkö.

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Kehitysyhtiö tavoittelee omistamalleen Laukaantie 25 kiinteistölle ratkaisua, joka mahdollistaa kunnan toimistotilojen toteutuksen ja keskustan kehityskuvan toteutumisen.			<i>Toiminnallinen tavoite poistettiin KV 8.12.2025 81.</i>
Kehitysyhtiö tavoittelee osaomistamansa Hirviareena Oy:n liiketoiminnan kehittämistä siten, että riski sijoitetun pääoman menettämisestä minimoidaan.			<i>Tavoite ei toteutunut. Yhtiö asetettu konkurssiin ja pääoma on menetetty. Pesänjaosta saataneen 10.000-40.000 euroa.</i>
Kehitysyhtiö toimii aktiivisesti kunnan elinkeino-ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi	Työpaikat Yritysten määrä ja liikevaihto Yritysten TKI-hankkeet ja –panostukset Hankerahoitus ja niiden; liikevaihto työpaikat Rahoitusneuvotteluilla autetut yritykset Kuntabarometri Yritystytyväisyysmittaus Elinvoimabarometri Kiinteistö- ja yhteisöverotuotto	Tavoitteiden saavuttamiseksi olennaisessa osassa ovat hankkeet, tällä hetkellä keskeytetty yrityspalvelusetelillä mahdollistettu pienyritysten kasvun tuki ja yhtiön omistuksessa olevien kiinteistöjen kehittäminen.	Toteutunut täysin. 1. Hanketoiminnan tuki (omarahoitukset) 2. Yrityspalveluseteli (pienyritysten kasvun tuki) 3. Yhtiön omistuksessa olevien kiinteistöjen kehittäminen (sijoittumiset Laukaaseen)

Laukaan Vuokratodit Oy

Laukaan Vuokratodit Oy käsittää 43 kohdetta, joissa on noin 650 asuntoa. Lisäksi yhtiö omistaa yksittäisiä osakehuoneistoja. Vuokratolokohteita on kunnan neljässä taajamassa. Yhtiön toimialana on hallinnoida, vuokrata ja rakennuttaa vuokra-asuntoja sekä vastata niiden ylläpidosta ja arvon säilymisestä. Tavoitteena on vastata kunnan vuokra-asuntokysyntään taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.

Tilikauden aikana korjattiin neljässä Leppäveden kiinteistöissä käyttövesiputkia ja saneerattiin kohteissa useita kylpyhuoneita ja saunatiloja. Lisäksi yhtiö aloitti uudisrakennusprojektin Leppäveden taajamassa. Kiinteistö valmistuu syksyllä 2026.

Yhtiön maksuvalmius on tilivuoden aikana ollut tyydyttävä.

Uusia lainoja yhtiölle on nostettu vuonna 2025, 5,0 miljoonaa euroa. Suurin osa uudesta lainakanasta kohdistuu uudisrakennusprojektiin.

Kiinteistöissä Mäntyrinne 1, 3, 5 ja Harjuriinne 7 suoritettiin käyttövesiputkiremontti ja palokatkojen asennus. Mäntyrinne 6 kiinteistön käyttövesiputkiremontti saatiin valmiiksi. Samalla jouduttiin kunnostamaan 12 kylpyhuonetta ja saunaa. Lisäksi muutamissa asunnoissa tuli lisätöitä aikaisemmin havaitsemattomista vesivuodoista. Engelintie 2 as 7 oli laaja kosteusvahinko, jonka seurauksena koko asunto jouduttiin uusimaan.

Kytöläntie 29 ja Suolehdontie 1-3 / Niittytie 8-12 lämmitysjärjestelmiä korjattiin. Vihtarinteentie 3,

kiertovesipumpun uusittiin. Jokiniementie 3 kiinteistöön asennettiin Ouman:n automaation netti-valvomo. Engelintie 4 kiinteistön hissiin taso-ovien ovikomponenttien uusinta. Suolehdontie 1-3 / Niittytie 8-12 kiinteistössä jatkettiin portaiden korjausta. Kantolantie 6 kiinteistössä suoritettiin ruoteiden, kattotuolien ja tuuletusrimojen uusintaa katolle. Useassa kiinteistössä suoritettiin leikkivälineiden kunnostusta ja osaan kiinteistöjä vaihdettiin 10 vuoden akuilla tai sähköllä toimivia palovaraittimia.

Huoneistojen pintoja saneerattiin osoitteissa Mäntyrinne 6 as 1, Mäntyrinne 6 as 6, Papintie 2 As 10, Papintie 2 A 12, Rinteeläntie 1-3 B 5, Alangontie 4 A 8, Alangontie 4 B 11, Alangontie 4 C 18, Patruunantie 7 A 3, Patruunantie 9 a 2, Kuhajärventie 3 A 3, Raunilantie 6 A 12, Raunilantie 6 A 16, Kupiaisentie 1-3 A 5, Pirtinmutka 9-11 A 2, Keskustie 8 A 2, Keskustie 8 A 3 Keskustie 8 B 16, Roinilantie 12 as 1 ja Ahokuja 4 D 14

Kylpyhuoneiden saneerauksia tehtiin huoneistoissa Patruunantie 7 A 2, Mäntyrinne 1 as 4, Piispankuja 2 A 6, Engelintie 2 A 7, Koivikonkuja 1 A 4 ja Mäntyrinne 2 as 3.

Kaikissa kiinteistöissä suoritettiin Safetum Oy:n toimesta riskitarkastukset.

Leppäveden taajamassa aloitettiin uudiskohteen rakentaminen, Tiituspohjantie 41.

Tilikaudella myytiin kiinteistö Haavistontie 7. Opinpolku 4 kiinteistö tyhjennettiin asukkaista ja aloitettiin lupaprosessien haku purkua varten

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tässä osiossa raportoidaan talousarvioon kirjattujen valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.

Tavoitteiden toteutumisesta on suotavaa kertoa ensin, onko tavoite toteutunut täysin, toteutunut osittain tai ei toteutunut (tai muu vastaava kuvaus tavoitteen toteutumisen tasosta/asteesta). Sen jälkeen voidaan kuvata tarkemmin, miten tavoite on toteutunut.

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Kohteiden vuokrataso on seudun yleisten markkina-vuokrien tasolla.	Vuokrien suuruus mää- räytyy talousarvion mu- kaisesti, joka laaditaan syksyllä. Tuolloin tarkas- tellaan markkinavuokrien tasoa netistä saatavien tietojen pohjalta.	Lähtötasona edellisen vuoden vuokrataso. Ta- voitteena pitää korotuk- set maltillisina, kuitenkin huomioiden seuraavan vuoden korotukset kus- tannuksiin.	Tavoite on toteutunut. Seu- rataan muiden alueellisten toimijoiden vastaavia vuok- ratasoja.
Käyttökateprosentti on yli 35 %	Käyttökate jää paljon ta- voitteesta ja on 9,48 %	Tavoitteena nostaa käyt- tökateprosenttia ja tark- kailla käyttökateetta tar- kemmin portaaleittain. Pyritään välttämään en- nakoimattomia korjauksia ja nostamaan käyttöas- tetta.	Tavoite on jäänyt toteutta- matta.
Käyttöaste keskimäärin yli 95 %	Käyttöaste 89,88 %, joka on matalampi kuin ta- voite.	Kohteiden käyttöaste on laskenut 1,98 % edellis- vuodesta. Tähän suurim- pina syinä ovat olleet hal- lituksen lisä leikkaukset toimeentulossa ja asumis- tuessa, lisäksi asumistuen saantia on tiukennettu. Kuukausittaisissa hallituk- sen kokouksissa seura- taan käyttöastetta (perus- tuen asuntomääriin) asuntojen määrien, taaja- man ja asuntotyyppin mu- kaan.	Tavoite on jäänyt toteutu- matta. Markkinoimme asuntoja laa- jemmin ja teemme tarvitta- via muutoksia ja järjestelyjä vuokra-asuntojen vuokrauk- sen osalta. Asuntokantaa järkevöite- tään. Selvitetään haastavasti vuokrattavien asuntojen pienentämistä ja näin edes osaksi vuokratulojen kaata- mista.
Kohteiden keskimääräi- nen kuntoluokka säilyy pitkällä aikavälillä yli 55 %	Uusia kohteita on raken- nuttu ja osassa kiinteis- töjä suoritettu peruskor- jauksia	Uudiskohteen valmistumi- nen nostaa keskimää- räistä kuntoluokkaa. Van- hojen, käyttökatteelta heikkojen kiinteistöjen käytöstä keskustellaan ja suunnitellaan korjaavia toimenpiteitä.	Tavoite on toteutunut. Uudiskohteen valmistuu syksyllä 2026. Myytävien kohteiden selvitystä jatke- taan. Opinpolku 4 kohteen purku suoritetaan 2026.

Yhtiö laatii kohdekan- nasta PTS:ia (pitkän täh- täimen suunnitelmia) ta- lousarvion sallimissa ra- joissa	Aikaisemmin teetetyt suunnitelmat vaativat päi- vityksiä	Pitkän tähtäimen suunni- telmat eivät ole ajantasai- set. Pyrimme saamaan osaan kiinteistöistä ajan- tasaiset kuntokartoituk- set/PTS suunnitelmat	Tavoite on toteutunut. PTS on laadittu talousarvion sal- limissa rajoissa. Jatkossa seuraamme suunniteltuja kunnossapitosuunnitelmia ja laadimme korjauksia mahdollisuuksien mukaan ohjeistuksen mukaan
Yhtiö voi suunnitella ja edistää liiketaloudellisesti kannattavaa uudistuotan- toa kunnan alueella	Leppäveden uudiskohde	Leppäveden käyttöaste on ollut pidemmässä mit- takaavassa hyvä. Vuoden 2025 käyttöastetta hie- man madalsi usean kiin- teistön käyttövesiputkire- montti.	Tavoite on toteutunut. Uudiskohteen toteutuessa, saamme hakijoille monipuol- isia asuntoja, joissa huomi- oitu nykyaikainen rakennus- tehokkuus.
Hoitokatteeltaan heikom- pien kohteiden osalta laa- ditaan myyntisuunnitelma ja tutkitaan myynnin vai- kutukset yhtiölle ja vuokra-asuntomarkki- noille. Kohteiden myyn- nistä pyydetään erillinen omistajaohjaus.	Seurataan kohteiden hoi- tokatteita ja kustannuksia	Selvitetään jatkotoimen- piteitä myyntien osalta ja pyydetään selvitysten jäl- keen omistajaohjaus	Tavoite on toteutunut. Tavoitteena on saada kor- jauskustannuksia pienene- mään ja kokonaiskäyttöas- tetta paranemaan
Yhtiö tarkastelee yhteis- työssä Laukaan tekniset tukipalvelut oy:n kanssa mahdollisuutta molem- pien yhtiöiden liiketoimin- taa hyödyttävään yhteis- työhön.	Huolto ja siivousyhteistyö saatu käyntiin ja erillislas- kutettavien työsuoritus- ten tilausta lisätään, kun saadaan toimintatapoja ja käytäntöjä selkeytettyä	Kommunikointi ja sään- nölliset palaverit ainakin alkuun. Pyritään alenta- maan Laukaan Vuokrako- dit Oy:n kustannuksia ja lisäämään Laukaan Tek- nisten tukipalvelut Oy:n tuottoja.	Tavoite on toteutunut.

Laukaan tekniset tukipalvelut Oy

Laukaan kunnanvaltuusto hyväksyi 10.6.2024 §22 tukipalveluyhtiön perustamisen sekä yhtiöjärjestyksen. Yhtiö rekisteröitiin Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin 29.10.2024. Kunnanvaltuusto hyväksyi 9.12.2024 liiketoimintakaupan, minkä myötä kunnan palveluksessa ollut tukipalveluhenkilöstö siirtyi yhtiön palvelukseen vanhoina työntekijöinä henkilöstönsiirtosopimuksella 1.4.2025 alkaen, jolloin yhtiön ja kunnan välinen liiketoiminta alkoi. Liiketoimintakaupassa kunta sijoitti yhtiöön 1,0 miljoonaa euroa sijoitetun vapaan pääoman rahastoon rahana. Liiketoimintakaupan rahoittamiseksi kunta myönsi yhtiölle 1,16 miljoonan euron antolainan velkakirjan mukaisesti. Yhtiön ja kunnan välille luotiin palvelutuotannon sopimusrakenne, jonka kokonaisarvo vuodelle 2025 oli 4,58 miljoonaa euroa ja jonka sisältöä sekä arvoa tarkastellaan vuosittain sopijakumppaneiden yhteistoiminnassa. Yhtiön ensimmäinen liiketoimintavuosi oli 9 kuukautta ja täysi liiketoimintavuosi alkaa 1.1.2026.

Tilikauden aikana Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:lle siirtyi kunnalle aiemmin kuulunut tukipalveluliiketoiminta, joka kattaa muun muassa kiinteistöjen huolto- ja ylläpitotoimintoja, yhdyskuntateknisiä palveluita, erilaisia kunnostus- ja korjausprojekteja sekä muita kunnan sisäisiä tukipalveluita.

Toimintavuoden aikana palveluita tuotettiin pääsääntöisesti Laukaan kunnalle, joka oli liikevaihdosta 99,9 %. Liikevaihto oli kuluneena vuonna 4.98 miljoonaa euroa ja se muodostui ajalta 1.4.2025-31.12.2025. Palvelutuotantosopimuksen lisäksi Laukaan tekniset tukipalvelut Oy tuotti rakennuskunnossapidon palveluita erillisten investointitöiden muodossa omistajalleen Laukaan kunnalle.

Ensimmäinen toimintavuosi oli toimintojen halluunottoa sekä prosessien ja toimintatapojen kehittämistä. Prosessien tehostamisen potentiaali realisoituu vielä paremmin tulevaisuudessa, mutta ensimmäisen yhdeksän toimintakuukauden aikana muutosten tuomat säästöt ovat jo osittain realisoituneet.

Yhtiön ja kunnan väliset sopimukset perustuivat toteutuneisiin kustannuksiin tukipalveluiden tuottamisesta kunnan omana toimintana ja tästä muodostui sopimuksen hinta, johon vielä omistajan toimesta oli annettu 20 % säästötavoite verrattuna vuoden 2022 palvelun tasoon. Palvelun taso sopeutettiin vastaamaan palvelutuotantosopimusta.

Vuoden 2025 aikana käytiin ensimmäiset yhteistoimintaneuvottelut, jossa organisaatorakenne yhdenmukaistettiin. Yhteistoimintaneuvotteluiden tuomien muutoksen mukaiset säästöt konkrétoituvat vasta vuonna 2026.

Talouslukujen valossa vuosi 2025 oli niukasti positiivinen 5.146,34 euroa. Talouden tunnuslukujen mukaan yhtiön tulos oli parempi kuin ennakoitiin. Positiivisena talouteen vaikutti lauha alkutalvi loppuvuoden osalta, jolloin talvitöiden osuus oli ennustettua vähäisempää. Lisäksi tehostuneet prosessit ja omana työnä tehdyt työt vaikuttivat positiivisesti tulokseen.

Vuoden 2025 osalta Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:lle kunnalta siirtynyttä kalustoa realisoitiin sekä investoitiin tarkoituksen mukaista uutta kalustoa muun muassa ruokakuljetuksiin ja latujen kunnossapitoon. Hankinnan olivat käytettyjä ajoneuvoja ja niihin investoitiin yhteensä 100.000 euroa.

Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:n toiminnan käynnistyessä sopimukseen kirjattu säästötavoite oli iso. Mikäli toimintoja ei saataisi kehitettyä kustannustehokkaammaksi heti toimintojen alusta alkaen, suurena riskinä oli, että oma pääoma kulutetaan ensimmäisenä toimintavuotena. Ensimmäisen toimintavuoden aikana tämä riski ei realisoitunut, mutta on yhä huomioitavana riskinä kiristävssä talouden tilanteessa seuraavina vuosina.

Taloudellinen tila on suhteellisen hyvä ensimmäisen toimintavuoden jälkeen, eikä oma pääomaa ole tarvinnut käyttää. Yhtiön kassavarat ovat kuitenkin tiukalla jatkuvien säästötäpeiden vuoksi. Jatkuvat talouden säästötavoitteet haastavat or-

ganisaation toimintaa, kun pienellä työntekijämäärällä tehdään isoja kokonaisuuksia. Riskinä pidemmät poissaolot ja pitovoima työntekijöissä.

Laukaan tekniset tukipalvelut aloittivat sopimusyhteistyön Laukaan vuokratodit Oy:n kanssa

1.1.2026, niin että Laukaan tekniset tukipalvelut Oy tuottaa kiinteistönhoidon ja puhtauspalveluiden kokonaisuuden vuokratodeille. Tämä lisää liikevaihtoa vuodelle 2026 noin 300.000 euroa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Teknisten tukipalveluiden kokonaiskustannukset kunnalle ovat yhtiön ensimmäisestä toimintavuodesta alkaen 20 % vuoden 2022 tasoa matalammat.	tilinpäätösluvut	nolla tulos/tulos plussalla Omapääoma jäljellä	Tavoite on toteutunut ensimmäisen toimintavuoden osalta.
Yhtiön toimintaa kehitetään pitkäjänteisen mutta joustavan kumppanuuden toteutumiseksi kuntakonsernissa.	Säännölliset tapaamiset. Asiakaspalautteet NPS-kysely	Tavoitteena luoda mittaristo tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi. NPS-kyselyt	Mittariston luominen kesken. Ensimmäinen NPS-kysely toteutettiin marraskuussa 2025. Mittariston luominen toteutunut, seurannan aloittaminen 2026.
Palvelutuotannon suoritekohtaisten yksikköhintojen seuranta mahdollistetaan kaikilla yhtiön toimialueilla ensimmäisen toimintavuoden loppuun mennessä.	Talouden seuranta kustannuspaikoittain	Tavoitteena saada suoritekohtaista hinnoittelua osakokonaisuuksien osalta sekä kustannuspaikoittain.	Vuoden 2025 aikana luotiin taloushallintoaohjelmaan sellaiset raportointipohjat mitkä mahdollistavat kustannuspaikka tason seurannan sekä osakokonaisuuksien talouden seurannan yksikköhintatasolla.
Yhtiö tarkastelee yhteistyössä Laukaan Vuokrakodit oy:n kanssa mahdollisuutta molempien yhtiöiden liiketoimintaa hyödyttävään yhteistyöhön.		Tavoitteena päästä sopimukseen palvelutuotannon aloittamisesta 1.1.2026 kiinteistönhoidon ja puhtauspalveluiden osalta.	yhteistyö alkanut 1.1.2026
Yhtiö varautuu hyvinvointialueen käytössä olevien kiinteistöjen palvelutuotannon päättymiseen vuonna 2026.			Yhtiö varautunut hyvinvointialueen kiinteistöjen palvelutuotannoista luopumiseen. Yhteistyöpalaverit kunnan kanssa yhtiöittämisen tilanteesta säännöllisesti.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntakonsernin omistajapolitiikan ja konserniohjauksen merkitystä on korostettu kuntien toimintaa ohjaavassa sääntelyssä. Kuntalaki edellyttää, että kunnilla on yksi kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista ja omistajapolitiikasta. Edelleen kuntalain 14 § mukaisesti valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Laukaan kunnanvaltuusto hyväksyi 23.4.2018 § 6 kuntakonsernin omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohjeen. Omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje päivitettiin ja hyväksyttiin valtuustossa 09.12.2024 § 52. Kuntakonsernin toiminnan ohjaus perustuu konserniohjeeseen. Lisäksi valtuusto hyväksyi 5.6.2023 § 23 ta-kaus- ja antolainapolitiikan ja § 24 varainhankintapolitiikan, joissa määritellään myös konsernin ja konsernivalvonnan kannalta olennaisia perusteita. Kunnanhallitus antoi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 17.6.2024 § 127.

Konserniohjeessa on kuvattu toimivallan jako konserniohjaukseen liittyvissä asioissa sekä määrätty toimintatapoja konsernijohtoon ja konserniyhteisöjen väliselle raportoinnille ja tiedonkululle. Ohjeessa määritellään talouden suunnitteluun ja seurantaan liittyvät periaatteet. Konserniohjeessa on myös ohjeistettu rahoituksen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat kiinteä osa tytäryhtiöiden hallitusten ja toimitusjohtajien tehtäviä. Konsernijohtolla on toimivalta järjestää tarvittavat neuvottelut konsernivalvonnan, raportoinnin ja riskienhallinnan järjestämiseksi.

Laukaan kunnalla on omistajana konsernin tytäryhtiöihin hyvin välitön yhteys sekä hallinnollisesti että toiminnallisesti kunnan viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kautta.

Konserniohjeen lisäksi tytäryhtiöille on talousarviossa asetettu toiminnallisia tavoitteita ja yhtiöt raportoivat konsernijohtolle toiminnasta ja taloudesta hyväksytyn talouden vuosikellon mukaisesti.

Yhteenveto konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Laukaan kunta

Tytäryhteisöt (yli 50 % omistusosuus)

	Omistusosuus	Kotipaikka
Laukaan Vuokrakodit Oy	100 %	Laukaa
Laukaan Kehitysyhtiö Oy	93,3%*	Laukaa
Laukaan Vesihuolto Oy	100 %	Laukaa
Laukaan tekniset tukipalvelut Oy	100 %	Laukaa

KUNTAKONSERNI

Kuntayhtymät

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	7,5 %	Jyväskylä
Keski-Suomen Liitto	7,0 %	Jyväskylä
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	6,4 %	Äänekoski

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN YHDISTELY

Osakkuusyhteisöt (20 % - 50 % omistusosuus)

Laukaan Linja-autoasemakiinteistö Oy	26,1 %	Laukaa
--------------------------------------	--------	--------

*Laukaan Kehitysyhtiö Oy omistaa loput osakkeet 6,7 % itse.

3.3.6 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA (Milj. €)	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos	
						€	%
Toimintatuotot	45,9	50,4	22,6	22,3	22,6	0,3	1,5 %
Toimintakulut	-164,2	-175,7	-79,6	-81,1	-87,0	-5,8	7,2 %
Osuus osakkuusyhtiön voitosta (tappiosta)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0 %
Toimintakate	-118,3	-125,3	-57,0	-58,9	-64,3	-5,5	9,3 %
Verotulot	75,4	78,6	44,3	46,8	47,2	0,4	0,9 %
Valtionosuudet	50,2	55,2	28,6	23,9	26,9	3,1	12,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0,2	-0,1	-2,0	-3,1	-2,7	0,4	-13,9 %
Korkotuotot	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	-5,8 %
Muut rahoitustuotot	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	-0,1	-11,9 %
Korkokulut	-0,3	-0,5	-2,4	-3,4	-3,1	0,3	-9,2 %
Muut rahoituskulut	-0,1	-0,1	0,0	-0,2	0,0	0,2	-79,7 %
Vuosikate	7,5	8,4	13,9	8,7	7,1	-1,6	-18,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-10,3	-11,5	-9,7	-10,2	-10,0	0,1	-1,1 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-9,9	-11,1	-9,7	-9,7	-9,5	0,3	-2,7 %
Lisäpoistot ja arvonalentumiset	-0,5	-0,5	0,0	-0,4	-0,6	-0,2	35,2 %
Omistuksen eliminointierot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Satunnaiset erät	0,6	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tilikauden tulos	-2,3	-2,6	4,3	-1,4	-2,9	-1,5	101,9 %
Tilinpäätössiirrot	-0,3	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tilikauden verot	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Laskennalliset verot	0,1	0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Vähemmistöosuudet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2,3	-3,0	4,2	-1,5	-3,0	-1,5	103,4 %

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT							
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	28,0 %	28,7 %	28,4 %	27,5 %	26,0 %		
Vuosikate/Sumu-poistot, %	75,9 %	75,8 %	144,1 %	89,6 %	75,3 %		
Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset %	72,5 %	72,8 %	144,1 %	85,8 %	70,9 %		
Vuosikate, euroa/asukas	399	447	741	461	378		
Asukasmäärä	18 788	18 775	18 762	18 878	18 824	-54	-0,3 %

Asukasmäärä ilmoitettu ennakkotiedon mukaisena.

Konsernituloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuus toimintakuluista kuvataan tunnusluvulla: Toimintatuotot/Toimintakulut, %.

Vuonna 2025 luku oli 26 prosenttia ja tunnusluku heikkeni 1,5 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Näin ollen Laukaan kuntakonsernin toimintatuottojen osuus kulujen rahoituksesta oli hieman pienempi kuin edellisenä vuonna.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen määrän, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä

vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta rahoitusosuudet. Vuonna 2025 Laukaan kuntakonsernin vuosikate oli 75,3 prosenttia suunnitelman mukaisista poistoista, eli vuosikate ei kattanut suunnitelman mukaisten poistojen määrää.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa.

Vuosikate asukasta kohden vuonna 2025 oli 378 euroa ja se pieneni 83 euroa asukasta kohti edellisestä vuodesta.

3.3.7 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA (Milj. €)	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos	
						€	%
Vuosikate	7,5	8,4	13,9	8,7	7,1	-1,6	-18,2 %
Satunnaiset erät	0,6	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tilikauden verot	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tulorahoituksen korjauserät	-1,2	-0,6	-0,5	-0,3	-0,2	0,1	-49,7 %
Toiminnan rahavirta	7,0	8,4	13,4	8,4	7,0	-1,4	-17,0 %
Investointimenot	-22,4	-15,5	-6,5	-6,4	-8,6	-2,3	36,1 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	-0,1	-49,8 %
Pysyvien vastaavien höydykkeiden luovutustulot	3,9	0,8	0,6	0,4	0,7	0,3	67,8 %
Investointien rahavirta	-18,3	-14,6	-5,7	-5,8	-7,9	-2,1	35,4 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11,3	-6,2	7,7	2,6	-0,9	-3,5	-134,6 %
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset	0,8	0,7	0,8	0,9	0,1	-0,8	-91,6 %
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	199,1 %
Antolainasaamisten vähennykset	0,8	0,8	0,8	0,9	0,2	-0,7	-80,4 %
Lainakannan muutokset	13,7	3,1	-0,3	-3,0	5,2	8,1	-273,8 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	27,7	0,0	0,6	15,0	25,5	10,5	69,9 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1,2	-2,9	-2,9	-0,8	-2,0	-1,2	145,9 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-12,8	6,1	2,0	-17,1	-18,3	-1,2	6,7 %
Oman pääoman muutokset	-0,4	-0,1	0,0	0,0	1,1	1,1	-410259,7 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,3	0,5	-9,3	1,1	-1,0	-2,0	-192,1 %
Rahoituksen rahavirta	14,4	4,2	-8,8	-1,0	5,4	6,4	-627,1 %
Rahavarojen muutos	-3,1	-2,0	-1,1	1,6	4,5	2,9	187,8 %
Rahavarat 31.12.	9,3	7,2	4,9	5,7	9,0	3,4	59,4 %
Rahavarat 1.1.	6,2	9,3	6,0	4,1	4,5	0,4	10,3 %
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-49,9	-48,1	-28,9	-16,1	-8,2		
Investointien tulorahoitus, %	33,8	54,8	219,5	139,4	82,9		
Laskennallinen lainanhoitokate	0,4	0,3	0,8	0,4	0,3		
Kassan riittävyys, pv	18	14	20	22	33		
Asukasmäärä	18 788	18 775	18 762	18 878	18 824	-54	-0,3 %

Asukasmäärä ilmoitettu ennakkotiedon mukaisena.

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirta- välituloksen tilipäättösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäättösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Laukaan kuntakonsernin tunnusluku on -8,2 miljoonaa euroa. Tunnusluku on ollut negatiivinen useana vuonna laajasta investointiohjelmasta johtuen, mutta tunnusluvun kehitys on ollut viime vuosina myönteistä.

Investointien tulorahoitus, %

$= 100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus- tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai lainavarojen määrää vähentämällä. Investointien tulorahoitusprosentin tulisi olla vähintään 50 prosenttia. Vuonna 2025 kuntakonsernin investointien tulorahoitus % - tunnusluku oli 82,9 prosenttia.

Lainanhoitokate

$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2- ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Laukaan kuntakonsernin lainanhoitokate oli 0,3.

Kassan riittävyys (pv)

$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Tunnusluku kertoo, että Laukaan kuntakonsernin rahavarat riittivät vuoden lopussa 33 päivän kassasta maksuihin.

3.3.8 Konsernitase ja sen tunnusluvut

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2024	2025	VASTATTAVAA	2024	2025
<i>Milj. €</i>			<i>Milj. €</i>		
PYSYVÄT VASTAAVAT	169,9	166,7	OMA PÄÄOMA	28,6	25,7
Aineettomat hyödykkeet	0,1	0,1	Peruspääoma	31,2	31,2
Aineettomat oikeudet	0,1	0,0	Arvonkorotusrahasto	0,3	0,2
Muut pitkävaikutteiset menot	0,0	0,0	Muut omat rahastot	2,8	2,8
			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-4,2	-5,5
Aineelliset hyödykkeet	164,1	161,6	Tilikauden yli-/alijäämä	-1,5	-3,0
Maa- ja vesialueet	20,3	21,9	VÄHEMMISTÖOSUUDET	1,0	0,0
Rakennukset	108,8	103,6			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30,0	29,6	PAKOLLISET VARAUKSET	1,7	1,7
Koneet ja kalusto	3,4	3,0	Muut pakolliset varaukset	1,7	1,7
Muut aineelliset hyödykkeet	1,1	0,0	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,8	0,5
Enn.maksut ja keskener. hank.	0,6	3,6			
			VIERAS PÄÄOMA	149,9	154,6
Sijoitukset	5,7	5,0	Pitkäaikainen	49,8	73,9
Osakkuusyhteisöosuudet	0,4	0,4	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	46,6	69,1
Muut osakkeet ja osuudet	4,5	3,9	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2,3	3,9
Muut lainasaamiset	0,1	0,0	Laskennalliset verovelat	0,9	0,9
Muut saamiset	0,7	0,6			
			Lyhytaikainen	100,1	80,7
Toimeksiantojen varat	0,4	0,2	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	88,3	69,4
	0,4	0,2	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	11,8	11,2
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10,7	15,6	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	180,9	182,5
Vaihto-omaisuus	0,2	0,1	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2025
Saamiset	4,8	6,4	Omavaraisuusaste, %	16,4 %	14,1 %
Pitkäaikaiset saamiset	0,1	0,1	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	161,3 %	159,8 %
Lyhytaikaiset saamiset	4,8	6,4	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-5 662	-8 445
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-300	-449
			Lainakanta 31.12., 1000 €	134 931	138 559
Rahoitusarvopaperit	0,9	1,4	Lainakanta 31.12., €/asukas	7 148	7 361
Rahat ja pankkisaamiset	4,7	7,7	Lainat ja vastuut 31.12.	185 382	183 917
			Lainat ja vastuut, €/asukas	9 820	9 770
VASTAAVAA YHTEENSÄ	180,9	182,5	Lainasaamiset, 1000 €	724	650
			Asukasmäärä	18 878	18 824

Asukasmäärä ilmoitettu ennakkotiedon mukaisena.

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

$= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusteen tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta. Laukaan kuntakonsernin omavaraisuusaste vuonna 2025 oli 14,1 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$= 100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2025 oli 159,8 prosenttia, kun tavoitetasona voidaan pitää alle 50 %-yksikön tasoa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Laukaan kuntakonsernilla oli kertynyttä alijäämää vuoden 2025 lopussa 8,4 miljoonaa euroa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättämispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Laukaan kuntakonsernilla oli kertynyttä alijäämää asukasta kohden 449 euroa.

Konsernin lainakanta 31.12.

$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Laukaan kuntakonsernin lainakanta 31.12.2025 oli 138,6 miljoonaa euroa.

Konsernin lainat, euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Laukaan kuntakonsernin asukaskohtainen lainakanta 31.12.2025 oli 7.361 euroa.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konserniti-linpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä oli 183,9 miljoonaa euroa.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa. Lainojen ja vuokravastuiden määrä/asukas oli 9.770 euroa.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

$= \text{Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Laukaan kuntakonsernilla oli lainasaamisia vuoden 2025 lopussa 0,7 miljoonaa euroa.

3.3.9 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 § mukaisesti kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Kunnanhallitus esittää, että tilikauden alijäämä 2.727.880,73 euroa kirjataan taseen omaan pääomaan yli-/alijäämätilille.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi (kuntalaki 115 §).

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (kuntalaki 110 §).

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos kuntalaissa 118 § tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytykset täyttyvät. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;

2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;

3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;

4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Laukaan kunnan taseessa 31.12.2025 on kertyneitä alijäämiä 5.373.237,81 euroa (285 euroa/asukas) ja kuntakonsernin taseessa kertyneitä alijäämiä 8,4 miljoonaa euroa (449 euroa/asukas).

Kunnalle on muodostunut vuoden 2024 tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen lakisääteinen velvollisuus alijäämien kattamiseen vuoteen 2029 mennessä.

Valtuusto on hyväksynyt talouden tasapainottamisohjelman kokouksessaan 25.9.2023 § 37. Tasapainottamistoimenpiteet jakautuvat vuosille 2024-2026. Tasapainottamisohjelmaan sisältyi 5,9 miljoonaa euroa toimintakatetta pysyvästi vahvistavia toimenpiteitä. Toimintaympäristön muutoksen myötä jouduttiin vuoden 2025 aikana käynnistämään tasapainottamisohjelma 2.0. Tasapainottamisohjelmasta päätettiin valtuustossa 10.11.2025 § 66. Tasapainottamisohjelmalla pyritään saavuttamaan 3,9 miljoonan euron sopeutukset.

Verorahoitus ei toteutune vuoden 2026 aikana talousarviossa ennakoidulla tavalla. Verotuloihin ja valtionosuuksiin esitettiin 1,2 miljoonan euron vähennystä talousarviomuutosten yhteydessä (KV 2.3.2026 § 5). Jotta taloussuunnitelma on kuntalain mukaisesti tasapainossa tai ylijäämäinen, kunnanhallitus päätti 16.2.2026 § 41 käynnistää tasapainottamisohjelman 3.0 valmistelun. Sopeutuksia haetaan 0,9 miljoonan euron arvosta. Talousarviomuutoksen yhteydessä esitettiin taloussuunnitelma vuoteen 2029 saakka. Taloussuunnitelma on 0,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Muita arviointikriteereitä tarkasteltaessa kuntakonsernin vuosikatteen ja poistojen suhde jäi alle 80 prosentin (75,3%). Kriteeri täyttyy.

Kuntien keskimääräinen painotettu tuloveroprosentti vuonna 2024 on 7,54. Laukaan kunnan ve-

roprosentti 9,9 on yli 2,0 prosenttiyksikköä painotettua keskimääräistä tuloveroprosenttia korkeampi. Kriteeri näin ollen täyttyy.

Lainojen ja vuokravastuiden osalta vertailutietoa ei ole tilinpäätöstä tehtäessä saatavilla. Vuonna 2024 Manner-Suomen kuntien lainojen ja vuokravastuiden määrä oli keskimäärin 8.558 euroa/asukas. Tällöin tunnusluvun oli oltava 12.837 euroa/asukas, jotta kriteeri olisi täyttynyt. Laukaan lainojen ja vuokravastuiden määrä on 9.770 euroa/asukas. Jos vertailutieto säilyy samalla tasolla kuin vuonna 2024, kriteeri ei täyty.

Konsernitalinpäätöksen laskennallinen lainanhoidokate on 0,3. Tunnusluku on pienempi kuin 0,8, joten kriteeri täyttyy.

Tunnusluvut ovat heikentyneet vuoden 2024 tilanteesta, jolloin kaksi kriteeriä täyttyi.

4 Toteumavertailu ja tavoitteiden toteutuminen

4.1 Käyttötalouden toteutuminen

Tässä osiossa kuvataan kootusti talousarvion sitovien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Talousarvion sitovia eriä käyttötalouden osalta ovat toimintakatteet tulosityksiköittäin. Seuraavissa kuvissa on kuvattu tulosityksiköiden toimintatuotot,

toimintakulut ja toimintakatteet alkuperäiseen ja muutettuun talousarvioon verrattuna. Taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja poikkeamia on selitetty auki yksikkökohtaisesti seuraavissa toimintakertomuksissa.

TOIMINTATUOTOT 1 000 euroa	TP 2024	TA 2025	Talousarvio- muutokset	TA/M2025	TP 2025	Muutos TA/M-TP euroa	2025 %
Konsernipalvelut	3 551,5	2 946,6	1 083,7	4 030,3	4 222,5	192,2	4,8 %
Yhteiset palvelut	1 683,2	1 112,2	175,0	1 287,2	1 149,4	-137,8	-10,7 %
Elinkeinopalvelut	1 868,3	1 834,4	908,7	2 743,1	3 073,1	330,0	12,0 %
Sivistyspalvelut	3 693,5	2 683,3	144,0	2 827,3	3 390,0	562,7	19,9 %
Hallinto- ja sivistyspalvelut	13,7	14,0	0,0	14,0	14,4	0,4	0,0 %
Varhaiskasvatus	960,2	687,0	74,0	761,0	745,2	-15,8	-2,1 %
Perusopetuspalvelut	1 312,5	1 319,9	0,0	1 319,9	1 576,4	256,5	19,4 %
Lukio	129,4	18,0	0,0	18,0	87,6	69,6	386,8 %
Kansalaisopisto	172,1	112,7	0,0	112,7	142,2	29,6	26,3 %
Kirjastopalvelut	23,0	25,8	0,0	25,8	26,7	1,0	3,8 %
Vapaa-aikapalvelut	1 014,0	506,0	70,0	576,0	797,4	221,4	38,4 %
Lasten ja nuorten hyvinvointikeskus	68,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tekniset palvelut	26 123,5	26 121,9	1 186,6	27 308,5	27 592,3	283,9	1,0 %
Hallinto, suunnittelu ja paikkatietopalvelut	132,5	48,0	0,0	48,0	116,6	68,6	142,8 %
Yhdyskuntatekniset palvelut	507,4	488,0	0,0	488,0	268,8	-219,2	-44,9 %
Tilapalvelut	19 735,9	20 000,7	1 186,6	21 187,3	21 458,9	271,6	1,3 %
Ruoka- ja puhtauspalvelut	4 810,8	4 814,8	0,0	4 814,8	4 919,8	104,9	2,2 %
Ympäristövalvonta	936,9	770,3	0,0	770,3	828,2	57,9	7,5 %
YHTEENSÄ	33 368,5	31 751,7	2 414,3	34 166,1	35 204,8	1 038,8	3,0 %

Laukaan kunta

TOIMINTAKULUT 1 000 euroa	TP2024	TA 2025	Talousarvio- muutokset	TA/M2025	TP 2025	Muutos TA/M-TP euroa	2025 %
Konsernipalvelut	8 622,7	11 309,0	829,0	12 137,9	11 634,9	503,0	4,1 %
Yhteiset palvelut	5 511,2	5 341,1	433,3	5 774,4	5 297,6	476,8	8,3 %
Elinkeinopalvelut	3 111,6	5 967,9	395,7	6 363,5	6 337,3	26,2	0,4 %
Sivistyspalvelut	59 753,1	59 677,7	2 005,1	61 682,8	62 940,1	-1 257,3	-2,0 %
Hallinto- ja sivistyspalvelut	273,6	432,4	-4,4	428,1	430,5	-2,4	-0,6 %
Varhaiskasvatus	16 645,9	17 215,9	-221,9	16 994,1	17 250,0	-255,9	-1,5 %
Perusopetuspalvelut	34 794,4	34 421,8	1 075,9	35 497,7	36 329,3	-831,7	-2,3 %
Lukio	3 047,3	2 946,8	25,3	2 972,1	3 128,2	-156,1	-5,3 %
Kansalaisopisto	708,2	697,0	10,4	707,4	708,3	-1,0	-0,1 %
Kirjastopalvelut	1 297,8	1 235,6	-6,9	1 228,6	1 258,5	-29,8	-2,4 %
Vapaa-aikapalvelut	2 715,8	2 728,3	1 126,6	3 854,9	3 835,3	19,5	0,5 %
Lasten ja nuorten hyvinvointikeskus	270,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tekniset palvelut	20 351,7	19 883,3	1 389,0	21 272,3	20 607,7	664,6	3,1 %
Hallinto, suunnittelu ja paikkatietopalvelut	1 487,5	1 187,5	-117,6	1 069,9	1 185,0	-115,1	-10,8 %
Yhdyskuntatekniset palvelut	2 382,8	2 460,4	-15,0	2 445,4	2 230,8	214,5	8,8 %
Tilapalvelut	10 261,7	9 917,8	1 612,4	11 530,2	11 248,9	281,3	2,4 %
Ruoka- ja puhtauspalvelut	4 455,3	4 547,3	-22,4	4 525,0	4 355,5	169,5	3,7 %
Ympäristövalvonta	1 764,4	1 770,3	-68,4	1 701,9	1 587,5	114,5	6,7 %
YHTEENSÄ	88 727,6	90 870,0	4 223,0	95 093,0	95 182,7	-89,7	-0,1 %
TOIMINTAKATE 1 000 euroa	TP 2024	TA 2025	Talousarvio- muutokset	TA/M2025	TP 2025	Muutos TA/M-TP euroa	2025 %
Konsernipalvelut	-5 071,3	-8 362,4	254,8	-8 107,6	-7 412,4	695,2	8,6 %
Yhteiset palvelut	-3 828,0	-4 228,9	-258,3	-4 487,2	-4 148,2	339,1	7,6 %
Elinkeinopalvelut	-1 243,3	-4 133,5	513,1	-3 620,4	-3 264,2	356,2	9,8 %
Sivistyspalvelut	-56 059,6	-56 994,4	-1 861,1	-58 855,5	-59 550,1	-694,6	-1,2 %
Hallinto- ja sivistyspalvelut	-259,9	-418,4	4,4	-414,1	-416,1	-2,0	-0,5 %
Varhaiskasvatus	-15 685,7	-16 528,9	295,9	-16 233,1	-16 504,8	-271,7	-1,7 %
Perusopetuspalvelut	-33 481,9	-33 101,9	-1 075,9	-34 177,8	-34 752,9	-575,1	-1,7 %
Lukio	-2 917,9	-2 928,8	-25,3	-2 954,1	-3 040,5	-86,4	-2,9 %
Kansalaisopisto	-536,1	-584,4	-10,4	-594,7	-566,1	28,6	4,8 %
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	-1 274,7	-1 209,8	6,9	-1 202,9	-1 231,8	-28,9	-2,4 %
Vapaa-aikapalvelut	-1 701,8	-2 222,3	-1 056,6	-3 278,9	-3 038,0	240,9	7,3 %
Lasten ja nuorten hyvinvointikeskus	-201,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tekniset palvelut	5 771,8	6 238,6	-202,4	6 036,2	6 984,6	948,4	-15,7 %
Hallinto, suunnittelu ja paikkatietopalvelut	-1 355,0	-1 139,5	117,6	-1 021,9	-1 068,4	-46,6	-4,6 %
Yhdyskuntatekniset palvelut	-1 875,5	-1 972,4	15,0	-1 957,4	-1 962,0	-4,7	-0,2 %
Tilapalvelut	9 474,3	10 082,9	-425,8	9 657,1	10 210,0	552,9	-5,7 %
Ruoka- ja puhtauspalvelut	355,5	267,5	22,4	289,9	564,3	274,4	-94,7 %
Ympäristövalvonta	-827,5	-1 000,0	68,4	-931,6	-759,2	172,4	18,5 %
YHTEENSÄ	-55 359,1	-59 118,2	-1 808,7	-60 926,9	-59 977,9	949,1	1,6 %

4.2 Toimintakertomukset yksiköittäin

4.2.1 Konsernipalvelut

Konsernipalvelujen organisaatio koostuu kahdesta tulosityksiköstä, jotka ovat:

1. Yhteiset palvelut, sisältäen hallintopalvelut, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut ja tietohallinnon.
2. Elinkeinopalvelut, sisältäen maaseutupalvelut, maankäytön ja kaavoituksen, yrityspalvelut ja elinkeinopalvelut.

Organisaatorakennetta muutettiin 1.8.2025 alkaen. Organisaatorakenteen muutos liittyy hallinnon keskittämiseen, ja sillä pyritään selkiyttämään

työnjakoa ja vastuita sekä joustavoittamaan henkilöstön käyttöä ja lisäämään siten toiminnan tehokkuutta uusien tulosityksiköiden sisällä.

Yhteisten palveluiden toiminta-ajatuksena on tuottaa kuntakonsernin johtamisen ja palvelutuotannon kannalta oleellisia hallinnollisia ja muita tukipalveluja. Tulosityksikkö huolehtii kunnan edunvalvonnan ja päätöksenteon edellytyksistä. Kasvun ja elinvoiman kehittämisen kannalta olennaisia palveluita on puolestaan koottu yhteen elinkeinopalveluiden alaisuuteen.

Yhteiset palvelut

Yhteisissä palveluissa hoidetaan kunnan talous-, hallinto-, henkilöstö- ja tietohallintoasiat ammattimaisesti ja laadukkaasti. Tulospaikalla edistetään palveluiden digitalisaatiota ja prosessien kehittämistä koko kunnan tasolla. Yhteisten palveluiden keskittämällä haetaan säästöjä, toiminnan tehokkuutta ja sijaisjärjestelyjen helpottumista.

Hallintopalveluiden tulospaikka tuottaa sisäisiä tukipalveluja ja huolehtii kunnan ylimmän päätöksenteon tuesta, päätöksenteon valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä kunnan viestinnästä. Hallintopalvelut tulospaikka sisältää päätöksenteon osalta valtuuston, kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan toiminnan. Myös kunnanhallituksen alaiset vaikuttamistoimielimet vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, sekä nuorisovaltuusto sisältyvät hallintopalvelujen alle.

Yhteisten palveluiden keskittämisen myötä teknisen palvelualueen ja sivistyspalvelun hallintoasiat siirtyivät hallintopalveluiden tulospaikalle. Vuoden 2025 lopussa hallintopalveluissa työskenteli 4,5 henkilöä. Yhteisten palveluiden keskittäminen jatkui vuoden 2026 alussa.

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Perustana ovat kuntalain mukaiset tavoitteet huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista ja kestävästä kehityksestä. Valtuusto vahvistaa sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja seuraa niiden toteutumista. Valtuusto vahvistaa myös kuntakonsernin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet.

Vuonna 2025 valtuusto kokoontui 6 kertaa, käsitelien 89 pykälää. Valtuustokauden vaihtumisesta johtuen valtuutetuille järjestettiin erillisiä koulutusiltoja ja ennen syksyn valtuustokokouksia koulutuksia eri osa-alueilta. Valtuuston kokoonpano pieneni valtuustokauden vaihtuessa ja valtuutettuja on nyt 35.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja talousenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus seuraa ja valvoo lautakuntia, palvelujen järjestämistä ja palvelutuotantoa sekä asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2025 yhteensä 18 kertaa ja käsiteli 332 asiaa. Kunnanhallitus toteutti vuonna 2025 päätösten valmistelua, useiden kaava-prosessien eteenpäin vientiä, valtuustoaloitteiden

käsittelyä, edunvalvontaa, lausuntojen ja vastineiden antamisina, lausuntoja hallinto-oikeudelle sekä talouden tasapainottamista ja yhteistoimintamennettelyt.

Vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto ovat kunnanhallituksen alaisia vaikuttamistoimielimiä, joiden lakisääteinen tarkoitus on valvoa ja ajaa kohderyhmiensä etuja kunnan päätöksenteossa.

Laukaan **vanhusneuvosto** kokoontui vuonna 2025 10 kertaa, joista yksi oli yhteiskokous vammaisneuvoston kanssa.

Neuvosto teki aloitteita, antoi lausuntoja torialueen suunnittelusta, julkaisi vetoomuksen asumispalveluksikkö Sylvin säilyttämiseksi ja järjesti asiantuntijavierailuja hyvinvointialueen johtajien kanssa. Vuoden aikana järjestettiin Ikäihmisten virkistyspäivä Saviolla, avoin tilaisuus Vehniällä sekä osallistuttiin Vie vanhus ulos -kampanjaan, Ikiliikkujaviikon ja Vanhusten viikon tapahtumiin sekä vanhusneuvostojen päiviin.

Vaikuttamistyön tuloksena vanhusneuvostolle myönnettiin puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuustoon vuoden 2026 alusta alkaen. Vanhusneuvostolla oli edustus kunnan hyvinvointityöryhmässä, Voimaa vanhuuteen -työryhmässä, Laukaan Asumispalvelusäätiön hallituksessa sekä alueellisessa vanhusneuvostossa.

Laukaan **vammaisneuvosto** kokoontui vuoden 2025 aikana yhdeksän kertaa, joista yksi oli yhteiskokous vanhusneuvoston kanssa. Kokouksissa vieraili eri viranhaltijoita ja asiantuntijoita. Neuvosto laati Laukaan vammaisohjelman 2025–2028 ja käynnisti sen toimenpiteitä.

Neuvosto suoritti esteettömyyskartoituksia, muistutti päättäjiä esteettömyyden huomioimisen tärkeydestä päätöksenteossa, antoi lausuntoja ja teki kirjelmiä hyvinvointialueelle (HyvaKS) muun muassa vammaispalveluista, henkilökohtaisten avustajien suojavarusteista ja terveysaseman palveluista. Neuvosto osallistui Koulunmäki kuumenee -tapahtumaan sekä valtakunnalliseen AvunKetju 2025 -valmiusharjoitukseen Laukaassa.

Vaikuttamistyön tuloksena neuvostolle myönnettiin puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuustoon vuodesta 2026 alkaen. Vanhusneuvostolla oli edustus

kunnan hyvinvointityöryhmässä ja alueellisessa vanhusneuvostossa.

Laukaan **nuorisovaltuusto** (Nuva) kokoontui vuoden 2025 aikana 12 kertaa. Nuva edisti nuorten liikuntamahdollisuuksia, Yhteisöllinen Laukaa -teemaa ja nuva-brändiä sekä antoi lausunnon Laukaan torialueen suunnitelmasta. Syyskaudella uusi jäsenistö valitsi toiminnan painopisteikseen kouluroukailun parantamisen, ulkoajien parantamisen sekä nuva-brändin/näkyvyyden kehittämisen.

Nuva jakoi yläkouluille ja Laukaan lukioon nuva-stipendejä ja myönsi hankeavustusta nuorille yrittäjille sekä nuorille suunnattuihin tapahtumiin. Nuva osallistui Koulunmäki kuumenee -tapahtumaan ja tutustui eduskuntatyöhön.

Nuorisovaltuustolla oli edustus teknisessä lautakunnassa, sivistyslautakunnassa ja useissa eri työryhmissä sekä kaksi edustajaa Keski-Suomen nuorisovaltuustossa. Lisäksi nuvalla oli puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuustossa.

Henkilöstöpalveluiden tulospaikka valmistelee yhteistyössä muun organisaation kanssa henkilöstöpolitiikan peruslinjaukset ja luo työvälineitä ja ohjeita henkilöstöjohtamisen käytännön toteuttamiseen. Tällaisia osa-alueita ovat muun muassa henkilöstösuunnittelu, henkilöstön rekrytointi, palkkaus- ja palvelussuhdeasiat, henkilöstön kehittäminen, henkilöstöpalvelut, työterveyshuolto, työsuojelu, yhteistoimintamenettely ja työhyvinvointi sekä ammattitaitoisen henkilöstön saannin turvaaminen. Henkilöstöhallinto vastaa koko kunnan henkilöstön palkkahallinnosta.

Vuoden 2025 aikana henkilöstöpalveluissa tapahtui talouden tasapainottamisen vuoksi runsaasti muutoksia. Henkilöstösuunnittelija eläköityi vuoden aikana ja tilalle perustettiin henkilöstöpäällikön virka. Työkykykoordinaattorin ja työsuojelupäällikön tehtävät lakkautettiin yhteistoimintaneuvotteluissa. Nämä tehtävät yhdistettiin osaksi henkilöstöpäällikön virkaa. Palkkatiimi pieneni 1,5 henkilötyövuodella yhteistoimintamenettelyssä ja vuoden 2026 alusta palkat toimivat 2,5 htv:n voimin. Toimistosihteerin tehtävä lakkautettiin ja yksi palkkasihteerin tehtävä osa-aikaistettiin. Erityisasiantuntijan tehtävänimike muutettiin työyhteisöasiantuntijaksi

1.12.2025 alkaen, ja tehtävään sisällytettiin osia työkykykoordinaattorin tehtävistä.

Talousspalvelujen tulospaikka vastaa kunnan keskeistä talousprosesseista. Talousspalvelujen tehtävänä on huolehtia kunnan talousarvion laadinnasta ja osallistua kunnan taloussuunnitteluun. Tulospaikalla koostetaan konserni- ja kuukausiraportit, joilla seurataan talousarvion toteutumista. Talousspalvelujen tulospaikalla toteutetaan kunnan pääkirjanpito ja tilinpäätös konsernitalinpäätöksineen, sekä taloustilastointiin vaadittava aineisto. Talousspalvelut vastaavat lisäksi ostoreskontran-, myyntireskontran, maksuliikenteen-, ja maksuvalmiuden ja rahoituksen hoidosta sekä takauksista ja perinnästä. Lisäksi yksikkö neuvoa, ohjeistaa ja kouluttaa taloushallinnon eri kysymyksissä. Talousspalvelut huolehtii laskenta- ja seurantajärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä yhteistyössä kunnan palvelualueiden kanssa.

Yhteisten palveluiden keskittämisen myötä talousspalveluihin siirtyi sisäisellä siirrolla kolme henkilöä vuoden 2025 puolella. Konsernipalvelujohtajan talousspalveluihin kohdistuvan työpanoksen lisäksi talousspalveluissa työskentelee 7,5 henkilöä.

Tietohallinnon tulospaikka tuottaa kuntaorganisaatiolle sen toiminnassa tarvittavia digitaalisia palveluita. Näitä ovat muun muassa tieto- ja viestintätekniikan laitteiden ja palveluiden toteutus ja ylläpito sekä käytön koulutus ja kehittämistehtävät.

Toiminta koostuu tukipalveluista, infrastruktuurin (palvelinympäristö, tietoverkot) ylläpidosta ja rakentamisesta ja uusien palvelujen käyttöönoton suunnittelusta ja toteutuksesta. Tietoturvatyö ja ohjeistukset, laitteiden ja ohjelmistojen hankinnat ja asennukset ovat myös tietohallinnon tehtäviä. Vuonna 2025 järjestettiin kymmenen tietosuoja- ja tietoturvakoulutusta kunnan henkilöstölle sekä luottamushenkilöille.

Vuonna 2025 tietohallinnossa uusittiin päätelaitteita, otettiin käyttöön luottamushenkilöiden palkiojärjestelmä, uusi työajanseurantajärjestelmä sekä valmisteltiin integraatioita kilpailutus- ja maankäytön sekä talousspalvelun ja henkilöstöpal-

velun tietojärjestelmiin. Lisäksi suunniteltiin ja valmisteltiin työsopimusten sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto.

Tietohallinnon verkossa ja ylläpidossa oli vuoden 2025 päättyessä noin 3400 laitetta:

n.100 pöytäkoneita, 1300 kannettavaa, 800 tablet-laitetta, 300 toisen asteen opiskelijalaitetta, 60 virtuaalipalvelinta ja 8 fyysistä palvelinta, 50 monitoimilaitetta / tulostinta, 690 puhelinta ja 90 muuta valvonta-/verkkolaitetta. Tietohallinnon ylläpitämissä tietoverkoissa laitteiden määrä väheni 3:lla prosentilla vuoteen 2024 verrattuna. Tietohallinnon laskennallinen henkilöstömäärä vuonna 2025 oli 4,5 henkilötyöpäivää. Tietohallinnossa työskenteli laukaalainen IT-alan harjoittelija elokuusta joulukuuhun 2025.

Tietoliikenneyhteyksiä kehitettiin Leppäveden uutta kirjastoa varten.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Yhteiset palvelut perustettiin 1.8.2025 alkaen, jolloin kunnan hallinnon, talouden ja henkilöstöhallinnon palvelut keskitettiin yhteisten palveluiden tuloksyksikköön. Tuloksyksikköön siirtyi yhteensä yhdeksän henkilöä, joista neljä eläköityi tai irtisanoutui.

Yhteisten palveluiden henkilöstöä vähennettiin voimakkaasti talouden tasapainottamistoimena yhteistoimintaneuvotteluiden 2025 jälkeen. Viimeiset irtisanomisajat päättyivät keväällä 2026. Konsernipalveluihin kohdistui yhteensä 12 henkilön vähentäminen, joista 7,5 henkilötyövuotta kohdistui yhteisiin palveluihin.

Keskittämisen seurauksena aiemmin palvelualueilla hoidetut hallinnon ja talouden työtehtävät siirtyivät yhteisiin palveluihin. Henkilöstöä supistettiin voimakkaasti, ja henkilöstösuunnitelmassa henkilöstömäärä lisääntyi tehtävien siirrosta huolimatta ainoastaan 2,16 henkilötyövuotta. Henkilöstösuunnitelman HTV-vertailussa vuoden 2024 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2025 lukuihin, koska 2024 suuri osa tehtävistä hoidettiin vielä sivistyksen ja tekniikan palvelualueilla.

YHTEISET PALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	28,07	30,2	33,21	3,01
Määräaikaiset	5,3	2,05	1,2	-0,85
Yhteensä	33,37	32,25	34,41	2,16

Organisaatiorakenne muuttui 2025, kun hallinto- ja tietohallintopalvelut ja talous- ja henkilöstöpalvelut yhdistyivät yhteisiksi palveluiksi. Taulukossa on yhdistetty aiemmat hallintopalveluiden ja talous- ja henkilöstöpalveluiden henkilöstömäärät.

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelujen tulosityksikköön on keskitetty kunnan kasvulle ja kehittymiselle olennaisia palveluja. Elinkeinopalvelut koostuvat yritys- ja työllisyyspalvelujen, maankäytön sekä maaseutupalvelujen tulospaikoista. Elinkeinopalvelujen tulosityksikköä johtaa kehitysjohtaja.

Laukaan yrityspalvelut brändin alla toimii kunnan omat yrityspalvelut sekä Laukaan kehitysyhtiö. Yrityspalveluiden ydintehtäviä ovat 1) aloittavien yrittäjien neuvontapalvelut, 2) yritysten toimintaympäristön kehittäminen Laukaassa ja 3) sijoittumispalvelut kuntaan muuttaville yrityksille ja uusille investoinneille. Kunnan yrityspalveluiden organisaatio uudistui vuoden 2025 aikana, kun elinkeinojohtajan virka muutettiin kehitysjohtajan viraksi ja täytettiin 1.3.2025 lukien. Kehitysjohtajasta tuli koko elinkeinopalvelujen tulosityksikön johtaja sekä yrityspalveluiden esihenkilö. Lisäksi elinkeinopäällikön tehtävät päättyivät säästötoimenpiteiden seurauksena loppuvuodesta 2025. Yrityspalveluihin kuuluu kehitysjohtajan osittaisen työpanoksen lisäksi hankeasiantuntija sekä vuoden 2025 päättyessä kaksi projektipäällikköä hankerahoituksella. Viestintäpäällikkö on toiminut osana yrityspalvelujen tiimiä, mutta on vuoden 2026 alusta lukien siirretty hallintopalveluihin. Viestintäpäällikkö osallistuu edelleen aktiivisesti yrityspalveluiden tiimityöhön, viestintään ja markkinointiin sekä matkailun edistämiseen.

Vuonna 2025 päivitettiin elinkeino-ohjelma, joka ohjaa vahvasti yrityspalvelujen työtä. Ohjelman tavoitteita kirkastettiin ja suunnattiin uudelleen. Lisäksi laadittiin elinkeinopolitiikan visio, joka on: *”Laukaa on Keski-Suomen yritysystävällisin kunta, jossa yhteisöllisyys, hyvä saavutettavuus ja uudistuva osaaminen tukevat työpaikkojen syntymistä, yritysten kasvua ja asukkaiden hyvinvointia”*.

Elinkeinojen kehittämistä jatkettiin hankerahoituksen avulla. Elinkeinojen kehittämisen hankesalkun kokonaisarvo oli yhteensä 1,4 miljoonaa euroa, josta vuodelle 2025 kohdentui 490.000 euron panostus.

Yritysalueiden ja sijoittumispalveluiden kehittäminen oli keskiössä Laukaanportti ja Mörkökorpi -uutta kasvua vihreästä logistiikasta ja kiertotaloudesta -hankkeen myötä. Hankkeessa kehitettiin yrityspalveluiden palvelukonseptia ja viestinnällisiä valmiuksia. Loppuvuodesta käynnistettiin markkinointikampanja, jolla lisättiin aleuiden tunnettuutta.

Yritystankaamo – yhteisöllinen työtila -hankkeessa vahvistettiin laukaalaisten yritysten ja yrityspalvelutoimijoiden yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä sekä yritysten ja yrittäjien muutuskäpykyä. Yritystankaamo-hanke päättyi elokuussa 2025. Hankkeen seurauksena aktiivinen yhteistyö kunnan yrityspalveluiden ja Laukaan yrittäjien välillä jatkuu edelleen.

Matkailun edistämiseksi jatkettiin Culture in Nature hankekokonaisuutta, jossa kehitettiin matkailualan valmiuksia kulttuurimatkailun potentiaalin hyödyntämiseen. Hankkeen keskiössä oli erityisesti Sarakallion kalliomaalauksiin kytkeytyvä brändityö ja liiketoimintamahdollisuudet. Matkailun edistämiseksi käynnistyi myös uusi Laukaan matkailun tiekartta -hanke, jossa tehdään Laukaan matkailun viisiötä yhdessä alueen matkailutoimijoiden kanssa sekä vahvistetaan laukaalaista matkailuverkostoa ja sen kyvykkyksiä.

Uusien työllisyysalueiden toiminta käynnistyi vuonna 2025, mikä aiheutti muutoksia myös työllis-

syyspalvelun kanssa tehtävään yhteistyöhön yritys- palveluissa. Uusia yhteistyörakenteita muodostettiin Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen kanssa.

Yritysten tyytyväisyyttä Laukaan kuntaan sijaintipaikkana sekä Laukaan yrityspaleluihin mitattiin Taloustutkimus Oy:n tekemällä yrityskokemustutkimuksella. Yrityskokemustutkimuksesta on kerrottu toimintakertomuksen luvussa 3.1.3, jossa raportoidaan strategian seurannasta.

Vuoden aikana perustettiin 103 uutta yritystä, joiden kotipaikka oli Laukaa (2023: 114 kpl). Yritysten nettomäärä oli merkittävästi korkeampi kuin viimeisten kymmenen vuoden aikajanalla. Yritystoiminnan lopettaneita oli huomattavasti vähemmän

Laukaan Kehitysyhtiöltä ostettiin elinkeinopalveluja 48 000 eurolla. Yritysten perustamis- ja käynnistämisvaiheen neuvonta hankittiin Gradian Keski-Suomen Yritysidean kautta 20 600 eurolla. Matkailumarkkinointia toteutettiin Visit Laukaa-palvelun kautta paikallisesti ja Visit Jyväskylä Region- alue- markkinointiorganisaation kautta maakunnallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti (38 200 eurolla). Yritysten ja yhteisöjen kehittämisen ja investointihankkeisiin panostettiin Jyväskylän ry:n kautta 56 400 euroa.

Elinkeinojen kehittämisen käynnissä olevien hankkeiden kokonaisarvo oli 31.12.2025 yhteensä 1,4 miljoonaa euroa, josta ulkopuolista hankerahoitusta oli 1,1 miljoonaa euroa (79 %) ja kunnan sekä kehitysyhtiön omarahoitusta 290.000 euroa (21 %).

Käynnissä olevat hankkeet 2025	Kustannukset vuonna 2025	Hankebudjetti koko hanke, €	Ulkopuolinen rahoitus koko hanke, €	Omarahoitus koko hanke, €
Yritystankkaamo 1.9.2023–31.8.2025	88.552	241.732	193.385 Keski-Suomen liitto (JTF) 80 %	36.260 Kehitysyhtiö 12.087 Yrityspalvelut
Culture in Nature Laukaa 1.9.2023–30.9.2026	84.288	245.341	196.273 Keski-Suomen liitto (JTF) 80 %	36.675 Kehitysyhtiö 12.393 Vapaa-aika-palvelut
Saraakallion katselulaituri ja sataman opastuskeskus –Culture in Nature -investointi 1.9.2023–31.12.2025	30.158	75.110	52.577 Keski-Suomen liitto (JTF) 70 %	11.267 Kehitysyhtiö 4.062 Yhdyskunta-tekniikka 7.204 Vapaa-aika-palvelut
Keskisuomalainen järviluonto palveluna – yritysrhythmanke 1.3.2024–30.6.2026	92.480	217.276	217.276 Keski-Suomen EVK (Maaseuturahasto) 75 %, yksityiset 25%	0
Laukaanportti ja Mörkökorpi uutta kasvua vihreästä logistiikasta ja kiertotaloudesta 1.9.2024–30.8.2026	128.046	305.537	244.428 Keski-Suomen liitto (JTF) 80 %	45.833 Kehitysyhtiö 15.276 Yrityspalvelut
Laukaan matkailun tiekartta 2030 1.9.2025-31.8.2027	20.198	161.436	129.148 Keski-Suomen liitto (JTF) 80 %	24.216 Kehitysyhtiö 8.072 Yrityspalvelut
Luonto- ja eläinavusteisten hyvinvointipalveluiden kehittäminen, valmisteluhanke 20.3.-31.12.2025	5.000	5.000	5.000 Jyväskylän 100%	0
Saavutettavampi arkipöytäilyn Laukaa 1.10.2024-30.6.2026	38.488	188.354	94.177 Traficom (50%)	94.177 Yhdyskuntatekniikka
YHTEENSÄ	487.210	1 439.786	1 132.264	142.984 Kehitysyhtiö 149.209 Kunta

Elinkeinojen kehittämisen hankesalkku 2025

Työllisyyspalveluissa julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyi 1.1.2025 kuntien vastuulle. Laukaa on mukana Äänekosken johtamassa pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueessa. Työllisyysalue

vastaa lakisääteisistä työllisyyspalveluista. Laukaassa sijaitsee yksi työllisyysalueen pysyvistä toimipisteistä. Toimipisteessä työskentelee vakituisesti 8 asiantuntijaa.

Työllisyyspalveluiden tulosityksikkö vastaa kunnan järjestämistä ei lakisääteisistä työllisyyspalveluista, lain kotoutumisen edistämisen mukaisista kotoutumisen palveluista, nuorisolain mukaisesta nuorten työpajatoiminnasta, koordinoi nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelun toimintaa (Ohjaamo), sekä työllistämisen kuntalisän myöntämisistä. 1.9.2025 tulosityksikkö on vastannut ASTI-asiointipisteen hoitamisesta. Kelan henkilöasiakaspalvelu päättyi Laukaassa elokuun loppuun ja tilalle tuli 1.9.2025 alkaen ASTI-asiointipiste. Laukaan kunta teki Kelan kanssa sopimuksen asiointi- ja etäpalvelupisteen perustamisesta. Asiointipisteellä saa Kelan hakemuslomakkeita ja esitteitä, sinne voi jättää hakemuksia toimitettavaksi Kelaan. Asiointipisteellä saa yleistä opastusta etuuksista ja Kelan verkkopalveluista, voi hoitaa Kela-asioita tietokoneella. Tarvittaessa Kelan palveluasiantuntijan kanssa voi keskustella kuvayhteyden välityksellä. Kela maksaa asiointipisteen hoitamisesta korvausta Laukaan kunnalle.

Tulosityksikön henkilömäärä oli vuoden alussa palvelupäällikön lisäksi 6 henkilöä. Määrä väheni vuoden mittaan ensin heinäkuussa yhden määräaikaissuuden päättymisen vuoksi ja loppu vuodesta tuottamollisista ja taloudellisista syistä tapahtuneiden irtisanomisten vuoksi yhdellä henkilöllä. Kaikkiaan työllisyyspalveluista irtisanottiin kolme palveluohjaaja, joista kahdella työt jatkuvat määräaikaissena työsuhteena nuorten työ- valmennuspalvelussa.

Työllisyyspalveluiden tulosityksikköön asiakkaat ohjautuvat pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueelta. Asiakkaille tarjotaan lyhytkestoista yksilövalmennusta, jonka päätavoitteena on ollut työnhakutaitojen parantaminen ja työnhakuasiakirjojen kuntoon laitto. Toinen pääasiallinen asiakasryhmä ovat olleet henkilöt, joiden työkyky ei enää riitä saavuttamaan avoimilta työmarkkinoilta toimeentuloa. Heillä on yleensä takana jo erilaisia lakisääteisiä aktivointitoimenpiteitä ja kuntoutustoimenpiteitä. Heidän kanssa on lähdetty selvittämään eläkemahdollisuuksia, joka on voinut alkuun tarkoittaa lyhyttä työkokeilujaksoa. Jakson aikana työ- ja toimintakyvystä on saatu ajantasaista näyttöä lääkärinlausunnon tueksi, jotta varsinainen eläkehakuprosessi saadaan käyntiin. ASTI-asiointipiste on avoinna maanantaista keskiviikkoon klo 9-15. Jo

syksyn aikana laukaalaiset löysivät sen hyvin. Asiakkaina ovat korostuneet vieraskieliset ja ikääntyneet laukaalaiset. Heillä on eniten vaikeuksia hoitaa asioitaan verkon välityksellä. Joko ei ole tarvittavia digitaatioita tai laitteita. Työllistämisen kuntalisän käyttö oli vähäistä. Kuntalisän määrä oli 300 euroa/kk. Kuntalisän pienuuden ja hankalan yleisen työllisyystilanteen vuoksi kysyntä jäi vähäiseksi.

Lakisääteisten työllisyyspalveluiden sekä työttömyysturvakulujen kustannukset ovat työllisyyspalveluiden kustannuspaikalla. Vuodelle 2025 budjetoitiin lakisääteisiin palveluihin 1 869 654 euroa. Toteutuneet kustannukset olivat 1 618 856 euroa. Työttömyysturvakuluihin budjetoitiin 1 617 000 euroa ja toteutuneet kustannukset olivat 2 035 386 euroa.

Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotiaille suunnattu paikka, jossa saa ohjausta ja neuvontaa koulutukseen, työllistymiseen, asumiseen, hyvinvointiin ja muihin arjen asioihin. Asiointi tapahtuu pääasiassa ilman ajanvarausta. Ohjaamossa päivystää monialainen verkosto tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 12-15.

Kotumispalvelut ovat kotoutuja- ja vieraskielisille asiakkaille tarkoitettu tieto, ohjaus- ja neuvontapalvelu, joka palvelee keskiviikkoisin ilman ajanvarausta klo 9-15. Kotoutumispalveluiden tehtävänä on tukea maahanmuuttajien ja pakolaisten sujuvaa sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja edistää heidän mahdollisuuksiaan osallistua koulutukseen, työhön ja yhteisön toimintaan. Kotoutuja-asiakkaiden käynnit liittyivät suurelta osin arjen asioihin ja KELA-asioihin. Vieraskielisten asiointit ovat tasaisesti vuoden aikana lisääntyneet. Laukaan kunta sai kotoutumisajalla olevista henkilöistä kotoutumiskorvauksia ELY-keskuksesta. Vuodelle 2025 budjetoitiin tulevaksi 100 000 euroa kotoutumiskorvauksia. Korvauksia Laukaan kunnalle maksettiin 387 247 euroa.

Nuorten työpaja- ja valmennuspalveluihin on haettu ja saatu vuosittain Aluehallintoviraston avustusta. Nuorten työpajalla järjestetään ryhmämuotoista valmennusta alle 29-vuotiaille. Nuorten val-

mennuspalvelut tarjoavat yksilöllistä ja tavoitteellista tukea nuorille heidän arjessaan, opiskelu- ja työelämävalmiuksien vahvistamisessa sekä tulevaisuuden suunnittelussa. Valmennuksen tavoitteena on edistää nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja itsenäistymistä tarjoamalla ohjausta, neuvontaa ja käytännön tukea erilaisissa elämäntilanteissa. Nuoret ovat ohjautuneet palveluun pääasiassa etsivän nuorisotyön kautta. Loppuvuonna ohjauksia alkoi tulla myös pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueelta ja palvelussa olevien nuorten määrä kasvoi alkuvuoteen verrattuna. Samaan aikaan valmennuksessa on 8-10 nuorta. Valmennukset toimivat non-stop periaatteella.

Maankäytön yksikkö vastaa maankäyttöpolitiikasta, yhdyskuntatekniikan suunnittelusta, kartointus- ja paikkatietopalveluista, maa- ja vesialueiden hallinnasta (pl. asemakaavojen yleiset alueet) sekä metsien hoidosta.

Maankäytön suunnittelun tehtävänä on ohjata ja kehittää alueiden käyttöä siten, että lainsäädännön ja kunnan strategioiden tavoitteet toteutuvat. Tavoitteena on turvata monipuolinen tonttivaranto asumiseen ja elinkeinotoimintaan sekä huomioida viihtyisän elinympäristön ja yritystoiminnan tarpeet. Ratkaisut perustuvat riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointiin. Maankäyttö osallistuu myös taajamaympäristöjen laadun kehittämiseen yhteistyössä teknisen palvelualueen kanssa.

Toimintaa ohjaavat lainsäädäntö, kuntastrategia, maankäytön rakennemalli, maapoliittinen ohjelma sekä valtuuston hyväksymä kaavoitusohjelma. Metsänhoitoa ohjaa kunnan metsäohjelma.

Syksyllä 2025 paikkatietopalvelut ja yhdyskuntatekniikan suunnittelu siirtyivät tekniseltä palvelualueelta maankäytön tulosityksikköön. Tulosityksikön esimiehenä toimii kaavoitusjohtaja, jonka alaisuudessa työskentelee kahdeksan henkilöä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus

Vuonna 2025 edistettiin vireillä olevia yleis- ja asemakaavahankkeita. Vihtavuoren taajaman osayleis-

kaavaan laadittiin kunnan omana työnä kaavarunko ja selostusluonnos, jonka jatkotyö siirtyy kaavakonsultille vuonna 2026. Kirkonkylän sataman konseptisuunnittelulle ei saatu hankerahoitusta, eikä työtä voitu resurssisyistä edistää.

Vuoden lopussa vireillä oli kolme yleiskaavaa ja 25 asemakaavaa. Vuonna 2025 hyväksyttiin asemakaavaa noin 56 hehtaarin alueelle sekä käsiteltiin yhteensä 28 poikkeamislupaa. Lisäksi annettiin kahdeksan lausuntoa rakentamislupien sijoittamisen edellytyksistä.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettun lain (RYTJ) toimeenpanoa valmisteltiin ja seurattiin aktiivisesti. Maankäyttö osallistuu Kaarinan kaupungin hallinnoimaan yhteiskehittämishankeeseen, jossa kehitetään Arkance Systems Oy:n tietomallipohjaista kaavoitusohjelmistoa. Hanke on saanut ympäristöministeriön rahoituksen.

Maa- ja vesialueet

Pientalojen rakennuspaikkoja luovutettiin osana kunnan asuntotuotannon ja maankäytön tavoitteiden toteuttamista. Kirkonkylän Laajalahdessa oli haettavana neljä uutta rakennuspaikkaa myyntiin tai vuokraukseen, ja Leppäveden Korpelan alueella järjestettiin huutokauppa kolmesta uudesta rakennuspaikasta. Vuoden aikana tehtiin yhteensä 10 uutta tonttivarauksia ja solmittiin yksi uusi maanvuokrasopimus. Rakennuspaikkoja myytiin yhteensä yhdeksän kappaletta, joista seitsemän oli uusia rakennuspaikkoja ja kaksi aiemmin vuokratua tonttia myytiin vuokralaisille.

Yritysten sijoittumista ja toiminnan kehittymistä edistettiin luovuttamalla teollisuus- ja muita yritystontteja sekä tekemällä niihin liittyviä maanvuokra- ja kauppajärjestelyjä. Vuoden aikana Leppävedellä tehtiin yksi tonttivaraus teollisuustoimintaan olemassa olevan kiinteistön lisäalueeksi sekä yksi lisäalueen kauppa kiertotaloustoimintaa varten. Kirkonkylässä jatkettiin maanvuokrasopimusta tienvarsitaulua varten. Lievestuoreella solmittiin kaksi uutta maanvuokrasopimusta sähköaseman ja akkuvastaston sijoittamista varten, ja Mörkökorvessa jatkettiin maanvuokrasopimusta jätteiden käsitte-

lytoimintaan. Lisäksi Haalarassa jatkettiin maanvuokrasopimusta kasvihuoneviljelyä varten ja tehtiin uusi maanvuokrasopimus hevostallitoimintaan.

Maanhankintaa tehtiin kaavoituksen, maankäytön ja kunnan pitkän aikavälin kehittämistarpeiden turvaamiseksi. Vuoden aikana hankittiin yhteensä 45 ha raakamaata, 3 ha yleisiä alueita ja 2 hehtaaria strategisesti tärkeitä tonttialueita.

Metsänhoito

Talousmetsistä myytiin ainespuuta yhteensä 4250 m³, joka on noin 55 % vuotuisesta kasvusta. Tode-taan, että edellisenä vuonna hakattiin noin 118 % vuotuisesta kasvusta, joten kokonaisuutena hakkuumäärät ovat pysyneet kestävällä tasolla. Talousmetsien puunmyyntitulot olivat yhteensä noin 355 000 euroa. Talousmetsissä tehtiin taimikonhoitoa noin 40 ha. Uutta metsää perustettiin noin 16 ha (istutus/kylvö) ja maanmuokkauksia noin 12 ha. Talousmetsien hoito ja –parantamiskustannukset olivat yhteensä noin 53 000 euroa.

Lähimetsien hoitoon liittyviä kasvatushakkuita toteutettiin talvikelissä Lievestuoreella Pirttilahden, Majaniemen, Majasaaren, Kisapurren, Raita-ahon ja Ketaramäen alueilla, sekä Leppävedellä Hevosvuoren ja Kytölän alueilla. Lähimetsien hoidosta kertyi yhteensä noin 4600 m³ myyntipuuta, joista saatiin tuloja yhteensä 280 000 euroa. Vastaavasti lähimetsien hoitokustannukset olivat yhteensä noin 210 000 euroa. Kesäkaudella 2025 toteutettiin lähimetsien pienpuuston raivauksia Lievestuoreen Laurinkylässä ja Pirtin alueella sekä Leppäveden Näätämaässä.

Vuoden aikana hankittiin Foresta-metsätietojärjestelmä, jolla parannetaan metsäomaisuuden tiedonhallintaa, toiminnan läpinäkyvyyttä sekä työn tehokkuutta toimistolla ja maastossa. Järjestelmä mahdollistaa metsävaratietojen ja metsäsuunnitelmien keskitetyn hallinnan sekä lyhyen ja pitkántähtäimen suunnittelun ja toteutuksen koordinoinnin sähköisessä ympäristössä. Metsäsuunnittelu, metsävaratiedon ylläpito ja puunmyynti toteutetaan järjestelmän kautta, ja palveluntuottajille on myönnetty tarvittavat käyttöoikeudet tiedon ylläpitä-

miseksi suoraan palvelussa. Käyttöönotton tavoitteena on tehostaa työnkulkua, parantaa tiedon ajantasaisuutta ja vähentää manuaalisia työvaiheita.

Syksyllä kilpailutettiin metsäomaisuuden asiantuntija-, suunnittelu- ja metsänhoitopalveluiden puitejärjestelyt. Hankinta kattaa sopimuskauden 2026–2027 sekä mahdollisuuden optiovuosiin 2028–2029. Hankinta jaettiin kahteen osa-alueeseen: metsäsuunnittelu- ja asiantuntijapalveluihin sekä metsänhoito- ja konepalveluihin. Kumpaankin osa-alueeseen valittiin yksi palveluntuottaja, mikä selkeyttää vastuunjakoja ja tukee palveluiden suunnitelmallista ja tehokasta toteutusta. Tavoitteena on varmistaa laadukkaat, kustannustehokkaat ja metsänhoidon tavoitteita tukevat palvelut kunnan metsien pitkäjänteisen hoidon turvaamiseksi.

Yhdyskuntatekniikan suunnittelu

Yhdyskuntatekniikan suunnittelupalvelu on vastaanottanut uusien alueiden sekä peruskorjattavien kohteiden suunnittelusta. Yksikkö on laatinut myös erilaisia aluevaraussuunnitelmia ja selvityksiä kaavoituksen tueksi. Lisäksi se on osallistunut yhdyskuntatekniikan investointibudjettien valmisteluun sekä seurannut ja raportoinut talouden tilannetta säännöllisesti koko teknisen palvelualueen osalta. Uusia vesihuoltohankkeita suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä Laukaan Vesihuolto Oy:n kanssa.

Kunta osallistuu valtion liikenneverkon suunnitteluun hankeryhmien ja lausunnotmenettelyn kautta. Tieverkon osalta suunnittelusta vastaa lupa- ja valvontavirasto (ent. Keski-Suomen ELY-keskus) ja rautateiden osalta Väylävirasto. Hankeryhmissä kuntaa on edustanut pääasiassa maankäyttöpäällikkö ja yhdyskuntatekniikan päällikkö. Valtion ja kunnan yhteiset hankkeet pyritään ensisijaisesti rahoittamaan pääasiassa Jyväskylän kaupunkiseudun MAL-sopimuksen rahoitusinstrumentin kautta. Kunnan rahoitusosuudet on varattu teknisen palvelualueen talousarvion investointiosassa.

Valtion ja kunnan yhteinen suunnitteluhanke maantien 638 (Kuukanpääntie) ja Lintumäenkadun liittymän kehittämiseksi Leppävedellä valmistui

joulukuussa 2025. Rakentamissuunnitelmassa arvioitiin liittymäalueen liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta sekä määriteltiin toimenpiteet niiden parantamiseksi.

Vuonna 2025 käynnistyi Jyväskylän kaupunkiseudun SUMP-suunnitelman (Sustainable Urban Mobility Plan) valmistelu, johon seudun kunnat ovat sitoutuneet MAL-sopimuksessa. Työ pohjautuu EU:n TEN-T-asetuksen velvoitteeseen. Tavoitteena on, että SUMP valmistuu vuoden 2026 aikana ja toimii yhtenä lähtökohtana seuraaviin MAL-sopimusneuvotteluihin kaudelle 2028–2031. Maankäyttöpäällikkö on ollut mukana hankeryhmässä.

Kunnan verkostojen osalta kirkonkylän Kupiaistentielle ja Lievestuoreen Hakakujalle tehtiin katujen saneeraussuunnitelmat. Leppäveden kerrostalokorttelille laadittiin hulevesi- ja vesihuoltosuunnitelma.

Yhdyskuntasuunnittelu -tulospaikan suunnitteluinsinööri eläköityi vuoden 2025 lopussa. Kunnan taloudellisesta tilanteesta johtuen virkaa ei täytetä ja tarvittavat yhdyskuntatekniset- ja aluevarausuunnitelmat tuotetaan ostopalveluina.

Paikkatietopalvelut

Paikkatietopalvelut –tulospaikka ylläpitää asema-kaavan pohjakarttaa ja johtokarttaa sekä tuottaa laadukasta kartta- ja paikkatietoaineistoa kunnan eri yksiköiden, sidosryhmien ja kuntalaisten käyttöön. Yksikkö vastaa myös osoiterekisteristä.

Maastomittauksia tehdään kunnan omia tarpeita (infrarakentaminen, kiinteistönmuodostus, kaavoitus), rakentamisen ohjaamista (rakennuspaikkojen merkintä), maa-aineslupien valvontaa varten ja työtilanteen salliessa myös myyntipalveluna kuntalaisille ja yrityksille.

Yksikkö vastaa myös kuntarekisteri- ja paikkatietojärjestelmässä olevien aineistojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä ohjelmistoympäristön toimivuudesta ja kehittämisestä omalta osaltaan sekä toimii näiden lähitukena ja -kouluttajana.

Vuosi 2025 oli paikkatietopalveluiden osalta tavanomainen. Rakentamismittausten määrä pysyi edelleen alhaisena. Loppu vuodesta osallistuttiin aktiivisesti rakennusvalvonnan sähköisen arkiston käyttöönotto -projektiin.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Maankäyttö -tulosityksikön talousarvion vuosikate toteutui noin 130.000 euroa arvioitua suurempana.

- Maankäytön toimintakulut toteutuivat 92,8%:sti ollen noin – 953.100 euroa.
- Toimintatuotot toteutuivat muutettua talousarvioon arvioidusta noin 60.300 euroa suurempana ja toteuma oli 103 %. Arvioitua enemmän tuloja tuli mm. maaomaisuudesta rakennuspaikkojen myynnistä (noin 29.000 euroa enemmän) ja yhdyskuntapalvelujen maksuista (noin 19.000 euroa enemmän)

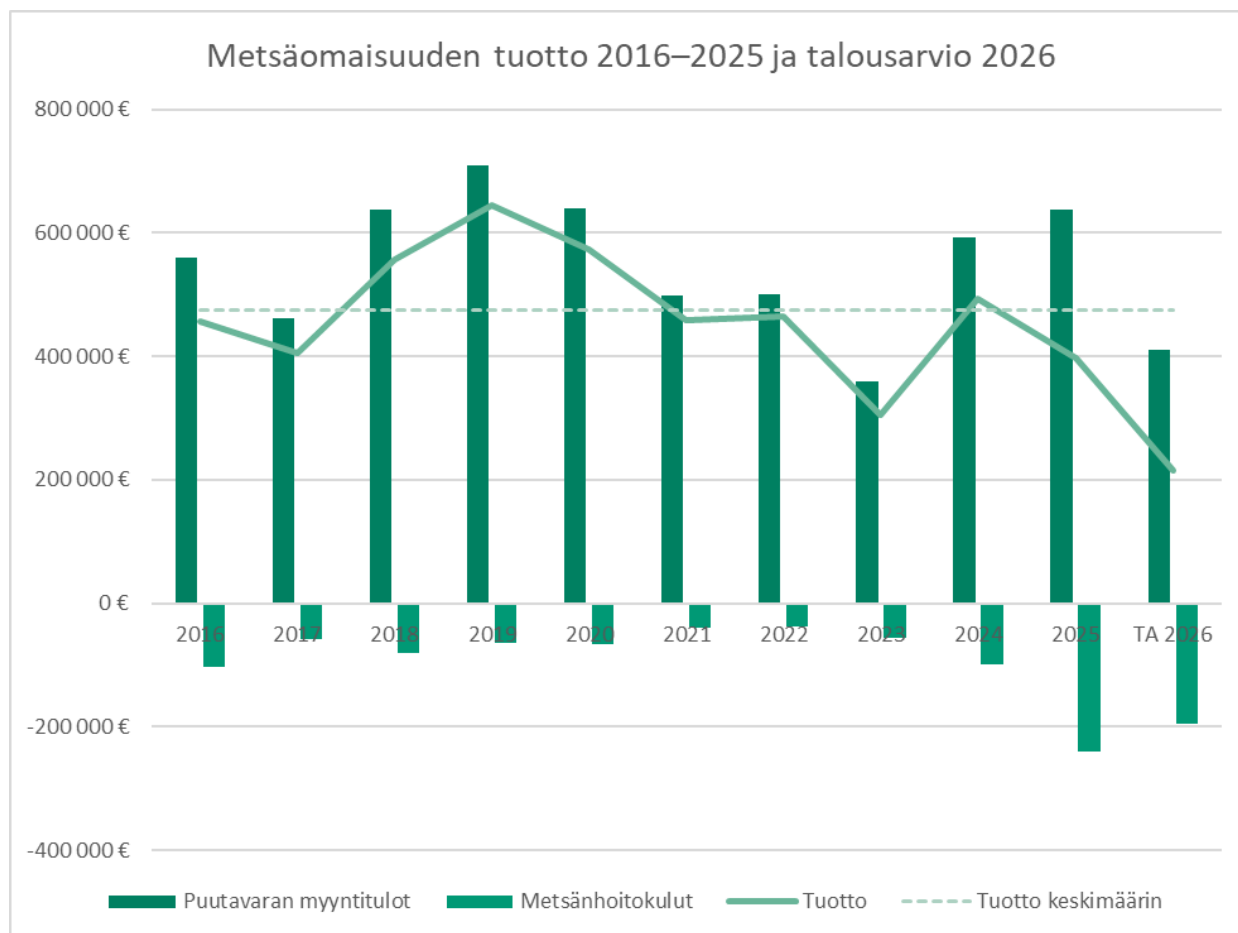
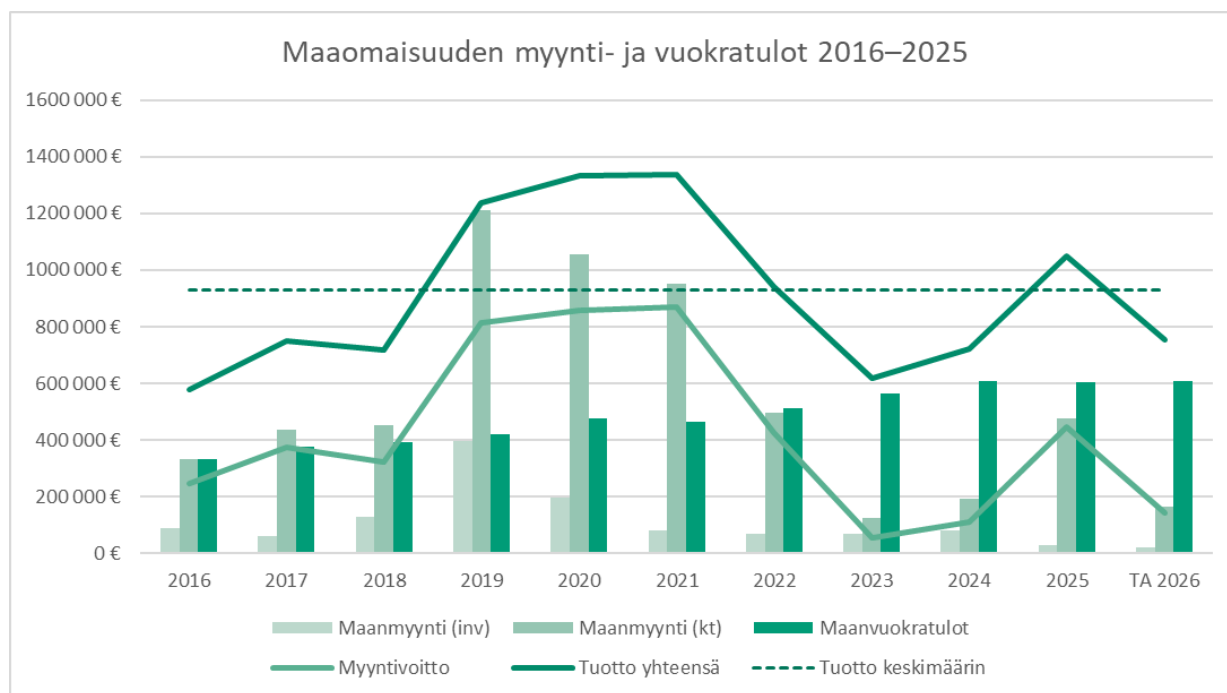
Tunnusluvut:

	TP 2024	TA-M 2025	TP 2025
Hyväksytyt asemakaavat, ha	13	13	56
Hyväksytyt yleiskaavat, ha	0	0	0
Maanhankintamenot, euroa	1 211 525	1 000 000	394 310
Maanmyyntitulot (myyntivoitto), euroa	192 600	446 100	475 316
Maanvuokratulot, euroa	609 500	610 000	604 428
Talous- ja lähimetsien hakkuutulot, euroa	553 800	640 000	637 436
Talous- ja lähimetsien metsänhoitomenot, euroa	98 200	260 000	239 698

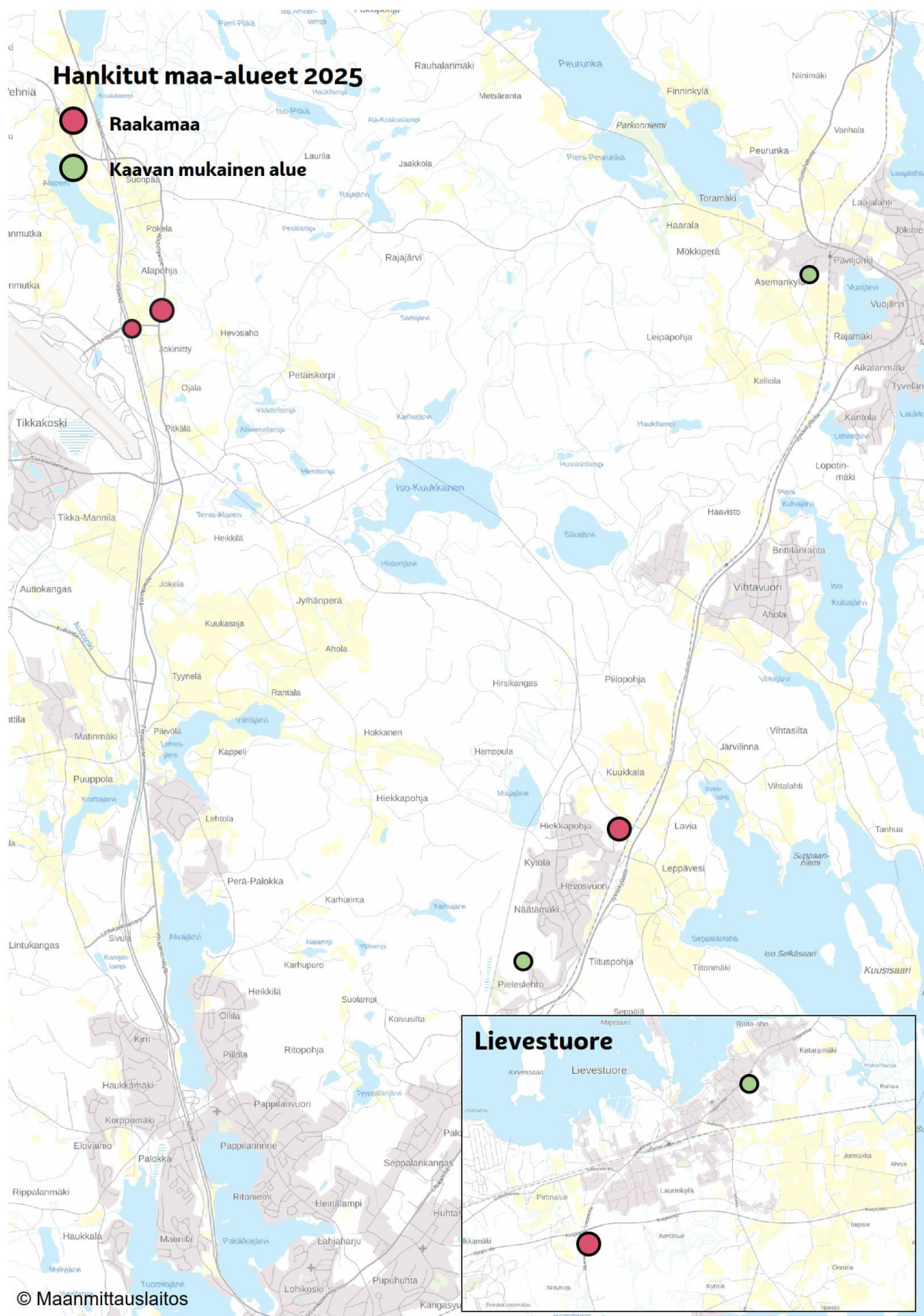
Metsäohjelman seurantamittarit (1.1.–31.12.2025):

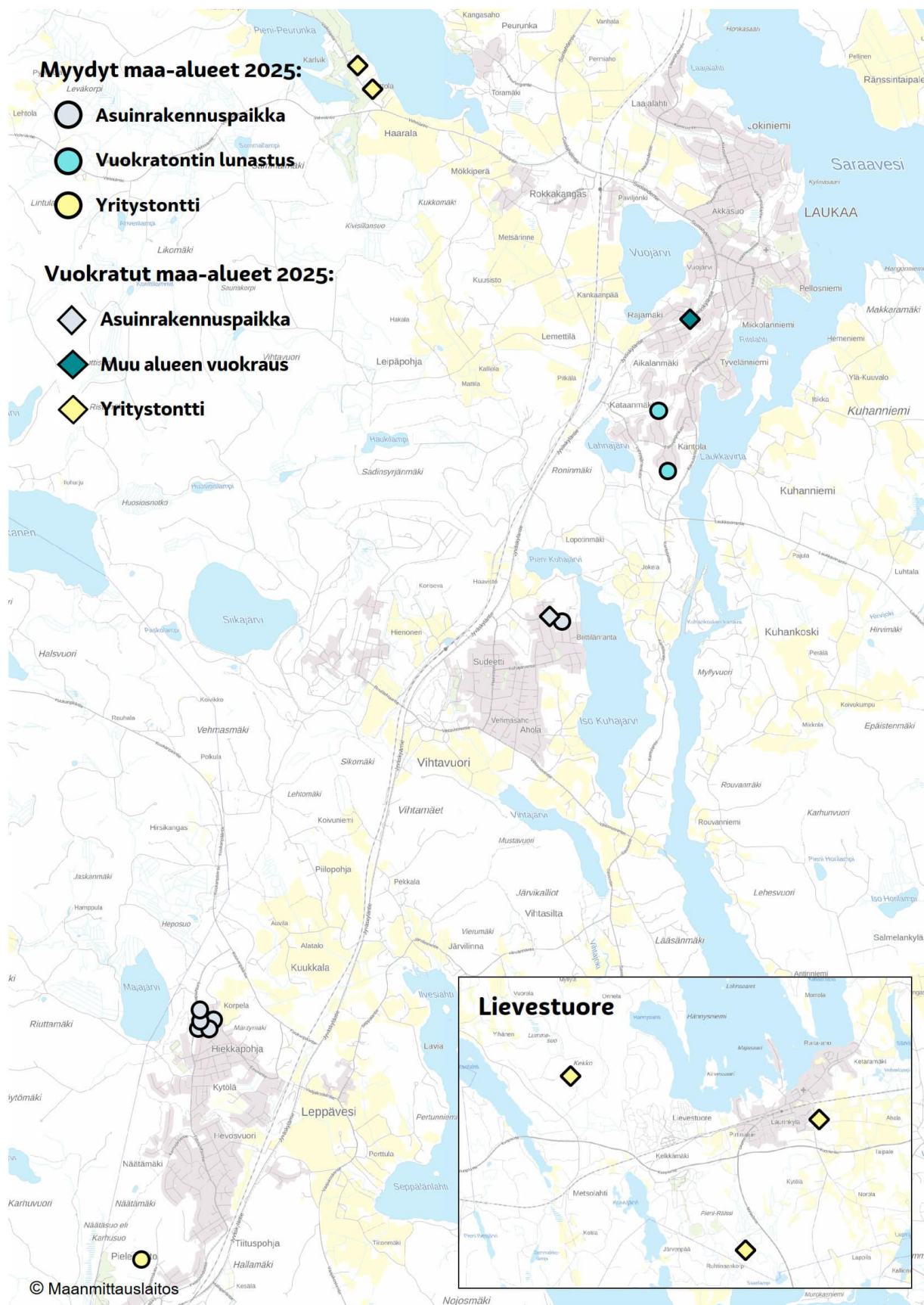
Pohjatiedot ja toteumat	Metsäpinta-ala 31.12.2025	2 300 ha
	Suojelupinta-ala 31.12.2025	52 ha
	Ensiharvennukset	Pinta-ala 8 ha Hakkuukertymä 567 m ³
	Harvennukset	Pinta-ala 14 ha Hakkuukertymä 704 m ³
	Avohakkuut	Pinta-ala 13 ha Hakkuukertymä 3 721 m ³
	Hankintakaupat	Kertymä 5 273 m ³ Kertymä yht. 10 265 m ³
	Taimikonhoito	40 ha
	Maanmuokkaus	12 ha
	Metsänviljely	16 ha
	Metsänparannus	0 ha
	Metsänhoitomenot	263 383 euroa
	Puunmyyntitulot	635 726 euroa
Viestintä	Lähetetyt asukastiedotteet	360 kpl
	Käytetyt viestintäkanavat	laukaa.fi / facebook / instagram
Maastotarkastukset	Korjuutyömaiden tarkistuskäynnit	0 kpl
	Metsänhoitotöiden tarkistuskäynnit	15 kpl

Graafit:

Kartat:

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

ELINKEINOPALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	13,44	15,1	12,08	-3,02
Määräaikaiset	4,92	0	2,6	2,6
Yhteensä	18,36	15,1	14,68	-0,42

Organsiaatorakenne muuttunut 2025

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Toimeenpannaan talouden tasapainottamisohjelman mukaista hallinnon keskittämistä vaikuttavasti niin, että säästöavoite toteutuu ja hallinnollinen työ tehostuu.	Hallinnon kustannussäästöt tasapainottamisohjelman mukaan 40.000 euroa/vuosi. Henkilöstövähennykset 3-5 htv. Uusien sähköisten järjestelmien ja automaation hyödyntäminen.	Kustannussäästöjen vertailutieto vuodelta 2022 – vertailu vaikeaa, koska kustannukset hajallaan ympäri organisaatiota ja toimintaympäristö muuttuu jatkuvasti. Henkilöstövähennyksiä toteutunut vähintään 3 htv jo vuoden 2024 loppuun mennessä. Uusia järjestelmiä käyttöönottamalla saatua hyötyä vuoden 2025 loppuun mennessä: ostolaskuprosessin automaatioasteen kasvu, verkkokaupan mahdollistama laskutus- ja perintäprosessien sujuvuus, luottamushenkilöjärjestelmän mahdollistama luottamushenkilöiden palkkioiden maksuprosessin sähköistyminen.	Tavoite toteutui. Henkilöstövähennyksiä on toteutunut vuoden 2024 toteutuneiden 3 htv henkilötövuoden lisäksi eläköitymisten ja irtisanoutumisten seurauksena tehtävien täyttämättä jättämisen ja uudenjärjestelyn sekä yhteistoimintaneuvotteluiden myötä yhteisten palveluiden henkilöstö väheni 11,5 henkilötyövuotta. Uusia järjestelmien käyttöönotolla saatiin merkittävää toiminnan tehostumista. Tiliöinti ja reititys automatisoitu yli 300 ostolaskulle/kk ja verkkokauppa otettu käyttöön. Ensimmäisen vuoden myynti oli 207.692,38 euroa. Verkkokaupasta ostettiin 3.862 tuotetta, ja tehtiin 3.603 tilausta. Luottamushenkilöjärjestelmän mahdollistama luottamushenkilöiden palkkioiden maksuprosessin sähköistyi. Uusi työajanseurantajärjestelmä helpotti esihenkilötyötä.

Arkiston digitalisointi, paperisen aineiston sähköistäminen, sekä sähköiset palvelut	Digitalisoitu arkistomateriaali, paperisesti arkistoitavan aineiston määrän vähentyminen, lisääntyneet sähköiset palvelut	Kunnanhallituksen ja valtuuston aineisto digitoitu sähköiseen muotoon. Paperisen arkistoitavan aineistomäärän merkittävä vähentyminen	Tavoite toteutui osittain. Kunnanhallituksen toukuussa 2025 antaman hankintojen rajoittamispäätöksen vuoksi arkiston digitalisointiprojektia rajattiin. Kunnanhallituksen ja valtuuston aineistoa on digitoitu sähköiseen muotoon vuosilta 1950-2006. Asianhallintajärjestelmään on hankittu arkistointi-integraatio. Vanhan Kuntalan käsiarkistot on seulottu ja paperisesti arkistoitavan aineiston määrän vähentämiseksi on lisätty sähköistä allekirjoitusta asianhallintajärjestelmässä.
Työkyvyn tuki on aktiivista, vaikuttavaa ja ennaltaehkäisevää. Työkykyjohtamisen osaaminen paranee.	Työkyvyn tuen mallin päivitys aktiivisen tuen malliksi. Esihenkilökoulutukset aktiivisesta tuesta ja työkykyjohtamisesta. Hyvinvointikyselyn tulokset. Sairauspoissaolot erit. mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot pv/htv.	Työkyvyn tuen malli käytössä → päivitetty aktiivisen tuen malli otettu käyttöön ja koulutettu esihenkilöille. Hyvinvointikyselyn vastausten trendi positiivinen.	Tavoite toteutui. Työkyvyn aktiivisen tuen malli otettiin käyttöön joulukuussa 2025. Lisäksi laadittiin epäasiallisen kohtelun ja häirinnän ehkäisy ja käsittely Laukaan kunnassa -ohje. Hyvinvointikysely toteutettiin marras-joulukuussa 2025. Juuri päättyneistä yhteistoimintaneuvotteluista huolimatta kyselyn tulokset olivat edelleen hyvällä tasolla, ja lasku edelliseen vuoteen verrattuna oli maltillista.
Uuden valtuuston koulutus	Valtuuston koulutuksien määrä, palautekysely	Jokainen valtuutettu saa perehdytyksen tehtävänsä	Tavoite toteutui. Valtuuston koulutuksia järjestettiin maakunnallisessa yhteistyössä ja valtuuston kokouksen yhteydessä pidettiin erillisiä koulutuksia.
Yritysalueille uutta liiketoimintaa: Laukaanportin yritysalueen kehittäminen	Bränditarina ja markkinointimateriaalit. Kiinnostuneita yrityksiä löydetty.	Alue esirakennettu ja siellä on kaksi yritystoimijaa. Tavoitteena rakentaa alueelle brändi ja löytää sijoittumishaluisia yrityksiä.	Tavoite toteutui täysin. Laukaanportin yritysalueelle on rakennettu bränditarina ja markkinointimateriaali. Aluetta on markkinoitu aktiivisesti ja sinne sijoittumisesta on käyty useita neuvotteluja, joista osa on edelleen kesken.

			Alueelle ei ole vuoden 2025 aikana sijoittunut uusia toimijoita eikä tontinluovutusprosesseja ole käynnissä.
Yhteistyö ja aktiivinen yritysten palveleminen.	Yritystytytyväisyystutkimus	Kokonaistyytyväisyys kuntaan yrityksen sijaintipaikkana 6,94/Tavoite 7.	Tavoite ei toteutunut. Yritystytytyväisyystutkimus toteutettiin keväällä 2025 (toteuttaja Taloustutkimus Oy). Kokonaistyytyväisyys kuntaan yrityksen sijaintipaikkana oli 6,72. Taloustutkimus Oy:n mukaan tulosten heikentyminen aikaisemmista vuosista on ollut yleinen ilmiö useiden kuntien kohdalla yleisesti vaikeasta ja epävarmasta maailman tilanteesta johtuen.
Laajenevan maaseututoimen YT-alueen laadukas ja taloudellinen haltuunotto	Määräajassa tapahtuva tukien maksatus. Uuden YT-alueen toiminta sopeutetaan talousarvion mukaiseksi.		Tavoite toteutui täysin. Vuonna 2025 YT-alue aloitti laajentuneella toiminta-alueella, kun Jämsä, Keuruu Multia ja Petäjävesi liittyivät Laukaan YT-alueeseen. Laajentumisesta ja henkilövähennyksistä huolimatta toteutimme palvelut ja maksatukset ajallaan.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Yhteisten palveluiden toimintakate oli 4,2 miljoonaa euroa. Toimintakate oli 0,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi.

Toimintatuottoja yhteisiin palveluihin kohdistui 1,1 miljoonaa euroa. Tulot toteutuivat 0,1 miljoonaa euroa muutettua talousarviota pienempinä. Pääasiallinen syy oli arvioitua pienempi Kela-korvaus työterveyshuollon kuluista.

Toimintakuluja yhteisissä palveluissa oli yhteensä 5,3 miljoonaa euroa. Tehdyt sopeutustoimet, henkilöstön irtisanomiset ja hankintojen rajoittaminen näkyivät toimintakulujen määrässä: tulosityksikön toimintakulut olivat noin 450.000 euroa pienemmät

kuin muutettu talousarvio. Säästöt jakautuivat tasaisesti kaikille tulospaikoille.

Elinkeinopalvelujen tulosityksikön toimintakate alitti muutetun talousarvion sitovan määrärahan noin 360.000 eurolla ja alkuperäisen talousarvion 870.000 eurolla. Tulot kasvoivat alkuperäisestä talousarviosta 1,2 miljoonalla eurolla ja ylittivät muutetun talousarvion 330.000 eurolla. Kulut ylittivät alkuperäisen talousarvion 370.000 eurolla, mutta alittivat muutetun talousarvion 26.000 eurolla.

Tulojen ylitykset johtuivat pääasiassa maan myynnistä ja vuokraamisesta sekä kotoutumiskorvauk-

sista kertyneistä talousarviota suuremmista tuloista. Kulupuolella suurimmat poikkeavat koskivat työllisyyspalveluita. Työllisyysalueen laskutus jäi talousarviota pienemmäksi, mutta kunnan maksu-osuuden työttömyyskorvauksista ylittivät talousarvion.

Valtuustoon nähden sitova erä on tulosityksikön toimintakate. **Yhteisten palveluiden** toimintakate oli 4,2 miljoonaa euroa. Toimintakate alittui 0,3 miljoonalla eurolla.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhteisiin palveluihin on keskitetty organisaation johtamisen ja palvelutuotannon kannalta oleellisia hallinnollisia palveluita ja tukipalveluita. Yhteiset palvelut huolehtivat kunnan edunvalvonnan ja päätöksenteon edellytyksistä.

Yhteisten palveluiden ydintoiminnot on turvattava tulevaisuudessakin. Henkilöstömitoitus on yhteisissä palveluissa talouden sopeutusten myötä tiukka. Tavoitteiden ja resurssien tasapainosta on huolehdittava ja henkilöstön kuormitusta seurattava. Osaava ja motivoitunut henkilöstö on avainroolissa yhteisten palveluiden tehtävistä selviytymisessä aiempaa pienemmillä resursseilla.

Yhteisten palveluiden sisällä prosessien kehittäminen jatkuu. Keskeisenä muutosvoimana toiminnalle on palvelujen digitalisoituminen ja erilaisten tekoälyratkaisujen yleistyminen. Yhteisten palveluiden osalta digitalisaatio näkyy jokaisella tulospaikalla. Tietohallinto toimii koko organisaation tukipilarina digitalisaatiossa. Tulevaisuudessa entistä suurempi osa perinteisestä suorittavasta henkilöstöstä näillä aloilla automatisoituu ja samaan aikaan lainsäädännön kautta tulevat vaatimukset lisääntyvät. Henkilöstön työtehtävät muuttuvat ja vaatimus henkilöstön asiantuntijuudelle kasvaa. Tässä muutoksessa kunnan on oltava ajan tasalla ja tehtävä ratkaisuja, jotka edistävät työn tuottavuutta ja organisaation toiminnan sujuvuutta.

Yksi suurimmista yhteisiä palveluita koskevista hankkeista on asiakirjahallinnon ja arkistoinnin digitaalisten ratkaisujen hankinta ja paperiarkistojen muuntaminen digitaaliseen muotoon. Hanke tulee vaatimaan resursointia ja investointeja.

Elinkeinopalvelujen toimintaan kuuluu niin lakisääteisiä ja kunnalle pakollisia tehtäviä kuin vapaaehtoisia tehtäviä. Elinkeinopalvelut tähtäävät kuitenkin pääsääntöisesti kunnan kasvuun ja taloudellisen kestävyuden vahvistamiseen. Kunnan haastavan taloustilanteen vuoksi kaikkia kunnan palveluita tarkastellaan kriittisesti. Siksi myös elinkeinopalvelujen tulevaa kehitystä on vaikea arvioida. Työllisyyspalvelujen osalta TE-uudistuksen jälkeinen tilanne alkaa vakiintumaan ja Laukaa on toistaiseksi osa Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysaluetta ja toimintaa kehitetään yhdessä 12 muun kunnan kanssa. Kunnalla on omia ei-lakisääteisiä työllisyyspalveluita, jotka on yhdistetty lakisääteisten kotoutumispalveluiden kanssa samaan yksikköön. Ei-lakisääteisissä työllisyyspalveluissa keskiössä on vaikeimmin työllistyvien kuntalaisten työllistymisen tukeminen sekä nuorten työllistymisen edistäminen. Keski-Suomen työllisyystilanne on erittäin heikko eikä käännettä parempaan ole toistaiseksi näkyvissä. Tulevien vuosien aikana joudutaan arvioimaan tarkasti työttömyyden aiheuttamien kustannusten ja työllisyydenhoitoon laitettujen panostusten oikeasuhtaisuutta ja erityisesti palvelujen vaikuttavuutta.

Laukaan yhteisöverotuotto on matala ja yritysten kasvun edistäminen on nähty tärkeäksi kunnan elinkeino-ohjelmassa. Yrityspalveluiden tavoitteena on edistää yritysten kasvua, uusien työpaikkojen syntymistä ja investointien kohdistumista Laukaaseen. Elinkeino-ohjelman toteuttaminen nojaa merkittävästi kehittämishankkeisiin. Hanketoiminnan avulla kehittämistoimia on saatu edistettyä merkittävästi viimeisten vuosien aikana. Kunnan heikko taloustilanne uhkaa myös hanketoiminnan

jatkuvuutta, mikäli kunta ei pysty sitoutumaan kehittämishankkeiden vaatimiin omarahoitusosuuksiin.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Yhteisissä palveluissa laaditaan ohjeita eri toimintojen ja prosessien toteuttamiseksi oikein ja lainmukaisesti sekä valvotaan näiden prosessien toteutumista. Yhteiset palvelut ohjeistavat palvelualueita toimintatavoista, joilla pidetään huoli siitä, että toiminta on lain- ja asianmukaista ja kunnan toiminnan kannalta olennaiset ydinprosessit toimivat sujuvasti.

Talousarvio- ja tilinpäätösprosesseja on kehitetty kunnassa jatkuvasti. Talouspalvelujen täsmäytykset tehdään ja dokumentoidaan ajantasaisesti. Henkilöstökyselyitä laaditaan johtamisen tueksi ja heikkojen signaalien esille saamiseksi.

Talousarvion toteutumisesta ja tilikauden tulos- ja rahoituslaskelman toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle esitettävillä raporteilla ja osavuositarkastuksilla talouden aikataulun mukaisesti vuoden aikana. Raportin avulla tarkastellaan säännöllisesti, onko pysytty tavoitteissa vai havaitaanko poikkeamia. Poikkeamien kohdalla selvitetään, mistä ne johtuvat ja pohditaan, pitääkö tavoitteita asettaa uudelleen, ja voidaanko tehdä korjausliikkeitä poikkeamien estämiseksi.

Kunnan hallintosääntöä ja hankintaohjeita päivitetään ja tarkistetaan lainsäädännön muuttuessa ja tarpeen mukaan. Ajantasaisten ohjeiden ja henkilöstön kouluttamisen avulla pyritään varmistamaan lainmukainen toiminta kaikissa tapauksissa.

Myös tietoturva- ja tietosuoja-asioiden ohjeistus ja koulutus on yhteisten palveluiden vastuulla. Tietosuojavastaavan osaamisesta huolehditaan, jotta organisaation sisäinen ohjeistus ja käytännöt pysyvät ajan tasalla.

Tietohallinnon riittävä resursointi varmistaa tietohallinnon mahdollisuudet pitää yllä tietoturvallista digitaalista toimintaympäristöä. Tietohallinto järjestää myös sisäistä koulutusta koko henkilöstölle.

Ylimmän päätöksenteon laadukas valmistelu on riskienhallinnan kannalta tärkeää. Riskien ennakointi

ja arviointi osana päätöksenteon valmistelua parantaa päättäjien mahdollisuuksia arvioida päätöksen vaikutuksia oikeaan tietoon perustuen.

Pätöksenteon valmistelussa otetaan huomioon päätöksen arvioidut vaikutukset päätöksen laajuuden edellyttämällä tavalla.

Kunnan tulee toimissaan kyetä pysymään ajan tasalla lukemattomien lakien ja säädösten määräyksistä. Lainmukaisen toiminnan ylläpitäminen vaatii henkilöstön säännöllistä kouluttamista, minkä lisäksi erilaisissa tapauksissa ostetaan asiantuntijapalveluita lainmukaisuuden varmistamiseksi. Vuonna 2023 kunta otti käyttöön laajan verkkokoulutuspalvelun, jonka avulla henkilöstö voi pitää osaamistaan ajan tasalla.

Kunta on ottanut käyttöön tietojärjestelmän riskienhallintaan sekä turvallisuuteen liittyville ilmoituksille, turvallisuushavainnoille ja -aloitteille. Riskienhallintaa kehitetään edelleen vuonna 2026. Järjestelmässä olevalla Whistleblowing-ilmoituksella kunnan henkilöstö voi luottamuksellisesti ja turvallisesti ilmoittaa kuntaan liittyvästä rikkomus- tai väärinkäytösepäilystä whistleblower-direktiivin (EU) 2019/1937) mukaisissa asioissa.

Elinkeinopalveluissa sisäinen valvonta perustuu johtamisjärjestelmään, jossa vastuut on selkeästi jaettu ja talouden ja toiminnan seuranta on säännöllistä. Yrityspalveluissa merkittävimmät riskit liittyvät hanketoimintaan. Hankkeet tulee toteuttaa hankesuunnitelman ja rahoittajan ohjeiden mukaisesti. Hankkeiden projektipäälliköt vastaavat omista hankkeistaan. Hankeasiantuntija seuraa ja valvoo hankkeiden toteutumista sekä tukee projektipäällikköä tehtävässään. Hankkeilla on aina ohjausryhmät, jotka seuraavat hankkeiden toteutumista tavoitteiden ja rahoittajan ohjeiden mukaisesti.

Maankäyttö ja kaavoitus ovat vahvasti lainsäädännöllä normitettua ja siksi niiden riskienhallinnalle

on tärkeää korkean ja ajantasaisen osaamisen ylläpitäminen.

Maaseutupalvelun toimintaa ohjaa ja valvoo Ruokavirasto, joka antaa puitteet myös sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnalle. Ruokavirasto myös auditoi kuntien viranomaistoimintaa, millä varmistetaan, että vaaditut toimenpiteet on yhteistointialueilla suoritettu.

Työllisyyspalvelun osalta kunta ei tuota lakisääteisiä palveluita, minkä vuoksi sääntelyä kunnan omassa toiminnassa on vähemmän. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta keskittyy talouden seurantaan ja ohjaamiseen sekä erityisesti toiminnan vaikuttavuuteen. Lisäksi käsitellään paljon tietosuojasioita, koska tehdään asiakastyötä myös yhteistyössä työllisyysalueen kanssa.

Investoinnit

ICT-investoinnit kattoivat tietoverkko-, tietokone, puhelin- ja kopiokonehankinnat. Alkuperäinen budjetti 300.000 euroa supistui talousarviomuutosten yhteydessä 250.000 euroon. ICT-investointeja toteutettiin tilikaudella yhteensä 233.806 euron arvosta.

Arkiston integraatiota varten varattiin 30.000 euron määräraha. Arkiston integraatioinvestointiin käytettiin tilikaudella 11.903 euroa.

Hallinnon keskittämisen ohjelmistoratkaisuihin varattiin 30.000 euroa. Tehdyt hankinnat eivät ylittäneet investointirajaa, joten ne tehtiin käyttötalouden kuluista.

Osakkeiden ja osuuksien hankintaan oli tehty 10.000 euron määräraha. Tilikaudella ei ollut tarvetta hankkia osakkeita ja osuuksia, joten määrärahaa ei käytetty.

Elinkeinopalvelujen investointeihin kuuluivat yritystonttien esirakentaminen sekä maan osto ja myynti. Yritystonttien esirakentamisen investointimäärärahaa pienennettiin talousarviomuutoksella 50.000 eurosta 25.000 euroon ja se toteutui muutetun talousarvion mukaisesti. Maan ostoon varattua määrärahaa pienennettiin talousarviomuutoksella 1,06 miljoonasta eurosta 590.000 euroon. Maan oston toteuma alitti muutetun talousarvion 174.000 eurolla.

4.2.2 Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden tehtävänä on huolehtia laadukkaista varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluista, lukio-opetuksen järjestämisestä, kirjasto-, kansalaisopisto, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluista, Lisäksi 1.1.2025 alkaen sivistyspalveluiden hallintopalveluihin yhdistettiin aiemmin

omana tulossyksikkönään toiminut lasten ja nuorten hyvinvointi- ja perhekeskus Hype, joka sovittaa yhteen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevat palvelut hallintokuntarajat ylittäen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Toimintaan kuu-luu myös liikunta-, nuoriso- ja kulttuurijärjestöjen avustaminen.

Sivistyspalveluiden hallinto

Sivistyspalveluiden hallinnossa hoidetaan varhaiskasvatukseen, esiopetukseen, perusopetukseen, lukioon, kansalaisopistoon, kirjastopalveluihin, vapaa-aikapalveluihin sekä kunnan hyvinvointityöhön liittyviä yhteisiä asioita ja hallintoa. Hallintopalvelussa valmistellaan ja pannaan täytäntöön sivistyslautakunnan päättämiä asioita. Sivistystoimen hallintopalvelut vastaa suunnittelu-, valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, sekä sivistystoimen talous- ja henkilöstöpalveluista. Kunnan hyvinvointityö läpileikkaa kaikkien kunnan palvelualueiden lakisääteiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät. Vuonna 2025 tehtiin monialaisessa yhteistyössä kunnan laaja hyvinvointikertomus koko valtuustokaudelta 2021-2025 ja työstettiin uuden valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmaa.

telu- ja täytäntöönpanotehtävistä, sekä sivistystoimen talous- ja henkilöstöpalveluista. Kunnan hyvinvointityö läpileikkaa kaikkien kunnan palvelualueiden lakisääteiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät. Vuonna 2025 tehtiin monialaisessa yhteistyössä kunnan laaja hyvinvointikertomus koko valtuustokaudelta 2021-2025 ja työstettiin uuden valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmaa.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Osana sivistyspalveluiden hallinnon uudelleenjärjestelyä tuotannollistaloudellisista syistä palvelu-

päällikön virka lakkautettiin ja kunnan hyvinvointitehtävien koordinoitua varten perustettiin hyvinvointikoordinaattorin toimi.

HALLINTO- JA SIVISTYSPALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	3	4	4,07	0,07
Määräaikaiset	0	0	0	0
Yhteensä	3	4	4,07	0,07

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelujen tehtävänä on tuottaa ja järjestää monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin perheiden tarve edellyttää. Varhaiskasvatuspalveluja järjestetään varhaiskasvatustilain sekä esiopetusta perusopetuslain mukaisesti.

Varhaiskasvatusta järjestettiin vuoden 2025 aikana päiväkodeissa, perhepäivähoitona tai ryhmä-

perhepäivähoitona sekä kunnallisesti että yksityisesti. Kaikki kuusivuotiaat osallistuivat maksuttomaan esiopetukseen, jota järjestetään sekä päiväkotien että koulujen yhteydessä olevissa yksiköissä. Tilapäistä varhaiskasvatusta tarjotaan niille lapsiperheille, jotka eivät säännöllisesti tarvitse hoitopaikkaa, enintään viisi päivää kerrallaan. Varhaiskasvatuksen seudullinen yhteistyö lähikuntien kanssa mahdollistaa varhaiskasvatuspalvelujen käytön yli kuntarajojen. Varhaiskasvatukseen kuu-

luu myös kotihoidon tuki. Kotihoidon tuen maksamisen edellytyksenä on, että lapselle ei ole myönnetty varhaiskasvatuspaikkaa. Kotihoidon tuen maksatus tapahtuu Kelan toimesta.

Vuoden 2025 lopussa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä oli 1003 lasta. 588 lasta oli kunnallisesti järjestetyn varhaiskasvatuksen piirissä ja 415 yksityisesti järjestetyn varhaiskasvatuksen piirissä. Esiopetusta järjestettiin 207:lle lapselle. Kotihoidon tukea maksettiin vuonna 2025 keskimäärin 203 lapsesta.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

VARHAISKASVATUS

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	129,4	143,7	129,4	-14,2
Määräaikaiset	71,8	34,0	61,0	27,0
Yhteensä	201,2	177,7	190,5	12,8

Varhaiskasvatuksessa on määräaikaista henkilöstöä jonkin verran aiempaa vuotta enemmän johon tuen määräaikaista kesken vuotta palkatusta

henkilöstöstä palveluntarpeen tai tuen tarpeiden lisääntymisen vuoksi.

Perusopetus

Laukaan 10 peruskoulua järjestävät perusopetusta koskevien lakien ja asetusten sekä opetussuunnitelman mukaista opetusta. Koulut luovat yhdessä kotien kanssa vankan perustan lasten ja nuorten kehitymiselle yksilöiksi ja yhteiskunnan jäseniksi, sekä antavat heille hyvät perusvalmiudet jatkoopinnoille. Edistämme yhdessä vanhempien kanssa oppilaiden osaamista ja hyvinvointia. Vuonna 2025 (Syyslukukausi) pienimmässä koulussa oli oppilaita 71 ja suurimmassa 622. Yhteensä oppilaita Laukaan perusopetuksen luokilla 1-9 oli 20.9.2025 tilastointipäivänä 2745, mikä oli 78 oppilasta vähemmän kuin v. 2024. Lisäksi perusopetuksen yhteydessä toteutetaan esiopetusta, jota sai koulujen ryhmissä 33 oppilasta, mikä oli 3 oppilasta vähemmän kuin v. 2024. Varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten esiopetus järjestettiin varhaiskasvatuksen yhteydessä.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Perusopetuksessa vuoden 2025 aikana lisääntyivät vakituisten henkilötövuodet arvioidusta 231 htv:stä 239,7:een. Uusia tehtäviä ei perustettu, mutta vuoden aikana täytettiin vakituisesti avoimeksi jääneitä tehtäviä. Samaan aikaan määräaikaista täytettävien tehtävien jouduttiin täyttämään erityisesti koulunkäynninohjaajien ja erityisopetuksen osalta opetuksen järjestämiseksi lain mukaisesti niin että määräaikaista oli vuoden lopussa 105 htv, noin 6,2 htv:tä enemmän kuin suunnitelmassa. Lisäksi määräaikaisten henkilötövuosimäärässä näkyy sijaistarve, joka on jatkunut kouluilla. Määräaikaisten kokonaismäärä kuitenkin väheni vuoden 2024 tasoon nähden 7:llä.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	232,1	231,0	239,7	8,7
Määräaikaiset	113,1	99,0	105,2	6,2
Yhteensä	345,2	330,0	344,9	14,9

Lukio

Lukiokoulutuksen tehtävä on järjestää ja kehittää laadukasta toisen asteen opetusta Laukaassa sekä jatkaa yhteistyötä toisen asteen koulutuksen ja korkea-asteen koulutuksen kanssa Keski-Suomessa. Lukion toimintaa ohjaavat lukiolaki ja -asetukset, opetussuunnitelmien perusteet sekä tunti- ja ylioppilastutkintoa koskevat säädökset.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Henkilöstön vuosittain vaihtelevaan lukumäärään on vaikuttanut oppimisen tuen ja ohjauksen valtakunnalliset kehityshankkeet (lv 2022-23 ja 2024-25). Jatkossa lukiolain oppimisen tukeen ja ohjaukseen liittyvät opetuksen järjestäjän velvoitteet kasvattavat opetusresurssin tarvetta, mikäli ulkopuolista rahoitusta ei ole tarjolla.

LUKIO

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	17,7	18,0	24,4	6,4
Määräaikaiset	4,5	5,0	3,1	-1,9
Yhteensä	22,3	23,0	27,5	4,5

Kansalaisopisto

Laukaan kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa matalan kynnyksen harrastus- ja oppimispaiikkoja itsensä kehittämiseen sekä psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen. Kansalaisopiston tehtävänä on järjestää vapaan sivistystyön lain mukaisesti yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta kaikissa elämänvaiheissa yhteisöllisyyttä ja osallisuutta korostaen.

Kansalaisopiston toiminta on osa kunnan sivistyspalveluja ja kunnallista lähipalvelua. Opistolla on merkittävä rooli yhteisöllisenä elinikäisen oppimisen mahdollistajana ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäjänä. Se tarjoaa opetusta ensisijaisesti aikuisväestölle, mutta tarjontaa on myös lapsille ja nuorille. Toiminnassa otetaan huomioon

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

KANSALAIPOISTO

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	4,5	4,5	4,5	0,0
Määräaikaiset	26,5	25,0	25,5	0,5
Yhteensä	31,0	29,5	30,0	0,5

paikalliset tarpeet niin, että opetusta pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan eri taajamissa.

Kansalaisopisto osallistuu ikääntyvien yliopiston verkkoluentojen järjestämiseen yhteistyössä Jyväskylän kesäyliopiston ja lähiluentojen osalta Laukaan seurakunnan kanssa. Lisäksi opisto tarjoaa lasten ja nuorten yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta käsityössä, kuvataiteessa ja teatteritaiteessa.

Opisto osallistuu erilaisiin koulutusta tukeviin alueellisiin kehittämishankkeisiin ja järjestää tarvittaessa tilauskoulutusta. Kunnan henkilöstöä se palvelee järjestämällä henkilöstölle ensiapukoulutusta.

Määräaikaisten opettajien määrä määräytyi toteutuneiden kurssien ja opetustuntimäärän mukaan.

Kirjastopalvelut

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016) ohjaa kirjastopalveluiden tuotantoa. Kirjasto on matalan kynnyksen hyvinvointipalvelu, joka tarjoaa asiantuntevan henkilökunnan ja monipuolisen aineistokoelman lisäksi tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan.

Kirjasto tukee lukemisharrastusta ja oikeutta tiedonsaantiin. Kirjasto takaa kansalaisten sivistyksellisiä perusoikeuksia ja lisää yhteisöllisyyttä. Lukutaitotyötä toteutetaan resurssien puitteissa.

Keski-kirjastojen strategia 2024–2027 ja Pike-kirjastojen visiotyö ohjaavat osaltaan toimintaa. Sivistyslautakunnan v. 2022 hyväksymä kehittämissuunnitelma vuosille 2022 – 2026 linjaa soveltuvilta osin kirjaston toimintaa.

Vuoden 2025 tärkeimmät painopisteet olivat pääkirjaston omatoimikirjasto- ja peruskorjausremontin valmistuminen ja kirjaston tapahtumien (muun

muassa kirjavinkkaus ja sanataide) lisääminen hankerahoituksella sekä tiedotukseen panostaminen.

Kirjasto pyrki kehittämään talousarvion puitteissa:

- monilukutaitotyötä erityisesti lapsille ja nuorille
- omatoimikirjastopalveluita
- mahdollisimman monipuolista aineistokokoelmaa
- paikallista, seudullista ja muuta yhteistyötä
- tiedotusta ja somenäkyvyyttä
- tapahtumatuotanto toteutettiin henkilökunnan omana työnä sekä hankerahoituksella, tapahtumat ovat tärkeä osa kirjaston näkyvyyttä

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	9,8	10,0	8,7	-0,3
Määräaikaiset	0,4	0,0	2,2	0,4
Yhteensä	10,2	10,0	10,9	0,9

Vakituisissa on huomioitu 1 työntekijän pitkä virkavapaa. Määräaikaisissa on mukana tukityöllistetyt ja määräaikaisesti kirjaston varoin palkatut sekä kuntouttavan työtoiminnan tekijät.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on järjestää kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluita sekä ylläpitää monipuolisia vapaa-ajan tiloja. Toiminnan tavoitteena on edistää harrastamista ja palvelujen saatavuutta, vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia sekä tukea aktiivista arkea ja yhteisöllisyyttä. Toiminta on tavoitteellista ja ennaltaehkäisevää, sisältäen ohjausta, tukea ja osallisuuden vahvistamista.

Kulttuuripalveluiden tuottamista toteutettiin valtuuston syksyllä 2023 hyväksymän kulttuuriohjelman mukaisesti. Kulttuuripalveluissa vahvistettiin yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa sekä tuettiin omaehtoista kulttuuritoimintaa. Kulttuuriviikot järjestettiin toista kertaa elo-syyskuun vaihteessa, ja viikkojen 40 eri tapahtumaan osallistui yhteensä noin 8 000 kävijää. Culture in Nature -hankkeessa jatkui luonto- ja

kulttuurimatkailun edistäminen yhdessä elinkeinopalvelujen ja yhdyskuntatekniikan sekä yritystoimijoiden kanssa.

Liikuntapalveluissa luodaan kuntalaisille monipuolisen liikkumisen edellytyksiä ja siten edistään kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia eri ikäryhmissä. Palvelut sisältävät ohjattua ryhmäliikuntaa, liikuntaneuvontaa, vertaisohjattua liikuntaa ja tapahtumia eri puolilla Laukaata. Ryhmäliikunnan järjestämisessä painopiste on erityisryhmissä. Hyvinvointiohjaajien työn kautta vahvistetaan lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja liikunnallisia valmiuksia kouluissa ja muussa arjessa. Liikuntapalveluita kehitettiin useiden hankkeiden ja verkostotyön avulla sekä tiiviissä yhteistyössä kunnan muiden hallinnonalojen, yhdistysten ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Liikuntapalveluketjua vahvistetaan jatkuvan kehittämisen keinoin monipuoliseksi, toimivaksi ja kuntalaisten tarpeita vastaavaksi.

Nuorisopalveluissa järjestettiin perusnuorisotyötä, koulunuorisotyötä, etsivää nuorisotyötä, nuorisotyön hanketoimintaa sekä monenlaisia tapahtumia. Perusnuorisotyö sisältää nuorisotilatoiminnan, leiritoiminnan, kerhot ja erilaiset ryhmätoiminnot sekä liikkuvan nuorisotyön. Toiminnan painopisteenä on nuorten osallisuuden vahvistaminen, turvallisten vapaa-ajanviettomahdollisuuksien tarjoaminen sekä nuorten tukeminen eri elämäntilanteissa. Etsivä nuorisotyö tukee nuoria

yksilöllisesti ja tarjoaa ohjausta koulutukseen, työelämään tai muihin palveluihin hakeutumisessa. Koulunuorisotyötä toteutetaan osana koulujen arkea vahvistaen nuorten osallisuutta, yhteisöllisyyttä sekä kouluun ja vapaa-ajan toimintoihin kiinnittymistä. Nuorisopalveluiden toteuttamisessa tehdään tiivistä yhteistyötä koulujen ja oppilaitosten, työllisyyspalveluiden, hyvinvointialueen, työllisyysalueen, seurakunnan, yhdistysten ja muiden nuorten parissa toimivien tahojen kanssa.

Vapaa-ajan tilojen tarjoaminen kuntalaisille ja yhdistyksille on yksi kunnan tärkeistä, lakisääteisistä tehtävistä. Vuonna 2025 vapaa-ajan tiloissa oli yli 16 000 vakiovuoroa ja 1 650 tapahtumaa, kunto-saleilla yli 56 000 käyntiä ja nuorisotaloilla 3 200 käyntikertaa. Multamäen leirikeskus oli käytössä yhteensä 168 päivänä. Kunnan tarjoamissa tiloissa järjestettiin monipuolista yhdistys-, harrastus- ja tapahtumatoimintaa.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Vapaa-aikapalvelujen henkilöstö väheni merkittävästi vuonna 2025. Liikuntapaikanhoidon henkilöstö siirtyi 1.4.2025 aloittaneeseen teknisten tukipalveluiden yhtiöön. Määräaikaisten työntekijöiden määrä liikunta- ja nuorisopalveluissa väheni talousarvioon nähden 37 % (10 htv), millä on ollut merkittävät vaikutukset palveluihin etenkin nuorisotilatoiminnassa.

VAPAA-AIKAPALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	11,8	19,5	11,9	-7,6
Määräaikaiset	21,1	26,0	16,4	-9,6
Yhteensä	32,9	45,5	28,3	-17,2

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Varhaiskasvatus

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Sähköisen asioinnin ja asiakasohjauksen kehittäminen osana sujuvan asioinnin kehittämistä ja kuntastrategian tavoitteita.	Asiakkailta ja henkilöstöltä kerätään säännöllistä palautetta erilaisin kyselyin. Palautepalvelun, asiakaskyselyjen ja päivittäisten kohtaamisten kautta tulleet palautteet ja niiden käsitteleminen.	Sähköisiä palveluja on kehitetty vuodesta 2020 alkaen. Uusia, työtä sujuvoittavia järjestelmiä on otettu käyttöön ja niillä on parannettu esimerkiksi henkilöstön työvuoro-suunnittelua. Efficavarhaiskasvatus-järjestelmä poistuu käytöstä, ja järjestelmän korvaa EdLevo-sovellus. Palveluprosessien tarkasteleminen, sujuvoittaminen ja kehittäminen. Kehittäminen jatkuu edelleen vuoden 2025 aikana.	Järjestelmien sähköistämisen toteutunut suunnitellusti. Sähköisten järjestelmien toimivuus ajoittain haasteena, aiheuttaa yhteydenottoja ja viivästystä. Palvelua on keskitetty enemmän yhteissähköpostiin, joka mahdollistaa lomien vuorottelun sekä paremman työn suunnittelun sekä organisoinnin.
Hyvinvoiva henkilöstö laadukkaana varhaiskasvatuksen tuottajana. Henkilöstön jaksamisen ja työhyvinvoinnin edistäminen. Henkilöstön pysyvyyden turvaaminen ja henkilöstösaatavuuden parantaminen.	Säännölliset työhyvinvointikyselyt ja kehityskeskustelut. Palautteiden säännöllinen käsittely työyhteisö- ja koko varhaiskasvatuksen tasolla. Henkilöstön toteuttamaisearviointi osana oman työn kehittämistä.	Henkilöstön poissaolojen seuranta ja resurssin tarkasteleminen. Henkilöstön vaihtuvuuden minimoiminen ja veto- ja pitovoimatekijöiden kehittäminen. Riittävät resurssit ja toimiva varahenkilöjärjestelmä toiminnan ja laadun varmistajana.	Tavoite on osittain toteutunut. Mittareiden osalta asiaa on seurattu suunnitellusti. Henkilöstössä on tapahtunut vaihtuvuutta ja resursointiin on vaikuttaneet voimassa olevat ohjeet tiivistämisestä ja rekrytoinneista. Henkilöstöä on koulutettu ainoastaan maksuttomien, sisäisten koulutuksien heikon taloustilanteen vuoksi.
Palvelukulttuurin kehittäminen Lakisääteisen tuen toteuttaminen varhaiskasvatuksessa.	Yksikkökohtaiset toiminta- ja kehittämissuunnitelmat. Asiakastyytyväisyyskyselyt teemoittain arvioinnin kohteiden mukaisesti. Henkilöstöltä kerättävä palaute, henkilöstön kehityskeskustelut.	Viime vuosina varhaiskasvatuksessa on tapahtunut paljon lakiin ja palveluntuotantoon liittyviä muutoksia ja uudistuksia. Tavoitteena on, että eri toimijoiden rooleja selkeytetään, palvelun sujuvoittamista kehitetään ja yhteistyötä vahvistetaan eri toimijoiden kanssa sekä varhaiskasvatuksen sisällä, että ulkoisten tahojen kanssa. Lapsikohtaisen	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tuen uudistuksen lainsäädännön muutos on toteutunut suunnitellusti. Esiopetuksen erityisopetuksen on suunnattu resursseja vahvistaen uuden lainsäädännön mukaista tukea lapsiryhmissä.

		tuen toimintamalleja kehitetään edelleen.	
--	--	---	--

Perusopetus

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Osaamisen ja toimintamallien kehittäminen tuen tarpeissa olevien lasten osalta.	Oppilaiden poissaolojen seuranta Kouluterveyskysely Peruskoulun päättäneiden sijoittuminen toiselle asteelle	Poissaolojen seurantajärjestelmä on käytössä ja sitä kehitetään. Hyvinvoinnin vuosikello on käytössä, tavoitetaso on, että hyvinvoinnin paraneminen näkyy kouluterveyskyselyssä ja koulujen omissa arvioinneissa. Peruskoulun päättäneiden tavoitetaso 100% sijoittuminen toiselle asteelle.	Toteutunut. Poissaolojen seurantajärjestelmä toteutunut. Hyvinvoinnin vuosikello toteutunut. Peruskoulun päättäneiden sijoittuminen toteutunut viimeistään jälkiohjauksen kautta.
Osallistutaan työyhteisöhyvinvointikyselyyn. Toteutetaan edellisen työhyvinvointikyselyn pohjalta tehdyt toimintasuunnitelmat. Tuetaan johtamistyötä.	Työhyvinvointikyselyn tulokset verrattuna edellisiin tuloksiin. Toteutuneet toimenpideohjelmat. Palautekysely esihenkilöille johtamisen tuesta.	Lähtötaso: edelliset työhyvinvointikyselyn tulokset. Tavoitetaso: Parempi työhyvinvointi	Toteutunut. Tavoitetasossa ei merkittävää muutosta, ollut hyvällä tasolla edelleen.

Lukio

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Tarjoamme lämminhenkisiä ja kannustavia kohtauksia niin opiskelijoille kuin opettajille lukion arjessa. Tavoitteeseen pyritään mm. siten, että opiskelijat	Opiskelijoiden palautekyselyt (määrälliset ja tarkentavat laadulliset kyselyt).	Pyritään säilyttämään toiminnaasta saatu hyvä palaute.	Lukioyhteisön lämminhenkisyydestä ja kannustavuudesta saatiin erinomaista palautetta opiskelijoilta kerätystä kouluterveyskyselystä 2025. Palaute oli niin Keski-Suomen lukioden kuin

saavat yliopiston tunne- ja vuorovaikutuskoulutusta vuosittain.			valtakunnan lukiodien välisessä vertailussa mairitteleva.
Työyhteisömme on rohkeava, myönteinen ja työntekijöitä arvostava. Tavoitteeseen pyritään kaikissa kohtaamisissa.	Opettajien vuosittainen työhyvinvointikysely (määrälliset ja tarkentavat laadulliset kyselyt).	Pyritään säilyttämään toiminnasta saatu hyvä palaute.	Tavoitteen saavuttamisesta kertoo työhyvinvointikyselyn tulokset 2025: Työyhteisössä valitsee luottamuksellinen ilmapiiri (4,8/5), työyhteisössä pystytään käsittelemään ja ratkaisemaan ristiriitoja (4,7/5), opettajat kokevat ilmapiirin esihenkilön kanssa luottamukselliseksi (4,8/5), opettajat kokevat esihenkilön toiminnan puolueettomaksi ja oikeudenmukaiseksi (4,6/5), ja esihenkilö keskustelee riittävästi työhön ja työyhteisöön liittyvistä asioista (4,6/5). Lisäksi 100 % vastaajista suosittelee nykyistä työpaikkaa tuttavilleen.

Tavoite 1: Kehittää oppimisen tuen ja ohjauksen toimintamallia lukiossa niin, että kaikilla nuorilla olisi mahdollisimman yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia ja kehittyä.

Tavoitteeseen pääseminen edellyttää turvallisen oppimis- ja kasvuympäristön rakentamista. Se edellyttää osaavat aikuiset tunnistamaan ja auttamaan nuoria oppimisen haasteissa. Lisäksi nuorten oppimisen taidot ja kyky yhteisölliseen oppimiseen ovat keskiössä.

Tavoitteen saavuttamiseksi käytettäneen ulkopuolisia osaamisverkostoja.

Toteutuminen: Oppimisen tuen ja ohjauksen toimintamallia pystyttiin kehittämään ulkopuolisella rahoituksella. Kehitystyöstä saadut kokemukset, kuten esimerkiksi yhteisöllisen oppimisen ja oppi-

maan oppimisen taitojen harjoitteluun, motiiviklinikat ja yhteisöllisyyspalkin hyödyntäminen erilaisiin tapaamisiin, ro-tunteihin, opinto-ohjaukseen, tukiopeutukseen sekä nuorisotyöntekijän toiminta nuorten kanssa, rakensi osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia tukevaa oppimiskulttuuria lukiossa merkittävästi.

Tavoite 2: Kehittää opetussuunnitelma mukaisia oppiaineitten rajat ylittäviä, geneerisiä taitoja, yhdessä tekemisen ja ongelmaratkaisun taitoja kehittäviä kursseja. Opintokokonaisuuksien taustalla on työelämän osaamisvaatimusten nopea muutos.

Tavoitteen saavuttamiseksi käytettäneen ulkopuolisia osaamisverkostoja ja mahdollista hanke- rahaa.

Toteutuminen: Yliopiston osaamisverkostot mahdollistivat erityisesti opiskelijoiden toivomien yksittäisten soveltavien kurssien järjestämisen. Yliopiston kanssa järjestettiin muun muassa kaksipäiväiset projektipäivät, joissa teemana oli tulevaisuus ja toivo. Hankeraha mahdollisti myös opiskelijoiden vierailukäynnit yliopistolla ja ammattikorkeakoululla.

Tavoite 3: Lukion kurssitarjonnan monipuolistaminen ja lukiokoulutuksen kiinnostavuuden lisääminen nuorille. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää opetusresurssien kasvattamista niin, että

Laukaan lukio saavuttaa Keski-Suomen lukiodien keskimääräisen tason.

Toteutuminen: Tavoite osoittautui epärealistiseksi pienen opetusresurssin vuoksi. Myönteillä resurssilla oli mahdollista järjestää vain paikalliset opetussuunnitelman mukaiset kurssit ja joitakin ylioppilaskirjoituksiin valmentavia kertauskursseja. Laaja-alaisia ja työelämän nopeaan muutokseen valmiuksia antavaa opetustarjontaa ei pieni opetusresurssi mahdollistanut.

Kansalaisopisto

Kurssitarjontaa monipuolisesti kouluikäisistä kaikenikäisiin aikuisiin aliedustetut ryhmät huomioiden.	Asiakaspalaute, systemaattinen kurssiarviointi, toteutuneet yhteistyömuodot.	Asiakaspalautteen ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään seuraavan lukuvuoden ja opinto-ohjelman suunnittelussa.	Tavoite toteutui täysin: Asiakaskysely toteutettiin keväällä 2025, tulokset koostettiin ja niitä hyödynnettiin lv 2025-2026 opinto-ohjelman suunnittelussa.
Laadukkaita ja kehittyviä opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia koko aikuisväestölle.	Asiakaspalaute, systemaattinen kurssiarviointi, toteutuneet yhteistyömuodot.	Laadukas ja monipuolinen kurssitarjonta eri ainealueissa kurssiarviointia hyödyntäen ja olemassa olevien yhteistyökumppaneiden kanssa. Kurssitarjonnasta tiedottaminen käytettävissä olevissa tiedotuskanavissa.	Tavoite toteutui täysin: Opinto-ohjelmassa oli tarjolla opetustuntimäärän puitteissa erilaisia kursseja eri ainealueissa ja eri puolilla Laukaata. Olemassa olevia ja uusia yhteistyökumppaneita hyödynnettiin toiminnan toteutuksessa. Kurssitarjonnasta tiedotettiin kansalaisopiston tiedotuskanavissa.
Hyvinvoiva, ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö laadukkaiden kansalaisopistopalvelujen tuottajana.	Säännölliset kehityskeskustelut ja yhteydenpito henkilöstöön, sekä säännöllisesti toteutetut (tuntiopettajien) palautekyselyt ja niiden tulosten arviointi. Koulutuksiin osallistuminen Kansalaisopiston kehittämissuunnitelma, ja tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma	Riittävät henkilöstö- ja kouluttautumisresurssit sekä mahdollisuudet työhyvinvoinnista huolehtimiseen.	Tavoite toteutui osittain: Henkilöstöä oli riittävästi opetustuntimäärätavoitteen peilaten. Kehityskeskustelut toteutettiin vakituisen henkilöstön osalta ja tuntiopettajilta saatua palautetta hyödynnettiin kehittämistyössä. Kunnan taloustilanteesta johtuva osallistumismahdollisuuden rajaaminen vain välttämättömiin koulutuksiin heikensi henkilöstön kouluttautumista jonkin verran. Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehdittiin resurssien puitteissa.

Kirjastopalvelut

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Huolehditaan ennakoivasti henkilökunnan jaksamisesta.	Työhyvinvointikyselyt, arjen tilanteiden purku työyhteisössä, koulutukset	Pyrintään aiempaa parempaan työhyvinvointiin haastavassa tilanteessa. Tehtävien karsinta.	Tavoite on toteutunut tehtävien karsinnan osalta. Työhyvinvointikyselyn tulos huonontunut säästöjen myötä.
Saadaan vakiinnutettua pääkirjaston omatoimikirjaston toiminta.	Henkilöstö- ja aikaresurssin selvitys	Omatoimikirjasto toimii pääkirjastolla hyvin 6/2025	Tavoite on toteutunut. Rutiinit selkiytyneet. Järjestyshäiriöt ja tekniset ongelmat työllistyneet. Palveluaika vähentynyt
Jäljelle jäävien (toiminta)vaihtoehtojen mahdollistama toiminnallinen vertailu ja kokeilu, uusien toimintamallien selvitys.	Resurssin riittävyys (henkilöstö / aika)	Henkilöstökyselyt / asiakaskyselyt / arjen havainnointi	Tavoite on toteutunut osittain. Toteutettu vuosittainen asiakaskysely. Henkilöstökysely näytti rerurssivajeen seuraukset. Kokeiluihin eivät resurssit riittä, minimitoiminnot

Vapaa-aikapalvelut

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Sähköisten palvelujen kehittäminen osana sujuvaa asiakaspalvelua sekä järjestö- ja yritysyhteistyötä. Monipuoliset ja riittävän kohdennetut viestintäkanavat palveluista tiedottamiseen, palautteen keräämiseen sekä asukkaiden osallistamiseen.	Arviointikyselyt ja asiakaspalautteet. Palautepalvelun käyttömäärät. Käyttöönotetut kulttuurin, liikunnan ja nuorisopalveluiden omat somekanavat Nettisivujen ja somekanavien kävijämäärät. Yksikköjen ja kuntatason toiminta- ja kehittämissuunnitelmat ja niiden seuranta ja arvioinnit	Lähtötaso: Vapaa-aikatoimen tilapalvelut ovat osin sähköistyneet, mutta edelleen osin paperin ja sähköpostin varassa. Vapaa-aikatoimen tiedotus on kapeahkoa, ei-systeemistä ja muutaman henkilön varassa sekä toteutuu Vatti-profiilin alla. Tavoitetaso: Vapaa-ajan tilapalvelut toimivat sähköisesti (pts). Vapaa-aikapalveluista (kulttuuri, liikunta, nuoriso) saa kohdennetusti ja monipuolisesti tietoa. Palvelualueen profiilia uudistetaan. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluilla on omat somekanavansa. Kuntalaisilla, järjestöillä ja yrityksillä on useita palautteen antamisen ja osallistumisen tapoja.	Tavoite on toteutunut. Vapaa-aikapalveluiden tilapalvelut toimivat sähköisesti. Avustushakemuksista lähes kaikki tulevat sähköisesti. Vapaa-aikapalveluiden viestintään on luotu vuosikello ja vastuuta on jaettu. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluilla sekä Multamäen leirikeskuksella on omat somekanavansa. Palautepalvelun käyttömäärät ovat lisääntyneet.
Talouden aktiivinen seuranta.	Yksikköjen ja kuntatason toiminta- ja kehittämissuunnitelmat, talousarviot ja tilinpäätökset. Tilastoaineistot, tilojen käyttäjämäärät, tapahtumien kävijämäärät.	Kehittämistyön ja -hankkeiden avulla pystytään tekemään palveluita paremmin näkyväksi sekä osallistamaan kuntalaisia entistä paremmin toimintaan.	Tavoite on toteutunut. Talouden seuranta on lisätty ja systematisoitu.

	Säännölliset työhyvinvointikyselyt ja kehityskeskustelut, palautteiden säännöllinen käsittely työyhteisössä. Asiakaspalaute, toteutuneet yhteistyömuodot, kehittämishankkeiden määrä ja niiden vaikutavuuden arviointi. Tilastoaineistot, tilojen käyttäjämäärät, tapahtumien kävijämäärät, toiminnan määrä. Asiakaspalauteet ja kyselyt		
Hyvinvoivat työntekijät, jotka tuottavat ja kehittävät monipuolisia laadukkaita vapaa-ajan palveluita kuntalaisille.	Tilastoaineistot, tilojen käyttäjämäärät, tapahtumien kävijämäärät. Säännölliset työhyvinvointikyselyt ja kehityskeskustelut, palautteiden säännöllinen käsittely työyhteisössä. Asiakaspalaute, toteutuneet yhteistyömuodot, kehittämishankkeiden määrä ja niiden vaikutavuuden arviointi. Tilastoaineistot, tilojen käyttäjämäärät, tapahtumien kävijämäärät, toiminnan määrä. Asiakaspalauteet ja kyselyt.	Kehittämistyön ja -hankkeiden avulla pystytään tekemään palveluita paremmin näkyväksi sekä osallistamaan kuntalaisia entistä paremmin toimintaan.	Tavoite on toteutunut osittain. Palveluiden näkyväksi tekemiseen ja osallistamiseen on panostettu. Työntekijöiden työnkuvien selkeyttämiseen ja rajaamiseen, sisäiseen viestintään ja ennakointiin työhyvinvointiin on panostettava edelleen.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sivistyspalveluiden hallinnon tulot toteutuivat suunnitellusti. Tulot koostuivat OAJ:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti alueasiamiehen työajan korvaamisesta kunnalle. Toimintakulut ylitettiin 2.400 eurolla (0,6%), ja tämä koostui palvelujen os-

toista. Tämän johdosta myös talousarvion toimintakate ylitettiin 2.000 eurolla. Toteutunut toimintakate oli 416.000 euroa.

Varhaiskasvatuksen toimintakate ylittyi talousarviovuonna 2025 yhteensä 197.600 euroa.

Toimintatuottoja kertyi yhteensä 745.200 euroa, joka oli 15.800 euroa alle arvioidun.

Toimintatuottoja varhaiskasvatusmaksuista kertyi 19.600 euroa yli arvioidun, yhteensä 419.700 euroa. Huomioitavaa varhaiskasvatusmaksujen kohdalla on, että tuotto on viime vuosina huomattavasti vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2018 on varhaiskasvatuksen maksutuottojen kertymä ollut 901.600 euroa. Muutos johtuu varhaiskasvatusmaksuihin tehdyistä päätöksistä nostaa tuloarvoja, jolla on perheen maksuosuutta vähentävä vaikutus.

Kotikuntakorvauksia kertyi 260.300 euroa, 43.700 alle arvioidun. Kotikuntakorvauksia kertyy pääosin sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen järjestämiskustannuksista, jotka varhaiskasvatuksen järjestäjällä on oikeus laskuttaa täysimääräisesti. Lasten sijoittumista ja palveluntarvetta on mahdotonta täysin arvioida, ja siihen vaikuttaa mahdolliset kesken vuotta muutot pois Laukaasta.

Hanketuottoja kertyi yhteensä 61.300 euroa. Hanketuotot sisältävät varhaiskasvatuksen tasa-arvoavustuksen, jota on hyödynnetty varhaiskasvatuksen ryhmäavustajien palkkakuluihin.

Toimintakuluissa suurin kuluerä ovat henkilöstökulut. Henkilöstökulujen osuus vuonna 2025 oli yhteensä 7.661.500 euroa. Henkilöstökulut toteutuivat 59.500 suurempana kuin talousarvioon arvioitu summa. Suurimmat ylitykset henkilöstökustannuksissa olivat Vehniän päiväkodilla, johon lisättiin 1.8.2025 alkaen varhaiskasvatuspaikkojen myötä henkilöstöä 2 htv:n verran. Ylitystä henkilöstökustannuksiin on muodostunut myös varhaiskerityskasvatuksen kustannuspaikoilla kesken vuotta palkattujen määräaikaisten ryhmäavustajien vuoksi. Henkilöstökuluja pyrittiin minimoimaan siirtelemään henkilöstöä tarvittaessa yksiköstä tai ryhmästä toiseen, joka osaltaan vähensi kustannuksia sijaiskuluissa.

Henkilöstökuluissa pystyttiin pienentämään merkittävä määrä henkilöstön lomapalkkavelkaa tehostella lomien suunnittelulla.

Palvelujen ostojen osuus vuonna 2025 on ollut 6.611.700 euroa. Ylitystä palvelujen ostoissa on ol-

lut 223.000 euroa ja ylitys on muodostunut palvelurahan kuluista sekä osittain ennakoimattomista ostopalvelukustannuksista. Palvelurahan laskutus ei ole syksyn 2025 ajan ollut täysin ajantasainen, jolloin kulujen arviointi on paikoitellen ollut haasteellista. Ennakoimattomat ostopalvelukustannukset muodostuvat Laukaasta muihin kuntiin sijoitettujen lasten varhaiskasvatuksen järjestämiskustannuksista, jotka osoitetaan lapsen kotikunnalle. Laukaasta sijoitettujen lasten määrää ja tilannetta on hankalaa etukäteen tarkasti arvioida, ja usein laskutettavat kustannukset sisältävät varhaiskasvatuspaikan lisäksi muita tukipalveluja, kuten avustajakuluja.

Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa jäätin 22.737 euroa alle arvioidun rajoittamalla merkittävästi kaikkia hankintoja. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului vuonna 2025 yhteensä 70.600 euroa.

Avustukset pitävät sisällään kotihoidon tuen kustannuspaikat. Maksetut avustukset toteutuivat 18.800 euroa arvioitua pienempänä, yhteensä avustuksia maksettiin 676.200 euroa.

Muita toimintakuluja kertyi vuonna 2025 yhteensä 2.230.000 euroa, joka oli 15.000 euroa enemmän kuin talousarvioon 2025 oli arvioitu. Muut toimintakulut pitävät sisällään sisäiset vuokrat ja kiinteistöjen siivous- ja ylläpitokustannukset, joissa tapahtui pientä ylitystä.

Perusopetuksessa annetun opetuksen määrää vähennettiin syksyllä 2025. Erityisen tuen määrää oli kuitenkin lisättävä perusopetuslain oppimisen tuen uudistuksen takia sekä koulunkäynninohjaajien määrää oli lisättävä vuoden kuluessa suunnitellusta.

Perusopetuksen toimintakate oli 34.177.000 miljoonaa euroa. Toimintakate ylittyi 575.000 euroa (1,7 %). Tuloja perusopetukseen kertyi 256.000 euroa ennakoitua enemmän, joka koostui pääosin arvioitua suuremmista kotikuntakorvauksista. Tärkeimpänä hankerahoituksena olivat valtion opetuksellisen tasa-arvon edistämiseen osoitettu tuki, sekä koulujen kerhotoimintaan sekä oppilaiden harrastamiseen kohdennetut avustukset.

Toimintakulut ylittyivät 831.000 eurolla. Ylitystä syntyi henkilöstökuluissa yhteensä 236.000 euroa.

Merkittävin osuus henkilöstökulujen ylityksissä on erilaisilla sijaiskuluilla, sekä oppimisen tuen uudistuksen arvioitua suuremmilla kustannuksilla. Tätä ylitystä pystyttiin kompensoimaan osittain säästöillä muista henkilöstökuluista. Opetuksen järjestämisessä pyrittiin toimimaan niin, että sijaisuuksia aiheuttaneet muut poissaolot minimoitiin.

Palvelujen ostoissa ylitystä tuli n. 577.000 euroa, joka koostui pääosin sairaalakoulujen tukijakso- ym. järjestelyistä sekä ulos maksettavista kotikuntakorvauksista 241.000 euroa, kouluruokailukuluista 51.000 euroa, koulukuljetuksista 134.000 euroa sekä muista pienemmistä ylityksistä.

Lukion toimintakate oli 3.034.500 euroa. Toimintakate ylittyi hieman eli 80.400 eurolla (3,2 %). Katteen ylittymistä selittävät kasvaneet palkka- ja sijaiskustannukset ja erityisesti ylioppilaskirjoituksiin liittyneet ICT-kustannukset.

Tulot ylittivät 15.500 eurolla. Tulot koostuivat pääasiallisesti vuonna 2025 päättyneestä oppimisen tuen ja ohjauksen monivuotisesta hankerahoituksesta.

Kansalaisopiston toimintakate toteutui noin 29 000 euroa ylijäämäisenä. Ylijäämä vastasi lähes kokonaisuudessaan toimintatuottojen talousarviota suurempaa toteumaa. Toimintatuotot toteutuivat arvioitua suurempina erityisesti kansalaisopiston varsinaisen toiminnan ja henkilöstökoulutuksen osalta.

Toimintakulut toteutuivat kokonaisuutena suunnitellusti. Vuokratkustannukset ylittivät, koska opiston väistötilojen vuokratkulut arvioitiin talousarviossa liian pieniksi. Opiston muutto aiheutti budjetin ylityksen matkustus- ja kuljetuspalveluissa sekä materiaali- ja kalustohankinnoissa.

Henkilöstökulut puolestaan alittuivat, koska suunniteltuja opetustunteja toteutui arvioitua vähemmän. Myös taiteen perusopetus toteutui suunniteltua pienemmillä kustannuksilla.

Kirjastopalveluiden toimintatuotot olivat 26.700 euroa ja toimintakulut 1.269.300 euroa, toimintakate toteutui siis 39.700 euroa alijäämäisenä. Tuloja saatiin n. 4 % odotettua enemmän. Kirjastopalveluiden kustannukset ylittivät noin 3 % mikä johtuu

pääosin ict-kustannuksista ja yleisestä kulujen noususta. Pääkirjaston peruskorjaus-omatoimiremontti aiheutti yllättäviä käyttötalousmenoja. Henkilöstökulut olivat noin 1 % odotettua pienemmät. Neljän henkilötövuoden jatkuva vaje on pyritty hoitamaan sisäisin järjestelyin sekä käytetty tukena oppisopimusopiskelijaa ja kuntouttavan työtoiminnan tekijää. Aineistonhankintamääräraha pieneni n. 11 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä voi näkyä pidentyneinä varausjonoina ja aineiston elinkaaren lyhenemisenä. Kirjastoaineiston lainauskierto (lainaus / kokoelmat) oli kuitenkin hyvä. Kokonaislainaus nousi 21.5 % vuodesta 2024. Olemme myös pyrkineet hyödyntämään mahdollisimman hyvin e-aineistojen tuomia mahdollisuuksia. Tapahtumatuotanto (johon sisältyvät myös kirjavinkkaukset ja tiedonhaun opastukset) on toteutettu nollabudjetilla ja hankeavustuksen tuella. Myös viestintä ja tiedotus ja on hoidettu nollabudjetilla.

Vapaa-aikapalveluiden budjetti muuttui oleellisesti vuoden 2025 aikana, kun tulosityksikön palveluihin tuli mukaan Hirviareenan toiminta. Tämä nosti vapaa-aikapalveluiden toimintakatteen 2,2 miljoonasta 3,2 miljoonaan euroon, mikä huomioitiin talousarviomuutoksena huhtikuussa (sivistyslautakunta 22.04.2025 § 38).

Vapaa-aikapalveluiden toimintakate vuonna 2025 toteutui 240.000 euroa ylijäämäisenä. Tämä johtui ennakoitua suuremmista tuloista sekä koko vuoden ajan jatkuneesta erittäin tiukasta menokurista.

Vapaa-aikapalveluille kertyi tuloja yhteensä 797.000 euroa, mikä oli 221.000 euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa. Tuottojen kasvu perustui erityisesti liikuntatilojen käyttötuottoihin sekä hankerahoitukseen. Harrastamisen Suomen mallin toiminta siirtyi vuoden 2025 aikana perusopetuspalveluista vapaa-aikapalveluihin, mikä lisäsi hanketuloja 34.000 euroa. Tilojen ja alueiden vuokratuotot ylittivät arvion yhteensä 110 000 eurolla, ja erityisesti kuntosalien tuotot kehittyivät ennakoitua vahvemmin. Hirviareenan toimintatuottoja kertyi 95 000 euroa, mikä oli 15.000 euroa talousarviota enemmän.

Vapaa-aikapalveluiden toimintakulut olivat yhteensä 3.835 000 euroa, mikä alitti talousarvion

19.000 eurolla. Henkilöstökulut olivat 1,04 miljoona euroa. Palvelujen ostoja kertyi 572.000 euroa. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului yhteensä 217.000 euroa. Avustuksia jaettiin kulttuuri-, liikunta- ja nuorisjärjestöille 84.000 euroa. Muut toimintakulut olivat 1.921.000 euroa, joka koostui lähes yksinomaan sisäisistä vuokrista.

Toimintakulut pysyivät budjetoitua alemmalla tasolla tiukan taloudenpidon johdosta. Erityisesti lop-

puvuonna hankintoja karsittiin ja osa suunnitelluista toimenpiteistä jätettiin toteuttamatta. Korjaustoimenpiteistä tehtiin vain välttämättömyydet, turvallisuuden kannalta keskeiset. Talouden tiukkuudella on kuitenkin ollut seurauksensa: etenkin määräaikaisten työntekijöiden väheneminen ja sijaiskielto lisäsivät vakituisen henkilöstön työkuormaa ja heikensivät työssäjaksamista. Henkilöstön sairauspoissaolot lisääntyivät ja palveluihin tuli katkoksia ja epävarmuutta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Hallintopalveluiden tuleva kehitys vaikuttaa tasaisesti. Muutokset tulevat enimmälti tulosyksiköiden muutosten kautta. Kun tulosyksiköt muuttavat ja kehittävät toimintaansa, vaikuttaa se heidän tuen tarpeeseensa. Tuki suunnitellaan yhteistyössä tulosyksiköiden kanssa. Entisestään tiukkenevat resurssit kunnan hyvinvointityöhönkin liittyen korostaa suunnitelmallisen ja tiiviin yhdyspintatyön tarvetta Keski-Suomen hyvinvointialueen ja laajasti muiden Laukaan alueen toimijoiden kanssa.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on hie-
man tasaantunut. Vuonna 2025 palveluverkkoa on laajennettu ainoastaan lisäämällä varhaiskasvatuspaikkoja Vehniän päiväkodille, johon on ollut useamman vuoden ajan paineita tilojen riittävyyden kanssa. Kirkonkylän alueella hoitopaikkojen täytössä on ollut nähtävissä väljyyttä, johon on reagoitu päättämällä väliaikaisen ryhmäperhepäivähoitokodin toiminta 31.12.2025. Lasten määrää ja palveluntarpeita seurataan jatkossakin tarkasti. Varhaiskasvatuspaikat on oltava tehokkaassa ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisessa käytössä. Palveluntarpeiden vähenemiseen on tarvittaessa reagoitava.

Perusopetuksessa Laukaassa on nähtävissä edelleen myös valtakunnallisesti vaikuttava syntyvyyden lasku ja oppilasmäärän väheneminen, joka näkyy tulevien 4-5 vuoden aikana niin, että koulunsa aloittaa joka vuosi n. 50-100 lasta vähemmän, kuin viimeisten 5-6 vuoden aikana. Tämä huomioidaan myös henkilöstö- ja virkarakennesuunnittelussa. Sen sijaan luokkien 7-9 opetuksen järjestämisessä

tulee huomioida yläkoulujen oppilasmäärän lisääntyminen vielä lähivuosina. Ongelmalliseksi on osoittautunut oppimisen tuen uudistuksen vaikutukset opetuksen järjestämiseen ja luokkakajoihin, ja tämän takia taloussuunnitteluunkin vaikuttava tarvittavan opetuksen määrän sekä ohjaajaresurssin suunnittelun ennakointi on haastavaa, ja saattaa johtaa kesken vuotta tehtäviin talousarvion muutosesityksiin.

Usean vuoden aikana tapahtunut menojen karsinta ja kohdentaminen vain välttämättömään, sekä pandemia-ajan aiheuttamat jäljet oppimisessa sekä oppilaiden hyvinvoinnissa aiheuttavat painetta henkilöstön työhön ja mitoitukseen, sekä oppimateriaalien ja kaluston uusimiseen. Näissä on merkittävästi tarvetta lisäresurssille tulevina vuosina. Toisaalta kouluun tulevien ikäluokkien pieneminen alkaa näkyä, ja toiminta on sopeutettava sen mukaisesti.

Lukiokoulutuksen valtakunnallinen opetussuunnitelma haastaa lukioita tiivistämään yhteistyötään työelämän sekä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Yhteistyön täysimittainen käynnistäminen ei ole mahdollista ilman lukiokoulutukselle li-
sättävää opetusresurssia.

Valtakunnallinen opetussuunnitelma korostaa geneeristen taitojen merkitystä tulevaisuuden taitoina ja edellyttää niiden huomioimisen osana lukiokoulutusta. Geneeristen taitojen merkitys korostuu erityisesti työelämän kiihtyvässä muutoksessa.

Opetussuunnitelmassa korostetaan myös aiempaa tiiviimpää yhteistyötä oppiaineitten välillä. Uudistuksen tarkoituksena on, että opiskelija hallitsivat oppiaineiden sisältöjen lisäksi aiempaa vahvemman yleissivistyksen, kestävänsä tulevaisuuden rakentamisen sekä paremmat jatko-opintovalmiudet. Tavoitteeseen päästään oppiainerajat ylittävällä työskentelyllä. Oppiainerajat ylittävä yhteistyö edellyttää myös sitä, että yksittäisillä opetusryhmillä on yhtäaikaaisesti apunaan useampia opettajia opetusresursseineen.

Kolmas uuden opetussuunnitelman ja lukiolain asettama velvoite on opiskelijoiden aiempaa yksilöllisempi oppimisen tuki ja ohjaus. Velvoitteeseen ei ole mahdollista vastata ainoastaan mahdollisella ulkopuolisella rahoituksella. Opiskelijoiden lisääntyviin yksilöllisiin oppimistarpeisiin vastaaminen edellyttää sekä opetusresurssin että henkilöstön lisäystä.

Kansalaisopiston toimintaympäristöön liittyy epävarmuutta erityisesti mahdollisen valtionosuuden heikentymisen sekä kunnan heikon taloustilanteen vuoksi. Taloudelliset rajoitteet voivat edellyttää toiminnan priorisointia ja resurssien tarkempaa kohdentamista. Jos resursseja vähenee, kurssitarjontaa voi joutua entisestään supistamaan, ja osallistujien mahdollisuudet oppia uutta, harrastaa ja tukea omaa hyvinvointiaan heikentyvät.

Samanaikaisesti kansalaisopistolla on merkittävä rooli alueen elinvoiman ja hyvinvoinnin tukijana. Monipuolinen kurssitarjonta edistää osaamisen kehittämistä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä eri ikäryhmissä. Kansalaisopiston kehittämissuunnitelma sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ohjaavat toimintaa ja määrittävät kehittämisen suuntaa. Tulevaisuudessa opistolla voi olla entistä vahvempi rooli esimerkiksi elinikäisen oppimisen ja ennaltaehkäisevän hyvinvointityön alueilla.

Alueellinen yhteistyö muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten, järjestöjen ja kuntatoimijoiden kanssa tarjoaa mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseen, resurssien tehokkaampaan käyttöön ja palveluiden saavutettavuuden turvaamiseen. Yhteisten alueellisten hankemahdollisuuksien aktiivinen

kartoittaminen ja hyödyntäminen on tulevana vuosina entistä tärkeämpää erityisesti kehittämistyön tukemiseksi.

Kirjastopalveluidenkin osalta kunnan heikko taloustilanne vaatii priorisointia sekä resurssien tarkkaa ja tilanteiden mukaan muuttuvaa kohdentamista. Suurimpia tiedossa olevia muutoksia on kirjastoautopalvelusta luopuminen sekä Leppäveden kirjaston muutto uusiin edullisempiin mutta pienempiin tiloihin. Keski-kimpassa valmistaudutaan uuden koko Keski-Suomea koskevan kirjastojärjestelmän hankintaan.

Kirjastohenkilöstön vähäisyys ja muut säästöjen tuomat muutokset aiheuttavat sen, ettei asiakastoi-veisiin voida vastata entiseen tapaan (esimerkiksi koulut, kirjastoauton asiakaskunta) eikä tapahtumia tuottaa aktiivisesti. Tämä aiheuttaa muutoksia myös kirjastojen palveluaikoihin. Voidaan kuitenkin olettaa, että kirjasto tulee olemaan suosituin ja käytetyin kulttuuripalvelu niin Laukaassa kuin koko Suomessakin. Keski-kirjastojen strategia perustuu AKEPiken visioon, jonka pääelementit ovat: hyvän elämän rakentaja, asiakkaiden näköinen kirjasto, tulevaisuuden osaaminen.

Vapaa-aikapalveluiden toimintaympäristöön vaikuttavat tulevana vuosina kuntalaisten ikärakenteen muutokset, talouden tiukkuus, palveluiden kysynnän kehitys sekä yhteiskunnallisen epävarmuuden ja kriisien vaikutukset. Vaikka lasten määrä kunnassa vähenee, nuorten osuus väestöstä pysyy vielä usean vuoden ajan korkeana, mikä korostaa tarvetta panostaa nuorten palveluihin. Myös ikääntyvien määrä kasvaa. Palvelutarpeen muutokseen on pystyttävä reagoimaan joustavasti, ja resurssit on kohdennettava tehokkaasti.

Tiukka taloustilanne edellyttää toimintamallien kehittämistä, tilojen, henkilöstön ja kumppanuuksien tehokasta hyödyntämistä sekä uusien toimintatapojen kokeilua. Vapaa-aikapalveluiden tarjoama toiminta tukee kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä merkittävästi suhteessa taloudelliseen panostukseen. Palveluiden tehtävänä on huolehtia myös erityistä tukea tarvitsevista ryhmistä.

Palveluiden kyky edistää kuntalaisten hyvinvointia ja ehkäistä syrjäytymistä heikentyy, jos resurssit eivät ole riittäviä tai niitä ei pystytä kohdentamaan tarpeen mukaisesti. Kohdentaminen ja priorisointi edellyttävät riittävää, ajantasaista tietopohjaa päätöksenteon ja johtamisen tueksi, jotta palvelut voivat vastata muuttuvaan kysyntään ja tukea kuntalaisten hyvinvointia vaikuttavasti.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sivistyspalvelut ovat hyvin pitkälle tarkkaan säädeltyjä. Toimintaa ohjaavat erilaiset lait ja asetukset sekä valtakunnallisesti määrätyt varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat. Laukaan kunnan hallintosääntö ja sivistyslautakunnan päätökset ohjaavat päätöksentekoa. Palvelualueen esimiesten tehtäviin sisältyy valvontatehtävät ja se, että toiminnassa noudatetaan lakia ja asetuksia sekä hyvää hallintotapaa. Kaikki viranhaltijapäätökset, salaisia päätöksiä lukuun ottamatta, tuodaan tiedoksi sivistyslautakunnalle, joka osaltaan suorittaa sisäistä valvontaa. Ulkoista valvontatehtävää toteuttavat mm. aluehallintovirastot.

Työsuojelun toimintaohjelman mukaiset riskienhallintaan liittyvät toimenpiteet ovat turvallisen toiminnan perustana. Samoin läheltä piti-tilanteet dokumentoidaan ja lähetetään palvelualueen esimiehille. Näitä seurataan mm. työsuojelutarkastuksilla.

Hallintopalveluiden riskit sijoittuivat ja rajoittuivat lähinnä Kuntalan väistötilojen toimivuuteen. Hallintopalveluiden toimintaan kohdistuvat riskit ovat infrastruktuurin toimintahäiriöistä johtuvat toimintakatkokset. Hallintopalveluiden taloudelliset riskit ovat pieniä, sillä toimintatuotot ja menot ovat ennakoitavissa. Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä on huolehdittava sisäisten arviointi- ja seurantaprosessien sujuvuudesta, koska sillä on suora vaikutus hyvinvointityöstä saatavaan valtionosuuden hyte-lisäosaan. Kunnan supistuvat henkilöstöresurssit ovat myös riskitekijä hyvinvointityön tuloksellisuudelle.

Varhaiskasvatuksessa henkilöstön osalta suurimpia riskejä ovat sairauspoissaolojen lisäksi kuormittumi-

Nuoriso- ja liikuntatilat, leirit, kerhot, ryhmätöiminta ja yksilöllisen tuen palvelut tarjoavat konkreettisia mahdollisuuksia harrastaa, liikkua ja osallistua sekä kiinnittyä yhteisöön, ehkäistä syrjäytymistä, lisätä hyvinvointia ja elinvoimaa. Palveluiden merkitys korostuu erityisesti yhteiskunnallisesti epävarmoina aikoina, kuten kriisien, laajojen säästötoimien ja turvallisuushaasteiden keskellä.

Henkilöstöä on vuoden aikana siirrelty varhaiskasvatusyksiköstä toiseen, joka aiheuttaa lapsille sekä työntekijöiden kannalta vaihtuvuutta.

Toiminnan kannalta riskinä on myös erilaiset turvallisuus- ja vaaratilanteet, joita seurataan säännöllisesti. Ohjeita pyritään päivittämään ja pitämään ajan tasalla, mutta hallinnon henkilöstön vähyys aiheuttaa ohjeiden ajantasaisuuteen haasteita ja aikapainetta.

Perusopetuksen taloudellinen riskienhallinta keskittyy kuukausittaiseen talouden toteuman seurantaan, jota toteutetaan muutaman kuukauden välein myös lautakunnan toimesta. Havaittuihin poikkeamiin puututaan, syyt selvitetään ja tarvittaessa reagoidaan toimintaa muuttamalla tai tekemällä talousarviomuutosesityksiä.

Toiminnallinen riskienhallinta perustuu siihen, että kaikki lakisääteiset ja muut tarvittavat suunnitelmat ja varautumisjärjestelyt ovat ajan tasalla. Niitä seurataan ja arvioidaan vuosittain niin, että koulut tekevät toiminnastaan kokonaisvaltaisen toimintasuunnitelman, jonka hyväksyy sivistyslautakunta, ja lukuvuoden päättyessä toimintasuunnitelman toteutumisen arvioinnit, jotka hyväksyy sivistyslautakunta. Arviointitietoja käytetään seuraavan vuoden toimintasuunnitelman pohjana.

Lasten tuen tarpeen kasvuun on vastattu kehittämällä rakenteita ja tarvittavin henkilöstöresurssein. Erityisen riskin muodostaa vuonna 2025 tapahtunut oppimisen tuen järjestelmän uudistus, jonka toimeenpano ja säädöstulkinnan ohjaus ei ole ollut yksiselitteistä. Kunnassa seurataan valtion ohjausta lain soveltamisessa ja toimintaa sopeutetaan tarvittavilta osin.

Lukiokoulutuksen järjestämiseen liittyvistä riskeistä keskeisin on kuntatalouden tiukkuus. Taloudellinen tilanne näyttäytyy Laukaassa siten, että valtakunnallisen opetussuunnitelman mukainen opetustarjonta ei ole mahdollinen. Opetustarjonnan suppeus vaarantaa muun muassa nuorten onnistumisen ylioppilaskirjoituksissa ja vaikeuttaa korkea-asteelle pääsyä.

Lukion valtakunnallinen opetussuunnitelma edellyttää myös tiivistä yhteistyötä korkea-asteen koulutuksen kanssa, muiden koulutustarjoajien kanssa sekä yhteistyötä elinkeinoelämän ja työelämän kanssa. Näihin yhteistyön velvoitteisiin ei tällä hetkellä ole mahdollista vastata ilman ulkopuolista rahoitusta.

1.8.2025 voimaan astunut lukiolaki ja päivitetty opetussuunnitelma korostavat oppimisen tuen ja erityisopetuksen järjestämisen velvoitetta. Tähän veloitteeseen koulutuksen järjestäjän on niin ikään vastattava.

Koulutuksen järjestämiseen liittyvistä riskeistä on edellisten lisäksi syytä mainita kouluyhteisöä kohtaavat hätätilanteet ja uhat. Tällaisia lukiokoulutuksen sujuvuuteen vaikuttavia asioita ovat esimerkiksi koronan kaltaiset epidemiat. Mahdollisiin uhiin valmistaudutaan opetushenkilöstöä ja opiskelijoita perehdyttämällä. Lisäksi poikkeavista opetusjärjestelyistä ja esimerkiksi ylioppilaskirjoitusten koejärjestelyistä tiedotetaan pikimmiten.

Kansalaisopiston sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat osaksi kunnan hallinto- ja talousohjausjärjestelmää.

Taloudellinen riskienhallinta painottuu kuukausittaisen talouden toteutumisen seurantaan. Toimintaa sopeutetaan tarvittaessa talousarvion mukaiseksi. Kurssimaksujen laskutus, valtionosuuden perusteena olevien opetustuntien raportointi sekä hankinnat toteutetaan voimassa olevien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Toiminnallisen riskienhallinnan keskiössä ovat lakisääteisten ja muiden toiminnan kannalta olennaisien suunnitelmien ajan tasalla pitäminen ja niiden noudattaminen.

Toiminnan rahoitukseen kohdistuvat leikkaukset vaikuttavat kurssien toteutumiseen, opettajien saatavuuteen sekä opiskelijamäärien vaihteluun. Riskinä on, että opiston kyky toteuttaa suunniteltua toimintaa kunnassa elinvoimaa vahvistavana sekä hyvinvointia edistävänä ja ennaltaehkäisevänä toimijana heikentyy. Riskiä pyritään hallitsemaan ennakoinnilla, vaihtoehtoisilla järjestelyillä ja selkeillä vastuunjaoilla.

Kirjaston sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan hallinto- ja talousohjausjärjestelmää. Riskienhallinnan välineenä toimii talouden toteuman säännöllinen seuranta ja toiminnan sopeuttaminen talousarvioon.

Pienenevä budjetti vaikuttaa kirjastotoimintaan. Toiminnan karsiminen näkyy koko kirjastotoiminnassa. Riskinä on se, ettei kirjasto voi kunnolla toteuttaa kirjastolain ohjaamaa toimintaansa. Riskiä pyritään hallitsemaan ennakoinnilla, suunnittelemalla vaihtoehtoisia toimintoja ja vahvistamalla yhteistyöverkostoja.

Vapaa-aikapalveluiden sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan osana kunnan hallinto- ja taloudenohjausjärjestelmää. Rego-alustaa käytetään vaarojen ja riskien arviointiin sekä ilmoittamiseen. Taloudellinen riskienhallinta perustuu kuukausittaiseen talouden seurantaan, ja toimintaa sopeutetaan jatkuvasti talousarvion mukaisesti. Henkilöstöpolitiikka ja hankinnat toteutetaan voimassa olevien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Talouden tasapainottamistoimet ja henkilöstöressurssien rajallisuus vaikuttavat toiminnan toteutumiseen, mikä korostaa riskienhallinnan merkitystä palveluiden turvaamiseksi. Kohdentamisen, priorisoinnin ja ennakkoinnin tulee perustua riittävään tietopohjaan, jotta palvelut voivat vastata muuttuvaan kysyntään ja tukea edelleen kuntalaisten hyvinvointia. Henkilöstöriskejä ovat työkuormituksen kasvu, työhyvinvoinnin heikkeneminen ja sairauspoissaolojen lisääntyminen. Lisäksi henkilöstön osaamisen säilyttäminen ja perehdytys ovat keskeisiä, jotta palveluiden laatu voidaan turvata myös jatkossa ja vaihtuvuuksien aikana.

Toiminnallisen riskienhallinnan keskiössä ovat lakisääteisten ja muiden olennaisten suunnitelmien ylläpitäminen ja noudattaminen. Riskejä hallitaan ennakoinnilla, uusien toimintamallien suunnittelulla, vaihtoehtoisilla järjestelyillä ja selkeillä vastuunja-oilla. Laajassa liikuntapaikkaverkostossa ja nuorisotoiminnassa on huolehdittava turvallisuudesta ja

tehtävä sen mukaisia jatkuvia toimenpiteitä ja hankintoja, mikäli toimintaa järjestetään. Ohjeita päivitetään uusien lakien, ohjeistusten, saatujen havaintojen ja palautteen perusteella. Ohjeiden ajantasaisuuden ja riittävän viestinnän varmistaminen on haasteellista henkilöstön vähyyden ja aikapaineiden vuoksi.

Graafit

Varhaiskasvatus

Tunnusluvut	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Lapsia varhaiskasvatuksessa yhteensä *	1027	1050	1015	1003
- kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	555	628	616	588
- yksityisessä ostopalveluissa	41	32	34	42
- palvelurahalla	431	390	350	373
Esiopetus yhteensä	208	192	190	207
- kunnallisessa esiopetuksessa	107	122	120	130
- yksityisessä ostopalvelussa	8	5	5	4
- palvelurahalla esiopetuksessa	93	65	65	73
Kerhotoiminta 2-5v, palveluraha	60	-	-	-
Lasten kotihoidon tuki, lapsia 31.12	206	193	150	203
Muille kunnille myydyt varhaiskasvatuspaikat	8	13	13	14
Muilta kunnilta ostetut varhaiskasvatuspaikat	7	3	6	7

*Lapsia varhaiskasvatuksessa yhteensä ei sisällä kerhotoiminnan lapsia.

Oppilaskohtaiset kustannukset	TP 2022	TP2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Perusopetuksen oppilasmäärä luokat 1-9, tilastointipäivä/syyskuu.	2842	2873	2823	2680	2745
Vuosiviikkotunnit	5303	5433	5432	5168	5662
Koulujen esiopetuksen oppilaiden määrä tilastointipäivä/syyskuu	87	42	36	40	33
Esiopetuksen kustannukset euroa/esiope-tuksen oppilas	8970	16366	11820	8951	9594

Kuljetusoppilaiden määrä	1018	986	970	960	905
Koulukuljetuskustannukset euroa / kuljetusoppilas	1799	2104	2286	2278	2542
Kiinteistömenot euroa / oppilas	2929	2326	3565	3941	3904
Ruokapalvelumenot euroa / oppilas	588	663	730	726	728
Vuosiviikkotuntien määrä/oppilas	1,85	1,89	1,92	1,92	2,06
Kustannukset / vuosiviikkotuntia	4859	5311	6148	6409	6082
Perusopetuksen kustannukset euroa / oppilas	9066	10045	11680	12177	12545

Lukio

Opiskelijakohtaiset kustannukset	TP2022	TP2023	TP2024	TP2025
Opiskelijamäärä	281	286	287	278
Kurssien määrä (kokonaiskehys)	419	412	400	405
Kurssit/opiskelija	1,49	1,47	1,45	1,46
Kiinteistömenot euroa/opiskelija	2566	2498	3997	4111
Ruokapalvelumenot euroa/ opiskelija	442	488	534	537
Kustannukset euroa/opiskelija	8556	8906	10285	10915

Kansalaisopisto

KANSALAIPOISTON SUORITTEET (käyttötalous)	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Vaikuttavuusnäkökulma				
KANSALAIPOISTON SUORITTEET				
Opetustunnit yhteensä	6258	5600	5300	5202
Kurssilaisten määrä	2904	2631	2200	2506
Asiakasnäkökulma				
Opintoryhmien määrä	259	238	200	216
Opiskelijamäärä/opintoryhmä	11	11	12	12

Prosessinäkökulma				
VO=valtionosuus (valtionosuustunnit)	295.393	259.599	250.000	273.997
Käyttökustannukset/opiskelija (VO huomioiden)	158 (56)	174 (75)		193 (83)
Kustannukset/oppitunti (VO huomioiden)	73 (26)	82 (35)		93 (40)
TAITEEN PERUSOPETUS				
Vaikuttavuusnäkökulma				
Opetustuntien määrä	656	669	600	664
Kurssilaisten määrä	212	219	190	203
Asiakasnäkökulma				
Opintoryhmien määrä	21	21	19	22
Opiskelijamäärä/opintoryhmä	10	10	10	9
Prosessinäkökulma				
Käyttökustannukset/opiskelija	70	52		64
Kustannukset/oppitunti	23	17		20

Kirjasto

KIRJASTO	TP2024	TA2025	TP2025
Kirjastokäynnit	190 586*	200 000*	159 281
Aukiolotunnit	16 178	18 000	19 959
Lainaustapahtumat	295 763	500 000	358 327
Lainaajat	6588	6700	6 760
Lainat / asukas	16	18	19
E-aineistojen käyttökerrat	43 563	50 000	46681
käyttäjäkoulutusten lukumäärä (ennen ryhmien opetustunnit)	81	90	85
Tapahtumat	57	50	68
Kirjastoaineisto, kpl	99 032	99 000	98 950

Vuosihankinta, kpl	3306	3500	2 867
Bruttomenot / asukas (€)	69	66	67
Aineistomenot / asukas (€)	4	5	3,7

*tilastovirhe kävijälaskuriongelmien takia, liian suuret kävijämäärät

Vapaa-aikapalvelut

TUNNUSLUVUT	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Vapaa-ajan palvelut				
Henkilökunta: vakinaiset	10,5	11,77	19,5	11,9
Määräaikaiset: nuorisotalon kerho-ohjaajat, iltavalvojat, latujen ajajat, liikunnanohjaajat	36,72	13	26	16,4
Kesätyöntekijät, uimaopettajat, leiri- ja kerho-ohjaajat, kesämuusikot	48	32	30	58
Järjestö avustukset/määrä	26	34	32	45
Jaetut avustukset (€)	98000	90000	90000	84815
Terveysliikunta: osallistuneet/määrä	13 640	14 600	12 000	21 160
Leirit: osallistuneet/määrä	572	396	250	286
Uimakoululaiset, urheilu- ja kerhotoiminta/käyntikerrat sekä kyläillat ja järjestöpalaverit	2461	700	1500	6500
Vapaa-ajan tilapalvelut				
Liikuntasalit: käyttövuorot/viikko	289	272	340	350
Kuntosalit: käyntikerrat/vuosi	41 722	40 074	32 000	56 000
Multamäen leirikeskus: käyttöpäivät/vuosi	195	237	320	168
Nuorisopalvelut				
Nuorisotalot: käyttökerrat/nuorisotoiminta/vuosi	7 650	6000	8000	3300
Käyttökerrat, muut/vuosi	2 642	850	800	800

Investoinnit

Sivistyspalveluiden investointivaroja leikattiin talousarviomuutoksen yhteydessä. Tieto- ja viestintätekniikan laitteiden investointivaroja ei käytetty 1.000 euroa. Investointivaroja

käytettiin koulujen kaapelointien, tv-yhteyksien ja laitteiden päivittämiseen. Koulujen piha- ja leikkivälineiden investointivaroja 30.000 euroa jäi

käyttämättä 5.000 euroa. Investointivaraus käytettiin Sydän-Laukaan ja Vehniän koulujen sekä leppäveden päiväkodin olosuhteiden parantamiseen.

Pääkirjaston peruskorjaushanke toteutui investointien osalta suunnitellusti, investointivaraus ylittyi 744 eurolla.

Vapaa-aikapalveluiden kohdentamattomalla määrärahalla toteutettiin lautakunnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti kirkonkylän tekonurmen ympärysaidan jatkaminen sekä Vihtavuoren tekonurmen valaistuksen päivittäminen.

Kokonaisuudessaan sivistyspalveluiden investoinnit toteutuivat 9.600 euroa alle muutetun talousarvion.

4.2.3 Tekniset palvelut

Teknisen palvelualueen perustehtävänä on toteuttaa ja tukea kunnan sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa. Tavoitteena on kehittää ja rakentaa kunnan infraa, rakentaa ja ylläpitää laadukkaita toimintoja sekä tarjota ruoka- ja puhtauspalveluja kunnan eri toimialoille. Palvelujen tuottamisessa kiinnitetään huomiota suunnitteluun ja rakentamisen laatuun ja asiakaslähtöiseen toimintatapaan.

Tekninen palvelualue käsittää viisi tulossyksikköä. Palvelualueen viidestä yksiköstä neljä kuuluu teknisen lautakunnan toimialaan, joita ovat tekninen hallinto, yhdyskuntatekniset palvelut, tilapalvelut

sekä ruoka- ja puhtauspalvelut. Lupa- ja valvontalautakunnan toimiala käsittää ympäristövalvonnan tulossyksikön.

Lupa- ja valvontalautakunta hoitaa vastuukuntaperiaatteella ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan viranomaistehtäviä myös Hankasalmen kunnan alueelle. Ympäristöterveydenhuollon viranomaistehtävissä puolestaan Laukaa ja Konnevesi muodostavat yhteistoiminta-alueen, jossa Laukaa on vastuukunta.

Tekninen lautakunta kokoontui vuoden 2025 aikana 11 kertaa ja käsitteli 128 asiaa. Lupa- ja valvontalautakunta kokoontui 11 kertaa ja käsitteli 158 asiaa.

Teknisen palvelualueen hallinto

Talouden sopeuttamisohjelman myötä Laukaan kunnan organisaatorakenteeseen tuli muutoksia vuoden 2025 aikana. Muutoksilla pyrittiin selkiyttämään työnjakoa ja vastuuta sekä joustavoittamaan henkilöstön käyttöä ja lisäämään siten toiminnan tehokkuutta uusien tulossyksiköiden sisällä.

Teknisellä palvelualueella tämä muutos vaikutti hallinnon, suunnittelun ja paikkatietopalvelun tulossyksikköön. Paikkatietopalvelu sijoitettiin maankäytön ja kaavoituksen tulospaikan yhteyteen ja suunnittelu päätettiin toteuttaa jatkossa osana muita tulossyksiköitä. Tulossyksikön nimi muutettiin muutoksien myötä Teknisen palvelualueen hallinnoksi.

Teknisen palvelualueen hallinto –tulospaikka vastaa teknisen palvelualueen hallinto- ja talouspalveluista. Tehtäviin kuuluvat teknisen palvelualueen ja lautakunnan päätöksenteon valmistelu ja päätösten toimeenpanotehtävät yhdessä palvelualueen yksiköiden kanssa. Yksikkö vastaa hallinnon ja talousasioiden koordinoinnista, seurannasta, toiminta- ja menettelytavoista, kehittämisestä sekä raportoinnista.

Tulossyksikön vastuualueeseen kuuluu usean kunnan yhteistyönä hoidettavat viranomaistehtävät ja toiminnot joukkoliikenteen ja jätehuollon alueella. Tekninen hallinto osallistuu Jyväskylän kaupungin organisaatiossa toimivien seudullisten toimielimien, joukkoliikennejaoston ja jätelautakunnan ohjausryhmien työskentelyyn.

Sähköiset lomakkeet ja sopimukset on helpottaneet ja nopeuttaneet mm. venepaikkojen ja yksityistieavustusten hakemista ja käsittelyä. Vuonna 2025 lähes kaikki venepaikkahakemukset sekä yksityistieavustushakemukset tuli sähköistä lomaketta käyttäen.

Suunnittelupalvelut siirrettiin maankäytön ja kaavoituksen tulospaikan yhteyteen vuoden 2025 aikana. Samalla päätettiin, että suunnittelu toteutetaan osana muita tulossyksiköitä. Suunnittelun tehtävänä on laatia suunnitelmat uusista kaduista ja peruskorjattavasti kohteista, tehdä hulevesien hallintaan liittyviä tarkasteluja ja suunnitelmia, edistää ja yhteen sovittaa Laukaan Vesihuolto Oy:n infran suunnittelua sekä laatia liikenne- ja aluevaraustarkasteluja kaavoitusta varten. Lisäksi

suunnitteluyksikkö osallistui ELY-keskuksen, Väyläviraston ja kunnan yhteisiin liikenneväylien suunnittelu- ja rakentamishankkeisiin.

Peruskorjattavan vesihuoltoverkoston suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa Laukaan Vesihuolto Oy. Uusia vesihuoltohankkeita suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä vesihuoltoyhtiön kanssa. Vesihuoltoyhtiö vastaa kunnan omana työnä suunniteltujen ja rakentamien kohteiden kustannuksista täysimääräisesti.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

TEKNISTEN PALVELUIDEN HALLINTO

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	5,9	6,0	4,8	-1,3
Määräaikaiset	1,1	0,0	1,3	1,3
Yhteensä	6,9	6,0	6,1	0,1

Laukaan Tekniset tukipalvelut aloitti Oy 1.4.2025.

Teknisen palvelualueen hallinto, suunnittelu ja paikkatietopalveluiden tulosityksikössä tapahtui vuoden 2025 aikana muutoksia. Hallinto- ja talouspäällikön virka muutettiin henkilöstöpäällikön viraksi ja siirrettiin konsernipalveluihin. Hallinto- ja

talouspäällikön viransijaisuutta hoitanut yhdyskuntatekniikan sihteerä siirtyi konsernipalveluihin perustettuun hallintopalveluihin hallintosihteeriksi.

Suunnittelun ja paikkatietopalveluiden tulospaikka siirrettiin kokonaisuudessaan maankäytön yksikköön.

Yhdyskuntatekniset palvelut

Yhdyskuntateknisten palvelujen tulosityksikkö vastaa kunnan hallintaan kuuluvien katujen-, viher-, satama- ja liikennealueiden sekä valaistuksen ylläpidosta sekä kunnan infran rakentamisesta. Tulosityksikön tulospaikat ovat vähentyneet 1.4.2025 tehdyn yhtiöittämisen myötä kahteen tulospaikkaan: *liikennealueet, puistot, yleiset alueet sekä kunnallistekniikan rakentaminen*.

Yhdyskuntatekniset palvelut vastaa myös kunnan hulevesiverkostosta sekä rakentaa ja saneeraa kunnallistekniikkaa Laukaan Vesihuolto Oy:lle laadittujen suunnitelmien mukaan.

Tulosityksikkö hoitaa kunnan sisäisiä varastopalveluita edullisesti ja täydentää urakoitsijoiden tuottamia palveluita kunnan omalla konekalustolla.

Vuoden 2025 aikana on toteutettu uudisrakentamis- ja peruskorjauskohteita lautakunnan hyväksymän käyttösuunnitelman mukaisesti. Käyttösuunnitelmassa on huomioitu maankäytön esittämät toiveet uuden asuinalueen kadun jatkamisesta sekä katuomaisuuden korjausvelan pienentämisestä. Lisäksi Laukaan matkailu ja kulttuurikohteiden kehityshankkeita (Culture In Nature) on edistetty Saraakalliolla, Hyppäällä sekä Kirkkoniemessä.

Toteutunut uudisrakentaminen on kohdistunut kirkonkylällä Lahnajärvenkadun ja Lievestuoreella Vannastien rakentaminen. Toteutuneet saneerauskohteet ovat olleet Kupiaisentien, Ruukkilantien, Penttiläntien, ja Hakakujan saneeraukset. Näiden

lisäksi on viimeistelty Lintumäenkatu sekä Rokka-kankaantie.

Laukaan sataman kehittämistä on jatkettu sataman tarkennetun yleissuunnitelman mukaisesti. Sataman kehittämistoimenpiteenä on ollut mm. kävely-laiturin uusiminen sekä beach volley-kentän kunnostaminen.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	13,62	16	5,9	-10,1
Määräaikaiset	3,7	10	0,1	-9,9
Yhteensä	17,32	26	6	-20

Laukaan Tekniset tukipalvelut aloitti Oy 1.4.2025.

Määräaisten osuus on kunnan sisäisiä sijaisuusjärjestelyjä.

Yhdyskuntatekniikan tulosityksikössä vuonna 2022-2023 tehtyjen työjärjestelyjen johdosta henkilöstösuunnitelma on toteutunut suunniteltua parem-

min. Esimerkiksi määräaikaisia henkilöitä ei ole tarvinnut palkata kesäksi nurmenleikkuuseen sitä määrää, mitä olemme aikaisemmin suunnitelleet.

Tilapalvelu

Tilapalvelun tulosityksikkö vastaa kunnan kiinteistöomaisuuden rakennuttamisesta, kiinteistönpidosta ja tilahallinnasta. Tulosityksikkö muodostuu kolmesta tulospaikasta: rakennuttaminen ja tilahallinta, kiinteistönhoito sekä kunnossapito.

Rakennuttamisen ja tilahallinnan tulospaikka vastaa palveluverkon tilatarpeista, tilojen vuokrauksesta sekä teknisistä selvityksistä ja tulosityksikkötason kehittämistehtävistä.

Kiinteistönhoidon tulospaikka vastaa rakennetun kiinteistöomaisuuden elinkaaren aikaisista hoito- ja huoltotehtävistä sekä huolehtii perustehtäviensä lisäksi energianhallinnan tehtävistä, rakennusautomaatiosta, turvallisuustehtävistä sekä kiinteistönhoidon asiantuntijapalveluista. Kiinteistönhoidon palvelut ostettiin 1.4.2025 alkaen Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:ltä.

Kunnossapidon tulospaikan vastuulla on huolehtia rakennusten elinkaaren aikaisista korjaustehtävistä. Tämän lisäksi tulospaikka toteuttaa mui-

den palvelualueiden tilaamia toiminnallisia muutostorjauksia ja pienimuotoisia investointihankkeita. Kunnossapidon palvelut ostettiin 1.4.2025 alkaen Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:ltä.

Toimintavuoden 2025 keskeisimmät tavoitteet saavutettiin; käynnistyneet investointihankkeet toteutuivat sovitussa aikataulussa ja talouden raameissa. Olosuhdepoikkeamailmoitusten vähäinen määrä kertoo rakennusten terveellisyydestä. Käyttäjille suunnattua asiakastytyväisyyskyselyä ei resurssipulan vuoksi tehty.

Hirviareena Oy:n konkurssi helmikuussa 2025 ja toiminnan siirtyminen kunnan haltuun aiheutti mittavat talousarviomuutokset myös tilapalvelulle ja valtavasti tekemistä kiinteistön ylläpidon haltuunotossa. Konkurssin myötä tilapalvelulle kirjattiin 146.496,86 euron luottotappiot.

Vapaa-aikapalveluiden hallinnassa olleet kiinteistöt siirtyivät talousarviomuutoksella tilapalvelun talousarvioon ja ylläpidettäväksi keväällä 2025.

Vuonna 2025 tilapalvelua työllisti teknisten tukipalveluiden yhtiöittämisprosessi sekä uuden toi-

mintatavan opettelu. Alkuvuodesta laskettiin kiinteistönhoidon ja kunnossapidon alisopimusten sopimushintoja ja viilattiin sopimussisältöjä ja etenkin yhtiölle kuuluviin ostolaskuihin piti pyydellä hyvityksiä koko loppuvuoden.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

TILAPALVELU

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	15,8	18,0	5,3	-12,7
Määräaikaiset	4,1	3,0	1,9	-1,1
Yhteensä	19,8	21,0	7,2	-13,8

Laukaan Tekniset tukipalvelut aloitti Oy 1.4.2025.

Tilapalvelun tulosityksikön vuoden 2025 henkilöstösuunnitelmassa pyrittiin varmistamaan henkilöresurssien riittävyys vastaamaan palvelujen vaatimaa tasoa. Laukaan tekniset tukipalvelut Oy aloitti toimintansa 1.4.2025 ja tilapalvelun henkilöstöstä yhtiölle siirtyi 14 HTV. Muutosneuvottelujen tuloksena tilapalvelun henkilöstöstä irtisanottiin 1 HTV

ja kiinteistömanagerin määräaikaisen sijaisen työ-sopimus päättyi. Toimintavuoden lopussa tilapalvelun henkilöstöä oli 3 HTV.

Toimintavuoden aikana poissaolojen sijaisuudet sekä loppuvuodesta poistuneiden henkilöiden työtehtävät hoidettiin työnjohdollisin toimin jakamalla tehtäviä.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Ruokapalvelut tuottavat ateriapalveluja kunnan varhaiskasvatukseen ja opetuksen eri yksiköille sekä kunnan toimintaan liittyville ulkopuolisille asiakkaille. Toiminnan keskeisenä tehtävänä on turvata asiakkaille ravitsemuksellisesti laadukkaat, turvalliset ja tarkoituksenmukaiset ateriat osana kunnan lakisääteisten palvelujen toteuttamista. Toimintaa ohjaavat kouluruokasuositukset sekä valtakunnalliset ravitsemussuositukset. Palvelussa korostuu asiakaslähtöinen toimintatapa, toiminnan suunnitelmallisuus käytettävissä olevat taloudelliset resurssit huomioiden.

Ruokapalvelukeskushanke päättyi alkuvuodesta hallinto-oikeuden käsittelyyn ja päätöstä asiaan ei saatu kuluneen vuoden aikana. Ruokakuljetukset siirtyivät Laukaan tekniset tukipalvelut oy:n hoidettavaksi kuluneen vuoden aikana osana palvelujen uudelleenjärjestelyä.

Puhtauspalvelut vastaavat kunnan omistamien ja hallinnoimien kiinteistöjen tarkoituksenmukaisesta puhtaanapidosta. Puhtautasoa ylläpidetään toiminnan edellyttämällä ja sopimusten mukaisella tasolla ja toimintaa kehitetään suunnitelmallisesti huomioiden kiinteistöjen käyttöaste, palvelutarpeet ja taloudelliset resurssit.

Puhtauspalvelut siirtyivät yhtiöittämisen myötä Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:lle 1.4.2025 alkaen. Siirtymävaihe työllisti merkittävästi erilaisten sopimusten tarkastelujen ja käytännön järjestelyjen osalta. Lisäksi keväällä lähes samanaikainen Hirviareenan siirtyminen osaksi kunnan toimintaa edellytti puhtauspalveluissa uusien toimintamallien ja prosessien uudelleenjärjestelyä. Henkilöstön muutoskyky ja yhteistyön toimivuus olivat avainasemassa siinä, että muutokset saatiin toteutetuksi suunnitelmallisen hallitusti taloudelliset resurssit huomioiden.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

RUOKA- JA PUHTAUSPALVELU

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	55,3	59,2	32,7	-26,5
Määräaikaiset	15,4	10,0	11,5	1,5
Yhteensä	70,7	69,2	44,2	-25,0

Laukaan Tekniset tukipalvelut aloitti Oy 1.4.2025.

Yhtiöittämisen myötä 32 puhtauspalvelutyöntekijää siirtyi Laukaan tekniset tukipalvelu Oy:n palvelukseen. Yhdistelmätehtävissä toimineista työntekijöistä kaksi siirtyi ruokapalveluihin kunnan puolelle ja yksi työntekijä siirtyi yhtiön palkkalistoille.

Ruokapalvelun astiahuollon tehtävissä on työntekijäsaatavuuden haasteiden vuoksi turvauduttu os-topalveluihin kahdessa toimipaikassa. Ruokapalve-

lujen toiminnan ja sairaus- ja sijaisjärjestelyjen sujuvuutta on helpottanut ruokapalvelujen kiertävä varahenkilö.

Ruoka- ja puhtauspalvelun henkilöstö osallistui vuoden aikana hätäensiapukoulutukseen. Ruokapalveluissa valmistui oppisopimuksella vakituudesta henkilökunnasta kaksi dieetikokkia sekä yksi esihenkilö. Sisäisissä koulutuksissa yhteisenä teemana jatkui edelleen toimiva työyhteisö ja toimivat pelisäännöt.

Ympäristövalvonta

Laukaa tuottaa isäntäkuntaperiaatteella Laukaan ja Hankasalmen kuntien ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtävät sekä Konneveden osalta ympäristöterveydenhuollon viranomais-tehtävät. Ylikunnallisena ympäristövalvonnan viranomaisena toimiva lupa- ja valvontalautakunta koontui 11 kertaa vuoden 2025 aikana.

Rakennusvalvonta edistää hyvää rakentamistapaa ohjaamalla rakentamisen suunnittelua ja toteutusta lupakäsittelyn ja valvonnan avulla.

Vuonna 2025 voimaan tulleen rakentamislain myötä osa rakennustoimenpiteistä vapautui luvanvaraisuudesta, mikä on johtanut myönnettyjen lupien kokonaismäärän laskuun aiempiin vuosiin verrattuna. Lakimuutoksesta johtuen osa lupatyypeistä poistui kokonaan, kuten toimenpideluvat ja toimenpideilmoitusmenettely.

Myönnettyjen rakennuslupien määrä (86 kpl) on 14 prosenttia pienempi kuin vuonna 2024. Vuonna 2025 on kuitenkin vielä myönnetty toimenpidelupia, joiden hakemukset (3kpl) on jätetty ennen lain voimaantuloa.

Epävarma maailmantilanne ei ole vielä vahvistanut kuluttajien uskoa tulevaisuuteen. Suomen työllisyystilanne heikkeni entisestään vuonna 2025, jonka vuoksi kuluttaminen on laskenut.

Uusia asuntoja on Laukaassa valmistunut 73 kappaletta eli nousu edellisvuoteen on ollut 103 prosenttia. Vuonna 2025 on valmistunut yksi kerrostalo. Omakotitaloja ja paritaloja on valmistunut yhteensä vain 21 kappaletta, joka on yhden asunnon verran vähemmän kuin vuonna 2024.

Hankasalmella rakennuslupien määrä (27 kpl) on laskenut 3,5 prosenttia. Hankasalmella valmistui vuonna 2025 kolme uutta omakotitaloa (nousu 50 prosenttia edellisvuoteen verrattuna).

Laukaan kunnan yritysten kehityshalukkuus on näkynyt rakennusvalvonnassa yritysasiakkaiden aktiivisilla yhteydenotoilla. Kehityshalukkuuden myötä yritysten hankkeet ovat johtaneet useampiin rakennuslupahakemuksiin, joista osa on ollut isoja rakennushankkeita. Rekisterit kuntoon hanke päätettiin lopettaa syksyyn 2025.

Ympäristönsuojelu valvoo ja edistää ympäristönsuojelua kunnan alueella siten kuin mm. ympäristönsuojeluun, luonnonsuojeluun, vesiensuojeluun, maa-aines-, vesihuolto-, jäte- ja naapuruussuhdelakiin liittyvät säädökset ja määräykset kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta edellyttävät.

Ympäristölupia on tullut vireille vähän ja ne ovat liittyneet paljolti aikaisempien määräaikaisten maa-aines- ja ympäristölupien jatkohakemuksiin. Hankasalmella taas on tullut vireille eläinsuojien laajennuksiin liittyviä ilmoitusmenettelyn mukaisia hakemuksia.

Säännöllisen valvonnan valvontaohjelman mukaiset ympäristöluvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien kohteiden tarkastukset tehtiin ohjelman mukaisesti. Maa-ainesten ottoalueille tehtiin vuosittaiset tarkastuskäynnit. Jätelain mukaisia roskaamisasioita oli vireillä useita. Perinteeksi muodostuneet rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun yhteiset ympäristökatselmukset pidettiin toukuussa.

Vesihuoltolaitosten verkostoihin liittämistä sekä jätevesijärjestelmien uusimista koskevia asioita oli vireillä lukuisia. Kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien valvontaa jatkettiin vesistöjen ranta-alueella.

Ilmasto- ja energiatyön ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana 2 kertaa. Ryhmä toimii myös kunnan

energiatehokkuussopimuksen (KETS) seurantarhythmänä. Ryhmä mm. seuraa ja kokoaa hallintokuntien energiansäästötoimia ja viestii tehdyistä toimenpiteistä.

Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveystalvonnan, eläinlääkintähuollon ja valvontaeläinlääkärin. Ympäristöterveyden tarkoituksena on ehkäistä, vähentää ja poistaa elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvia terveysvaaroja ja -haittoja sekä edistää eläinten terveyttä ja hyvinvointia.

Elintarvikevalvonnassa päästiin noin 85 prosentin toteumaan oman riskinarvioinnin mukaisesta valvontatarpeesta (mm. Oiva-tarkastukset). Terveystalvonlain mukaisessa valvonnassa päästiin noin 81 prosentin toteumaan suunnitellusta valvontatarpeesta. Tupakkavalvonnassa päästiin noin 85 prosentin toteumaan suunnitellusta. Suunnitellun valvonnan lisäksi suunnitelman ulkopuoliset työtehtävät vievät paljon työaikaa vuosittain.

Eläinlääkintähuolto: yhteensä 3236 käyntiä (sis. pieneläin-, suurelän- ja päivystyskäynnit ja yhden kunnan eläinlääkärin työpanoksen myös Äänekosken alueella sopimuksen mukaisesti).

Ympäristöterveydenhuollossa tehtiin viranomaisyhteistyötä Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimen kanssa terveystalvonnan ja eläinsuojeluvalvonnan osalta mm. laatimalla yhteinen valvontasuunnitelma uudelle ohjelmakaudelle.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

YMPÄRISTÖVALVONTA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	21,0	20,3	18,9	-1,4
Määräaikaiset	3,2	1,3	2,5	1,2
Yhteensä	24,3	21,6	21,4	-0,2

Henkilöstössä tapahtui muutoksia vuoden 2025 aikana. Yksi rakennustarkastaja irtisanoutui kesällä. Vapautunutta virkaa ei täytetty. Toinen rakennustarkastaja jäi eläkkeelle vuoden lopussa. Kyseinen vapautunut virka täytettiin marraskuun alusta. Rakennusvalvonnan lupasihteeri on siirretty elokuun

alusta pääosin taloushallinnon palvelukseen. Rekisterit kuntoon hankkeessa työskenteli vain yksi henkilö 30.9.2025 saakka.

Ympäristötoimenjohtaja jäi perhevapaalle 1.10.2025 alkaen. Viranhoito järjestettiin siten, että hänen sijaisekseen siirrettiin ympäristönsuojelusi-

teeri vastaamaan rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun toimialasta. Yksi ympäristöterveystarkastaja siirrettiin määräaikaista täyttämättä olleeseen ympäristöpäällikön virkaan vastaamaan ympäristöterveydenhuollon toimialasta (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto). Yksi ympäristötarkastaja oli perhevapaalla koko vuoden.

Ympäristöterveydenhuollossa työskenteli vuoden alussa viisi ympäristöterveystarkastajaa. Yksi ympäristöterveystarkastaja oli irtisanoutunut edellisenä

vuonna ja virassa työskenteli alkuvuodesta sijainen. Sijaisuutta ei jatkettu eikä virkaa täytetty.

Praktikkoeläinlääkäreitä työskenteli kolme ja valvontaeläinlääkäreitä kaksi. Toinen valvontaeläinlääkäri työskentelee 0,5 htv osalta Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimessa.

Koulutuksiin osallistumista rajoitettiin taloudellisista syistä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
Tilojen, jotka eivät ole välttämättömiä kunnan peruspalvelutuotannolle, myyminen.	Taloudellinen säästö ylläpitokustannuksissa.	Tavoitesäästö 117 000 euroa.	Tiloista luopumista ei resurssipulan vuoksi edistetty mutta tavoite saavutettiin ylläpitokuluista säästämällä.
Turvalliset ja terveelliset tilat.	Olosuhdepoikkeamailmoitukset vastaanotetaan BEM-järjestelmään.	Olosuhdeilmoitusten määrä. Sisäilmakohteiksi nimettyjen kohteiden määrä. Vasteaika korkeintaan 2 työpäivää, akuutteihin havaintoihin vastaan heti.	Tavoite toteutui.
Seurataan aktiivisesti lain ja asetusten täytäntönpäytä maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudesta	Tarkastellaan nykyisen ohjelmistoinfran soveltumista mallipohjaiseen työskentelyyn ja tarvittaessa tehdään markkina-	Markkinakartoituksen pohjalta valmistaudutaan mahdollisiin ohjelmistohankintoihin ja koulutaudutaan uuteen toimintamalliin niin, että vuonna	

	kartoitusta eri vaihtoehtoista mallipohjaisen työskentelyn mahdollistamiseksi.	2026 on valmius ottaa vastaan ja käsitellä asiakkaiden tietomalleja rakennusvalvonnan prosesseissa.	
Laukaan kunnan 100%:sti omistaman inhouse yhtiön toiminnan käynnistäminen.	Yhtiön toimintamalli suunnitellaan siten, että saavutetaan kustannussäästöjä. palvelutaso säilyttäen prosessien tehostamisen avulla.	Yhtiöittämisellä tavoitellaan yhden miljoonan euron säästöjä pitkällä aikavälillä yhtiölle siirrettävistä palveluista. Vuonna 2025 tavoite on noin 0,5 miljoonaa euroa.	
Uuden tuotantoprosessimallin kehittäminen ruokapalveluissa ja soveltaminen osaksi uutta toimintatapaa.	Toimivien ja taloudellisesti resurssiviisaiden ratkaisujen löytäminen.	Laadukkaan, sujuvan ja tehokkaan toimintamallin soveltaminen tavoitteena kustannustehokkaampi toimintatapa.	Ei ole toteutunut suunnitellusti ruokapalvelukeskushankeesta tehdyn valituksen johdosta. Tuotantoprosesseja on kuitenkin kehitetty ja toimintatapoja uudistettu.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Teknisen palvelualueen taloudelliset tavoitteet suhteessa valtuustoon toteutuivat hyvin. Toimintakate toteutui 948.445 euroa talousarviota paremmin. Toimintatuottoja suhteessa talousarvioon onnistuttiin kasvattamaan noin 283.872 eurolla ja kuluissa koko palvelualueen osalta säästettiin noin 664.573 euroa.

Teknisten palvelualueen hallinnon taloudelliset tavoitteet toteutuivat kohtuullisen hyvin. Tulosityksikön toimintakate jäi noin 46.000 euroa huonommaksi, kuin talousarvio.

Joukkoliikenteen osalta talousarvio toteutui suurin piirtein ennakoidusti. Jyväskylän seudun joukkoliikenteessä matkustajamäärät jatkoivat kasvamista vuoden 2025 aikana. Etenkin vuoden aikana järjestetyt erilaiset kampanjat ja tempaukset houkuttelivat matkustajia joukkoliikenteen pariin.

Yhdyskuntateknisten palveluiden

Yhdyskuntatekniikan muutettuun talousarvioon varattuihin käyttötalousmenoihin oli varattu 2.445.350 euroa, joka alittui noin 214 000 eurolla.

Käyttötaloustuloja muutettuun talousarvioon oli arvioitu kertyvän 488 000 euroa, mutta tuloja kertyi noin 269.000, koska yhtiöittämisen myötä tulot vähenivät odotetusti. Yhdyskuntatekniikan käyttötalouden toimintakate meni kuten oli ajateltukin, toimintakatteen ollessa noin 4500 euroa positiivinen.

Tilapalvelun toimintakatetavoite ylitettiin 553.000 eurolla. Tilapalvelun toimintakate koostuu pitkälti kiinteistöjen vuokratuloista ja rakennuskannan ylläpitokustannuksista.

Toimintakulut alittivat talousarvion 281.000 eurolla johtuen pääasiassa leudosta talvesta ja palvelujen ostojen pienenemisestä. Toimintatuotot ylittyivät 271.000 euroa. Tulojen kasvuun vaikuttivat hyvinvointialueen vuokrien positiivisesti yllättäneet indeksikorotukset sekä uusien ulkoisten vuokralaisten saaminen mm. Hirviareenalle.

Ruoka- ja puhtauspalveluiden taloudelliset tavoitteet saavutettiin suunnitellusti ja toteutuvat jopa ennakoitua paremmin.

Yleisen hintakehityksen ja taloudellisen tilanteen johdosta työyksikössä tarkasteltiin kriittisesti hintoja, hankintoja kuin toimintatapoja. Säästöjä syntyi niin henkilöstökustannuksissa kuin palvelujen, aineiden ja tarvikkeiden ostoissa. Tuottoja tuli ennakoitua enemmän. Kokonaisuudessaan ruoka- ja puhtauspalvelun tulospaikalla tulos alittui 274.400 eurolla.

Ympäristövalvonnan toimintakulut alittuivat budjetoidusta ja käyttö-% oli 93,3. Toimintatuotot sen sijaan toteutuivat 107,5 prosenttisesti. Toimintakate oli 81,5 %.

Arvio tulevasta kehityksestä

Lähivuosina teknisen palvelualueen suurimmat haasteet liittyvät talouteen sekä palveluverkko- ja toimintaympäristömuutoksiin. Vuoden 2023 alusta aloittanut Keski-Suomen hyvinvointialue muutti toimintojen luonnetta myös teknisellä palvelualueella, kun perusturvan ja pelastuslaitoksen toiminnot siirtyivät hyvinvointialueen järjestettäväksi. Hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa siirtyivät kunnan omistamat sote-kiinteistöt ja Laukaan paloasema hyvinvointialueen käyttöön kolmen vuoden vuokrasopimuksella. Sopimuksessa on lisäksi vuoden optio. Optio on käytössä vuonna 2026. Vuokra-ajan päätyttyä palveluiden järjestämiseksi tarvittavan toimitilamäärän optimointi tulee toteutuessaan muuttamaan kiinteistöjen käyttöastetta. Hyvinvointialueella tehtiin palveluverkko tarkastelu, jonka johdosta kunnan omistuksessa olevien sote-rakennusten käyttöä ja tarvetta palvelutuotannossa arvioitiin. Joidenkin rakennusten osalta tämä johti siihen, että rakennuksille joudutaan etsimään muuta käyttöä. Tästä esimerkkinä Lievestuoreen terveysasema. Toisaalta voi vapautua tiloja myös kunnan omaan käyttöön. Tilojen käyttöä tullaan tiivistämään jatkossa ja esimerkiksi väliaikaisista vuokratoista luovutaan.

Toimintoja tullaan jatkossakin tarkastelemaan kriittisesti henkilöiden vaihtuessa. Samalla se tarjoaa mahdollisuuden muuttaa toimintatapoja ja tehostaa toimintaa yli organisaatorajojen. Yhteistyö kunnan eri palvelualueiden ja yksiköiden välillä tulee entisestään lisääntymään yhteisten hankkeiden

Toimintatuotot ylittyivät talousarvion ennakoidusta. Tämä on seurausta muun muassa siitä, että terveysvalvonnan toimintatuotot ylittyivät taksan tarkistuksen johdosta. Rakennusvalvonnan lupamaksut ylittivät ennakoidun.

Toiminnan kulut jäivät alle talousarviossa budjetoidun. Henkilöstökulut alittuivat 40 000 euroa. Yhtä rakennustarkastajan ja terveystarkastajan virkaa ei täytetty loppuvuoden ajaksi. Myös palveluiden ja tarvikkeiden ostoihin käytettiin ennakoitua vähemmän.

myötä. Myös tilaratkaisuissa yhteisten toimitilojen käyttö kunnan ulkopuolisten tahojen kanssa lisääntyy entisestään.

Talouden tasapainottamisohjelman yksi tavoitteista oli teknisten tukipalvelujen yhtiöittäminen vuoden 2025 alkuun mennessä. Tämä toteutui huhtikuussa 2025. Tämän tarkoituksena oli tuoda yhteen eri hallinnonalojen tukipalveluja tuottavat toimijat. Toimintojen yhdistämisellä ja yhtiöittämisellä tavoiteltiin 20 prosentin säästöä toimintakuluissa vuoden 2027 loppuun mennessä. Tässä onnistuminen vaatii huolellista suunnittelua ja yhteistyötä henkilöstön, päättäjien, yhtiön ja tilaajan kesken. Yhtiöittämismalli on ainakin aluksi toiminut tavoitellulla tavalla.

Investointihankkeiden ohjaamisessa ja päätöksenteossa tulee kiinteistöstrategian muutostarve huomioida, koska Laukaan kunnan eri palvelualueiden tuottamat kuntalaispalvelut muuttuvat ja toimitilojen sekä tukipalveluiden tulee muuntautua tarvetta vastaaviksi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tilatarve tulisi voida täyttää muilla ratkaisuilla, kuin pysyvillä uudisrakennuksilla. Toimintojen täytyy mahtua nyt käytössä oleviin tiloihin.

Tilapalvelussa lähivuosien keskeinen tavoite on luopua kunnan toimintaan soveltumattomista kiinteistöistä. Huoneistojen, rakennusten ja kiinteistöjen myynnin aktiivisuutta säätelee markkinatilanteen lisäksi kiinteistöistä luopumisstrategian noudattaminen. Tähän vaikuttaa suuresti maankäytön tai elin-

keinopolitiikan kehityssuunnitelmat, joiden yhdistäminen kiinteistöstrategiaan on tulevien vuosien korkean prioriteetin tehtävä. Kiinteistöstrategia tulee päivittää. Vuonna 2025 toteutettiin kiinteistöjen myyntiä huutokaupalla. Kiinteiden ylläpitokulujen karsimiseksi tätä menettelyä on syytä jatkaa.

Hyvinvointialueuudistuksen aikana on valmistunut sisäisen vuokralaskennan malli, joka perustuu valtioneuvoston asetukseen. Laskentamallin käyttöönotto Laukaan kunnan sisäisten vuokrien määrittämisessä toi muutoksia veloitusperiaatteisiin. Tällä on suoraa vaikutusta palvelualueiden taloussuunnitteluun.

Uudistuva rakennuskanta on lisännyt investointien poistokustannuksia ja oletettavasti myös muita toimintakuluja. Kiinteistöomaisuuden uudistuessa kiinteistönpidolta tullaan vaatimaan uudenlaista osaamista.

Myös lainsäädännössä tapahtuvat muutokset muuttavat toimintatapoja. Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025 ja muutos vaikuttaa monella tavoin kunnallisen rakennusvalvontaviranomaisen

tehtäviin. Valmisteilla on tähän perustuen uusi rakennusjärjestys.

Uusi rakentamislaki tuo ilmastonmuutoksen torjunnan kattavaksi osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Ilmastoasiat saavat tulevaisuudessa entistä suuremman painoarvon kunnan ja teknisen toimialan toiminnassa, kun uuden ilmastolain mukainen kunnan ilmasto-ohjelma saadaan laadittua. Ohjelmassa kunnan ilmastotyölle laaditaan selkeät tavoitteet ja toimenpiteet. Esimerkiksi hankintatoimessa nousevat keskiöön kestävät julkiset hankinnat ja kestävyyskriteerien käyttö tarjouspyynnöissä.

Sähköisten palveluiden entistä laajempi käyttöönotto etenee. Yleisten alueiden lupien sähköinen lupapalvelu on helpottanut ja nopeuttanut hakemusten käsittelyä. Koronan aikana kuntalaiset ovat oppineet käyttämään sähköisiä palveluita ja tähän kehitykseen kannattaa jatkossakin panostaa muun muassa sähköisiä lomakkeita ja ohjeistuksia kehittämällä. Eri järjestelmien yhteensopimattomuus aiheuttaa edelleen ylimääräistä työtä ja eri ohjelmien integrointi on entistä tärkeämpää, kun siirrytään kohti sähköistä arkistointia.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kunnan kiinteistökanta on tällä hetkellä melko uutta, kun uudisrakennushankkeita on toteutettu mittavissa määrin. Sitä kautta myös kiinteistöjen korjausvelka on vähäinen. Viimeisimpänä vuosina 2022 valmistuivat Kirkonkylän ja 2023 Vihtavuoren kouluhankkeet, jotka nostivat Laukaan kunnan kiinteistöjen kuntoluokan noin 90 prosenttiin. Kunnan omistuksessa on kuitenkin vielä vanhempia palvelutuotantoon kelpaamattomia rakennuksia. Näihin sisältyy taloudellista riskiä ja kiinteistöriskiä. Vuonna 2025 tehostettiin edelleen kiinteistöistä luopumista myymällä tarpeettomia kiinteistöjä.

Talonrakennusinvestointien hankesuunnitteluvaiheessa arvioidaan rakennushankkeen taloudelliset, henkilöturvallisuutta vaarantavat, ympäristöön vaikuttavat ja muut sellaiset riskit, joihin tulee erityisellä huolellisuudella varautua. Toteutus-suunnitteluvaiheessa näiden riskien poistamiseksi laaditaan

suunnitelmat ja seurantajärjestelmät. Hankesuunnittelu- ja urakkavaiheessa on luottamushenkilöedustus. Hankkeeseen osallistuvia hallintokuntia sekä tarvittaessa muita päätöksentekuelimiä tiedotetaan määräajoin hankkeen etenemisestä. Talonrakennusinvestoinneista laaditaan loppuraportit, joissa todetaan hankkeelle asetettujen tavoitteiden toteutuminen. Talonrakennusinvestointien juoksutus on yleisesti hyväksytyn julkisen rakentamisen mallin mukainen.

Rakennetun kiinteistöomaisuuden ja niiden alueiden rakenteellisia riskejä arvioidaan kuntokartoitus-toiminnan avulla, mikä muodostaa lähtötiedon kiinteistöjen korjaus- ja kunnossapito-ohjelmia varten. Vuosittain tehtävillä kiinteistökierröksillä kartoitetaan yhdessä käyttäjien kanssa kunnossapitotarpeet ja toiveet, jotka siirretään työohjelmaan. Työohjelma ja sen taloudellinen sisältö käsitellään ta-

lousarvion yhteydessä. Kunnan talouden tasapainottamisohjelma asettaa kunnossapidolle paineita taloudellisten resurssien suhteen. Riskienhallinnan kannalta olisi kuitenkin ensiarvoisen tärkeää, että kiinteistöjen kunnosta ja arvon säilymisestä kyettäisiin huolehtimaan riittävissä määrin.

Talonrakennuksen rakennushankkeiden työmaakouksissa on kaksi edustajaa teknisestä lautakunnasta.

Laissa (620/2010) ja asetuksessa (659/2010) tulvariskien hallinnasta on säädetty tulvariskien hallinnan suunnittelusta merkittävillä tulvariski alueilla. Kunnan vastuulla on hulevesitulvariskien hallinta suunnittelualueellaan. Kunta on tehnyt arvioinnin hulevesitulvista aiheutuvista tulvariskeistä. Huletulvariskien arviointi suoritetaan kuuden vuoden välein. Päivitys on viimeksi tehty vuoden 2024 lopulla.

Suunnitelmassa esitetyn arviointimenetelmän ja käytössä olleiden tietojen perusteella kunnan alueella ei tunnistettu olevan alueita, joissa tulevaisuudessa mahdollisesti esiintyvä hulevesitulva voisi aiheuttaa yleiseltä kannalta merkittäviä vahingollisia seuraamuksia. Kuitenkin ilmastonmuutoksesta mahdollisesti lisääntyvä kosteus- ja vesirasitus infran rakenteille on otettava huomioon.

Hulevesien päätyminen viemäriverkostoon sen sijaan on riski jätevesiverkostolle ja sen toiminnalle kunnan alueella. Hulevedet aiheuttavat myös lisääntyvää virtaamaa JS-Puhdistamolla. Näin ollen hulevedet muodostavat taloudellisen riskin lisääntyvinä jätevesikustannuksina. Viemäriverkoston hulevesisaneerauksiin on panostettu menneinä vuosina ja tulokset näkyvät vesimäärien vähenemisenä. Hulevesien verkostoon pääsyn estämiseksi on tulevaisuudessa jatkettava verkostosaneerauksia ja sadevesiviemärintiä.

Kunnan vesihuollon järjestämiseen liittyy toiminnallisia riskejä. Vesihuollon palveluvelvoitteen täyttämistä huolehtii kunnan 100 prosenttisesti omistama vesihuolto-yhtiö Laukaan Vesihuolto Oy. Riskeihin varaudutaan suunnittelulla, joka tähtää käyttökelpoisen raakaveden riittävyyden varmistamiseen sekä valmiussuunnittelulla, jolla varaudutaan vesihuollon järjestämiseen häiriötilanteissa tai pidempiaikaisissa poikkeusoloissa. Water safety plan

(wsp) on tehty. Vedenottamokapasiteettia on lisätty. Toramäkeen on valmistunut uusi vedenkäsittelylaitos, jonne vesi johdetaan uudesta vedenotto-kaivosta Valkolan Riikolanniemestä, Sulkusillasta ja Toramäen kaivosta.

Jyväskylän seudulla on laadittu vesihuollon yleisuunnitelmat seutukunta-kohtaisesti ja kunta-kohtaisesti. Kunnanvaltuustossa on hyväksytty vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitys Laukaan alueelle. Vesihuolto-yhtiössä on laadittu vesihuollon valmiussuunnitelma, jota päivitetään säännöllisesti. Suunnitelma perustuu kattavaan riskien arviointiin ja sisältää yksityiskohtaisia toimintaohjeita mahdollisesti toteutuvien riskien varalta. Valmiussuunnitelma sisältää myös kriisiviestintäsuunnitelman. Suunnitelmaa päivitetään jatkuvasti.

Edellä mainitut suunnitelmat soveltuvat noudatettavaksi myös normaaliolojen häiriötilanteissa. Viime aikoina on sovittu lisäävän yhteistoimintaa seudun kuntien kesken häiriötilanteissa. Vesi- ja viemärilaitoksen häiriötilanteiden varalta työhön osallistuvaa henkilökuntaa, mukaan lukien aliurakoitsijat, ohjeistetaan kirjallisilla työtapaohjeilla. Vuonna 2021 toteutettiin myös normaaliolojen häiriötilanneharjoitus yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa.

Vesihuoltoverkostojen ja katuverkoston ylläpidon ja uusimisen rahoitus tulee riittävällä tavalla huomioida pitkävaikutteisesti. Ellei näin tapahdu, aiheutuu tästä toiminnallinen ja taloudellinen riski, kun korjausvelka kasvaa. Vesihuoltoverkostojen saneerausinvestoinneilla ja katujen korjausinvestoinneilla korjausvelkaa on saatu vähennettyä. Katujen kunto-luokka on Laukaassa hiukan keskiarvon yläpuolella.

Sähkökatkosten varalle on vesihuoltolaitokselle hankittu neljä siirrettävää varavoimakonetta. Kriittisiin kohteisiin, niin vesihuollon kuin kiinteistöjenkin puolella, on varauduttu kiinteällä varavaimalla. Varavoima on pyritty mitoittamaan siten, että oleelliset toiminnot voidaan pitää käynnissä ilman valtakunnanverkon sähköä. Varavoimakoneet ovat säännöllisten määräaikaishuoltojen ja –tarkastusten piirissä.

Keski-Suomen pelastuslaitos on omassa riskikartoituksessaan arvioinut onnettomuus- ja muita riskejä kunnan alueella.

Laukaaseen on laadittu kunnan liikenneturvallisuussuunnitelma. Liikenteen turvallisuusriskiä vähennetään suunnitelmassa esitetyillä tavoilla rakentamalla mm. hidastetöyssyjä, kevyen liikenteen väyliä ja jättölenkkejä. Laukaa on ollut mukana Keski-Suomen kuntien yhteisessä liikenneturvallisuushankkeessa. Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontuu säännöllisesti pohtimaan liikenneturvallisuuden kannalta olennaisia parantamiskohteita. Lisäksi Laukaa on laatinut kävelyn ja pyöräilyn edistämissuunnitelman, jossa tarkastellaan myös osaltaan liikenneturvallisuusasioita.

Palvelualueella laaditaan säännöllisesti raportit tulosyksiköiden käyttötalouden tuloista ja menoista. Raportit käsitellään kuukausittain pidettävissä yhdyskuntateknisten palvelujen ja kiinteistöpalvelujen työmaakokouksissa. Vähintään neljännesvuosittain raportit käsitellään teknisessä lautakunnassa. Investointimenoista tehdään omat raportit, jotka myös esitellään kuten edellä.

Yhdyskuntatekniikan investoinneista tehdään kohdekohtaista jälkilaskentaa, jotka käsitellään työmaakokouksissa ja laskelmat saatetaan tekniselle lautakunnalle tiedoksi.

Riskeistä, niiden toteutumisesta ja toimenpiteistä riskien realisoitumisen vähentämiseksi laaditaan riskienhallintataulukko tilinpäätöksen yhteydessä

Erityisiä ympäristöriskejä ei ole tiedossa. Jätehuolto on annettu kuntien yhteisen jäteviranomaisen ja Mustankorkea Oy:n hoidettavaksi, joka puolestaan toimii yhteistyössä valtakunnallisten toimijoiden kanssa esimerkiksi ongelmajätealalla. Ympäristöterveydenhuollolla on oma laatujärjestelmä, joka kattaa koko toiminnan riskienhallinnan.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kunnan konserniohjeen. Laukaan Vesihuolto Oy ja Laukaan Vuokradit Oy toteuttaa toimintaansa konserniohjeen mukaisesti.

Viime aikoina on tapahtunut ja lähivuosina tulee tapahtumaan henkilökunnan siirtymisiä eläkkeelle. Riittävän ammattitaitoisen ja myös määrältään riittävän henkilöstön rekrytoinnista tulee huolehtia ajoissa, jottei tästä aiheudu toiminnallisia ja taloudellisia riskejä. Teknisen palvelualueen, kuten myös Laukaan kunnan, on huolehdittava riittävästä houkuttelevuudesta työnantajana, jotta asiansa osavien työntekijöiden rekrytointi onnistuisi.

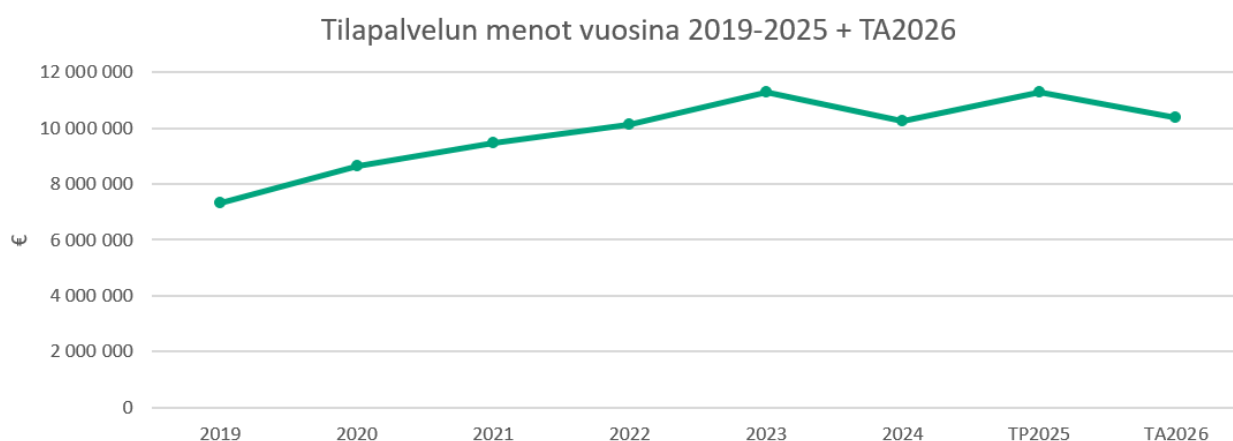
Graafit 1 – 9

Graafi 1. Tilapalvelun tunnusluvut vuonna 2025

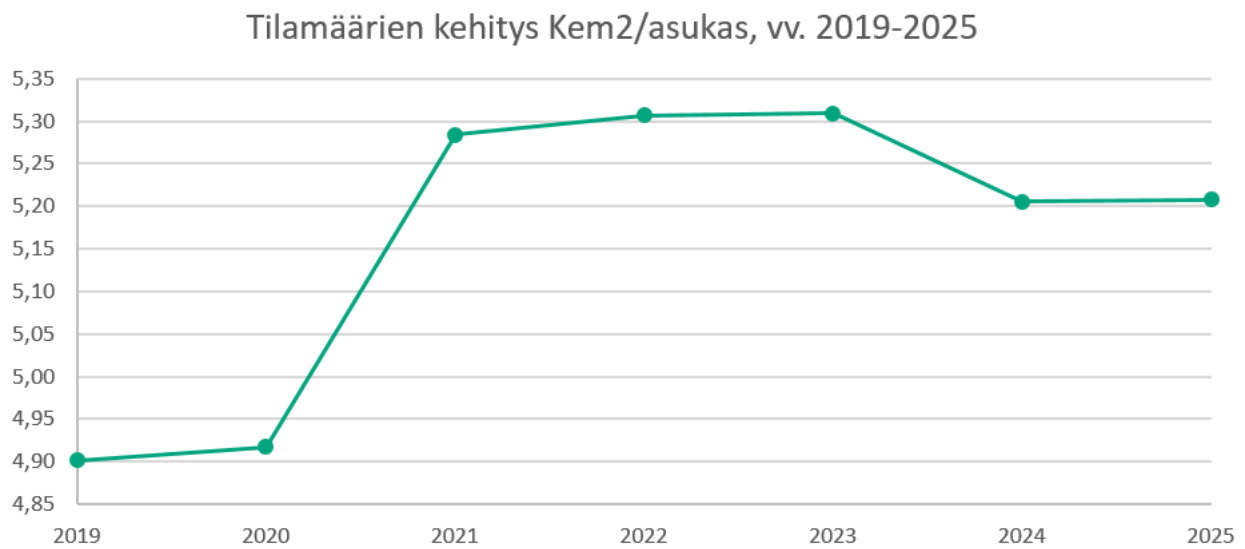
TILAPALVELUN TUNNUSLUVUT	TA 2025 +M	TP 2025
TALOUS		
Tilapalvelun tulot €	21 187 290	21 458 935
Tilapalvelun menot €	11 530 160	11 302 655
Käyttökate €	9 657 130	10 156 280
Poistojen kattaminen %	232	232
Tilapalvelun menot yhteensä e/kem ² /kk	8,41	8,16
- hallinto €/kem ² /kk	Ei eritelty	0,69
- kiinteistöhoito €/kem ² /kk	Ei eritelty	0,94

- ulkoalueet €/kem ² /kk	Ei eritelty	sisältyy kiinteistönhoitoon
- energiat €/kem ² /kk	2,31	2,19
- kunnossapito €/kem ² /kk	0,44	0,44
TILAMÄÄRÄT		
Sisäisesti vuokratut kem ²	76 254	76 254
HVA vuokratut kem ²	14 137	14 137
Ulos vuokratut kem ²	3113	3 400
Tyhjät tilat kem ²	4161	4161
Vuokrausaste %	93	95
INVESTOINNIT		
Talonrakennusinvestoinnit M€	3,47	1,22
Talonrakennusinvestoinnit €/asukas	184	65

Graafi 2. Tilapalvelun menot vuosina 2019-2025

Graafi 3. Tilapalvelun tilamäärien kehitys vuosina 2019-2025

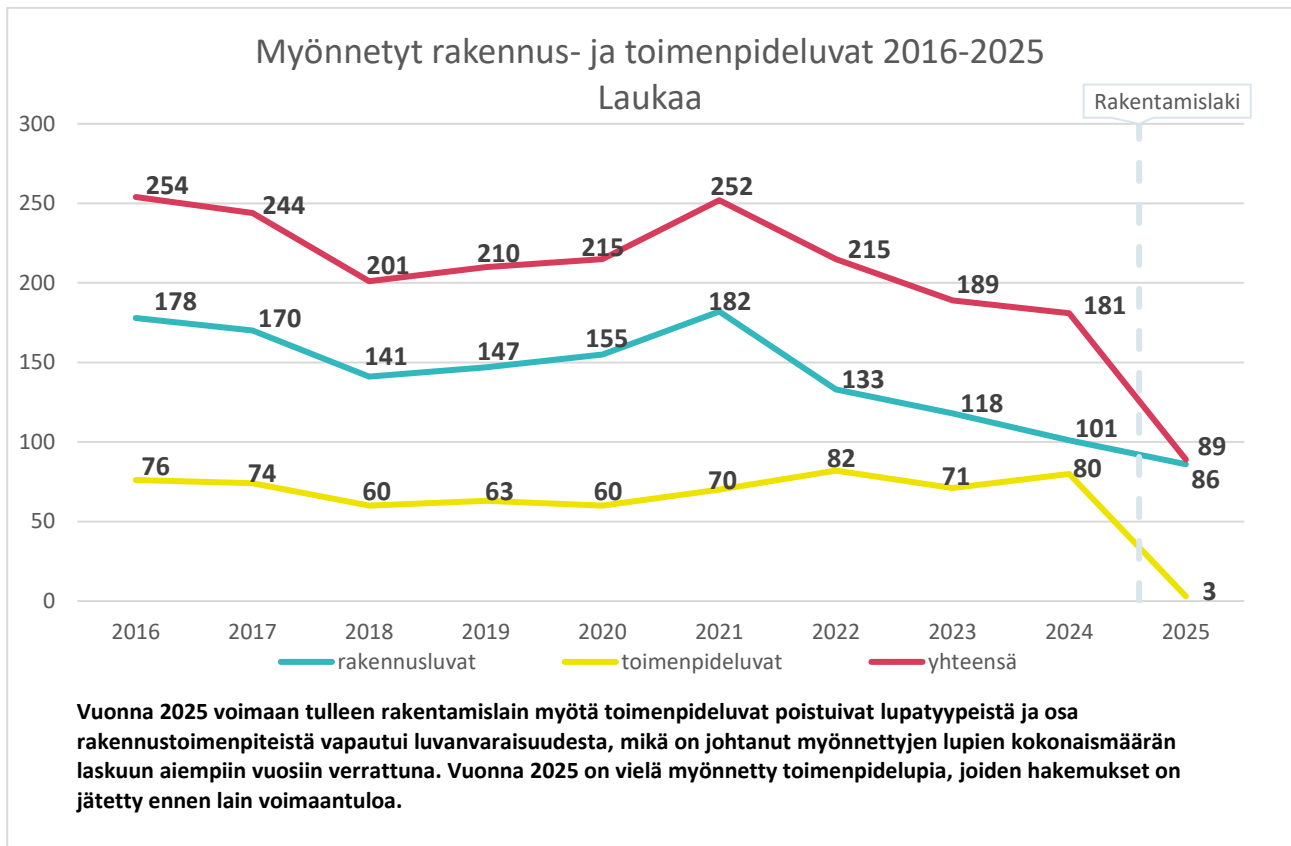

Graafi 5. Ympäristönsuojelun tunnusluvut vuonna 2025

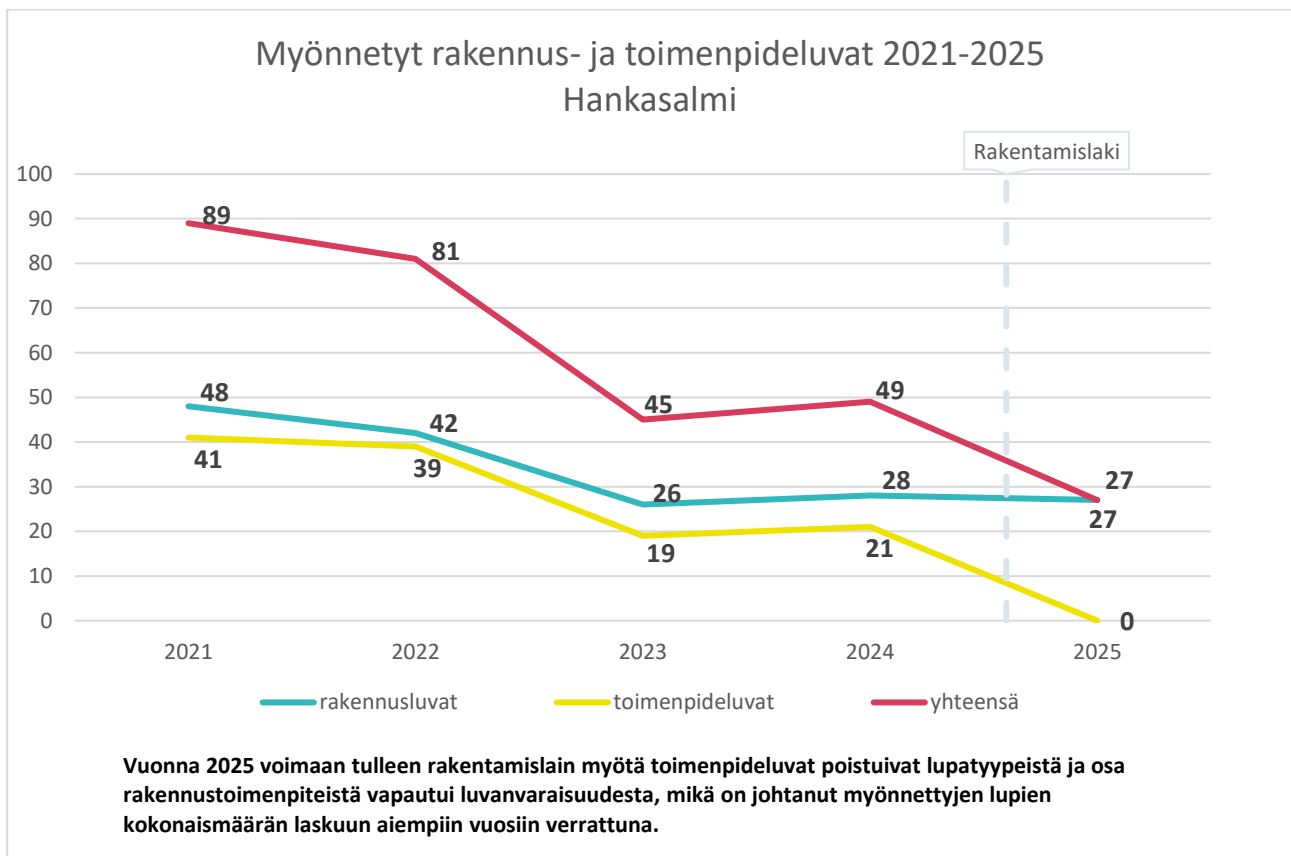
Suoritteet Laukaa	TP 2024	TP 2025
Ympäristölupapäätöksiä (myös yhteisluvut)	4	3
Maa-aineslupapäätöksiä	4	2
JL 100 §:n mukaisia rekisteröintejä	0	0
YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	0	0
YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	1	0
YSL 118 §:n mukaisia ilmoituksia	9	9
Pakkotoimipäätöksiä	8	16
Vesihuoltolain 11§:n mukaisia päätöksiä liittymisvelvollisuudesta	5	7
Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamispäätöksiä	7	7
YSL 156 d §:n mukaisia poikkeamispäätöksiä talousjätevesikäsitte- lyn vaatimuksista	1	1
Maastoliikennelain 30 §:n mukaisia päätöksiä	0	0
Valvottavia ympäristölupia	51	52
Valvottavia YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	2	2
Valvottavia YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	15	14
YSL 168 §:n mukaisia valvontakäyntejä	6	9
Valvottavia maa-aineslupia	49	47
Maa-aineslupien tarkastus- ja valvontakäyntejä	54	43
Kunnan ympäristösuojeluviranomaisen lausuntoja	14	19
Ilmoituksia lannan <u>aumaamisesta</u>	10	10
Suoritteet Hankasalmi	TP 2024	TP 2025
Ympäristölupapäätöksiä (myös yhteisluvut)	2	0
Maa-aineslupapäätöksiä	0	1
JL 100 §:n mukaisia rekisteröintejä	1	0
YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	0	3
YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	1	0
YSL 118 §:n mukaisia ilmoituksia	2	3
Pakkotoimipäätöksiä	4	3
Vesihuoltolain 11§:n mukaisia päätöksiä liittymisvelvollisuudesta	2	0
Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamispäätöksiä	1	1

YSL 156 d §:n mukaisia poikkeamispäätöksiä talousjätevesikäsitte- lyn vaatimuksista	0	3
Maastoliikennelain 30 §:n mukaisia päätöksiä	0	0
Valvottavia ympäristölupia	21	19
Valvottavia YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	5	6
Valvottavia YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	6	6
YSL 168 §:n mukaisia valvontakäyntejä	1	2
Valvottavia maa-aineslupia	11	10
Maa-aineslupien tarkastus- ja valvontakäynnit	17	12
Kunnan ympäristösuojeluviranomaisen lausuntoja	4	9
Ilmoitukset lannan aumaamisesta	5	2

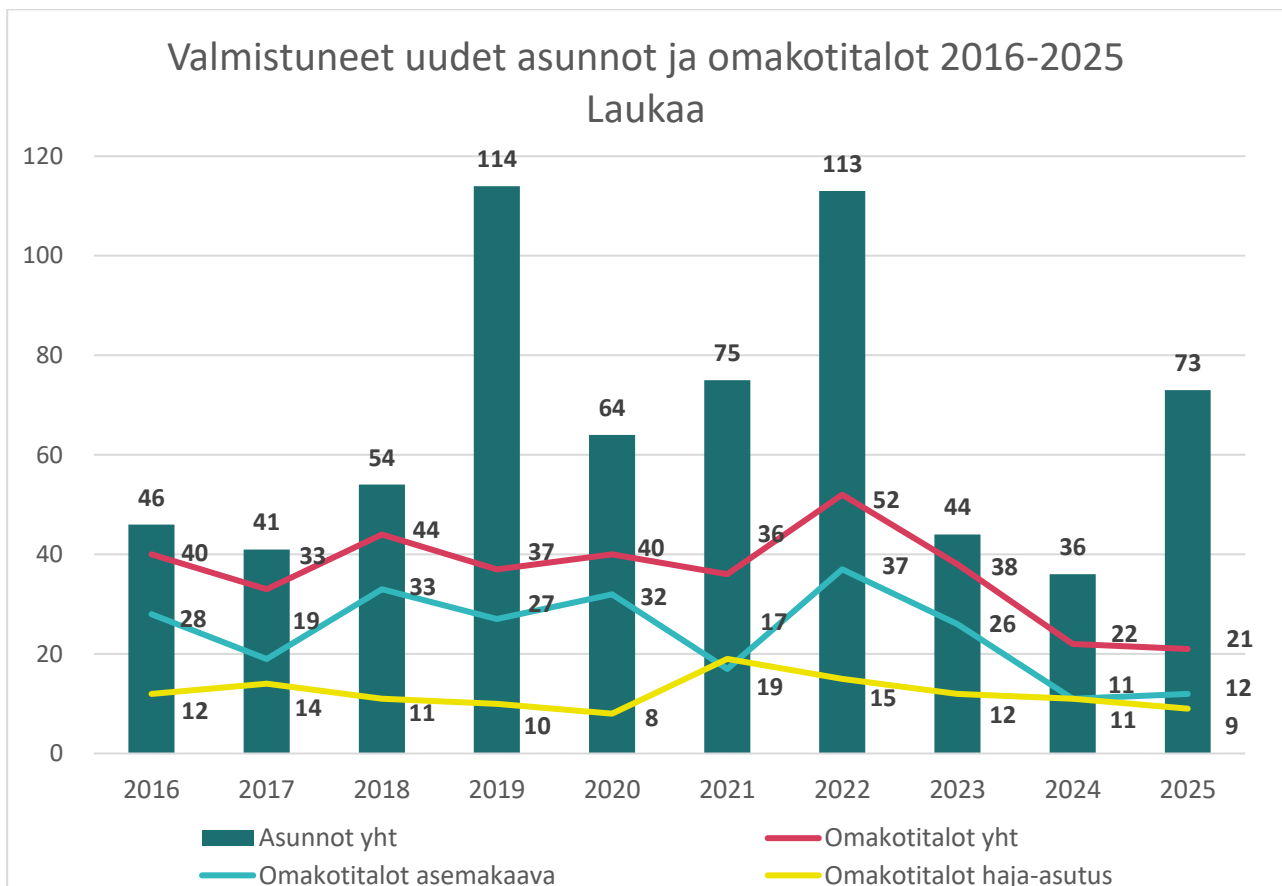
Graafi 6. Rakennusvalvonta, Myönnettyt rakennus- ja toimenpideluvat 2016-2025, Laukaa

Graafi 7. Rakennusvalvonta, Myönnettyt rakennus- ja toimenpideluvat 2021-2025, Hankasalmi

Graafi 8. Rakennusvalvonta, Valmistuneet uudet asunnot ja omakotitalot 2016-2025, Laukaa

Graafi 9. Rakennusvalvonnan tunnusluvut 2025

Suoritteet Laukaa	TP 2024	TP 2025
Rakennuslupapäätökset	101	86
Toimenpidelupapäätökset	80	3
Muut luvat (purkaminen, maisema, määräaikainen)	26	16
Toimenpideilmoituspäätökset	51	0
Jatkoaikapäätökset ja rak.aikaiset muutospäätökset	23	9
Rakennuslupakatselmukset	401	318

Suoritteet Hankasalmi	TP 2024	TP 2025
Rakennuslupapäätökset	28	27
Toimenpidelupapäätökset	21	0
Muut luvat (purkaminen, maisema, määräaikainen)	4	6
Toimenpideilmoituspäätökset	14	0
Jatkoaikapäätökset ja rak.aikaiset muutospäätökset	3	1
Rakennuslupakatselmukset	90	57
Valmistuneet uudet omakotitalot	6	3

Investoinnit

Teknisellä palvelualueella oli alkuperäisessä talousarviossa investointeihin varattu 7.764,180 euroa. Talousarviomuutosten jälkeen investointeihin jäi 5.819.850 euroa teknisen palvelualueen osalta. Investoinnit, jotka jäivät ohjelmaan, saatiin toteutettua muutetun talousarvion puitteissa. Investointiosan toteutuminen esitetään koko kunnan tasolla tilinpäätösdokumentin 4.4 kappaleessa.

Tilapalvelu

Talonrakennusinvestoinnit toteutuivat määräraha-varausten puitteissa. Tilapalvelun talousarviossa oli varattu noin 4,5 miljoonaa euroa investointiohjelmaan, josta toteutettiin vuoden aikana vain noin 1,2 miljoonaa euroa. Ruokapalvelukeskuksen investointihanke jäi valituksen vuoksi toteuttamatta ja kustannusvaraus siirrettiin tuleville vuosille.

Tämän vuoksi talousarviota muutettiin 10.11.2025 § 67 valtuustossa, jossa tehtiin kokonaisuudessaan

2.060.000 euron vähennys tilapalvelun investointiohjelman talousarvioon.

Käytetty määräraha jakautui yhteensä 18 talonrakennusinvestointiin.

Sararannan kiinteistön korjaus- ja muutostyöt

Sararannan kiinteistössä tehtiin mittavat korjaus- ja muutostyöt Hyvinvointialueen vuokratessa kiinteistö kehitysvammaisten päivätoiminnan käyttöön. Määräraha vuodelle 2025 oli 300.000 euroa.

Hyvinvointialue maksaa remontin kustannukset takaisin kunnalle seuraavan kahdeksan vuoden aikana pääoma- ja ylläpitovuokran lisäksi laskutettavalla rahoitusvuokralla.

Sydän-Laukaan koulun automaation alakeskukset

Sydän-Laukaan koulun automaation alakeskusten uusimiseen varattiin 60.000 euron määräraha. Kaikkia alakeskuksia ei säästö syistä uusittu, joten kustannus oli noin 40.000 euroa.

Ruokapalveluprosessin muutostyöt kiinteistöissä

Ruokapalveluprosessin muuttumisesta johtuviin muutostöihin kiinteistöillä varattiin investointimäärärahaa 60.000 euroa. Ruokapalvelukeskuksen hankesuunnittelun valituksesta johtuen näitä investointeja ei toteutettu ja määräraha poistettiin talousarviomuutoksella.

Sähköautojen latauspisteet

Lain velvoittamana (Laki rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla sekä automaatio- ja ohjausjärjestelmillä, 733/2020) kunnan kiinteistöjen pysäköintipaikoille rakennettavien sähköautojen latauspisteisiin varattiin talousarviossa 90.000 euron määräraha, jota pienennettiin talousarviomuutoksella 60.000 euroon.

Latauspisteet asennettiin Kirkonkylän koulu ja päiväkotikiinteistölle 2 kpl, Leppäveden uudelle koululle, Lievestuoreen koululle, Satavuon koululle, Sydän-Laukaan koulu ja lukio -kiinteistölle, Leppäveden päiväkodille, Pääkirjastolle ja Kuuselan vanhainkodille. Jokaisessa latauspisteessä on kaksi latauspaikkaa ja kokonaiskustannus oli 69.000 euroa.

Kuntalan uudisrakennus

Uuden kuntalan hankesuunnittelu lopetettiin ja investoinnin kustannuspaikalle kertyneet kulut alakirjattiin tilapalvelun käyttötalouden kuluiksi.

Ruokapalvelukeskus

Hankesuunnitelmasta valitettiin hallinto-oikeuteen maaliskuussa 2025 ja investointiohjelmaan varattu 2.000.000 euron määräraha pienennettiin 30.000 euroon. Hankkeen edistäminen suunnitteluvaiheeseen edellyttää päätöstä hallinto-oikeudelta.

Koulujen piha-alueiden kunnostus

Koulujen piha-alueiden kunnostamiseen ja vuosittain varattu 30.000 euron investointimääräraha. Vuonna 2025 käytetty määräraha ylittyi noin 12.000 eurolla.

Energiainvestoinnit

Vuosittaisesta 50.000 euron energiainvestointirahasta käytettiin 31.000 euroa Leppäveden ja Satavuon päiväkotien viilennykseen.

Pienet investoinnit

Kunnan omistama rakennuskanta on korkean kuntuoluokan omaisuuserä. Korjausvelkaa on suhteellisen vähän. Jotta omaisuuden arvo säilyy, edellyttää se sekä käyttövaroin, että investointivaroisin tahtuvaa ennakoivaa kunnossapitoa ja toisaalta resursseja vikakorjausten hoitamiseen. Kunta varasi tilapalvelun investointiohjelmaan 880.000 euron määrärahan ennalta kohdentamattomiin investointiluonteisiin tehtäviin. Määräraha jaetaan toimintavuoden aikana perustettaville investoinneille. Vuoden 2025 aikana määrärahaa käytettiin 720.000 euroa.

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vuoden 2025 talousarvioon oli varattu yhdyskuntatekniikan investointeihin 2.100.000 euroa.

Tuosta 2.100.000 eurosta liikennealueiden investointeihin oli varattu 1.81 miljoonaa euroa, josta käytettiin 1.67 miljoonaa euroa. Isoin yksittäinen investointihanke oli Lahnajärvenkadun jatkaminen, joka yhdisti pt 637 ja Kantolantien. Alun perin hanke oli tarkoitus tehdä kahdessa osassa, mutta hanke toteutettiin täysin valmiiksi yhdellä kertaa, jotta koulukyydeissä säästettiin yhden koulukyytiyksikön

verran. Hankkeeseen oli varattu talousarviossa 395 000 euroa, mutta hankkeeseen käytettiin noin 600 000 euroa.

Puistojen ja muiden yleisten alueiden hankkeille oli varattu käyttösunnitelmaan noin 290.000 euroa, joista käytettiin noin 190.00 euroa. Suurimpana hankkeena jatkettiin Laukaan sataman kehitystä, sataman puukantisen rantalaiturin saneeraus, samassa olevan Beachvolley kentän kunnostus sekä lammen kunnostus.

4.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN 1 000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	8 459,6	763,1	9 222,7	9 391,0	168,4
Maksutulot	1 367,4	-21,3	1 346,1	1 391,7	45,6
Tuet ja avustukset	900,1	119,8	1 019,9	1 412,4	392,5
Muut tulot	21 024,7	1 552,7	22 577,4	23 009,6	432,2
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	39 647,8	869,6	40 517,4	38 863,6	1 653,8
Palvelujen ostot	23 700,2	453,0	24 153,2	26 300,1	-2 146,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 025,2	328,2	5 353,4	4 892,6	460,8
Avustukset	2 744,7	332,0	3 076,7	3 175,4	-98,7
Muut kulut	19 752,2	2 240,2	21 992,3	21 951,0	41,3
Toimintakate	-59 118,2	-1 808,7	-60 926,9	-59 977,9	949,1
 Verotulot	48 059,0	-473,0	47 586,0	47 184,4	-401,6
Valtionosuudet	17 910,0	240,0	18 150,0	18 791,4	641,4
Rahoitustulot ja -kulut					
Korkotulot muilta	400,0	40,0	440,0	459,2	19,2
Muut rahoitustulot muilta	300,0	100,0	400,0	457,9	57,9
Korkokulut	2 900,0	-350,0	2 550,0	2 586,8	-36,8
Muut rahoituskulut	10,0	10,0	20,0	10,4	9,6
Vuosikate	4 640,8	-1 561,7	3 079,1	4 317,8	1 238,7
 Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	7 550,0	-65,0	7 485,0	7 586,8	-101,8
Arvonalentumiset	0,0	550,0	550,0	567,4	-17,4
Satunnaiset tulot	1 160,0	-52,0	1 108,0	1 108,5	-0,5
Tilikauden tulos	-1 749,2	-2098,7	-3 847,9	-2 727,9	1 120,0

VEROTULOT 2025 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	39 226,0	-871,0	38 355,0	38 093,0	-262,0
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 122,0	59,0	2 181,0	2 280,0	99,0
Kiinteistövero	6 711,0	339,0	7 050,0	6 811,3	-238,7
Yhteensä	48 059,0	-473,0	47 586,0	47 184,4	-401,6

Verotulotaulukko-päivitetty 27.1.2026/AT

VEROTULOT 2019-2024	Tulovero %	Veropohja Milj. €	Muutos %
Verovuosi 2019	21,50	409,5	2,86
Verovuosi 2020	21,50	418,00	2,08
Verovuosi 2021	21,50	432,20	3,40
Verovuosi 2022	21,50	450,26	4,18
Verovuosi 2023	8,86	471,90	4,81
Verovuosi 2024	9,90	485,70	2,92
Verovuosi 2025	9,90		

*Vuoden 2025 verotettavat tulot eivät tilinpäätöshetkellä ole tiedossa

KIINTEISTÖVEROPROSENTIT 2025	Vero-%
Yleinen kiinteistövero	1,30
Vakituiset asuinrakennukset	0,70
Muut asuinrakennukset	1,40
Rakentamaton rakennuspaikka	3,00
Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero	1,10
Voimalaitokset	2,85

VALTIONOSUUDET 2025 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama €
Peruspalvelujen valtionosuus	9 982,0	-22,0	9 960,0	9 960,3	0,3
Verotuloihin perustuva tasaus	8 020,0	-100,0	7 920,0	7 921,9	1,9
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-1 268,0	606,0	-662,0	-779,1	-117,1
Harkinnanvarainen valtionosuus	0,0	0,0	0,0	755,0	755,0
Verotulomenetysten kompensatio	1 176,0	-244,0	932,0	933,4	1,4
Yhteensä	17 910,0	240,0	18 150,0	18 791,4	641,4

4.4 Investointiosan toteutuminen

Investointien	Talousarvio	Talousarvio-	TA muutosten	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama%
toteutuminen 2025	2025	muutokset	jälkeen	2025	talousarvioon	talousarvioon
Konsernipalvelut						
Ict; tietoliikenneverkko, tietokoneet, puhelimet, kopiokoneet	300 000	-50 000	250 000	233 806	16 194	6 %
Arkiston integraatio	30 000	0	30 000	11 903	18 097	60 %
Hallinnon keskittämisen ohjelmistoratkaisut	30 000	0	30 000	0	30 000	100 %
Yritystonttien esirakentaminen	50 000	-25 000	25 000	24 512	488	0 %
Osakkeet ja osuudet	10 000	0	10 000	0	10 000	100 %
Maan osto	1 056 000	-466 000	590 000	415 559	174 441	30 %
Maan myynti	-50 000	30 000	-20 000	-31 366	11 366	-57 %
Konsernipalvelut yhteensä	1 426 000	-511 000	915 000	654 414	260 586	28 %
Sivistyspalvelut						
Sivistystoimen tieto- ja viestintätek. laitteet	50 000	-27 550	22 450	21 422	1 028	5 %
Koulujen piha- ja leikkivälineet	30 000	0	30 000	25 059	4 941	0 %
Vapaa-ajan olosuhteet	50 000	0	50 000	45 599	4 401	9 %
Pääkirjaston korjaus- ja muutostyöt	0	33 220	33 220	33 964	-744	-2 %
Sivistyspalvelut yhteensä	130 000	5 670	135 670	126 044	9 626	7 %
Tekniset palvelut						
Sivistyspalvelut, kiinteistöt						
Vihtavuoren koulun laajennus	0	0	0	-17 123	17 123	0 %
S-L koulu, automaation alakeskukset	60 000		60 000	40 475	19 525	33 %
Ruokapalveluprosessin muutostyöt kiinteistöissä	60 000	-60 000	0	0	0	0 %
Koulujen piha-alueiden kunnostus	30 000	0	30 000	41 933	-11 933	-40 %
Teknisten palveluiden kiinteistöt:						
Kuntalan uudisrakennuksen suunnittelu	0	0	0	-300 313	300 313	0 %
Ruokapalvelukeskus	2 000 000	-1 970 000	30 000	15 777	14 223	47 %
Sarannan kiinteistö (vuokraus Hyvaks)	300 000	0	300 000	358 461	-58 461	-19 %
Pienet investoinnit:						
Kohdentamaton investointimääräraha	880 000	-50 000	830 000	719 507	110 493	13 %
Tekninen toimi, kiinteistöt:						
Energiainvestoinnit	50 000	0	50 000	30 895	19 105	38 %
Latauspisteet	90 000	-30 000	60 000	69 040	-9 040	-15 %
Yhdyskuntatekniikka:						
CIN luonto- ja matkailuinfran rakentaminen	130 000	0	130 000	49 268	80 732	0 %
CIN luonto- ja matkailuinfran rakentaminen, rahoitusosuus	-65 000	0	-65 000	-25 635	-39 365	0 %
Saavutettavampi arkipyöräily -hanke	94 180	0	94 180	32 062	62 118	0 %
Vt9-teohankk. Liitt. Kadut LVT	500 000	-500 000	0	0	0	0 %
Liikennealueet, puistot ja yleiset alueet	2 100 000		2 100 000	1 863 034	236 966	11 %
Laajalahden massa-altaat	500 000	-470 000	30 000	19 100	10 900	36 %
Tukipalvelut:						
Ruokapalvelut, kalustoinvestoinnit	22 000	0	22 000	7 110	14 890	68 %
Paikkatietopalvelut, maastomittauslaitteisto	13 000	0	13 000	0	13 000	100 %
Laukaan tekn. tukipalvel Oy sijoitus	1 000 000	0	1 000 000	1 000 000	0	0 %
Tekniset palvelut yhteensä	7 764 180	-3 080 000	4 684 180	3 903 592	780 588	17 %
Investointimenot	9 435 180	-3 615 330	5 819 850	4 741 050	1 078 800	19 %
Investointitulot	-115 000	30 000	-85 000	-57 001	-27 999	33 %
Laukaan kunnan nettoinvestoinnit yhteensä	9 320 180	-3 585 330	5 734 850	4 684 050	-1 050 800	-18 %

4.5 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 640,8	-1 561,7	3 079,1	4 317,8	1 238,7
Satunnaiset erät	1 160,0	-52,0	1 108,0	1 108,5	0,5
Tulorahoituksen korjauserät	-150,0	-270,1	-420,1	-1 601,7	-1 181,6
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 435,2	3 615,3	-5 819,9	-4 741,1	1 078,8
Rahoitusosuudet inv.menoihin	65,0	0,0	65,0	25,6	-39,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	200,0	240,1	440,1	1 633,1	1 193,0
Toiminta ja investoinnit, netto	-3 519,4	1 971,7	-1 547,8	742,3	2 290,0
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-1 260,0	0,0	-1 260,0	-1 226,2	33,8
Antolainasaamisten vähennykset	700,0	0,0	700,0	859,8	159,8
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 840,0	0,0	3 840,0	21 367,8	17 527,8
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10,0	0,0	-10,0	-1 394,2	-1 384,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	249,4	-1 971,7	-1 722,2	-17 313,7	-15 591,4
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,0	0,0	0,0	-1 416,2	-1 416,2
Vaikutus maksuvalmiuteen	0,0	0,0	0,0	1 619,6	1 619,6

5 Tilinpäätöslaskelmat

5.1 Tuloslaskelma

	2025	2024
Toimintatuotot		
Myyntituotot	3 794 013,06	3 214 666,21
Maksutuotot	1 391 144,52	1 499 749,50
Tuet ja avustukset	1 412 408,00	1 709 676,97
Muut toimintatuotot	5 743 802,56	5 178 740,73
	12 341 368,14	11 602 833,41
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	31 505 530,77	32 680 753,10
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	6 419 448,66	6 778 820,94
Muut henkilösivukulut	938 579,94	842 180,21
Palvelujen ostot	20 709 277,31	15 469 659,76
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 892 151,48	5 155 689,49
Avustukset	3 175 382,66	2 168 135,86
Muut toimintakulut	4 678 858,47	3 866 732,10
	72 319 229,29	66 961 971,46
Toimintakate	-59 977 861,15	-55 359 138,05
Verotulot	47 184 415,87	46 766 631,93
Valtionosuudet	18 791 421,00	15 586 230,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	459 176,84	436 458,11
Muut rahoitustuotot	457 867,15	498 464,92
Korkokulut	2 586 796,91	2 814 061,29
Muut rahoituskulut	10 427,98	182 656,13
Vuosikate	4 317 794,82	4 931 929,49
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	7 586 843,28	7 645 452,39
Arvonalentumiset	567 370,07	33 637,59
Satunnaiset tuotot	1 108 537,80	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 727 880,73	-2 747 160,49

5.2 Rahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	2025	2024
Tulorahoitus		
Vuosikate	4 317 794,82	4 931 929,49
Satunnaiset erät	1 108 537,80	0,00
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pakolliset varaukset	0,00	0,00
- Muut tulorahoituksen korjauserät	-1 601 724,10	-279 878,46
Investointien rahavirta		
Investoinnit		
Investointimenot	-4 741 050,32	-4 580 793,09
Rahoitusosuudet investointimenoihin	25 634,70	68 929,36
Investointihyödykkeiden luovutustulot	1 633 089,93	408 307,40
Toiminnan ja investointien rahavirta	742 282,83	548 494,70
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 226 243,60	-35 524,96
Antolainasaamisten vähennykset	859 848,25	900 620,65
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	21 367 760,82	15 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 394 164,00	-20 568,04
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-17 313 689,61	-16 314 153,04
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	20 634,98	16 724,44
Vaihto-omaisuuden muutos	28 526,72	34 637,61
Saamisten muutos	-548 760,62	-230 422,74
Korottomien velkojen muutos	-916 604,86	471 150,92
Rahoituksen rahavirta	877 308,08	-177 535,16
Rahavarojen muutos	1 619 590,91	370 959,54

5.3 Tase

VASTAAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	143 152 843,72	146 256 611,93
Aineettomat hyödykkeet	24 784,04	21 922,20
Aineettomat oikeudet	24 784,04	21 922,20
Aineelliset hyödykkeet	114 073 455,90	117 979 111,23
Maa- ja vesialueet	19 713 667,05	19 304 961,72
Rakennukset	77 521 813,49	80 854 595,13
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 498 162,75	14 577 055,74
Koneet ja kalusto	2 186 842,21	2 771 793,13
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	152 970,40	470 705,51
Sijoitukset	29 054 603,78	28 255 578,50
Osakkeet ja osuudet	10 044 386,06	9 611 756,13
Muut lainasaamiset	18 629 765,91	18 263 370,56
Muut saamiset	380 451,81	380 451,81
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	8 943,15
Lahjoitusrahastojen varat	0,00	8 943,15
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 234 662,63	6 094 837,82
Vaihto-omaisuus	104 062,18	132 588,90
Aineet tarvikkeet ja tavarat	104 062,18	132 588,90
Saamiset	5 035 233,92	4 486 473,30
Pitkäaikaiset saamiset	20 000,00	20 000,00
Muut saamiset	20 000,00	20 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	5 015 233,92	4 466 473,30
Myyntisaamiset	1 287 904,91	1 034 376,42
Lainasaamiset	2 032 318,60	1 279 827,71
Muut saamiset	557 917,44	823 094,44
Siirtosaamiset	1 137 092,97	1 329 174,73
Rahat ja pankkisaamiset	3 095 366,53	1 475 775,62
VASTAAVAA YHTEENSÄ	151 387 506,35	152 360 392,90

VASTATTAVAA	2025	2024
OMA PÄÄOMA	25 802 681,59	28 530 562,32
Peruspääoma	31 175 919,40	31 175 919,40
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	-2 645 357,08	101 803,41
Tilikauden yli- / alijäämä	-2 727 880,73	-2 747 160,49
PAKOLLISET VARAUKSET	1 659 905,00	1 659 905,00
Muut pakolliset varaukset	1 659 905,00	1 659 905,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	154 338,46	142 646,63
Lahjoitusrahastojen pääomat	76 665,98	65 491,38
Muut toimeksiantojen pääomat	77 672,48	77 155,25
VIERAS PÄÄOMA	123 770 581,30	122 027 278,95
Pitkäaikainen	46 262 244,11	26 288 647,29
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 942 882,00	22 969 285,18
Muut pitkäaikaiset velat	3 319 362,11	3 319 362,11
Siirtovelat		
Lyhytaikainen	77 508 337,19	95 738 631,66
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	67 000 000,00	66 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 404,00	20 023 486,84
Lainat muilta luotonantajilta	1 817 330,40	133 937,17
Saadut ennakot	15 320,00	3 680,00
Ostovelat	3 998 265,84	4 265 638,31
Muut lyhytaikaiset velat	652 403,78	639 318,69
Siirtovelat	3 998 613,17	4 672 570,65
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	151 387 506,35	152 360 392,90

5.4 Konsernituloslaskelma

	2025	2024
Toimintatuotot	22 617 409,51	22 291 858,50
Toimintakulut	86 952 156,80	81 145 119,31
Osuus osakkuusyhtiön voitosta (tappiosta)	0,00	0,00
Toimintakate	-64 334 747,29	-58 853 260,81
Verotulot	47 184 415,87	46 766 631,93
Valtionosuudet	26 928 068,22	23 871 734,41
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	82 692,47	87 758,45
Muut rahoitustuotot	391 583,49	444 268,75
Korkokulut	3 083 473,89	3 394 621,56
Muut rahoituskulut	44 055,69	217 401,49
Vuosikate	7 124 483,18	8 705 109,68
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	9 459 233,73	9 718 649,86
Arvonalentumiset	584 432,94	432 345,59
Tilikauden tulos	-2 919 183,49	-1 445 885,77
Tilinpäätössiirrot	-1 388,30	2 112,99
Tilikauden vero	0,00	0,00
Laskennalliset verot	-41 999,40	-12 514,44
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 962 571,19	-1 456 287,22

5.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 124 483,18	8 705 109,68
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-150 592,46	-299 566,09
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 646 896,55	-6 351 679,50
Rahoitusosuudet investointeihin	54 339,21	108 258,52
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	721 907,69	430 108,02
Toiminnan ja investointien rahavirta	-896 758,93	2 592 230,63
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-106 243,60	-35 524,96
Antolainasaamisten vähennykset	180 991,48	923 731,45
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 489 831,10	15 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 037 771,84	-828 710,09
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-18 292 169,87	-17 139 447,61
Oman pääoman muutokset	1 142 991,95	-278,67
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-176 131,56	-386 917,71
Vaihto-omaisuuden muutos	38 314,22	16 556,73
Saamisten muutos	-93 106,00	1 516 726,78
Korottomien velkojen muutos	-740 717,53	-91 677,78
Rahoituksen rahavirta	5 405 988,35	-1 025 541,86
Rahavarojen muutos	4 509 229,42	1 566 688,77
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	9 028 821,60	5 665 482,71
Rahavarat 01.01.	4 519 592,18	4 098 793,94
	4 509 229,42	1 566 688,77

5.6 Konsernitase

VASTAAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	166 664 723,24	169 870 028,09
Aineettomat hyödykkeet	61 305,54	94 965,19
Aineettomat oikeudet	61 305,54	94 965,19
Muut pitkävaikutteiset menot		
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	161 620 435,88	164 090 508,93
Maa- ja vesialueet	21 937 673,58	20 266 596,53
Rakennukset	103 579 135,70	108 826 657,41
Kiinteät rakenteet ja laitteet	29 573 240,74	30 011 558,60
Koneet ja kalusto	2 959 667,14	3 355 243,86
Muut aineelliset hyödykkeet	18 226,40	1 062 696,84
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 552 492,32	567 755,69
Sijoitukset	4 982 981,82	5 684 553,97
Osakkuusyhteisöosuudet	423 187,93	423 187,93
Muut osakkeet ja osuudet	3 910 250,97	4 537 075,24
Muut lainasaamiset	13 929,91	63 750,56
Muut saamiset	635 613,01	660 540,24
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	246 786,81	361 787,73
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 590 708,98	10 674 590,09
Vaihto-omaisuus	146 994,08	185 308,30
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	60 830,76	60 830,76
Lyhytaikaiset saamiset	6 354 062,54	4 762 968,32
Rahoitusarvopaperit	1 372 041,93	923 813,90
Rahat ja pankkisaamiset	7 656 779,67	4 741 668,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ	182 502 219,03	180 906 405,91

VASTATTAVAA	2025	2024
OMA PÄÄOMA	25 749 852,25	28 593 402,13
Peruspääoma	31 175 919,40	31 175 919,40
Arvonkorotusrahasto	188 895,18	250 806,90
Muut omat rahastot	2 830 000,38	2 828 629,96
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	-5 482 391,52	-4 205 666,91
Tilikauden yli- / alijäämä	-2 962 571,19	-1 456 287,22
 PAKOLLISET VARAUKSET	 1 659 905,00	 1 659 905,00
Muut pakolliset varaukset	1 659 905,00	1 659 905,00
 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	 490 350,97	 781 483,45
 VIERAS PÄÄOMA	 154 602 110,81	 149 871 615,33
Pitkäaikainen	73 928 892,43	49 788 143,22
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	69 127 365,69	46 611 591,57
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 921 412,18	2 255 663,04
Laskennallinen verovelka	880 114,56	920 888,61
Lyhytaikainen	80 673 218,38	100 083 472,11
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	69 431 761,83	88 319 458,53
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	11 241 456,55	11 764 013,58
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 182 502 219,03	 180 906 405,91

6 Tilinpäätöksen liitetiedot

6.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

6.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteella mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti asianomaiselle tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetietojen kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan mukaisesti tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan. Laukaan kunnalla on koronvaihtosopimus, jota käsitellään liitetietojen kohdassa muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty asianomaisen hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

2) Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Ei ilmoitettavaa.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että kunta on yhtiöittänyt tekniset tukipalvelut 1.4.2025 alkaen. Yhtiön liikevaihto kuluneena vuonna oli 4,98 miljoonaa euroa. Toimintavuoden aikana yhtiö tuotti palveluita 99,9 prosenttisesti Laukaan kunnalle. Kaupan myötä Laukaan kunnan palkkamenot pienenevät, ja ostopalvelut lisääntyvät. Liiketoiminta on myyty 1.120.000 euron hintaan. Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:lle on myönnetty kauppahintaa vastaava laina, joka sisältyy kunnan muihin lainasaamisiin tytäryhteisöiltä. Taseen omaisuuseristä yhtiölle siirtyi pysyviä vastaavia 11.462,20 euroa. Kaupan yhteydessä kunnalle syntyi satunnainen tulo 1.108.537,80 euroa. Yhtiöittämisen seurauksena kunnan taseessa lisääntyivät osakkeet ja osuudet 1.000.000 euroa.

Julkisten työvoimapalvelujen järjestämistä vastuu siirtyi 1.1.2025 kuntien vastuulle. TE-uudistuksen perusteella saatavaa valtionosuutta kunta sai 2,57 miljoonaa euroa. Työllisyysyksikön käyttötalouden menot lisääntyivät samassa suhteessa.

Laukaan kunnalle myönnettiin harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025 yhteensä 755.000 euroa.

Kunnallisveron verovuoden 2024 ryhmäosuutta oikaistiin virheellisesti noin +140 miljoonan euron edestä. Toukokuussa 2025 sama osuus noin -150 miljoonan euron edestä oikaistiin verohallinnon toimesta takaisin. Tämän seurauksena kertyi ennustettua enemmän kunnallisveroa kalenterivuonna 2024 ja vastaavasti vähemmän kalenterivuonna 2025. Kyseinen rytmihäiriö yhdessä heikomman työllisyyskehityksen kanssa aiheuttavat yleisesti ennustettua pienemmän kunnallisverokertymän vuonna 2025.

Osakkeisiin ja osuuksiin tehtiin arvonalentumiskirjauksia yhteensä 567.370,07 euron arvosta. Suurin arvonalentumiskirjaus tehtiin Kiinteistö Oy Laukaan Virastosydämen osakkeisiin.

Uutta kuntalaa ei tulla rakentamaan kunnan taseeseen. Tämän myötä Kuntalan uudisrakennuksen suunnittelun kustannukset 0,3 miljoonaa kirjattiin käyttötalouden kuluksi.

Tilikauden luottotappioissa esitetään Hirviareenan luottotappiot 146.496,86 euroa.

Kunnassa toteutettiin YT-neuvottelut. Henkilötyövuosivähennys yt-toimilla oli 37,9 henkilötyövuotta. Henkilöstövähennykset ajoittuivat syksylle ja talvelle. Lisäksi kunnan organisaatiota muutettiin hallinnon keskittämisen myötä siten, että hallinnon, talouden, henkilöstöhallinnon ja tietohallinnon henkilöstö keskitettiin yhteisten palveluiden tulosityksikköön.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Ei ilmoitettavaa.

6.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisö on jätetty yhdistelemättä, koska yhdistelemättä jättämisellä on vähäiseksi katsottava merkitys konsernin omaan pääomaan ja tulokseen. Konsernitilinpäätöksen liitetietona 20-22 on ilmoitettu osakkuusyhteisön nimi, omistusosuus ja omistusosuutta vastaava määrä omasta- ja vieraasta pääomasta sekä tilikauden voitosta tai tappiosta viimeksi laaditusta tilinpäätöksestä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuuden eliminointi

Ei ilmoitettavaa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisön aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

6.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot toimialoittain

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Yleishallinto	334 461,28	420 279,35	334 461,28	420 279,35
Opetus- ja kulttuuripalvelut	4 429 978,76	4 598 714,69	3 374 969,98	3 501 764,07
Työllisyyspalvelut	511 039,66	195 633,71	511 039,66	195 633,71
Yhdyskuntapalvelut	4 741 183,65	4 366 336,59	202 952,34	242 931,21
Muut palvelut yhteensä	12 600 746,16	12 710 894,16	7 917 944,88	7 242 225,07
Toimintatuotot yhteensä	22 617 409,51	22 291 858,50	12 341 368,14	11 602 833,41

7) Verotulojen erittely

	Kunta	
	2025	2024
Kunnan verotulo	38 093 042,52	37 837 669,70
Kiinteistövero	6 811 330,20	6 730 203,21
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 280 043,15	2 198 759,02
Verotulot yhteensä	47 184 415,87	46 766 631,93

8) Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2025	2024
Laskennalliset valtionosuudet		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	18 637 143,00	14 229 025,00
Siitä: Verotuloihin perustuva tasaus	7 921 880,00	7 591 844,00
Siitä: Harkinnanvar. korotus	755 000,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-779 133,00	-1 255 524,00
Verotulomenetyksen korvaus	933 411,00	2 612 729,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	18 791 421,00	15 586 230,00

9) Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	6 564 311,39	6 009 295,74
Muiden palvelujen ostot	14 144 865,92	9 460 364,02
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	20 709 177,31	15 469 659,76

10) Valtuustoryhmille annetut tuet

Ilmoitettu kohdassa 3.1.2

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Pysyvien vastaavien poistojen määrittämisessä on käytetty kunnanvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa. Kunnanvaltuusto tarkensi ohjeita 9.9.2013 §:ssä 206 ja 14.2.2022 §:ssä 7. Pienet hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi. Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista mukaan poistot pysyvien vastaavien hankintamenosta aloitetaan, kun hyödyke on otettu käyttöön toiminnassa. ICT-hankintojen, tie- ja puistoalueiden poistojen valmistumisajankohtaa on tarkastettu. Poistot on aloitettu hyödykkeiden valmistuttua, 1.12.2023. Aikaisempien tilikausien käytäntönä on ollut aloittaa kyseisten hyödykkeiden poistot 1.7. alkaen, vaikka investointihankkeet eivät ole kokonaisuudessaan valmistuneet siihen mennessä. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat seuraavat:

Laukaan kunnan poistosuunnitelma 1.3.2022 alkaen

	<i>Poistoaika/%</i>	<i>Poistomenetelmä</i>
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 - 5 vuotta	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta	Tasapoisto
Liikearvo	2-5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 - 5 vuotta	Tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön		
- Tiehankkeisiin	15 - 20 vuotta	Tasapoisto
- Ratahankkeisiin	30 - 40 vuotta	Tasapoisto
-Väylähankkeisiin	*	
-Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	5 - 10 vuotta	
-Muut	2 - 10 vuotta	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta	Tasapoisto
Talousrakennukset	10 - 20 vuotta	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta	Tasapoisto
Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat	30 - 70 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	17 %	Menojäännöspoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	18 %	Menojäännöspoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	18 %	Menojäännöspoisto
Vedenjakeluverkosto	8 %	Menojäännöspoisto
Viemäriverkko	8 %	Menojäännöspoisto
Kaukolämpöverkko	12 %	Menojäännöspoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	17 %	Menojäännöspoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 %	Menojäännöspoisto
Maakaasuverkko	12 %	Menojäännöspoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	17 %	Menojäännöspoisto
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	18 %	Menojäännöspoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	17 %	Menojäännöspoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	22 %	Menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	22 %	Menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	15 - 20 vuotta	Tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15 vuotta	Tasapoisto

Muut kuljetusvälineet	4 - 7 vuotta	Tasapoisto
Muut liikkuvat työkonet	5 - 10 vuotta	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15 vuotta	Tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10 vuotta	Tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 vuotta	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

*Sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen poistoaikoja

12) Selvitys pakollisten varausten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.	1 659 905,00	1 659 905,00	1 659 905,00	1 659 905,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	1 659 905,00	1 659 905,00	1 659 905,00	1 659 905,00
Pakollisten varausten muutos yhteensä	1 659 905,00	1 659 905,00	1 659 905,00	1 659 905,00

13) Selvitys pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja – tappioista

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	475 316,17	192 612,89	475 316,17	192 612,89
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	97 407,55	0,00	97 407,55
Muut luovutusvoitot	38 278,01	23 160,10	17 870,13	0,00
Myyntivoitot yhteensä	513 594,18	313 180,54	493 186,30	290 020,44

	2025	2024	2025	2024
Muut toimintakulut				
Kiinteistön luovutustappiot	0,00	10 141,98	0,00	10 141,98
Luovutustappiot yhteensä	0,00	10 141,98	0,00	10 141,98

Satunnaiset tuotot ja kulut

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
Satunnaiset tuotot				
Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:n yhtiöittäminen	0,00	0,00	1 108 537,80	0,00
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00	1 108 537,80	0,00

14) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2025	2024
Osinkotuotot muista yhteisöistä	324 739,57	375 661,30
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	30 628,25	30 628,25
Yhteensä	355 367,82	406 289,55

15) Erittely poistoeron muutoksista

Ei ilmoitettavaa.

6.3 Taseen liitetiedot

16) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa.

17) Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa.

18) Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien tase-eräkohtaiset tiedot

	Poistamaton hankintameno 1.1.	Lisäykset tili- kauden aikana	Rahoitusosuudet tilikaudella	Vähennykset tili- kauden aikana	Siirrot erien välillä	Tilikauden poisto	Poistamaton hankintameno 31.12.
Aineettomat hyödykkeet	21 922,20	11 903,00	0,00	0,00	0,00	-9 041,16	24 784,04
Maa- ja vesialueet	19 304 961,72	440 071,16	0,00	-31 365,83	0,00	0,00	19 713 667,05
Rakennukset	80 854 595,13	801 893,27	0,00	-17 122,50	99 405,36	-4 216 957,77	77 521 813,49
Kiinteät rakenteet	14 577 055,74	2 293 176,17	0,00	0,00	11 008,27	-2 383 077,43	14 498 162,75
Koneet ja kalusto	2 771 793,13	392 816,00	0,00	0,00	0,00	-977 766,92	2 186 842,21
Keskeneräiset hankinnat	470 705,51	118 626,42	-25 634,70	-300 313,20	-110 413,63	0,00	152 970,40
Aineelliset hyödykkeet	117 979 111,23	4 046 583,02	-25 634,70	-348 801,53	0,00	-7 577 802,12	114 073 455,90
Tytäryhtiöosakkeet	3 937 744,59	1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 937 744,59
Osakkuusyhteisöosakkeet	168 187,93	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	168 187,93
Muut osakkeet	4 206 807,24	0,00	0,00	-567 370,07	0,00	0,00	3 639 437,17
Kuntayhtymäosuudet	1 299 016,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 299 016,37
Osakkeet ja osuudet	9 611 756,13	1 000 000,00	0,00	-567 370,07	0,00	0,00	10 044 386,06
Lainasaamiset	18 263 370,56	1 226 243,60	0,00	-859 848,25	0,00	0,00	18 629 765,91
Muut saamiset muilta	380 451,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	380 451,81
Sijoitukset	28 255 578,50	2 226 243,60	0,00	-1 427 218,32	0,00	0,00	29 054 603,78
Pysyvät vastaavat	146 256 611,93	6 284 729,62	-25 634,70	-1 776 019,85	0,00	-7 586 843,28	143 152 843,72

	Konserni		Kunta	
Maa- ja vesialueet erittely	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet	21 937 673,58	20 266 596,53	19 713 667,05	19 304 961,72
Maa- ja vesialueet yhteensä	21 937 673,58	20 266 596,53	19 713 667,05	19 304 961,72

19-21) Omistukset muissa yhteisöissä	Kotikunta	Konsernin omistus- OSUUS (%)	Konsernin OSUUS omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tili- kauden voi- tosta/tappiosta
Tytäryhteisö					
Laukaan Vuokradit Oy	Laukaa	100,00	360 172,74	26 101 340,20	42,66
Laukaan Kehitysyhtiö Oy	Laukaa	100,00	457 480,57	117 770,82	-122 413,37
Laukaan Vesihuolto Oy	Laukaa	100,00	1 991 345,23	20 787 990,10	84 061,01
Laukaan tekniset tukipalvelut Oy	Laukaa	100,00	1 005 146,34	2 409 900,88	5 146,34
Kuntayhtymä					
Jyväskylän Koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	7,4677	7 615 860,39	1 743 133,68	399 680,84
Keski-Suomen Liitto	Jyväskylä	7,00	79 794,12	107 347,64	6 448,41
Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	Äänekoski	6,44	1 525 222,21	174 032,40	8 772,50
Osakkuusyhteisöt					
Laukaan Linja-autoasema- kiinteistö Oy	Laukaa	26,06	311 377,35	1 150,78	11,97

22) Saamisten erittely

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	308 571,43	0,00	120 555,91
Lainasaamiset	0,00	2 032 318,60	0,00	1 279 827,71
Siirtosaamiset	0,00	81 579,36	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	2 422 469,39	0,00	1 400 383,62
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	14 984,72	0,00	8 273,23
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	2 400,00
Yhteensä	0,00	14 984,72	0,00	10 673,23
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus- yhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	161 943,09
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	249 954,85
Siirtosaamiset	0,00	60 166,88	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	60 166,88	0,00	411 897,94
Saamiset yhteensä	0,00	2 497 620,99	0,00	1 822 954,79

23) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	198 926,24	640 726,46	198 899,07	640 637,46
Kelan korvaus työterveyshuollosta	259 642,18	273 451,74	240 000,00	254 832,06
EU-tuet ja avustukset	292 297,60	317 596,60	254 199,17	284 189,94
Työllisyysalueen tasausmaksu	235 592,59	0,00	235 592,59	0,00
Muut tulojäämät	381 754,59	296 920,93	208 402,14	149 515,27
Tulojäämät yhteensä	1 368 213,20	1 528 695,73	1 137 092,97	1 329 174,73
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 368 213,20	1 528 695,73	1 137 092,97	1 329 174,73

24) Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	31 175 919,40	31 175 919,40	31 175 919,40	31 175 919,40
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12	31 175 919,40	31 175 919,40	31 175 919,40	31 175 919,40
Arvonkorotusrahasto	250 806,90	250 964,63	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-61 911,72	-157,73	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	188 895,18	250 806,90	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	2 828 629,96	2 839 825,77	0,00	0,00
Lisäykset	1 392,96	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-22,54	-11 195,81	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä	2 830 000,38	2 828 629,96	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/ alijäämä	-5 482 391,52	-4 205 666,91	-2 645 357,08	101 803,41
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	-2 962 571,19	-1 456 287,22	-2 727 880,73	-2 747 160,49
Oma pääoma yhteensä	25 749 852,25	28 593 402,13	25 802 681,59	28 530 562,32

Aikaisemmilta tilikausilta kunnalle kertyneeseen yli- ja alijäämään vaikuttaneita tekijöitä:

Vuonna 2013 kirjattiin 3,7 miljoonaa euroa edellisten tilikausien yli-/alijäämiin maan myyntitulojen oikaisua vuosilta 1997-2012.

Kunta on yhtiöittänyt vuonna 2015 Vesihuoltolaitoksen, jolloin satunnaisiin tuottoihin kirjattiin 10,3 miljoonaa euroa. Samana vuonna tehtiin myös 2,2 miljoonan lisäpoistot.

Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kertyneet alijäämät tuli kattaa 31.12.2022 mennessä. Laukaan kunnan kertyneeseen yli-/alijäämään on tehty vuonna 2021 1,0 miljoonan euron oikaisu alijäämien kattamiseksi. Vuonna 2022 kertyneiden alijäämien kattamisen osuus oli 3,1 miljoonaa euroa. Kunnat kattoivat myös Seututerveyskeskuksen syntyneet alijäämät. Laukaan osuus alijäämän kattamisesta oli 2,4 miljoonaa euroa vuonna 2022.

25) Erittely poistoerosta

Ei ilmoitettavaa.

26) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	37 817 382,00	22 853 325,42
Muut velat	3 319 362,11	3 319 362,11
Pitkäaikaiset velat yhteensä	41 136 744,11	26 172 687,53

27) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

	2025	2024
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistustlainat	67 000 000,00	66 000 000,00
-korko 2,05 % - 2,06 %		
-erääntyvät 28.1-25.3.2026		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	67 000 000,00	66 000 000,00

28) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Muut pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	1 659 905,00	1 659 905,00	1 659 905,00	1 659 905,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 659 905,00	1 659 905,00	1 659 905,00	1 659 905,00

29) Vieras pääoma

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	785 367,94	0,00	57 411,30
Siirtovelat	0,00	4 779,79	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	1 817 330,40	0,00	133 937,17
Yhteensä	0,00	2 607 478,13	0,00	191 348,47
Velat kuntayhtymille, joissa Laukaa on jäsenenä				
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	400,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	400,00
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	2 607 478,13	0,00	191 748,47

30) Sekkitililimiitti

	Kunta	
	2025	2024
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	4 500 000,00	4 500 000,00
-siitä käyttämättä oleva määrä	2 467 681,40	3 220 172,29

31) Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Pitkäaikaiset muut velat				
Liittymismaksut	3 921 412,18	3 921 412,18	3 319 362,11	3 319 362,11
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset muut velat yhteensä	3 921 412,18	3 921 412,18	3 319 362,11	3 319 362,11
Lyhytaikaiset muut velat				
Liittymismaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	1 393 606,04	1 150 239,16	652 403,78	639 318,69
Lyhytaikaiset muut velat yhteensä	1 393 606,04	1 150 239,16	652 403,78	639 318,69

32) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 142 945,21	4 342 020,89	3 282 505,12	3 863 537,79
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	257 005,10	118 522,34	24 326,39	14 940,75
Hankkeiden tulojen jaksotukset	323 927,58	345 360,52	249 700,54	269 027,38
Korkojaksotukset	132 066,39	157 335,21	64 838,84	100 069,26
Muut menojäämät	529 165,43	558 361,84	377 242,28	424 995,47
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	5 385 109,71	5 521 600,80	3 998 613,17	4 672 570,65

33) Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt

Ei ilmoitettavaa.

34) Vakuudet, jotka annettu muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi

Ei ilmoitettavaa

35) Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Ei ilmoitettavaa.

36) Muut vakuudet

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00
Yhteensä	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00

37) Vuokra- ja leasingvastuut

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut yhteensä	41 436 743,85	48 195 723,27	38 476 518,68	45 058 825,49
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 538 275,92	3 927 016,74	3 265 476,02	3 659 971,24
Siitä PPP-hankkeet	0,00	0,00	0,00	0,00
Siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet*	0,00	0,00	0,00	0,00

*)Kunta on solminut Kuntarahoitus Oyj:n kanssa Lievestuoreen Laurinkylän koulua koskevan 12,6 miljoonan euron kiinteistöleasing sopimuksen, Laukaan lukiota ja Sydän-Laukaan koulua koskevan 10,1 miljoonan euron kiinteistöleasing sopimuksen ja Kirkonkylän koulun E-rakennuksen laajennusosan uudisrakentamista koskevan 15,1 miljoonan euron leasing sopimuksen, joissa 20 vuoden vuokra-ajan jälkeen kunnan on:

- 1) jatkettava vuokraamista lisävuokra-ajalla,
- 2) ostettava kiinteistö sopimuksen mukaisella jäännösarvolla tai
- 3) osoitettava kiinteistölle ostaja sopimuksen mukaisella jäännösarvolla.

38) Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yheistöjen puolesta

	Kunta	
	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	29 560 438,74	24 589 438,74
Jäljellä oleva pääoma	23 096 647,55	18 844 147,57

39) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset ja muut vastuut

	2025	2024
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	5 855 049,42	5 855 049,42
Jäljellä oleva pääoma	1 835 551,71	2 007 185,15
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	175 354 144,00	162 150 896,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	224 450,00	174 004,00

40) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Kunta	
	2025	2024
Urakoitsijoiden vakuustalletukset 31.12.	458 319,09	458 319,09
Maa-aineslupien maisemointivakuudet 31.12.	1 226 633,00	1 127 333,00
Ympäristölupapäätösten vakuudet 31.12.	337 400,00	287 400,00

Kiinteistön mahdollisen myynnin yhteydessä kunnalla on ALV 33§:n mukaan velvollisuus maksaa valtiolle takaisin kiinteistöjen rakennus- ja perusparannuskustannuksista tehdyt arvonlisäveron vähennykset ja palautukset sekä velvollisuus maksaa oman käytön vero itse tehdystä rakennustyöstä. Vuonna 2025 rakennusinvestoinneista kunnalla oli arvonlisäveron palautusvastuita 6.596.012 euroa ja vuonna 2024 8.011.354 euroa.

Laukaan kunnalla on voimassa seuraavat maankäyttösopimukset ja niiden tilanne:

Leppävesi, Näätämäen asemakaava

Koskee kiinteistöä 410-406-7-730 Pielleslehto II

Sopimus hyväksytty kvalt 15.11.2024

Kunta ei ole toteuttanut alueelle infraa, minkä vuoksi sopimus on vielä aktiivinen.

Kirkonkylä, Koskisen alueen asemakaava

Koskee kiinteistöjä 410-409-3-72 Vuojala , 410-409-3-73 Vuonlahti ja 410-409-3-74 Mariala

Sopimus hyväksytty kvalt 10.12.2007

VL-alue on lunastamatta kunnalle. Alue siirtyy sopimuksen mukaan korvauksetta.

Kirkonkylä, Kylmäniemen asemakaava

Koskee kiinteistöä 410-409-94-1 Pikkumetsä

Sopimus hyväksytty kvalt 21.3.2011

Yksi rakennuspaikka sopijaosapuolella myymättä.

Kirkonkylä, Rökkäkankaan ja asemanseudun asemakaavan muutos

Koskee kiinteistöjä 410-410-1-14 Rökkala , 410-410-1-63 Hiekkaharju, 410-410-1-112 Tiehuhta ja 410-410-1-160 Mattila

Sopimus hyväksytty khall 2.2.2015

Kunta ei ole toteuttanut alueelle infraa, minkä vuoksi sopimus on vielä aktiivinen.

Leppävesi, Näätämäen asemakaavan muutos ja laajennus

Koskee kiinteistöjä 410-406-7-240 Suopalsta, 410-406-7-693 Multalaakso, 410-406-7-730 Pielleslehto II, 410-406-7-781 Näätämäki , 410-406-7-872 Näätärinne, 410-406-7-879 Karttaani, 410-406-7-940 Näätäkumpu

Sopimukset hyväksytty khall 31.3.2025

Toimijat toteuttavat sopimuksen mukaiset katurakenteet korvauksetta.

Kunnalla on OP Yrityspankki Oyj:n kanssa 20,0 miljoonan euron pääomalle ajalle 27.6.2025-7.12.2027 korkoputki, jonka ehtojen mukaan velasta perittävä vuotuinen korko on 0,25 prosenttiyksikköä yli 6 kuukauden euriborkoron. Velan viitekoron yläraja on 3 prosenttia ja alaraja 1,73 prosenttia.

Kunnalla on OP Yrityspankki Oyj:n kanssa 20,0 miljoonan euron pääomalle ajalle 7.12.2027-4.6.2035 koronvaihtosopimus. Sopimuksessa vaihdetaan korko 6 kk Euribor kiinteäksi hintaan 2,79 %. Sopimus on niin sanottu tehostettu koronvaihtosopimus, jolloin korko on 2,79 % jos viitekorko on alle 4,00 % ja mikäli viitekorko ylittää 4,00 %, on kunnan maksama korko viitekorko vähennettynä 1,21 %. Johdannaisopimus on tehty korkomenojen suojaamisen tarkoituksessa. Tehostetun koronvaihtosopimuksen markkina-arvo oli 31.12.2025 -121.632,32 euroa.

Kunnalla on OP Yrityspankki Oyj:n kanssa 35,0 miljoonan euron pääomalle ajalle 27.12.2028-23.12.2040 koronvaihtosopimus. Sopimuksessa vaihdetaan korko 3 kk Euribor kiinteäksi hintaan 2,97 %. Sopimus on kynnysellinen koronvaihtosopimus, jolloin korko on 2,97 % jos viitekorko on alle 5,00 %. Jos viitekorko ylittää 5,00 %, on kunnan maksama korko viitekorko vähennettynä 1,00 prosenttiyksiköllä. Johdannaisopimus on tehty korkomenojen suojaamisen tarkoituksessa. Tehostetun koronvaihtosopimuksen markkina-arvo oli 31.12.2025 -615.870,08 euroa.

41) Henkilöstön lukumäärä 31.12

Henkilöstön lukumäärä on ilmoitettu kohdassa 3.1.5 kunnan henkilöstö

42) Henkilöstökulut

	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	38 863 559,37	40 301 754,25
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin yhteensä	144 452,33	227 309,96
Henkilöstökulut yhteensä	39 008 011,70	40 529 064,21

43) Luottamushenkilömaksut

	2025	2024
Kokoomus	2 240,00	1 666,00
Keskusta	3 828,50	2 831,00
SDP	4 083,18	3 043,00
Vasemmistoliitto	439,00	470,00
Perussuomalaiset	3 024,75	2 937,00
Yhteensä	13 615,43	10 947,00

Valtuustoryhmille myönnettyt tuet ilmoitettu kohdassa 3.1.2

44) Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarastusyhteisö BDO Audiator Oy / KPMG Oy Ab

	2025	2024
Tilintarkastuspalkkiot	15 429,30	14 316,37
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	4 684,92	4 703,58
Muut palkkiot	8 050,00	0,00
Palkkiot yhteensä	28 164,22	19 019,95

45) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välinen liiketoiminta

Laukaan kunta on kunnanjohtaja Linda Leinosen kanssa sopinut kuntalain mukaisen johtajasopimuksen kunnanvaltuuston päätöksellä 7.12.2020 § 44. Johtajasopimuksessa on sovittu erokorvauksesta siten, että mikäli luottamuspujan vuoksi on käynnistetty kunnanjohtajan irtisanomismenettely, maksetaan kunnanjohtajalle irtisanomisajan palkan lisäksi 9 kuukauden palkkaa vastaava siirtymäkorvaus hänen itse irtisanoutuessaan.

Kunnalla on tytäryhtiönsä Laukaan Vesihuolto Oy:n kanssa sopimus toimitusjohtajapalveluiden tuottamisesta yhtiölle. Sopimuksen perusteella yhtiön toimitusjohtajan tehtävään on nimetty kunnan teknisen johtajan virkaa hoitava Janne Laiho. Laukaan Vesihuolto Oy maksaa kunnalle 10.000 euroa vuodessa toimitusjohtajasopimuksen perusteella. Maksettu summa vastaa kustannuksia, jotka kunnalle syntyvät palvelun tuottamisesta.

Kunnalla on tytäryhtiönsä Laukaan Vesihuolto Oy:n kanssa sopimus verkostopalveluiden tuottamisesta yhtiölle. Sopimuksen perusteella yhtiön verkostopäällikön tehtävään on nimetty kunnan yhdyskuntatekniikan virkaa hoitava Jan Viilos. Laukaan Vesihuolto Oy maksaa kunnalle 10.000 euroa vuodessa verkostopäällikkösopimuksen perusteella. Maksettu summa vastaa kustannuksia, jotka kunnalle syntyvät palvelun tuottamisesta.

Kunnalla on tytäryhtiönsä Laukaan Kehitysyhtiö Oy:n kanssa sopimus toimitusjohtajapalveluiden tuottamisesta yhtiölle. Sopimuksen perusteella yhtiön toimitusjohtajan tehtävään on nimetty aluekehittämisen projektipäällikkö Kimmo Liimatainen. Laukaan Kehitysyhtiö Oy maksaa kunnalle 8.000 euroa vuodessa toimitusjohtajasopimuksen perusteella. Maksettu summa vastaa kustannuksia, jotka kunnalle syntyvät palvelun tuottamisesta.

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen tytäryhteisö Laukaan Vuokrakodit Oy:lle 1.7.2014 alkaen 10.000.000,00 euron lainan. Lainalla on 20 vuoden takaisinmaksuaika ja markkinahintatietoinen korko 5 vuoden kiinteä korko 3,6 % sis. marginaali. Lainalle ei ole vaadittu vakuuksia. Lainan jäljellä oleva pääoma oli tilikauden 2025 päättyessä 2,2 miljoonaa euroa.

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen kunnan toimialalla toimivalle tytäryhteisö Laukaan Vesihuolto Oy:lle 31.12.2015 alkaen 15.265.000,00 euron lainan. Laina on uusittu 31.12.2025. Laina on kertalyhenteinen ja erääntyy maksettavaksi 10 vuoden kuluttua 31.12.2035. Lainan korko on 2,86 % ja lainan marginaali 1,5. Lainan korko ja marginaali tarkistetaan 31.12.2030. Lainalle ei ole vaadittu vakuuksia.

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen kunnan toimialalla toimivalle tytäryhteisö Laukaan tekniset tukipalvelut Oy:lle 1.120.000 euron lainan, jossa laina aika on 5 vuotta alkaen 1.4.2025. Laina on kertalyhenteinen bullet -laina, ja sen korko on 31.3.2025 viiden vuoden SWAP-korko (euribor 3 kk) lisättynä 1,00 % marginaalilla.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tilivuoden 2025 aikana muita tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

6.4 Muut eriytetyt laskelmat

RUOKAPALVELUT; YKSITYISET PÄIVÄKODIT

TULOSLASKELMA 31.12.2025	2025	2024
Liikevaihto	178 210,68	162 558,67
Muut myyntituotot	178 210,68	162 558,67
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikaudella	77 785,16	24 949,94
Palvelujen ostot	15 946,00	12 600,00
Vuokrat	22 214,00	28 289,00
Henkilöstökulut	40 391,68	17 838,25
Palkat	33 687,80	14 923,67
Henkilösivukulut	6 703,88	2 914,58
Poistot	3 205,03	1 479,16
Liikelyijäämä	18 668,81	77 402,32
Tilikauden yli-/alijäämä	18 668,81	77 402,32

Poistot esitetty laskelmalla laskennallisesti, toimintakulujen suhteessa

Ruokapalvelut kuuluvat tukipalveluiden palveluluokalle 5501, jolle vyörytyksiä ei ole laskettu. Vyörytykset tehdään AURA-käsikirjan mukaisesti varsinaisille palveluluokille.

Kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Kustannuslaskennan toteutuksessa määritellään laskentakohteen kustannusten aiheuttamisperiaate ja laskentateknikka. Aiheuttamisperiaatteen perusteella määritellään, onko kyseessä toiminnan aiheuttama erilliskustannus vai yhteiskustannus. Toiminnan aiheuttamat erilliskustannukset käsitellään välittömänä kustannuksena, jos tämä on tarkoituksenmukaista ja todellisen aiheutumisen osoittava kohdistamisperiaate on määriteltävissä. Mikäli erilliskustannusten kohdistaminen aiheuttaa merkittävän työn hyötyyn nähden, voidaan osa erilliskustannuksista käsitellä välillisenä kustannuksena, kuten esimerkiksi osa tukitoimintojen kustannuksista. Yhteiskustannukset, joilla ei ole olemassa todellisen aiheutumisen osoittavaa kohdistamisperustetta, käsitellään välillisinä kustannuksina, koska todellisen aiheutumisen osoittavaa kohdistamisperustetta ei ole olemassa. Välilliset kustannukset kohdistetaan parhaiten kyseiseen toimintaan soveltuvan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti lopullisille laskentakohteille.

Yksityisten päiväkotien myyntituotot on kohdistettu toteutuneen myynnin mukaisesti. Yksityisten päiväkotien kustannuksilla ei ole olemassa todellisen aiheuttamisperiaatteen osoittavaa kohdistamisperiaatetta, ja tämän vuoksi ruokapalvelun kustannukset on kohdistettu yksityisille päiväkodeille ruokailijoiden määrien / aterioiden määrien suhteessa. Laskujen tiliöinti tai työajan kohdentaminen vain yksityisille päiväkodeille ei ole mahdollista, sillä eri toimipaikoille valmistettava ruoka tehdään samalla kertaa. Välitystuotteet on kohdistettu yksityisille päiväkodeille erilliskustannuksena. Poistot on kohdistettu yksityisten päiväkotien ruokapalveluille toimintakulujen suhteessa.

6.5 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

001 Muistiot
002 Sisäiset kertalaskut
003 Sisäiset toistuvaislaskut
009 Käyttöomaisuusviennit
010 Tiliotetositteet
020 Myyntireskontra suoritukset
021 Myyntireskontra viitesuoritukset
030 Palkat
040 Ostoreskontra suoritukset
460 Ostolaskut Sähköiset
620 Päivähoitolaskutus
640 Varhaiskasvatus laskutus
710 Yleishallinnon laskutus
750 Koulutoimen laskutus
751 Koulutoimen laskutus KY
760 Vapaa-aikatoimen laskutus
761 Venepaikkalaskutus
762 Kirjaston laskutus
765 Kansalaisopiston laskutus
766 Rakennusvalvonnan laskutus
767 Rakennusvalvonnan laskutus / Hankasalmi
770 Rakennusvalvontalaskutus
772 Ympäristövalvonta
773 Kaavoitusosaston laskutus
774 Ympäristövalvonta
775 Maa-alueen vuokrat
776 Tontinvarausmaksujen laskutus
777 Tontin kauppahinnan laskutus
780 Asuinhuoneistojen vuokrat
781 Teollisuus- ja toimitilavuokrat

783 Teknisen toimen laskutus

787 Tilapalvelun laskutus

788 Tekninen toimi

910 Tilinpäätössimulointi

Päiväkirja ja pääkirja arkistoidaan tallenteena, osto- ja myyntireskontrat paperitulosteena, tuloslaskelma ja tase paperitulosteena, tilinpäätös nidottuna.